Parkanalyse Almere

Succes- en faalfactoren van stadsparken

Gemeente Almere
Technische Universiteit Delft

ir. Frank de Josselin de Jong
ir. Arjan van der Mispel

2008

Parkanalyse Almere
Succes- en faalfactoren van stadsparken

Gemeente Almere

Technische Universiteit Delft
sectie: Urbanism
leerstoel: Theorie en Methoden

ir. Frank de Josselin de Jong
ir. Arjan van der Mispel
2008

Voorwoord

Almere is een jonge stad met een ruime opzet. Als wervend woonmilieu heeft Almere veel groene buitenruimten. In de woonwijken zijn kleine buurtparken te vinden. Tussen de wijken liggen grotere parken en tussen de verschillende stadsdelen zijn grote groengebieden aangebracht. En tenslotte zijn er de zeer grote recreatieve landschappen en stadsnatuurgebieden.
Naast deze groenvoorzieningen kent Almere ook een ruime opzet van het grijze gebied: de wegverhardingen. Gescheiden fietspaden en busbanen zijn aanvullingen op de hiërarchische wegenstructuur, die voorziet in een groot aantal wegtypen.

Deze ruime opzet vergt een aanzienlijk onderhoudsbudget. Voor de groengebieden is er sprake van een jaarlijks terugkerend onderhoud. Voor de wegverhardingen kan na 25 jaar echter een renovatie nodig zijn, die omgerekend naar jaarbedragen ook een grote aanslag betekent op de gemeentelijke budgetten. Deze forse jaarlijkse geldbedragen zijn misschien op te brengen -hoewel het achterstallige onderhoud in de grotere groengebieden het ergste doet vrezen- maar dwingen tot bestuurlijke keuzen. Het is niet waarschijnlijk dat Almere zich een stedelijke ontwikkeling met culturele voorzieningen als een theater, bibliotheek, discotheek etc kan veroorloven naast een geweldig areaal aan openbaar gebied.

De doorgroei naar een stad voor zo'n 300.000 inwoners betekent eveneens een principiële keus. Gaat Almere op dezelfde voet door met uitbreidingswijken in lage dichtheden, zodat het bebouwde gebied het agrarische landschap van de Flevopolder of het IJsselmeer ingaat? Of is de doorgroei aanleiding om een andere koers uit te zetten en te zoeken naar mogelijkheden voor verdichting in het bestaande stedelijke gebied?
Verdichting heeft zeker een aantal voordelen. Het brengt een intensivering van het ruimtegebruik met zich mee. Dit geldt ook voor het gebruik van de openbare ruimte en de openbare voorzieningen, zoals bijvoorbeeld het busvervoer. Uit een doorrekening van de vereiste onderhoudsbudgetten op jaarbasis zal vermoedelijk blijken dat Almere zal moeten verdichten om een sluitende jaarbegroting te kunnen maken. Dat betekent minder openbare ruimte, maar voor meer inwoners.

Verdichting heeft met name bestuurlijke risico's. Bewoners zullen zich verzetten tegen het "opofferen van groen" voor nieuwe bebouwing. Zij zijn immers ooit naar Almere getrokken om de ruime en groene aanleg van de nieuwe stad! Dit maakt bestuurlijke voorstellen voor verdichting tot een gevoelige discussie. Toch zal de discussie gevoerd moeten worden. Naast de onvermijdelijke emoties, die ook hun bestaansrecht hebben, zullen zakelijke of feitelijke argumenten aangedragen moeten worden. Dit vraagt onderzoek en een diepgaande analyse van de huidige situatie voor de onderbouwing van handhaving dan wel verandering van de huidige opzet.

Eén van de aspecten van de huidige situatie zijn de grote groengebieden en stadsparken van Almere. Om een bijdrage te leveren aan de discussie heeft de leerstoel Stedebouw - Theorie en Methoden van de Technische Universiteit Delft een methode ontwikkeld om de stedelijke condities van stadsparken te onderzoeken. Meer dan de inrichting van het park zelf dragen de contextfactoren van de stad bij aan het succes of falen van het park.
Dit rapport is een verslaglegging van het onderzoek voor het Programmabureau Stad van de gemeente Almere. Op basis van het onderzoek alleen kunnen nog geen beslissingen genomen worden over verdichting van het groen. Het onderzoek draagt wel motieven en argumenten aan voor deze discussie. Uit het onderzoek blijkt namelijk dat er sprake is van een overmaat aan groengebieden, die levendig gebruikte stadsparken in de traditionele betekenis tot een illusie maken. Opofferen van groen kan daarom ook bijdragen aan de kwaliteitsverbetering van de inrichting én het gebruik van het behouden en heringerichte stadsgroen.

Inhoudsopgave

Inleiding criteria		9
1. Regionaal park	a. Noorderplassen	b. Almeerderhout
1. Bereik	18	36
2. Dichtheid	20	38
3. Uniciteit	22	40
4. Gemengde voorzieningen	24	42
5. Verankering	26	44
6. Toegankelijkheid	28	46
7. Routes	30	48
8. Identiteit	32	50
9. Conclusie park	34	52
2. Groot stadspark	c. Weerwater	d. Beginbos
1. Bereik	54	72
2. Dichtheid	56	74
3. Uniciteit	58	76
4. Gemengde voorzieningen	60	78
5. Verankering	62	80
6. Toegankelijkheid	64	82
7. Routes	66	84
8. Identiteit	68	86
9. Conclusie park	70	88
3. Klein stadspark	e. Hannie Schaftpark	f. Beatrixpark
1. Bereik	90	108
2. Dichtheid	92	110
3. Uniciteit	94	112
4. Gemengde voorzieningen	96	114
5. Verankering	98	116
6. Toegankelijkheid	100	118
7. Routes	102	120
8. Identiteit	104	122
9. Conclusie park	106	124
4. Stadsdeelpark	g. Meridiaanpark	h. Laterna Magicapark
1. Bereik	126	144
2. Dichtheid	128	146
3. Uniciteit	130	148
4. Gemengde voorzieningen	132	150
5. Verankering	134	152
6. Toegankelijkheid	136	154
7. Routes	138	156
8. Identiteit	140	158
9. Conclusie park	142	160
5. Een waardering van de succes- en faalfactoren		161
6. De toekomst van de parken in Almere		173

Inleiding criteria

1 Bereik

Sinds de Tweede Nota op de Ruimtelijke Ordening uit 1968 wordt voor parken een hiërarchie aangehouden op basis van hun afmeting. Zo is een reeks benoemd van klein naar groot: buurtpark - wijkpark - stadsdeelpark - middelgroot stadspark - groot stadspark - recreatiegebied. Hierbij wordt uitgegaan van een samenhang van de grootte van een park met de reisafstand en de verblijfsduur. De kleine parken trekken bezoekers aan van dichtbij, die een korte tijd in het park verblijven. Het buurtpark wordt gebruikt om even te voetballen voor het avondeten, of in het weekeinde even de nieuwe tent uit te proberen. Grote parken trekken ook bezoekers aan van verder weg, die een paar uur of een dagdeel in het gebied verpozen. Het hele gezin gaat in de auto naar het grote stadspark, waar vader gaat vissen, moeder de picknick voorbereidt en de kinderen andere kinderen opzoeken.
Een groot park werkt tevens op alle lagere niveaus. Voor de direct omwonenden dient het grote park ook als buurt- of wijkvoorziening om te voetballen of de hond uit te laten tijdens een ommetje. Omgekeerd zullen stedelingen die langere tijd in een park willen verblijven voor een grotere voorziening kiezen waar meer mogelijkheden te vinden zijn. Een klein park concurreert zodoende niet met parken van hogere categorieën.

Deze hiërarchische indeling van stadsparken sluit aan op de Wijkgedachte, die met name voor de wederopbouw na de Tweede Wereldoorlog is gehanteerd. Hierin zijn buurten vastgesteld, die samen wijken vormen; deze wijken horen op hun beurt weer bij stadsdelen. Elke laag in deze hiërarchie heeft een eigen voorzieningencentrum, zodat gesproken kan worden van een buurtwinkelcentrum of een stadsdeelwinkelcentrum.

bereikscircels om het park met inperking

Op eenzelfde manier is een bereik te definiëren voor elk parkformaat. Voor een klein park kan een bereiksgebied worden aangegeven dat nauw aansluit rond het park. Voor grote parken kan een groot bereik worden vastgesteld, waarbinnen de herkomst van de bezoekers kan worden bepaald.

Tabel relatie parkafmeting en bereik

park	grootte	bereik
Regionale parken (Stadsnatuur)	> 400 ha	15.000 m
Grote stadsparken	150 – 400 ha	6.000 m
Kleine stadsparken	75 – 150 ha	2.600 m
Stadsdeelparken	20 – 75 ha	1.600 m
Wijkparken	5 – 20 ha	1.000 m
Buurtparken	< 5 ha	600 m

Om het bereik van een park weer te geven kan een cirkel rond het park getrokken worden vanaf de rand van het park met een diameter die hoort bij de parkgrootte. Hierbij wordt aangenomen dat de meeste bezoekers van het park uit dit bereiksgebied afkomstig zijn. Deze methode houdt geen rekening met barrières zoals spoorwegen of hoofdverkeerswegen. De plaats van een tunnel of viaduct kan het bereik aanzienlijk beperken. Een betrouwbaarder werkwijze is om gelijke tijdslijnen weer te geven; hiermee wordt de benodigde tijd weergegeven om daadwerkelijk het park te bereiken.
Deze methode is omslachtig en bewerkelijk. Uit onderzoek (Katteler, H.A.,1975) blijkt bovendien dat de bereiksafstanden niet zo letterlijk genomen kunnen worden. Er is bijvoorbeeld sprake van een bereikscirkel waarbinnen 75% van de bezoekers afkomstig is, of een grotere cirkel waarbinnen 90% van de bezoekers komt. De bereiksgrens is daardoor meer een gradueel gegeven dan een strikte grens. Bovendien blijkt dat sommige parken een veel groter bereik hebben dan op grond van hun afmeting kan worden verwacht. De Prinsentuin in Leeuwarden bijvoorbeeld is slechts 2,6 hectare groot. De invloedssfeer van het park is veel groter dan de aangehouden 600 meter. Het blijkt dat 75% van de bezoekers binnen een invloedssfeer van 1600 meter woont. Eén kwart van de bezoekers komt van nog verder weg.

Voor het onderzoek naar de stadsparken van Almere gaat het vooral om een vergelijking van het bereik van de parken. Absolute waarden

kunnen hieraan niet ontleend worden en bovendien zullen er veel variabelen van invloed zijn op het werkelijke bereik. Om de parken in een quick-scan met elkaar te vergelijken volstaat het daarom om eenvoudige cirkels te hanteren in plaats van complexere tijdsgrenzen.

Gekoppeld aan de afmeting van het park kan het theoretisch bereik worden bepaald. In werkelijkheid zullen barrières het bereik belemmeren. Dit kunnen feitelijke barrières zijn, maar ook psychologische. Het gevoel van "de overkant" van de barrière kan een reden zijn om een park niet te bezoeken. De overzijde van de rivier werkt in sommige steden als een psychologische grens ondanks de aanwezigheid van bruggen of tunnels.
Met name voor kinderen zullen verkeerswegen als een barrière werken. Ook hiervoor geldt dat de barrière feitelijk te nemen is, maar ouders kunnen hun kinderen verbieden op eigen gelegenheid het park aan de andere kant van de verkeersweg te bezoeken.
Er is een verfijnde relatie tussen de afmeting van een park en de grootte van een barrière. Voor een klein park geldt een bredere verkeersweg al als barrière. Kleine kinderen die hun domein hebben in het park, zullen de verkeersweg niet mogen oversteken. Voor grote parken geldt dat alleen een zware verkeersweg (autosnelweg) of een breed water als barrière werkt. Omdat grote parken voor een langere tijdsduur en bijvoorbeeld in gezinsverband worden bezocht, zullen alleen de grootste barrières als belemmering werken.
Vanwege deze overwegingen is een feitelijk bereik van de onderzochte stadsparken weergegeven op grond van aanname van het effect van barrières en grenzen. Hierdoor ontstaat een bijgesteld en kleiner bereik voor de parken.

Het Hannie Schaftpark met Leeghwaterplas is gerekend tot de categorie Kleine stadsparken, hoewel het op grond van afmeting (70,7 ha) tot de stadsdeelparken gerekend zou moeten worden. De oppervlakte is echter alleen berekend op het gedeelte ten westen van de Hoge Vaart; het groengebied aan de oostzijde van de Hoge Vaart en het Fanny Blankers-Koen atletiekpark geven echter de indruk van een grotere afmeting van het park. Daarom is het park tot een hogere categorie gerekend.

2 Dichtheid

Wanneer het feitelijk bereik van een park is bepaald kan uitgerekend worden hoeveel inwoners binnen deze invloedssfeer wonen. Hiermee zijn in feite de potentiële "klanten" van het park te bepalen.
Uit het Grote Groenonderzoek van Amsterdam (Stedelijk Beheer Amsterdam, 1996) blijkt bijvoorbeeld dat eenderde van de Amsterdammers minimaal één keer per week een park bezoekt. Een kwart van de Amsterdammers bezoekt slechts incidenteel een park en één op de zeven Amsterdammers bezoekt nooit een park. Uit deze gegevens blijkt dat stadsparken vaak worden bezocht; het potentiële aantal bezoekers zal daarom van grote invloed zijn op de levendigheid van het gebruik.
Ook hiervoor geldt dat een berekening van de

Tabel parken van Almere in het onderzoek

REGIONALE PARKEN (> 400 ha)	
Almeerderhout	1138,0 ha
Noorderplassen (en Lepelaarsplassen)	997,4 ha
Oostvaardersplassen (niet in onderzoek)	
GROTE STADSPARKEN (150 – 400 ha)	
Beginbos / Vroege Vogelbos / Kromslootpark	286,5 ha
Weerwater	246,5 ha
Pampushout (niet in onderzoek)	
KLEINE STADSPARKEN (75 – 150 ha)	
Beatrixpark	94,0 ha
Hannie Schaftpark / Leeghwaterplas	70,7 ha
STADSDEELPARKEN (20 – 75 ha)	
Meridiaanpark / Bosrandpark	61,0 ha
Laterna Magicapark / Ebenezer Howardpark	25,4 ha

inwonerdichtheden van buurten rond het park

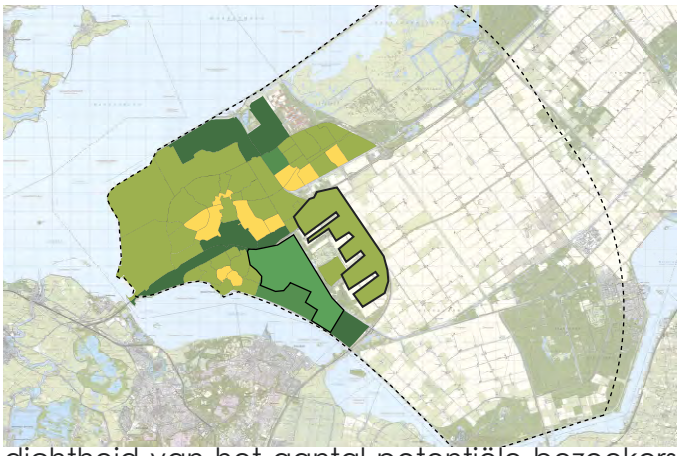

dichtheid van het aantal potentiële bezoekers geen absolute waarde heeft. Wel kunnen de parken onderling met elkaar worden vergeleken zodat het verschil in inwonersdichtheid van het ene park ten opzichte van het andere park kan blijken.
Het maakt hierbij wel enig verschil of een park in de ondergrens van zijn categorie valt of in de bovengrens. Een relatief groot stadsdeelpark zal meer bezoekers kunnen herbergen voordat het gevoel van drukte ontstaat dan een klein stadsdeelpark.
Om een indruk te geven van een dergelijke gebruiksdruk wordt de verhouding weergegeven van het aantal potentiële gebruikers binnen het bereik en de parkoppervlakte.
Dit resulteert in een vergelijkbare waarde van een aantal inwoners per are parkoppervlak.

Voor de dichtheid van de wijken in Almere is uitgegaan van de hoeveelheid inwoners zoals is weergegeven in de Sociale Atlas van Almere 2006. Hierin zijn de huidige inwoneraantallen te vinden.
Voor het gebruik van de parken in een groeistad als Almere is echter de prognose van het inwoneraantal belangrijk. Hierbij zijn de prognoseaantallen gehanteerd zoals de gemeente Almere heeft verstrekt. Voor Almere Pampus variëren de prognoses echter tussen 25.000 inwoners bij een lage dichtheid tot 60.000 inwoners bij hoge dichtheid. Hierbij is de mogelijkheid van een extra verbinding naar Amsterdam over het IJmeer van wezenlijk belang. Voor dit onderzoek is een gemiddelde gehanteerd van 45.000 inwoners om een toekomstig gebruik van de stadsparken rond Almere Pampus te kunnen berekenen.

Gehanteerde inwoneraantallen per stadsdeel

stadsdeel	inwoners 2006	inwoners 2030
Almere Haven	22.565	30.000
Almere Stad	104.867	100.000
Almere Buiten	49.552	50.000
Almere Poort	128	25.000
Almere Hout	1346	50.000
Almere Pampus	0	45.000
totaal	178458	300.000

Voor de prognose naar 2030 is te zien dat de nieuwe wijken Poort, Hout en Pampus zullen bijdragen aan een forse stijging van het inwoneraantal. Voor de parken binnen de invloedssfeer van deze nieuwe wijken zal het gebruik naar verwachting toenemen. Daarom is zowel de huidige gebruiksdruk in inwoners per are park berekend als de toekomstige. Overigens valt ook af te lezen dat het inwonertal in een aantal bestaande wijken naar verwachting zal afnemen. De dalende woningbezetting, door het vertrek van inwonende kinderen, is hiervan de voornaamste reden.

3 Uniciteit

Bij Dichtheid is met het aantal inwoners binnen de invloedssfeer het potentiële aantal bezoekers berekend. Het resulteert in een gebruiksdruk waarde van het aantal inwoners per are park. Deze berekening verdisconteert niet dat inwoners naar verschillende parken kunnen gaan. Wanneer binnen dezelfde loop- of fietsafstand verschillende parken bereikt kunnen worden, dwingt dit de bewoners tot een keuze. De kans dat ze na het bezoek aan een park zo de smaak te pakken hebben dat ze nòg een park bezoeken is uiterst klein.

Uit onderzoek (Katteler, H.A., J.A. Kropman, 1975; Boer, T.A. de, P.A.M. Visschedijk, 1994) blijkt dat stadsbewoners ook daadwerkelijk verschillende parken bezoeken. Naast het park in hun directe woonomgeving bezoeken zij ook grotere stadsparken en recreatiegebieden in de stadsrand. Daarnaast is er een kleine groep inwoners die geen enkel park bezoekt.
In feite is hier sprake van een vergelijkbare situatie met brancheonderzoek voor een winkel. Een slijter zal uitzoeken op welke afstand een andere slijter is gevestigd; een supermarkt zal zich niet gauw vestigen in de nabijheid van een supermarkt met eenzelfde klantenkring. Dit maakt de factor Uniciteit cruciaal om het gebruik van een park in kaart te brengen.

overlappingen van concurrerende parken

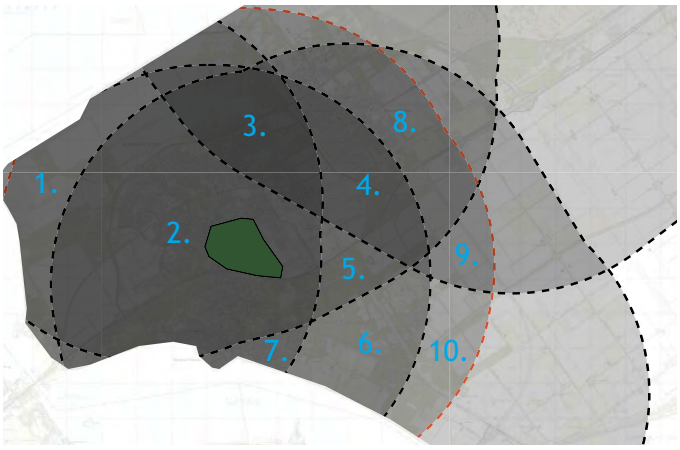

Door de bereiken van parken binnen eenzelfde categorie samen te tekenen worden overlappen zichtbaar. In deze overlapgebieden kunnen de inwoners kiezen uit twee of zelfs meer parken.
Parken van een hogere categorie worden met het bereik van de onderzochte categorie meegewogen. Als voorbeeld het niveau van de stadsdeelparken: wanneer de stadsdeelparken in kaart worden gebracht met een invloedssfeer van 1600 meter worden ook de kleine en grote stadsparken meegenomen. Een klein stadspark heeft een invloedssfeer van 2600 meter. Zij fungeren op dit niveau van stadsdeelparken echter met een invloedssfeer van 1600 meter. Dit geldt op dezelfde wijze voor de grote stadsparken en regionale parken.

Door op kaart de overlappende gebieden te tekenen kan de dichtheid opnieuw berekend worden. In de overlapgebieden wordt bekeken hoeveel parken hier een overlappende invloedssfeer hebben. Het inwoneraantal binnen dat gebied wordt dan gedeeld door het aantal overlappende parken. Door dit bijgestelde totaal aan inwoners opnieuw te bepalen kan ook een bijgestelde gebruiksdruk van inwoners per are park worden berekend. Een vergelijking van de beide gebruiksdrukwaarden voor een park toont de invloed van concurrentie door andere parken. Bij een geringe daling ten opzichte van de gebruiksdrukwaarde van Dichtheid is er sprake van weinig concurrentie. Bij een sterke daling zullen de inwoners binnen de invloedssfeer van het onderzochte park uit veel andere, concurrerende parken kunnen kiezen.

4 Gemengde voorzieningen

In de voorgaande twee succesfactoren is alleen het aantal inwoners berekend. Er is nog geen rekening gehouden met andere parkbezoekers. Kantoorpersoneel kan tijdens de lunchpauze gebruik maken van een park voor een ommetje. Winkelpubliek kan het park opzoeken om een gekocht ijsje op een parkbank op te eten. Kinderen van de basisschool gebruiken het park voor gymnastiekles of buitensport. En bezoekers aan een restaurant of bioscoop kunnen zich 's avonds na afloop in het park verzamelen om even na te praten.
Juist het gevarieerde publiek maakt een park aantrekkelijk. Niet alleen het ritme van de woonwijk bepaalt de levendigheid van het park, maar ook de menging van voorzieningen.
Jane Jacobs beschrijft levendig hoe gemengde voorzieningen rond een park voor een stedelijk ballet van gevarieerde parkbezoekers zorgen:
"First, a few early-bird walkers who live beside the park take brisk strolls. They are shortly joined, and followed, by residents who cross the park on their way to work out of the district. Next come people from outside the district, crossing the park on their way to work within the neighborhood. Soon after these people have left the square the errand-goers start to come through, many of them lingering, and in the mid-morning mothers and small children come in, along with an increasing number of shoppers. Before noon the mothers and children leave, but the square's population continues to grow because of employees on their lunch hour and also because of people coming from elsewhere to lunch at the art club and the other restaurants around..."
Op deze wijze kent het park gedurende de hele dag tot 's avonds laat een wisselend publiek.

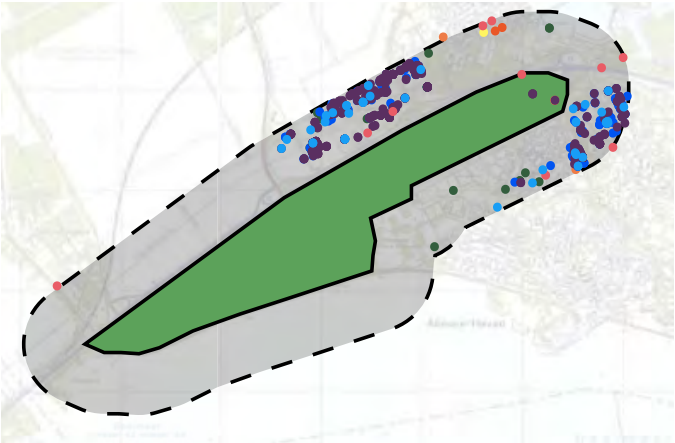

voorzieningen in en om het park

In de Verenigde Staten verworden parken die niet met een levendige omgeving van gemengde voorzieningen zijn behept al snel tot een deplorabele staat. Het worden gevaarlijke plekken om te vermijden die bijdragen aan het verval van een buurt.
In Nederland zullen de parken niet zo snel tot no-go areas verworden. Het blijven stille en weinig populaire voorzieningen in de stad. Alleen de direct aanwonenden zullen het park overdag gebruiken om de hond uit te laten, even te voetballen of in het weekeinde een ommetje te maken.

Om in beeld te brengen of het park kan profiteren van wisselend gebruik worden de voorzieningen in de omgeving geteld. Hierbij wordt een zone van 600 meter rond het park aangehouden. Dit komt overeen met ongeveer tien minuten lopen, juist voldoende om in een lunchpauze even het park op te zoeken.
Hierbij wordt een berekening gemaakt van het aantal kantoor- en bedrijfsgebouwen, winkels, scholen en recreatieve voorzieningen. De dichtheid van het aantal voorzieningen geeft een eerste indruk van het mogelijk aanvullende parkbezoek door werknemers, winkelpubliek, schoolkinderen of recreanten.

Het is niet gezegd dat deze functies ook daadwerkelijk parkbezoekers opleveren. En ook niet in welke mate. Hoeveel schoolkinderen gebruiken het park tijdens schooluren? Hoeveel patiënten komen uit een ziekenhuis om even op een parkbankje in de zon te zitten? Deze aantallen zijn niet in te schatten, maar zeker is dat zonder deze gemengde voorzieningen het park alleen kan profiteren van de omliggende woonwijken. Daarmee is het ritme van het park geheel afhankelijk van het trage ritme van een woonwijk.
De berekening van het aantal voorzieningen rond het park maakt het in ieder geval mogelijk om de functiedichtheid van parken onderling te vergelijken.

5 Verankering

Voor het gebruik van een stadspark is het van groot belang dat het op de route ligt van het dagelijkse leefpatroon van de stadsbewoners. Wanneer mensen regelmatig langs het park komen zal de verleiding om het park een keer te bezoeken groter zijn dan wanneer het park onzichtbaar ligt. Het park maakt daarmee deel uit van de "mental map" van de inwoners. Opnieuw Jane Jacobs: "The worst problem parks are located precisely where people do not pass by and likely never will. A city park in this fix, afflicted (for in such cases it is an affliction) with a good-sized terrain, is figuratively in the same position as a large store in a bad economic location."

Om de verankering van het park in beeld te brengen wordt gebruik gemaakt van de driestaps methode. Alle lijnen van het openbaar gebied, die het park raken of er op uitkomen worden de eerste stap genoemd. Alle zijstraten van deze eerste staps lijnen zijn de tweede stap. Op dezelfde manier wordt ook de derde stap van zijstraten in beeld gebracht. Op deze manier ontstaat een beeld van het netwerk waarin het park als centraal punt verankerd ligt.
De methode is verwant aan de Space Syntax methode, die op een vergelijkbare manier de diepte van lijnen in beeld brengt.

De drie stappen geven het mentale bereik van het park weer. Het effect van dit bereik is herkenbaar wanneer we ons realiseren hoe we aan vreemden de weg uitleggen: "Bij de tweede kruising rechtsaf; vervolgens bij de derde kruising bij een kerk linksaf slaan en daarna bij de vierde kruising opnieuw rechtsaf. Dan ben je er bijna en moet je het daar even opnieuw vragen". We kunnen kennelijk drie afslagen in onze mental map opslaan en dan hebben we opnieuw een houvast nodig om ons verder te kunnen oriënteren.

Uit onderzoek aan de Technische Universiteit Delft blijkt dat deze drie stappen corresponderen met het feitelijke netwerk van inwoners. Het totaal van bezochte plekken bijvoorbeeld van een middelbare scholier in Amsterdam blijkt ge-

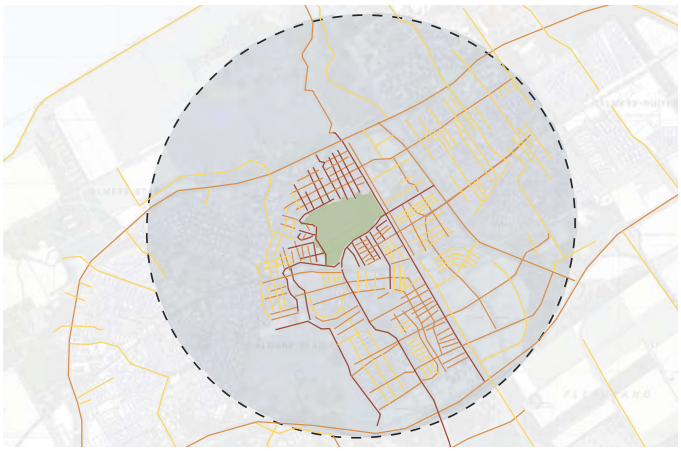

de 3-staps-analyse laat de verankering zien

heel te liggen op het netwerk van de drie stappen van afslagen vanuit zijn woning. Ook blijkt dat woonerfachtige stratenpatronen een veel beperkter bereik hebben dan gridachtige stratenpatronen. Het stelsel van afwisselend lange lijnen met kortere zijstraten dat kenmerkend is voor steden als Amsterdam biedt een veel uitgestrekter netwerk aan zijn inwoners dan een sterk hiërarchisch stratenplan van veel recente woonwijken.

Op deze wijze kan de verankering van verschillende stadsparken met elkaar worden vergeleken. Hieruit blijkt of de grens van het bereik van het park, dat als eerste factor is bepaald, ook daadwerkelijk binnen drie stappen wordt gehaald. Ook kan blijken of de verankering van het park een fijnmazig netwerk van woonstraten oplevert. In dit geval sluit het park goed aan op de woonomgeving. Sommige parken zijn vooral goed aangesloten op hoofdverkeerswegen; de verankering van dit park is dan vooral op het autoverkeer gericht.
Betrekkelijk eenvoudige ingrepen kunnen de continuïteit van het netwerk enorm verlengen. Door bijvoorbeeld een brug toe te voegen kan een groot areaal worden toegevoegd aan de verankering van het park. Helaas kunnen even eenvoudige ingrepen de verankering van het park dramatisch verslechteren. Een wegafsluiting of een wegomlegging gemotiveerd vanuit verkeersbelangen kunnen de verankering van het park inperken.

6 Toegankelijkheid

Het is vanzelfsprekend dat een park eenvoudig en goed toegankelijk moet zijn. Hoe meer ingangen het park kent, hoe eenvoudiger het binnengaan van het park zal zijn. Toch is dit niet steeds het geval. Zware verkeerswegen, spoorlijnen of

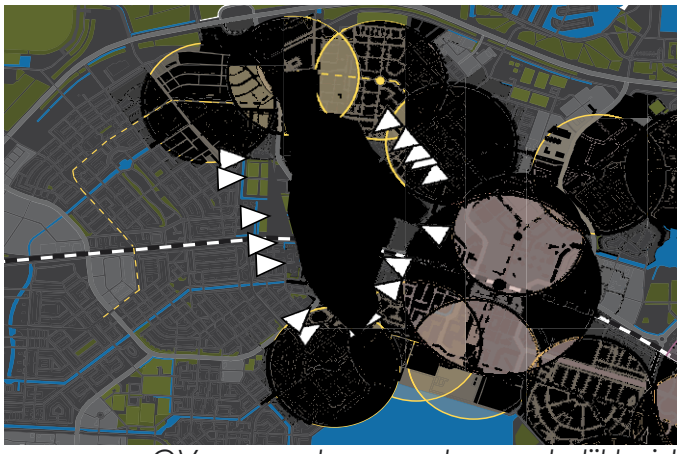

OV- en voetgangerstoegankelijkheid

waterlopen belemmeren een vrije toegang tot menig park. Soms is een tunnel of viaduct aangebracht om het park te bereiken, maar fysiek en psychologisch kunnen deze toegangen een vrije entree naar het park niet aanbieden. Het bezoeken van het park kan daardoor weinig uitnodigend zijn.

Verhoogd aangebrachte autowegen en spoorlijnen kunnen daarnaast ook het zicht op het park belemmeren. Vanaf de andere zijde is dan niet meer te zien dat er een park "achter de dijk" ligt. Hierdoor is het park visueel niet goed toegankelijk en daardoor minder aantrekkelijk. Andere visuele belemmeringen zijn gebouwen of muren, maar ook dichte beplanting in de rand van het park kan het zicht op de aantrekkelijke inrichting van het park ontnemen.
Daarnaast is de bereikbaarheid van het park met behulp van het openbaar vervoer belangrijk. In Amsterdam gaat overigens slechts zo'n 5% van de inwoners met openbaar vervoer naar een stadspark. Voor recreatiegebieden is dit echter aanzienlijk meer: van de huishoudens die gericht zijn op stedelijke voorzieningen bezoekt zelfs 18% een recreatiegebied met het openbaar vervoer. Gezinnen met kinderen nemen vooral de auto; slechts 8% van de gezinnen komt met het openbaar vervoer naar een recreatiegebied.

Voor Almere kan aangenomen worden dat voor de grotere parken en groengebieden de betekenis van het openbaar vervoer ook groter is dan voor de kleinere parken, maar het gebruik van de auto zal voor de verderweggelegen groengebieden van meer belang zijn. Opvallend is dat bij veel grote parken de bereikbaarheid voor het autoverkeer te wensen overlaat. Hoewel er voorzien is in een (soms kleine) parkeerplaats wordt er geen gelegenheid geboden om echt met de auto het park in te gaan. De mogelijkheid om met het gezin bij de auto te verblijven als een hedendaagse vorm van bermtoerisme is dan niet mogelijk.

De toegankelijkheid van de parken in Almere is vergeleken door het aantal ingangen te tellen. Door het aantal ingangen te delen door de omtrek ontstaat een coëfficiënt voor het aantal ingangen per kilometer parkomtrek. Het ene park blijkt dan over meer ingangen per kilometer te beschikken dan het andere park. Het is daarmee nog niet gezegd dat hoe meer ingangen het park heeft, hoe beter de toegankelijkheid is.

Duidelijk is dat weinig ingangen de toegankelijkheid wel degelijk zullen verminderen. Door deze ingangen zeer markant vorm te geven zou dit tekort kunnen worden ondervangen.

Daarnaast zijn de haltes van het openbaar vervoer aangegeven en van hieruit cirkels van bereikbaarheid getrokken. Voor bushaltes is een bereik van 500 meter aangehouden; voor treinstations is het bereik op 800 meter gesteld. De maximale tijd om het park wandelend te bereiken bedraagt dan ongeveer 12 à 15 minuten. Deze tijd blijkt ook het maximum te zijn dat de meeste mensen bereid zijn te wandelen naar hun bestemming. Door het aantal bushaltes en treinstations binnen het bereik van het park met elkaar te vergelijken, ontstaat een indruk van de toegankelijkheid van de parken.

7 Routes

Een park profiteert niet alleen van parkbezoekers, maar ook van passanten. Ongeveer de helft van de gebruikers van het Amsterdamse Vondelpark zijn passanten, op weg van een buitenwijk naar de binnenstad. Het park wordt ook gebruikt voor "een bajonetje": in plaats van even het park door te steken van de ene wijk naar de andere kan een stukje extra park meegenomen worden op de wandeling. Deze passanten dragen bij aan de levendigheid van het park. Wanneer bedacht wordt dat ongeveer de helft van parkbezoekers naar het park gaan om ook andere mensen te zien, spelen passanten daarin zeker een rol.

De meest betrouwbare meting van het aandeel passanten is om bij elke ingang aan alle wandelaars en fietsers te vragen of zij het park bezoeken of alleen passeren. Deze methode is betrouwbaar, maar tegelijkertijd echter bewerkelijk. Bovendien paste het in de situatie van Almere niet om parkbezoekers te ondervragen.

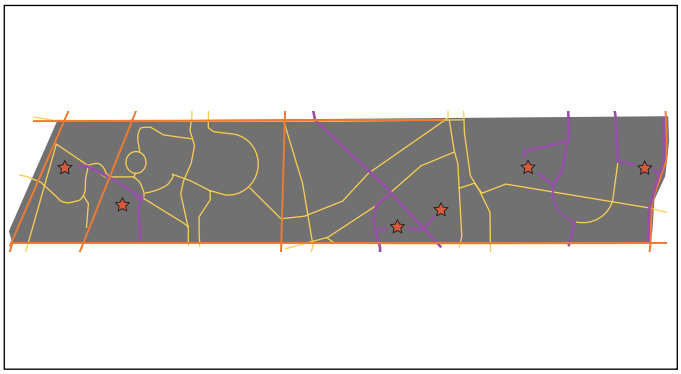

OV- en voetgangerstoegankelijkheid

Daarom is besloten tot een laboratorium opstelling. Op kaart wordt onderzocht welke aannemelijke doorgangsroutes door het park leiden. Dit kan in sommige situaties ook gelden voor paden direct langs het park, wanneer het pad onderdeel lijkt te zijn van het park. De totale lengte van het aantal doorgaande routepaden wordt vergeleken met het totaal aantal paden in het park. Hieruit volgt een percentage voor het aandeel routes ten opzichte van het totale padennet.

Ook paden die direct leiden naar een voorziening in het park zijn apart berekend. De gebruikers van een sporthal, een school of een andere functie maken gebruik van een pad door het park. Ook een specifieke recreatieve functie, die vermoedelijk gebruikt wordt zonder ook het overige deel van het park te bezoeken, is hierin meegerekend. Een voetbalvereniging, die zijn terrein in het park heeft, is weliswaar een groene functie, maar de combinatie van een voetbalwedstrijd spelen met parkbezoek is niet aannemelijk.

De doorgaande routes opgeteld bij het aandeel paden naar een specifieke bestemming levert een totaal percentage routes voor passanten. De overige paden zullen vooral gebruikt worden door de parkbezoekers voor een wandelingetje. Deze verhouding geeft inzicht in het aandeel van de paden die gebruikt zullen worden door passanten.

Daarmee geeft deze berekening nog geen beeld van de werkelijke verhouding tussen bezoekers en passanten. Wanneer daadwerkelijk een park wordt heringericht kan een betrouwbaarder telling worden uitgevoerd. Toch geeft dit laboratorium onderzoek een betrouwbare vergelijking op tussen de verschillende parken.

Tenslotte kan de vraag gesteld worden of een hoog percentage passanten (of doorgangsroutes) zonder meer aantrekkelijk is voor een park. Te veel doorgaande bewegingen kunnen ook verstoren en hinder opleveren van fietsers voor bijvoorbeeld spelende kinderen. Het is één van de klachten van bezoekers aan het Vondelpark, dat spelende kinderen hinder ondervinden van fietsers, skeelerende en andere snelle recreanten. Waarschijnlijk is hiervoor een optimum te vinden.

8 Identiteit

Alle voorgaande zeven succesfactoren beïnvloeden het gebruik van stadsparken, maar staan los van de inrichting van het park zelf. De stedelijke context van het park, die zorgt voor het aanleveren van parkbezoekers, is in deze zeven factoren vastgelegd.
Heeft het park zelf ook aantrekkingskracht? Spelen aantrekkelijke elementen in het park dan geen rol om gebruikers te lokken? Deze factoren zijn samengevat in het begrip Identiteit.
De achtste factor Identiteit beschrijft de belangrijkste ingrediënten van het park die het aantrekkelijk maken om te bezoeken. Het begrip Identiteit is onderverdeeld in vijf verschillende kenmerken.
Het eerste kenmerk is de aantrekkelijkheid voor dagelijkse gebruikers: mogelijkheden om de hond uit te laten, speelmogelijkheden voor kinderen en aantrekkelijke mogelijkheden om als passant door het park te gaan behoren tot dit eerste kenmerk.
Het tweede kenmerk zijn extra programmatische elementen in het park, die bezoekers aantrekken. Mogelijkheden om te zeilen, vogels te observeren, een strand, gelegenheid om te vissen en sportverenigingen zijn dergelijke programmatische elementen.
Het derde kenmerk zijn de fysieke kenmerken van het park, die in feite met gewone woorden aangeduid kunnen worden: een bos, meer, moeras, promenade of speciale plant- en diermilieus.
Het vierde kenmerk is de betekenis die omwonenden aan het park (kunnen) geven. Hoewel dit kenmerk van Identiteit alleen door middel van interview kan worden nagevraagd, is op basis van aanwezige elementen in het park een inschatting gemaakt: vogelobservaties, dieren, stiltegebied en de betekenis als herdenkingsruimte zijn voorbeelden hiervan.
Het laatste kenmerk is de herkenbaarheid in de betekenis van de goede mogelijkheid om je te oriënteren. Ruimtelijk-structurele kenmerken van het park spelen hierbij een belangrijke rol.

Natuurlijk zijn meer kwaliteiten van een park van invloed op de motieven om wel of juist niet naar een park te gaan.
De staat van het onderhoud heeft invloed op het parkbezoek; een verwaarloosde inrichting zal een aantal mogelijke gebruikers doen terugschrikken.
De invloed van verkeerslawaai kan een park onaantrekkelijk maken en bewoners doen uitwijken naar een ander park. Ook de psychologische barrière van een verkeersweg kan aanleiding zijn om een park te mijden.
En er zijn parken bijvoorbeeld die een bijzondere functie hebben waarmee gebruikers worden aangetrokken. Dierenparken of bijzondere speeltuinen met als meest extreme voorbeeld het attractiepark trekken bezoekers aan, ondanks de gevraagde toegangsgelden voor entree.

Deze kwaliteiten blijven hier buiten beschouwing. Het begrip Identiteit is hier als een controle factor ingevoerd om te bezien of de contextfactoren gerelativeerd worden door de kwaliteiten van het park zelf.
Hoewel de uitwerking van het begrip Identiteit aanleiding kan zijn voor veel discussie, blijkt in het algemeen toch een zekere consensus te bestaan welke parken meer of minder Identiteit kan worden toegeschreven. Dit maakt het mogelijk om de parken ook voor deze succesfactor te vergelijken.

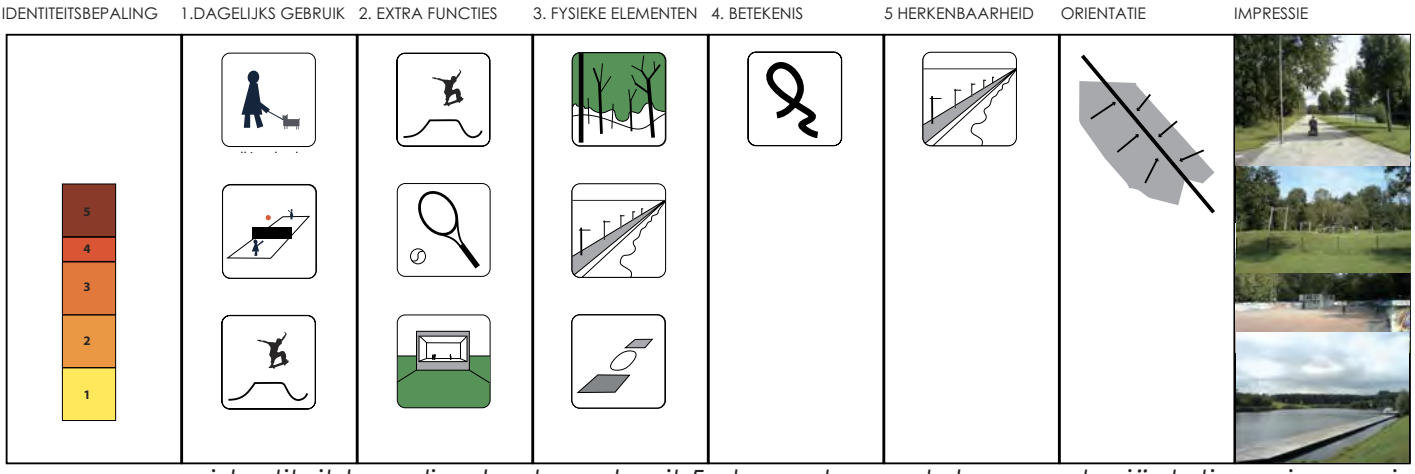

identiteitsbepaling bestaande uit 5 elementen met daarnaast oriëntatie en impressie

A

Analyse Noorderplassen

Regionaal park

Noorderplassen

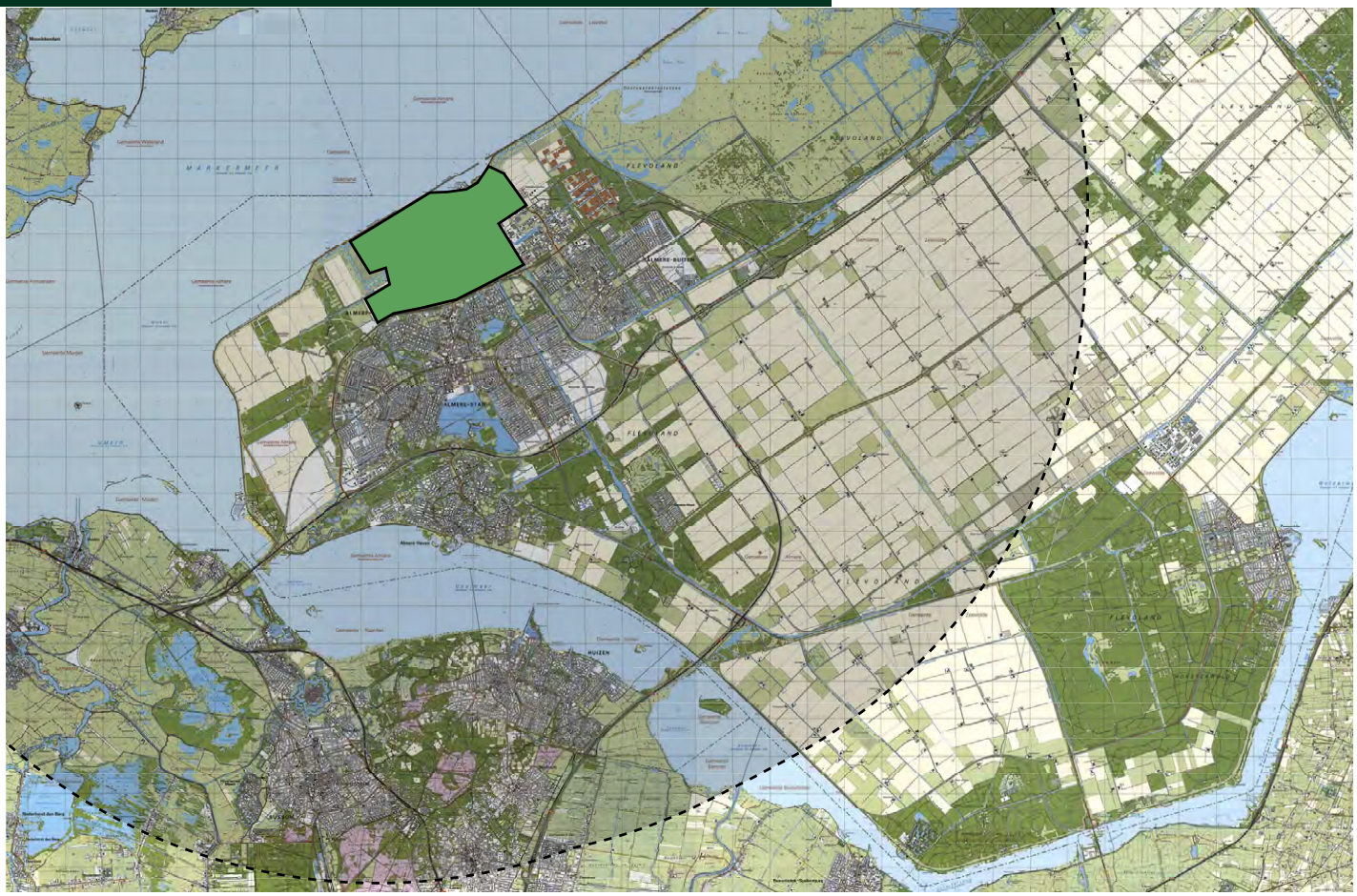

Bereikzone, 15000m vanaf grens Noorderplassen

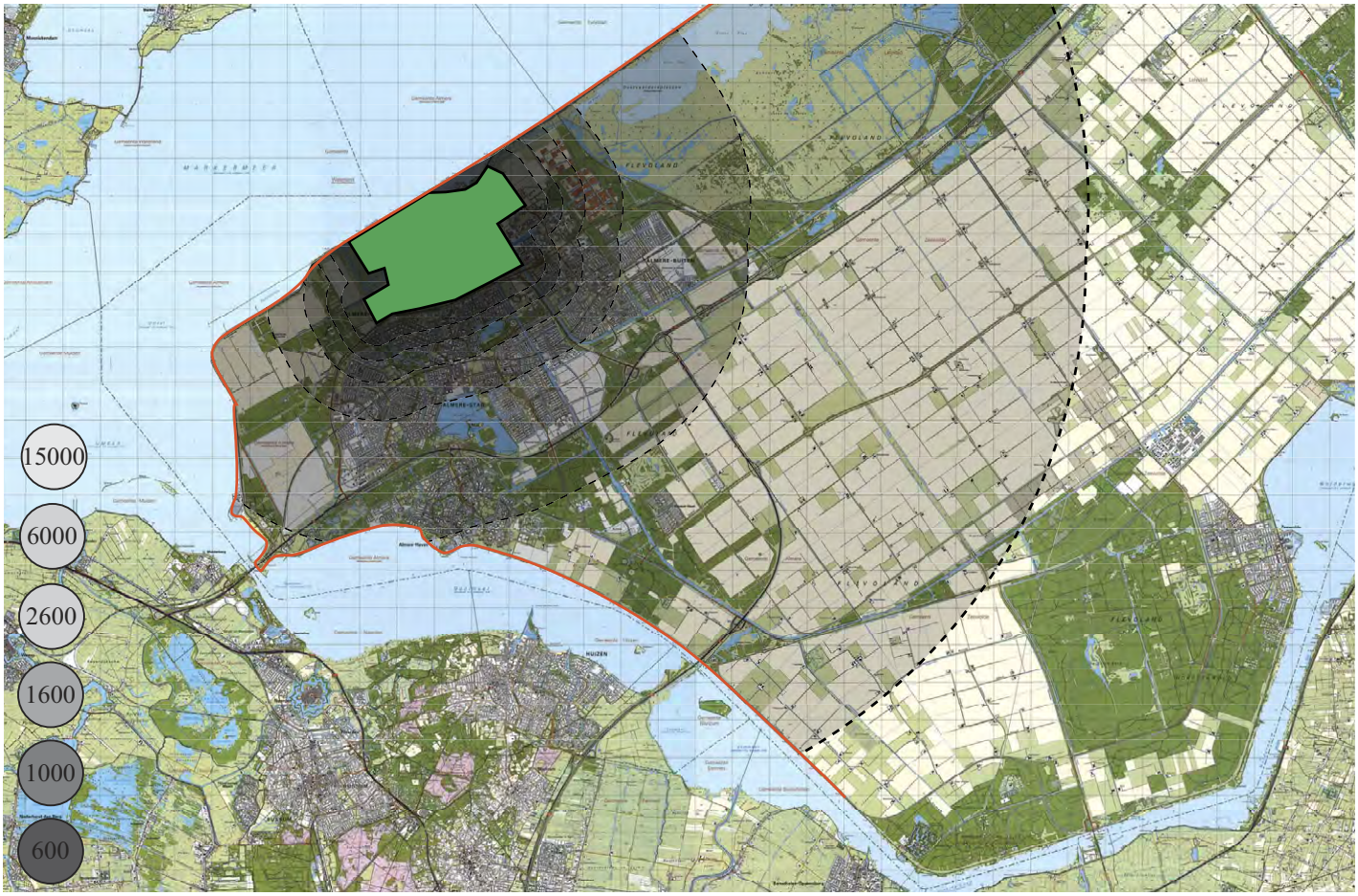

Bereikzones, 600 m, 1000 m, 1600 m, 2600 m, 6000 m en 15000 m inclusief inperking

De Noorderplassen zijn een regionaal park dat bestaat uit twee afzonderlijke parken: Lepelaarsplassen en Noorderplassen. Het park is ongeveer 1000 ha groot. Het ligt aan de noordrand van Almere en tegen het Markermeer aan.

Het bereik van het park is gesteld op 15 kilometer vanaf de rand van het park. Deze invloedsgrens betekent dat het merendeel van de gebruikers uit dit gebied komt. De periode dat de gebruiker in het park zal zijn bedraagt, in samenhang met de lange reistijd, gemiddeld een paar uur.

Als men naar de grens van het bereik van de Noorderplassen kijkt, zijn er veel landbouwgebieden aan de oostzijde en valt Almere is zijn geheel binnen het bereik. Dit betekent dat bijna 180 duizend mensen (01-2006) wonen binnen de grens. In de komende 25 jaar zal dit inwonertal nog sterk stijgen richting de 300.000 inwoners. De bovenste kaart laat zien dat ook grote delen van Noord Holland binnen het bereik vallen. Onder andere het noordelijk deel van Amsterdam, delen van 't Gooi en de karakteristieke steden Edam en Volendam bevinden zich binnen de 15 kilometergrens. Dit meegerekend komt men op een theoretisch inwoneraantal van 400.000. Op de onderste kaart is de grens ingeperkt door omliggende barrières, zoals watergebieden of grote infrastructurele lijnen. Hieruit volgend is er dus op de eerste kaart een theoretische en op de tweede kaart een realistische grens aangegeven. Hierop zijn ook de lagere bereiksgrenzen aangegeven die corresponderen met bijvoorbeeld het functioneren als wijkpark (1000 meter). Deze realistische grens laat dus gebieden achterwege die fysiek of psychologisch niet binnen het bereik vallen. Daarmee valt het zuidelijk deel van het bereik af omdat 't Gooi bijvoorbeeld al zelf in een omgeving ligt met hoogwaardige groengebieden. Ook is aangenomen dat Amsterdammers niet snel richting Almere gaan om te recreëren.

Noorderplassen

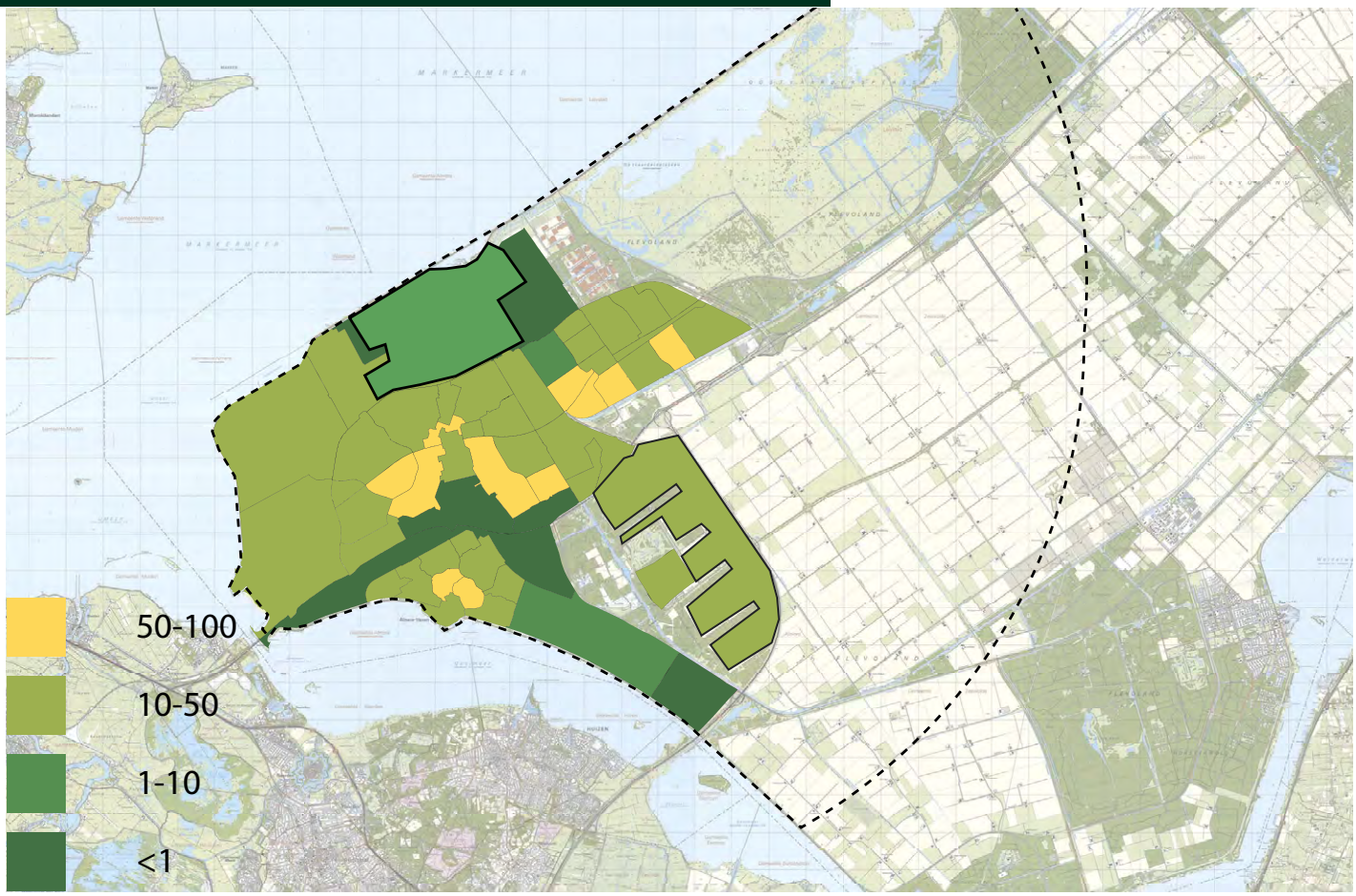

Dichtheid inwoners per hectare per buurt

2006 Inwoneraantallen/bereik/oppervlakte

Inwoners binnen bereik	178.458
Inwoners in Almere	178.458
inw.bereik/Almere	**100%**

Oppervlakte bereik (are)	811.160
Oppervlakte Almere (are)	811.160
Opp.bereik/Almere	**100%**

Inwoners binnen bereik	178.458
Oppervlakte bereik (are)	811.160
inwoners per are bereik	**0.22**

Inwoners binnen bereik	178.458
Oppervlakte park (are)	99.740
Inwoners per are park	**1,79**

2030 Inwoneraantallen/bereik/oppervlakte

Inwoners binnen bereik	300.000
Inwoners in Almere	300.000
inw.bereik/Almere	**100%**

Oppervlakte bereik (are)	811.160
Oppervlakte Almere (are)	811.160
Opp.bereik/Almere	**100%**

Inwoners binnen bereik	300.000
Oppervlakte bereik (are)	811.160
inwoners per are bereik	**0.37**

Inwoners binnen bereik	300.000
Oppervlakte park (are)	99.740
Inwoners per are park	**3,00**

Nu 2006: Dichtheid per wijk

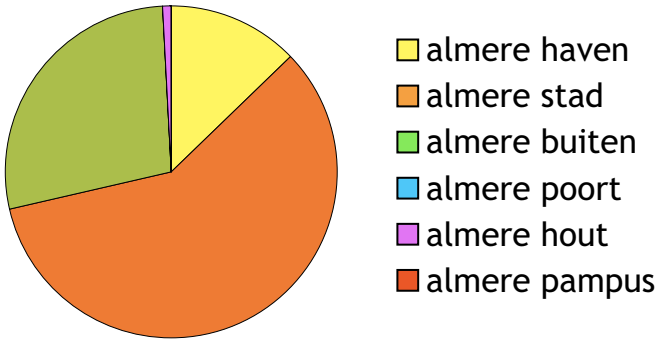

Wijken	Inwoners binnen bereik	Percentage
almere haven	22.565	13
almere stad	104.867	59
almere buiten	49.552	28
almere poort	128	0
almere hout	1.346	1
almere pampus	0	0
totaal	178.458	100

Prognose 2030 Dichtheid per wijk

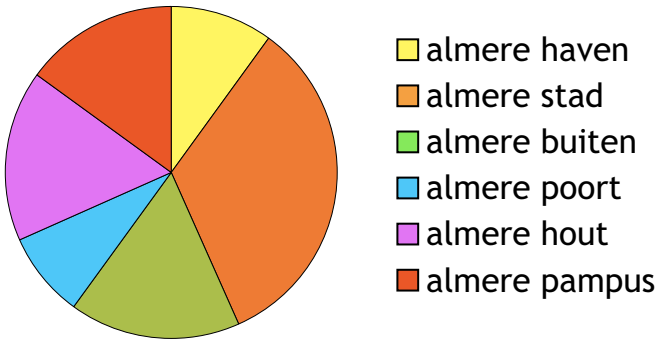

Wijken	Inwoners binnen bereik	Percentage
almere haven	30000	10
almere stad	100000	33
almere buiten	50000	17
almere poort	25000	8
almere hout	50000	17
almere pampus	45000	15
totaal	300000	100

De kaart geeft de dichtheid weer binnen de gestelde realistische grens. Door deze dichtheid te verdelen in wijken wordt de spreiding van de gebruikers duidelijk gemaakt. (zie diagram) Met behulp van de berekende dichtheidsfactor kan de hoeveelheid inwoners per are park worden vastgesteld. Almere is een zeer dynamische stad en hierdoor is het noodzakelijk de enorme groei van toekomstige inwoners mee te nemen in de berekeningen.

Binnen het bereik van de Noorderplassen valt het gehele stedelijk gebied van Almere. In de huidige situatie is het totale inwonertal van Almere 178.458 (2006 Gemeente Almere). De kaart laat zien dat Almere in vergelijking met historische steden weinig dicht is bevolkt. Door het aantal inwoners te delen door de oppervlakte van het park krijgt men een indicatie van de gebruiksdruk. In de huidige situatie is dit dus 1,79 inw./are park. Deze factor is vergeleken met de andere parken aan de lage kant.
Als men uitgaat van de prognose voor 2030 naar 300.000 komt men op een verhouding tussen inwoners en groen van precies 3 inwoners per are park. Hieruit kan men dus concluderen dat door de groei van de komende jaren ook de druk op het groen toeneemt met ruim één inwoner per are park.
Naast de dichtheid en inwoners per are park ziet men dat meer dan de helft van de inwoners in Almere Stad woont, na het realiseren van de uitbreidingen in 2030 is dit aandeel nog 1/3 van de totale potentiele gebruikers. Voor Almere Pampus is een gemiddelde aangenomen van 45.000 inwoners omdat de prognose varieert tussen 25.000 en 60.000.

Noorderplassen

Mate van concurrentie

Inwoners per are na correctie van overlapping

	nu 2006	prognose 2030
Bereikafstand:	15.000 m	15.000 m
Inwoners bereik:	178.458 inw	300.000 inw
Overlap:	3 parken	3 parken
Uniqueness:	59.486 inw	100.000 inw
Gebied:	99.740 are	99.740 are
Dichtheid:	**0.60 inw/are park**	**1,0 inw/are park**

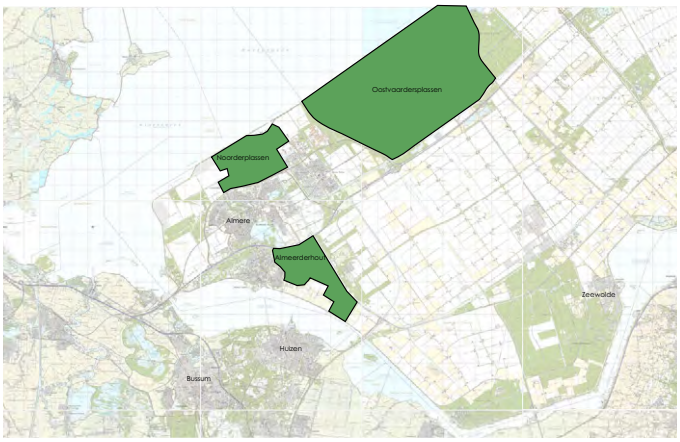

Overzicht parken

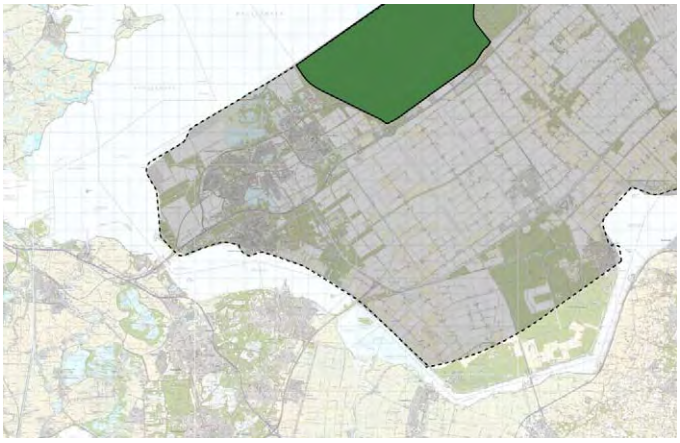

Oostvaardersplassen

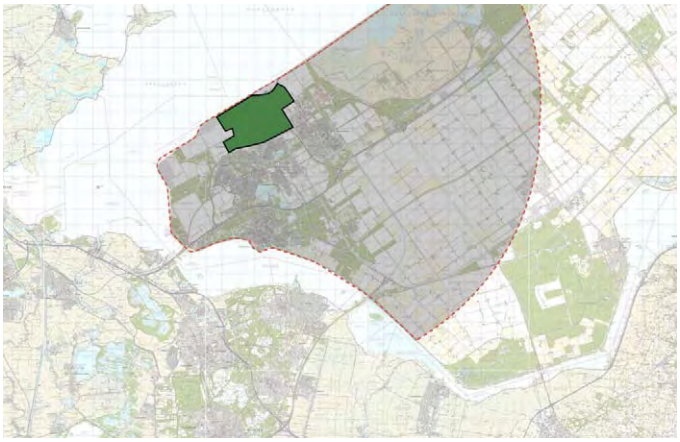

Noorderplassen

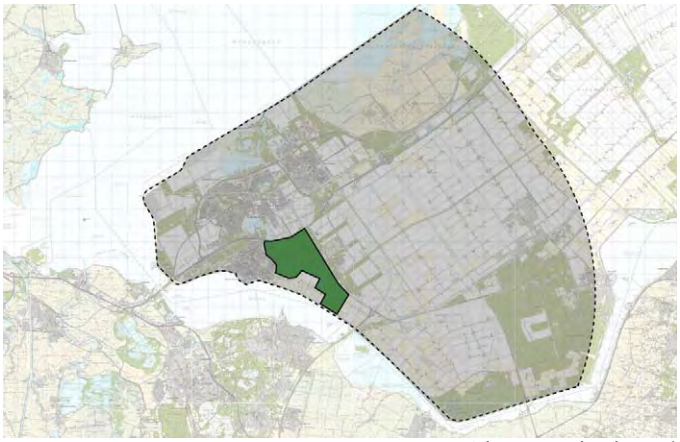

Almeerderhout

Regionale parken zijn parken met een bereikzone van 15 kilometer. Bij uniciteit wordt gekeken naar concurrerende parken die op dezelfde schaal fungeren. Met behulp van de mogelijke overlappende bereikszones wordt inzicht gegeven in de keuzes die potentiële gebruikers hebben tussen deze parken. Als er veel vergelijkbare parken in de buurt liggen zal hiermee het gebruik in de verschillende parken afnemen; het gebruik wordt gespreid over de concurrerende parken.

In het geval van de Noorderplassen kan men op het hiernaast staande kaartje zien dat er nog twee andere grote parken in de omgeving van Almere liggen, namelijk de Oostvaardersplassen en het Almeerderhout. Dit betekent dat de drie bereikszones elkaar grotendeels overlappen. De concurrentie is dus hoog en beslaat geheel Almere. Het aantal potentiële gebruikers (in dit geval alle inwoners van Almere) wordt hierdoor door drie gedeeld. Hieruit volgt voor de huidige situatie 0,6 inwoners per are park en in de toekomstige situatie 1 inwoner per are park. Dit aantal is eenderde van de situatie wanneer men te maken had met één regionaal park.
De Noorderplassen hebben dus naast een lage dichtheid door het onbebouwde gebied ook te maken met veel concurrentie van Almeerderhout en de Oostvaardersplassen.

Noorderplassen

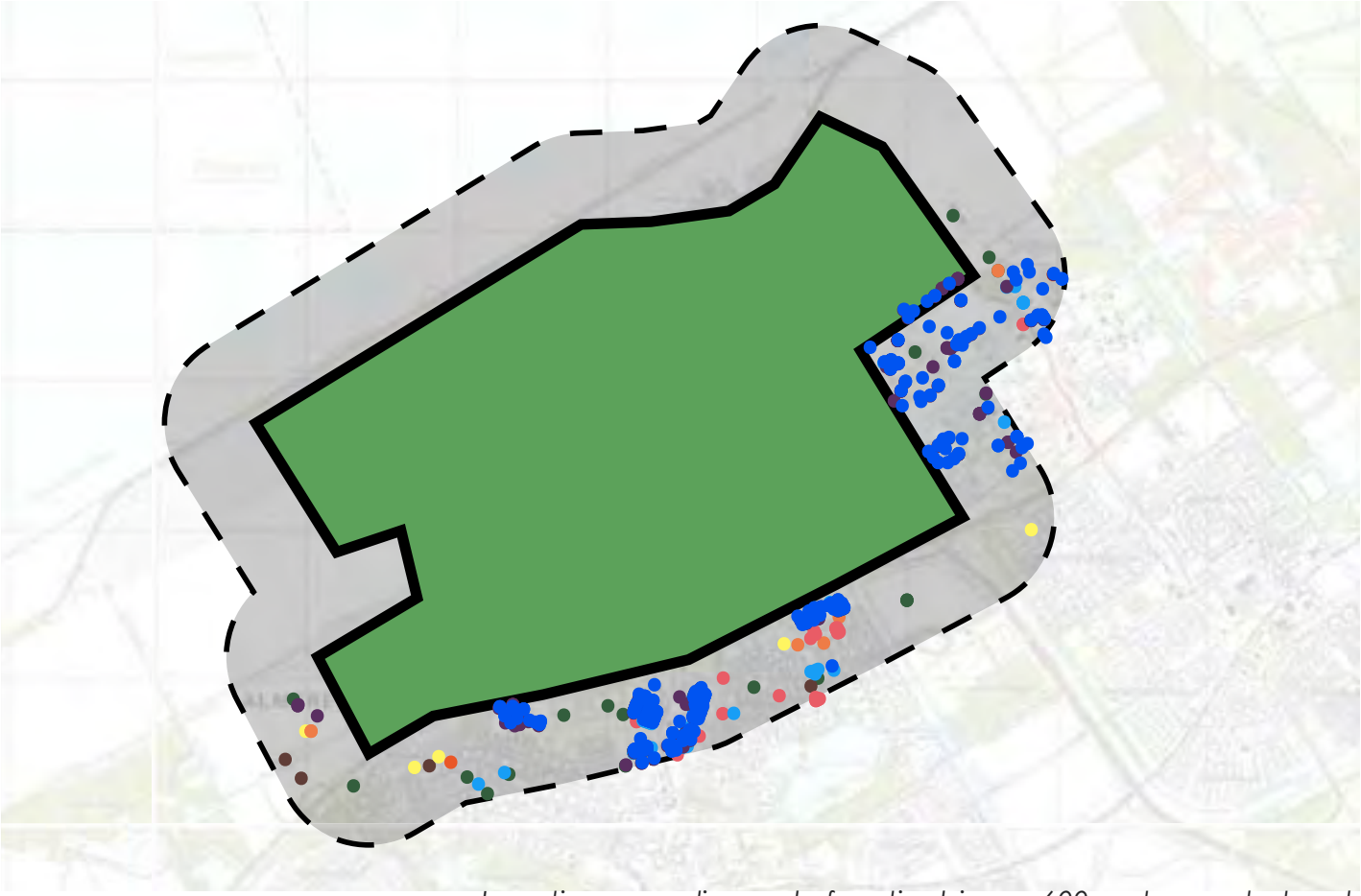

Locatie van omliggende functies binnen 600 meter van het park

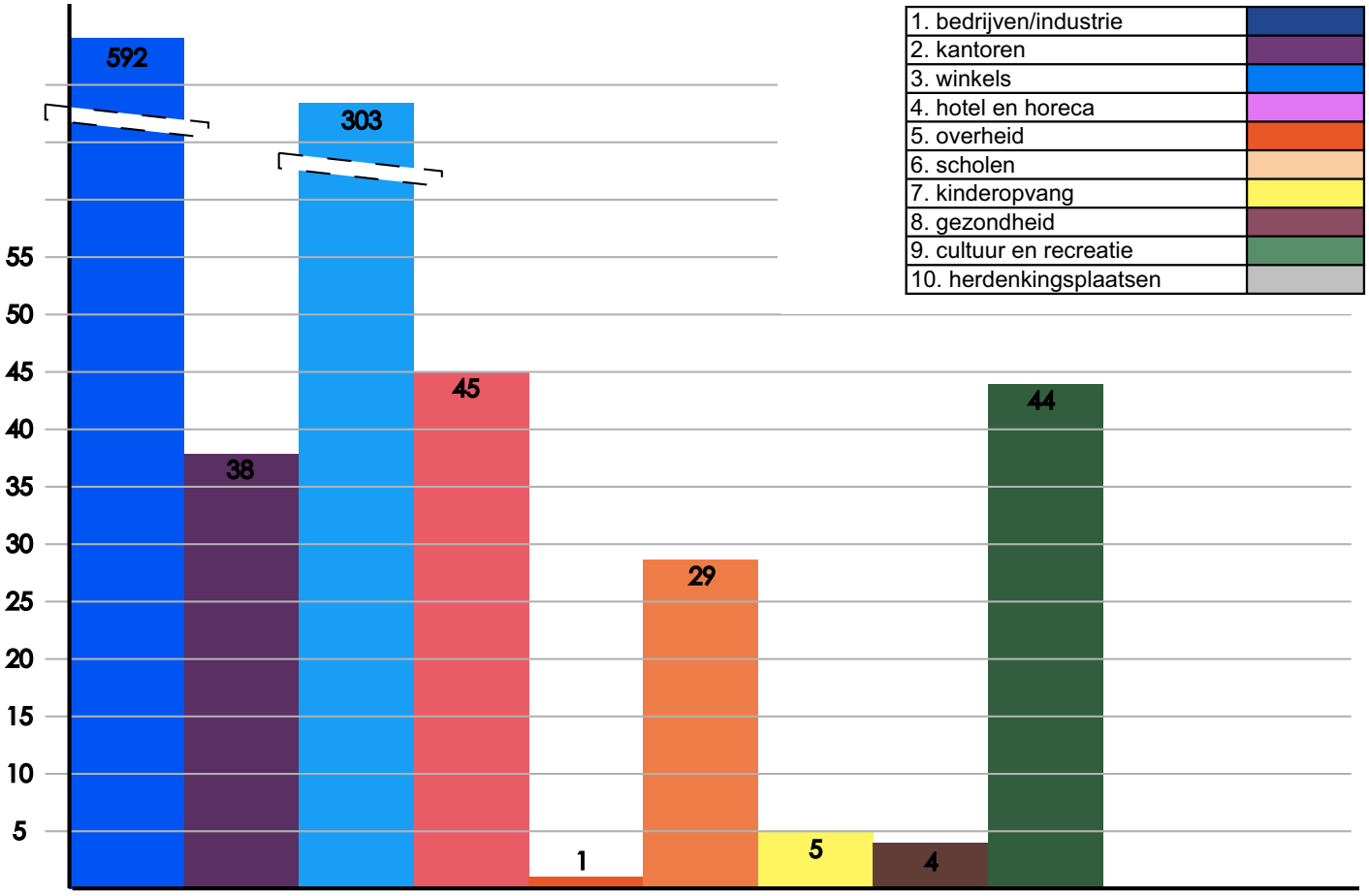

Aantal functies binnen straal van 600 meter

Gemengde voorzieningen

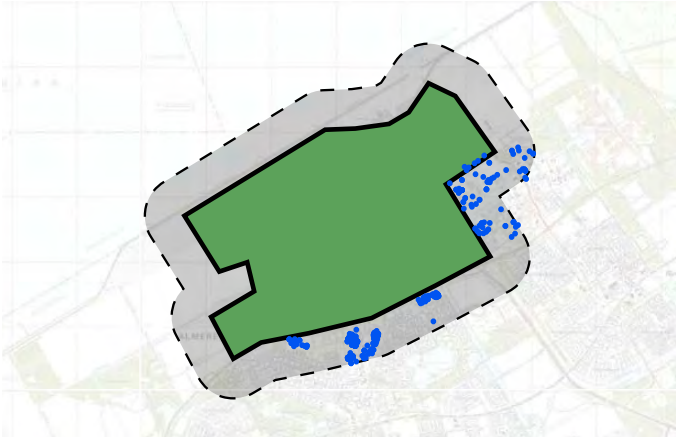

bedrijven/industrie

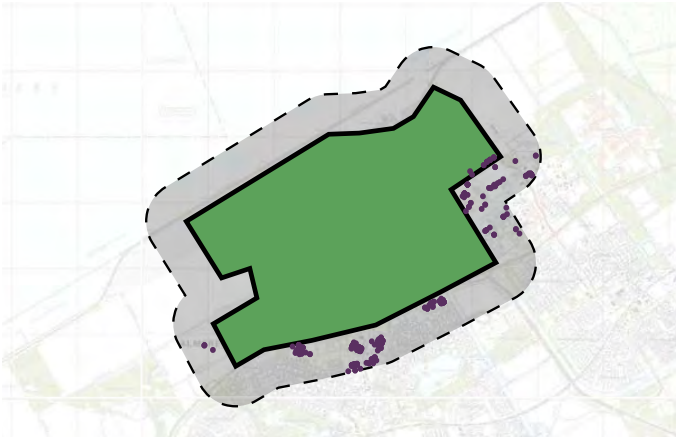

kantoren

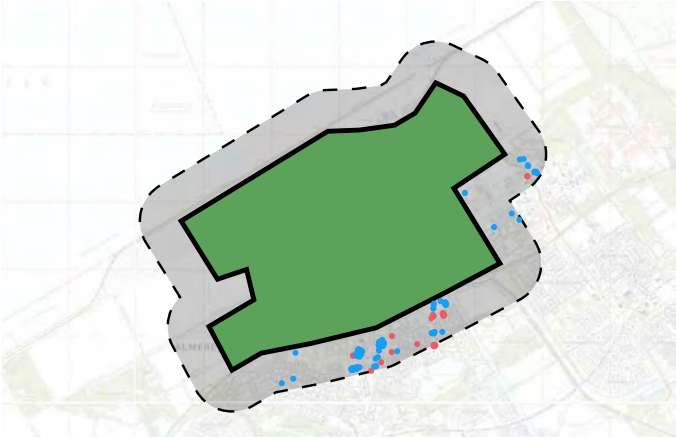

winkels/horeca

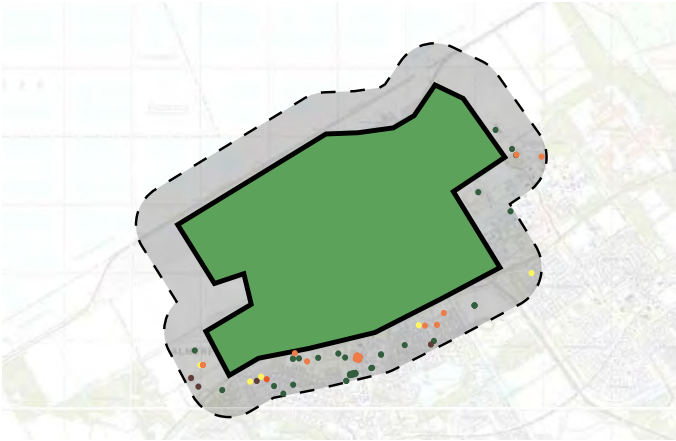

overige functies

Bij gemengde voorzieningen wordt er gekeken naar de verschillende functies rondom en in het park. Deze functies bepalen mede de hoeveelheid en diversiteit van de gebruikersgroep verspreid over de dag. Er is binnen een zone van 600 meter gekeken naar functies als bedrijven, winkels, scholen enz. Deze 600 meter geeft het bereik weer van bijvoorbeeld een uurtje wandelen in de lunchpauze. Binnen deze zone kan men spreken over een mogelijke interactie met het park.

De noordelijke rand van de Noorderplassen valt weg omdat hier water ligt. Op de kaart komt dus ook naar voren dat het zwaartepunt van de functies aan de zuidelijke rand ligt. Men ziet dat er zich twee bedrijventerreinen bevinden aan de oostkant en zuidkant. Verder ligt er een aantal scholen die het park kunnen gebruiken tijdens natuurstudies, of na schooltijd om te spelen. Zoals uit de grafiek is af te leiden zal het park dus vooral profiteren van de bedrijven/kantoren en enkele winkels tussen +/- 12.00 en 13.30uur(lunchpauze). Daarbuiten zal het park met name door inwoners worden gebruikt.
De Noorderplassen profiteren dus van de functies aan de zuid- en oostkant. Deze potentiële gebruikers zijn met name werkende volwassenen. Deze groep zal niet lang in het park blijven, zal niet het hele park beslaan en is tevens afhankelijk van de bedrijfscultuur van het bedrijf/kantoor. De scholen zorgen voor het gebruik door kinderen buiten school en sporadisch tijdens lesuren. Het park zal daarnaast vooral in de weekenden intensiever worden gebruikt door recreanten, als gevolg van de culturele en recreatieve voorzieningen.

Noorderplassen

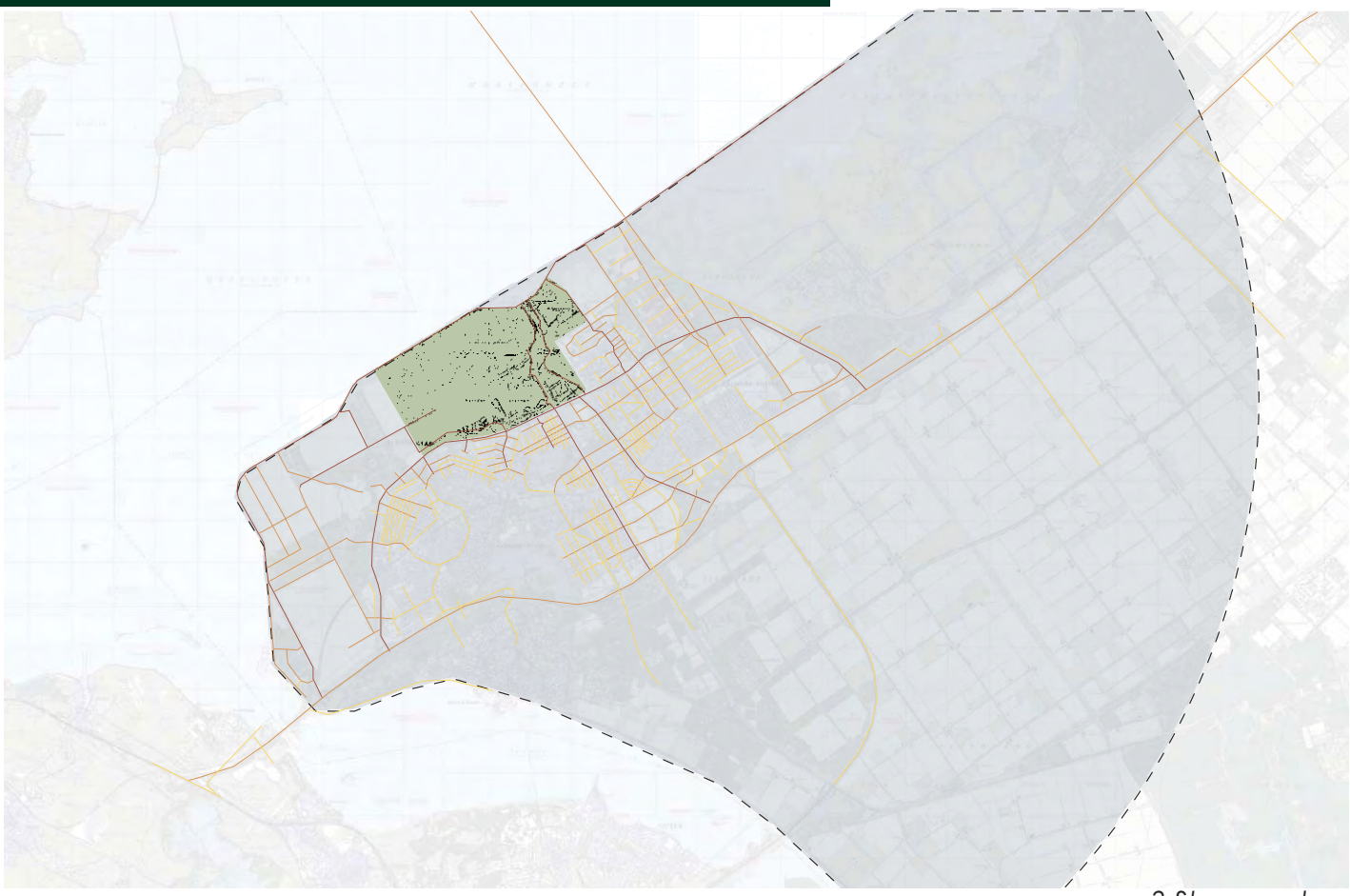

3 Stapsanalyse

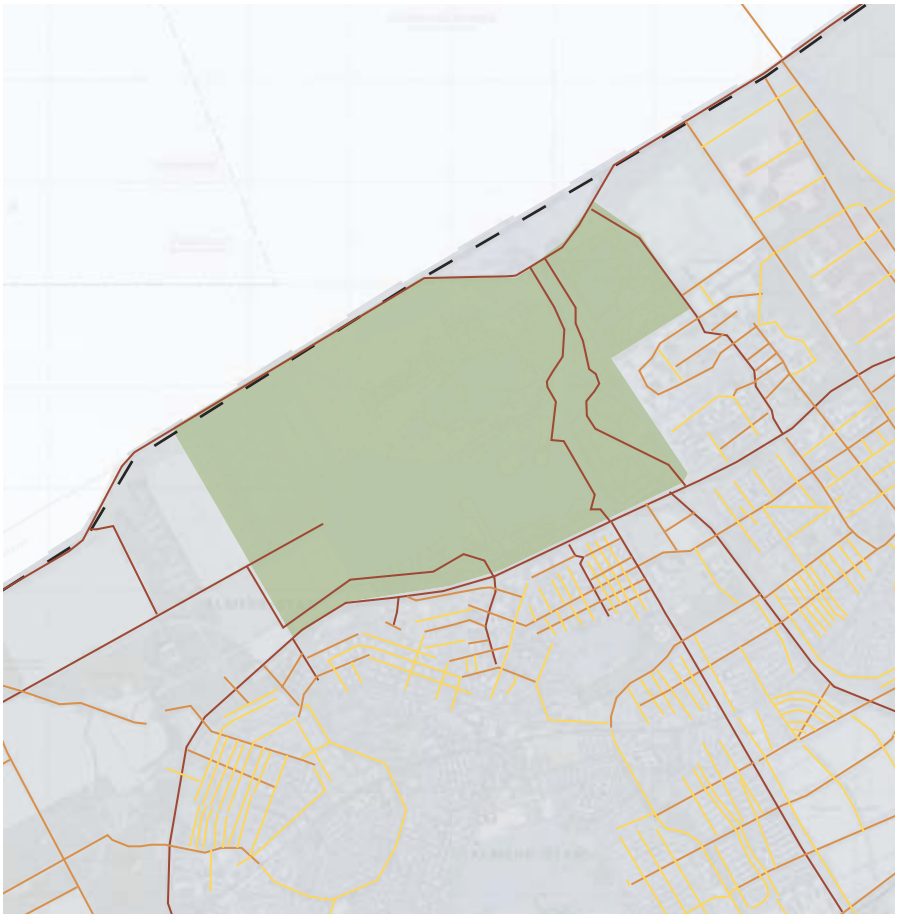

3 Stapsanalyse ingezoomed

stap 1

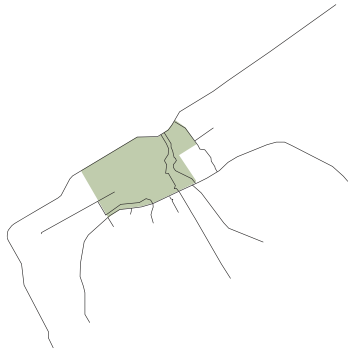

stap 2

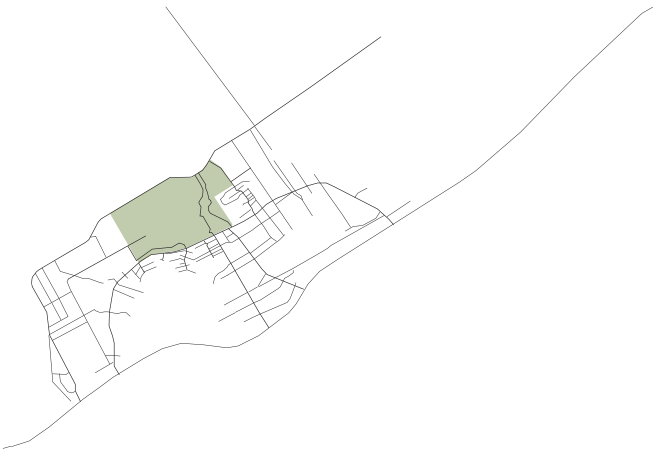

stap 3

Om de verankering van het park met zijn omgeving te testen is gebruik gemaakt van de 3 stapsanalyse. Deze analyse toont aan hoever en hoe dicht het netwerk reikt door ten hoogste drie keer van richting te veranderen. De analyse bepaalt hiermee in hoeverre de openbare ruimte profielen georiënteerd zijn op het park; het gaat over 'mentale bereikbaarheid'. Vanaf het park zijn de direct uitkomende of langsgaande routes met rood aangegeven en zijn dus de eerste stap: Vanaf deze lijnen worden alle aansluitende wegen met oranje gemarkeerd en zijn dus de tweede stap vanaf het park. Dit wordt herhaald met de derde stap. Het resultaat geeft een duidelijke indruk of het park goed is geïntegreerd met de omliggende wijken/gebieden.

In het geval van de Noorderplassen valt het op dat met drie keer richting veranderen het bereik van 15 kilometer met name wordt bereikt aan de noordoostkant. De S101 Hogering, aan de zuidelijke kant en de route langs de Hoge Vaart en de S104 Tussenring dwars op het park bepalen in belangrijke mate het bereik van de verankering. De verankering vanaf de S101 laat zien dat met name de noordrand van Almere is aangesloten, inclusief de bedrijfsterreinen. De weg langs de Hoge Vaart en S104 beslaat de oostkant van Almere. De Oostvaardersdijk en de A6 zijn de belangrijkste aders voor een goed bereik op regionale en nationale schaal in de oost-west richting.
Opvallend is dat het centrum van Almere niet goed wordt bereikt, doordat er geen rechtstreekse toegangswegen door het centrum richting het park lopen. Ook de wijken Almere Haven en Almeerderhout worden niet goed bereikt.
Er kan dus geconcludeerd worden dat het regionale bereik goed is in oost-west richting en hiermee ook de 15 kilometer bereiksgrens wordt gehaald. Doordat er niet veel lange rechte lijnen door het centrum en richting Almeerderhout en Almere Haven gaan worden deze niet bereikt. De locale integratie direct om het park is erg goed.

Noorderplassen

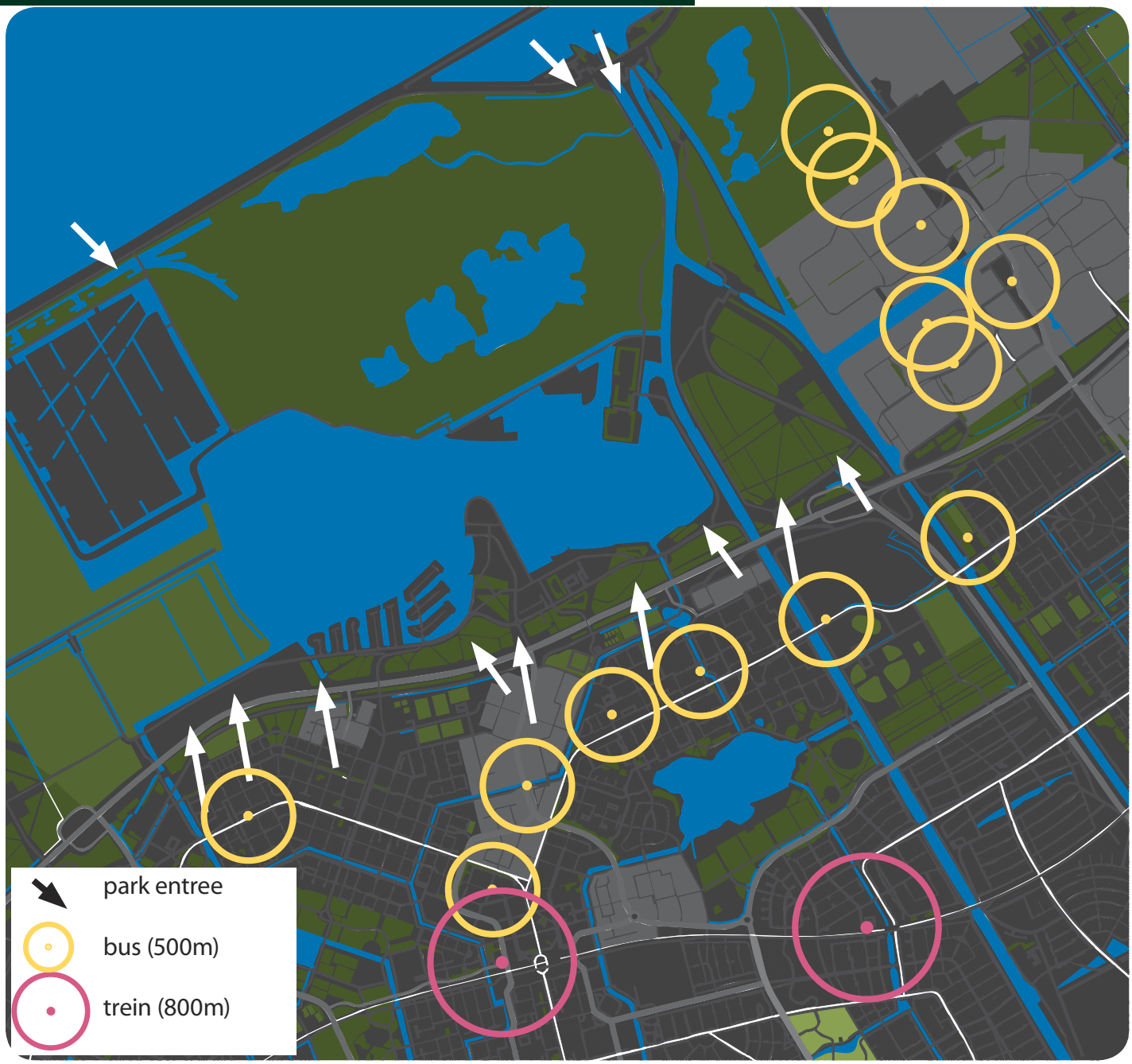

Openbaarvervoer haltes met invloedsbereik en de entrees

Aantal entrees bereikt door openbaar vervoer haltes & aantal entrees per km omtrek park

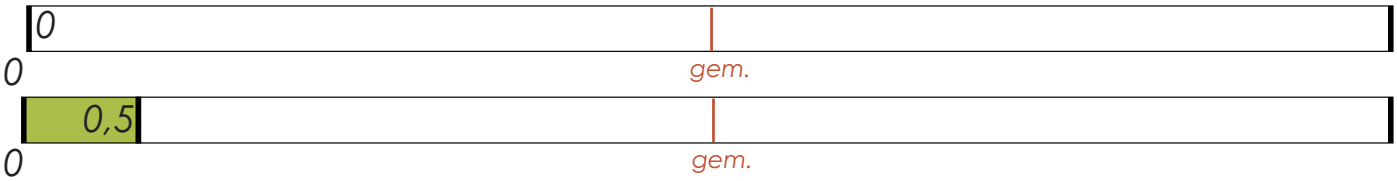

Toegankelijkheid

Voor het bepalen van de toegankelijkheid van het park is het aantal entrees geteld en is het bereik van de omliggende openbaar vervoerhaltes geanalyseerd. Om de bushaltes is een grens van 500 meter genomen en bij de treinstations 800 meter. Om de parken onderling te vergelijken zijn het aantal entrees die worden bereikt met de OV-haltes aangegeven en het aantal entrees per kilometer berekend.

De entrees, de bushaltes en de treinstations zijn op de kaart terug te vinden. De entrees bevinden zich met name aan de zuidrand en tonen hiermee ook de belangrijkste orientatie richting de stad. Hierbij gaat het dus met name om het aantal entrees vanuit de oost en westkant aansluitend bij de (nieuwe) bebouwde gebieden. De oriëntatie op de drie andere zijden is gering. Er zijn in totaal 12 entrees over een omtrek van 22 kilometer, dit betekent ongeveer 0,5 entree per km. De verhouding van het aantal entrees en de grootte van het park is daarmee erg laag. De bereikcirkels van de openbaarvervoer haltes halen niet het park. De OV-haltes liggen hiervoor te ver van het park af. Dit maakt de toegankelijkheid van de Noorderplassen sterk afhankelijk van het gebruik van de auto.
De Noorderplassen zijn slecht toegankelijk door de geringe hoeveelheid entrees en doordat er geen openbaar vervoer verbinding beschikbaar is richting het park. Het laatste gemis is extra belangrijk omdat het park op regionaal niveau fungeert.

Noorderplassen

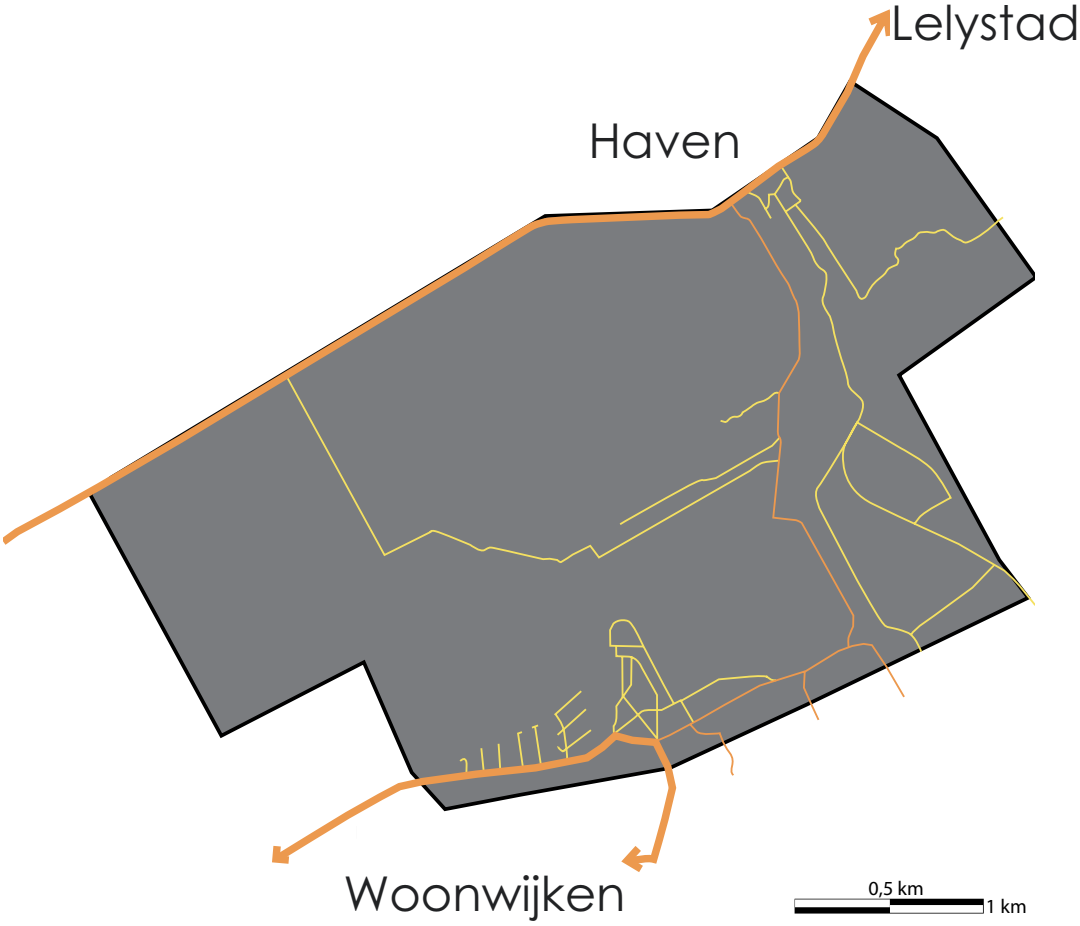

Doorgaande en interne routes

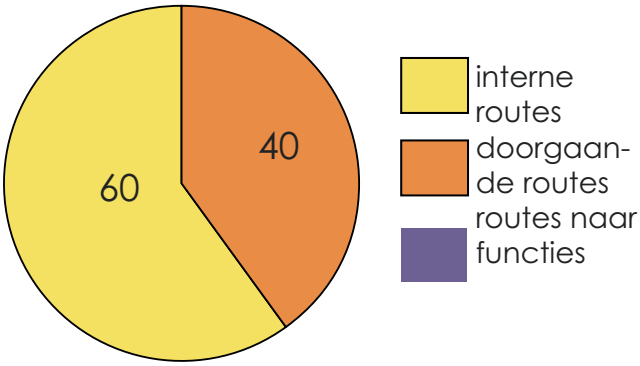

Verhouding interne, doorgaande routes en routes naar functies

Bij het aspect routes worden de paden door het park geanalyseerd naar de verhouding tussen de doorgaande routes, interne routes en routes naar aanwezige functies. Verder wordt er gekeken naar het interne bereik van het park. De fijnmazigheid van routes en de mogelijkheid van passanten bepalen de spreiding en intensiteit van gebruikers.

De Noorderplassen (incl. Lepelaarplassen) hebben een groot oppervlak maar er lopen weinig paden doorheen. De paden liggen geconcentreerd in de zuid- en oostrand en daarnaast rond de plassen. Dit betekent dat er grote delen van het park erg stil en onbereikbaar zijn.
Het park heeft drie doorgaande routes die 40 procent van de totale lengte aan paden beslaan. De doorgaande routes zijn:
- De provinciale weg, die om Almere richting Lelystad gaat. Deze weg behoort niet echt tot het park, maar ligt wel direct ertegen aan. Deze weg ligt op een dijk en biedt een panoramisch uitzicht over het park. Hierdoor kan men de weg zien als onderdeel van het park omdat je het park beleeft alsof je er doorheen gaat.
- De fietspaden komend vanuit de zuidelijke wijken, die samenkomen bij het kanaal de Hoge Vaart richting de haven.
- De weg voor auto's en fietsers vanuit de woonwijk aan de zuidzijde richting het westen.
De routes door het park zijn met name gericht op kort gebruik en ook alleen voor mensen die speciaal naar het park gaan. Hiermee wordt bedoeld dat er nagenoeg geen doorgaande routes dwars door het park gaan. Alleen de verhoogde provinciale weg kan opgevat worden als onderdeel van het park en biedt de levendigheid van passanten. Met de toekomstige plannen voor Almere Pampus zal het dus noodzakelijk zijn routes toe te voegen voor een goede dooradering van het park.

Noorderplassen

1.DAGELIJKS GEBRUIK	2. EXTRA FUNCTIES	3. FYSIEKE ELEMENTEN	4. BETEKENIS	5 HERKENBAARHEID
hondenuitlaten	zeilen vogelspotten strand	dichte bebossing 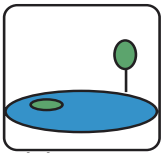 meer speciale dieren 'nat landschap'	vogelspotten rust	park en meer

IDENTITEITSBEPALING

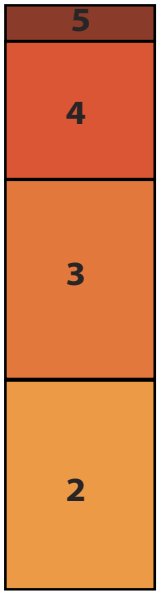

ORIENTATIE

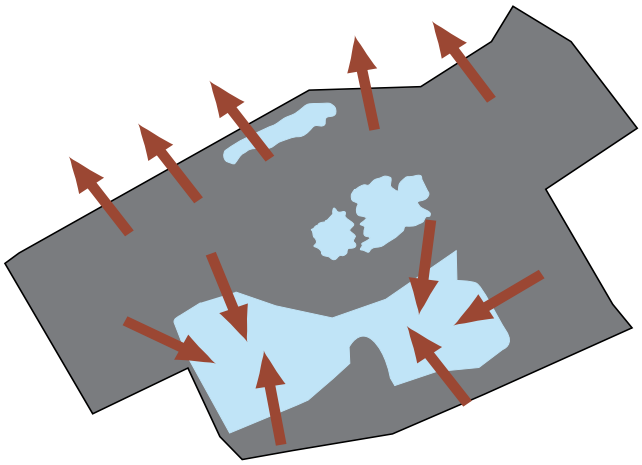

IMPRESSIE

Identiteit

Identiteit is een breed onderwerp om te onderzoeken. Identiteit kan worden vertaald in plaatjes, figuren of tekst en kan op verschillende manieren worden geïnterpreteerd. Verder heeft identiteit een psychologische en fysieke betekenis. Om grip te krijgen op dit complexe begrip is identiteit opgesplitst in vijf aspecten:
1) dagelijks gebruik: waarmee wordt het dagelijks gebruik geïdentificeerd?
2) extra functies: Welke functies dragen bij aan de herkenbaarheid van het park?
3) fysieke objecten en structuren: Welke fysieke objecten en structuren bepalen het karakter van het park?
4) betekenis: welke eigenschap van het park vertolkt de psychologische betekenis? Dit kan bijvoorbeeld een monument zijn of een speciale verzameling planten/dieren.
5) herkenbaarheid: Heeft het park een bepaald imago(of bijnaam), waar het park bekend om staat?
Aan deze vijf aspecten wordt een waardering gegeven om te bepalen welk aspect het zwaarst weegt bij de vorming van de identiteit.

De Noorderplassen ontlenen hun identiteit met name aan de extra functies en de fysieke objecten en structuren. De extra functies zijn zeilen, vogelspotten en strandbezoek. Met deze functies trekt het park veel bezoekers uit Almere en de regio. De grote plas, het dichte bos, de natte gebieden en de beschermde dier- en plantensoorten geven de Noorderplassen een uniek karakter. Uit het onderzoek kwam naar voren dat het park nagenoeg niet wordt gebruikt door dagelijkse gebruikers, hooguit een enkele wandelaar met hond. Vermoedelijk betekent de Hogering een grote barrière voor een kortdurend locaal gebruik.
De emotionele betekenis van het park hangt samen met twee aspecten. Allereerst heeft het park veel betekenis voor vogel- en natuurliefhebbers. Daarnaast biedt het grote park veel ruimte voor rust: het park geeft een gevoel dat je ver van de stad bent. Doordat het park aan de rand ligt, tegen het Markermeer, wordt dit gevoel versterkt.
De inwoners van Almere noemen de Noorderplassen 'het park met het meer'. In dit opzicht moet het park concurreren met Weerwater en de Oostvaardersplassen. Dit kan de herkenbaarheid benadelen.
Zoals naar voren komt in het schema hebben de Noorderplassen niet een unieke identiteit. De bebossing, rust en structuren zijn niet sterk genoeg spreken van een uniek karakter.

Conclusie Noorderplassen

De Noorderplassen zijn een regionaal park van ongeveer 1000 hectare. Het bereik van de Noorderplassen (15km vanaf de rand van het park) wordt beperkt door het Gooimeer en het Markermeer. Binnen dit realistische bereik valt in feite alleen Almere, met 178.458 inwoners (2006). Na de realisatie van Almere Pampus, Almere Poort en Almere Hout zal dit volgens prognose groeien naar 300.000 inwoners in 2030. Almere heeft in vergelijking met historische steden een lage inwonerdichtheid. Dit komt tot uitdrukking in de huidige gebruiksdruk van slechts 1,79 inwoners per are voor de Noorderplassen. Met de toekomstige ontwikkelingen zal deze druk stijgen naar 3 inwoners per are park, dat in vergelijking met andere parken erg laag is.
Daarnaast hebben de Noorderplassen te maken met concurrentie van de Oostvaardersplassen en Almeerderhout, die op dezelfde regionale schaal fungeren. Dit betekent dat de overlappende bereikszones een afname van de gebruiksdruk tot gevolg heeft, namelijk in de huidige situatie van 1,79 naar 0,59 inwoners per are park. In vergelijking met de andere stadsparken in Almere is een afname van 66 procent voor Almere zelfs redelijk te noemen.
Naast de woongebieden dragen voorzieningen ook bij aan potentiële gebruikers en levendigheid van het park. In het geval van de Noorderplassen zijn de voorzieningen geconcentreerd langs de zuidrand en bestaan de voorzieningen met name uit kantoren en bedrijven. Dit heeft nadelige gevolgen voor de spreiding en de hoeveelheid gebruik van het park gedurende de dag. Ook in het park liggen geen functies die bijdrage aan de levendigheid van het park.
Ten aanzien van de verankering van het park met zijn omgeving wordt weliswaar het realistische bereik van 15 kilometer gehaald, maar de fijnmazigheid van het bereikte netwerk is erg laag. Met 3 afslagen zijn grote delen van Almere Hout en Almere Haven niet verankerd. De lokale integratie daarentegen is wel goed; alleen delen van het centrum zijn niet verankerd door het hiërarchische wegenpatroon van Almere Stad. In de verankering spelen de hoofdwegen een belangrijke rol: Hogering, A6 en Oostvaardersdijk. Dit maakt de Noorderplassen bij uitstek geschikt voor bezoekers per auto.
Met de toegankelijkheid voor voetgangers en het openbaar vervoer is het slecht gesteld. Er zijn in totaal slechts 12 entrees over een omtrek van 22 kilometer; dit komt neer op ongeveer 0,5 entree per kilometer. Deze bevinden zich overigens vooral aan de zuidrand. Daarnaast vallen er geen entrees binnen het bereik van de openbaar vervoer haltes.
Naast de mensen die verblijven in het park, gebruiken passanten ook het park en dragen daarmee ook bij aan de levendigheid van het park. Deze groep potentiële gebruikers wordt berekend op basis van het aandeel doorgaande routes. In de Noorderplassen wordt 40 procent gebruikt als doorgaande route, dit is redelijk hoog vergeleken met andere parken in Almere. Hiervan kruist slechts één verbinding tussen het centrum en de haven daadwerkelijk het park, de andere doorgaande routes liggen evenwel langs de randen van het park. Doordat de voorzieningen en woonwijken aan één zijde van het park liggen zijn er weinig passanten door het park te verwachten.
Voor de identiteit dragen met name de extra functies en de fysieke objecten en elementen bij aan het imago van de Noorderplassen. De extra functies zijn zeilen, vogelspotten en strandbezoek. Met deze functies trekt het park bezoekers uit Almere en de regio. De grote plas, het dichte bos, de natte gebieden en de rust bepalen de identiteit van de Noorderplassen. Dit is echter niet erg uniek ten opzichte van de andere stadsparken in Almere.

B

Analyse Almeerderhout

Regionaal park

Almeerderhout

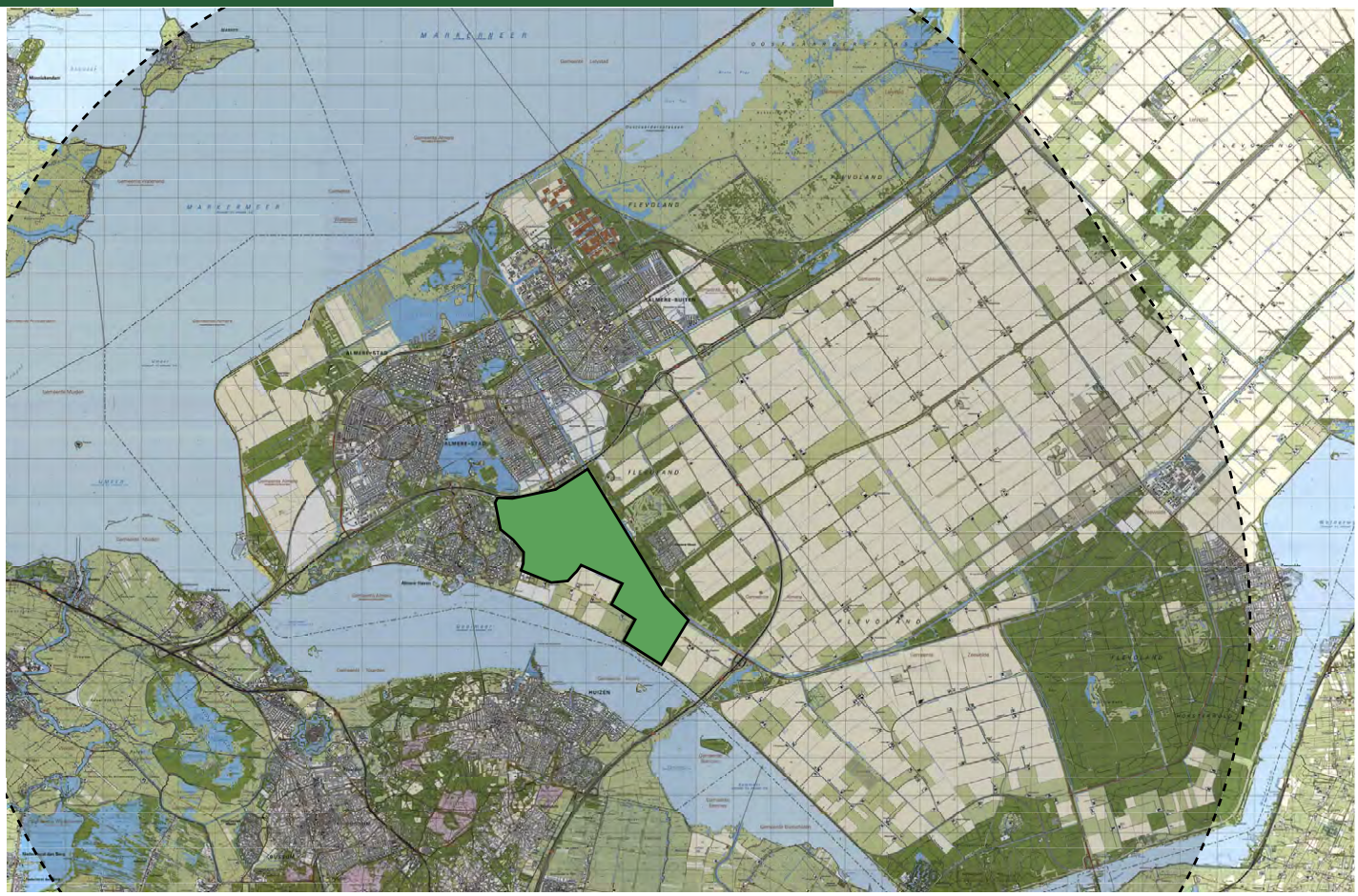

Bereikzone, 15000m vanaf grens Almeerderhout

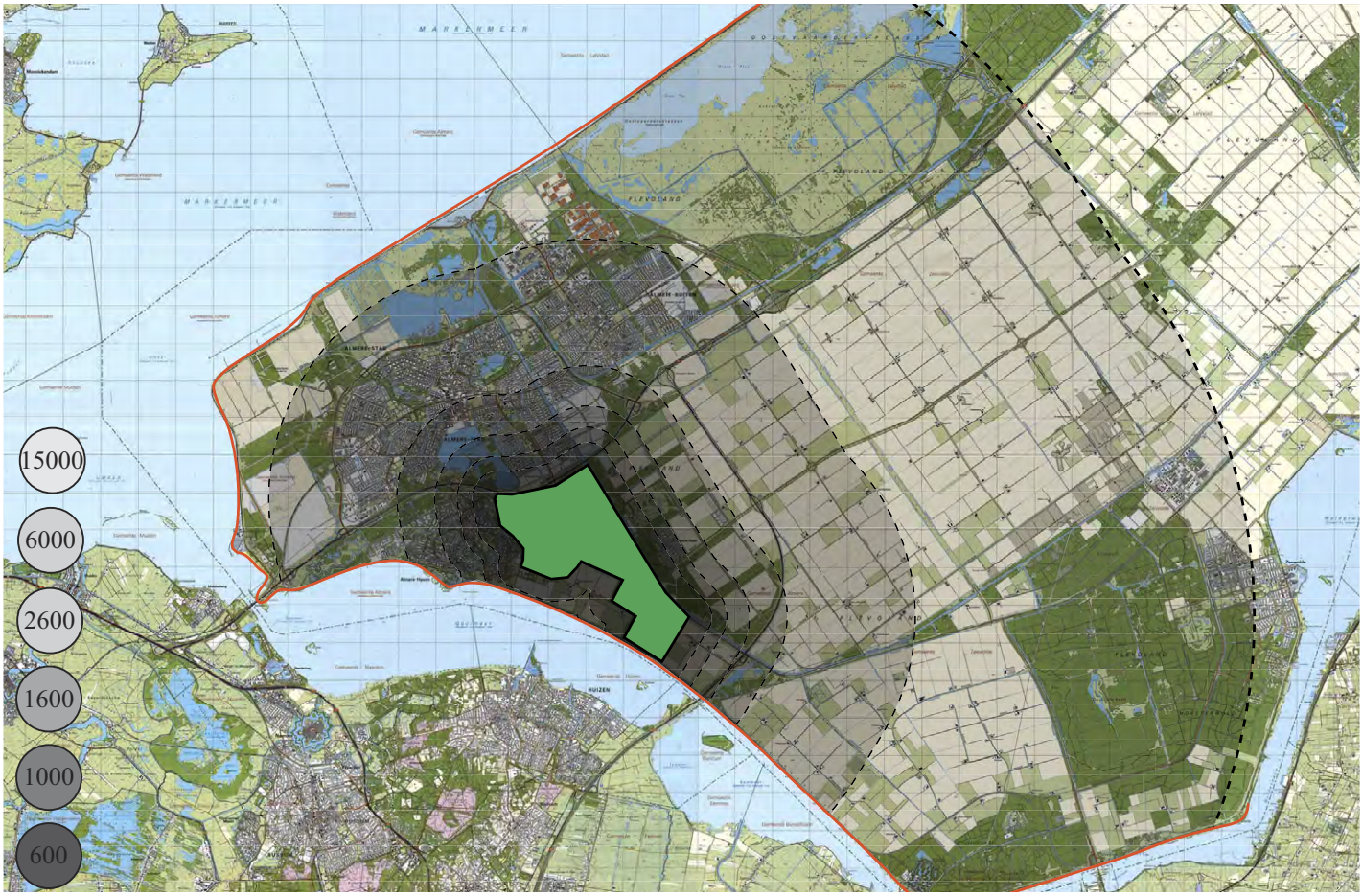

Bereikzones, 600 m, 1000 m, 1600 m, 2600 m, 6000 m en 15000 m inclusief inperking

Almeerderhout is een regionaal park en is grotendeels ingevuld als bos. Het ligt aan de zuidkant van Almere, dichtbij het Gooimeer en is begrensd aan de noordkant door de snelweg A6. Het park heeft een oppervlakte van 1138 ha en is daarmee één van de grootste van Nederland.

Het bereik van het park is gesteld op 15 kilometer vanaf de rand van het park. Deze invloedsgrens betekent dat het merendeel van de gebruikers uit dit gebied komt. De periode dat de gebruiker in het park zal zijn bedraagt, in samenhang met de lange reistijd, gemiddeld een paar uur.

Uit de analyse van Almeerderhout komt naar voren dat er binnen het theoretisch bereik 500.000 inwoners wonen. Hier vallen bijvoorbeeld ook Hilversum en delen van Amersfoort onder. Het is echter niet waarschijnlijk dat deze mensen daadwerkelijk naar het park komen, omdat deze steden op de Utrechtse Heuvelrug liggen. Daarnaast liggen er waterbarrières om Flevoland, zoals het Gooimeer. Hierdoor ontstaat het realistische bereik op de onderste kaart. Hieruit volgt dat alleen Almere en de landbouwgronden daarom omheen binnen het feitelijke bereik vallen.

Almeerderhout

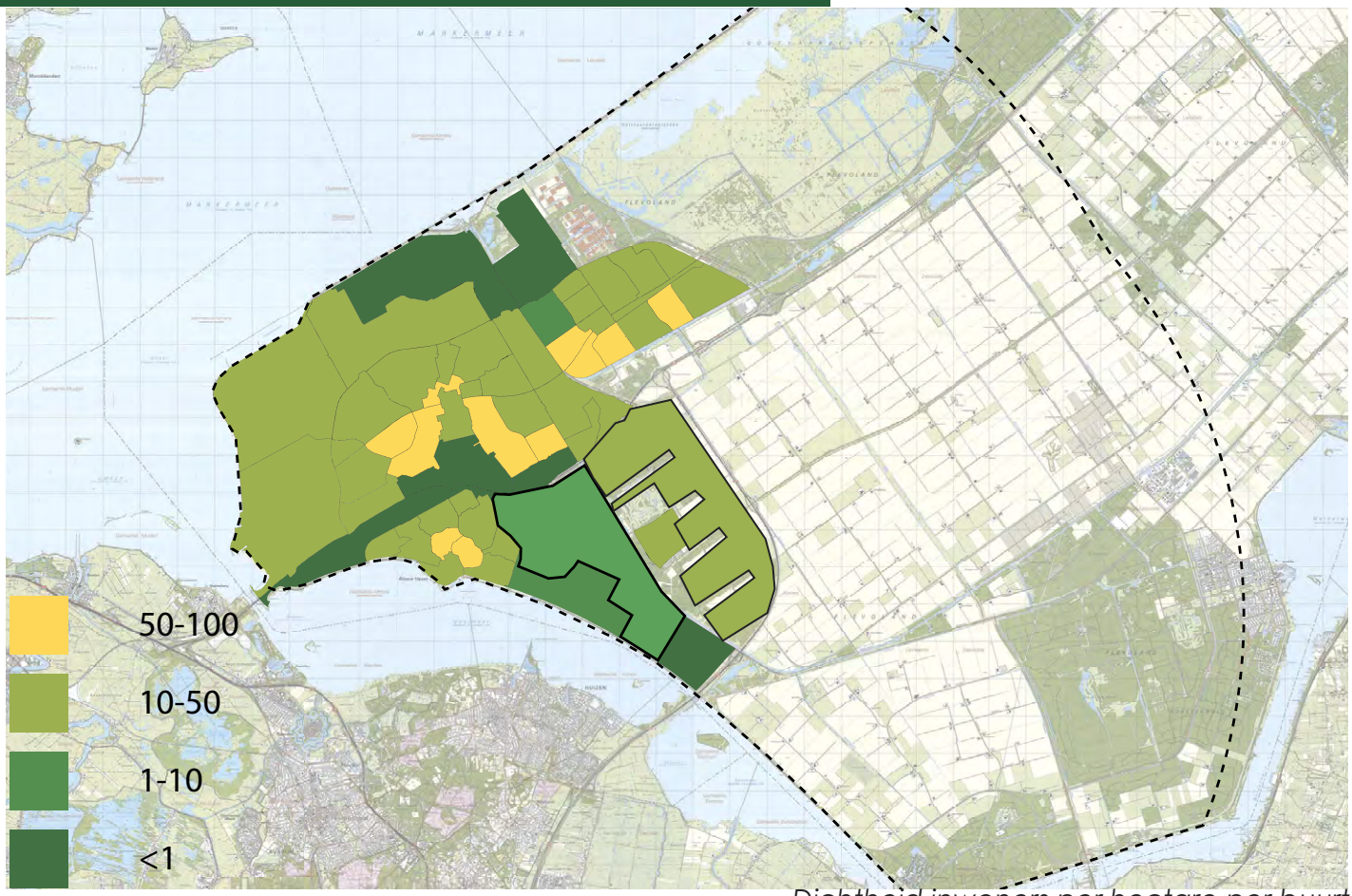

Dichtheid inwoners per hectare per buurt

2006 Inwoneraantallen/bereik/oppervlakte

Inwoners binnen bereik	178.458
Inwoners in Almere	178.458
inw.bereik/Almere	**100%**
Oppervlakte bereik (are)	811160
Oppervlakte Almere (are)	811160
Opp.bereik/Almere	**100%**
Inwoners binnen bereik	178.458
Oppervlakte bereik (are)	811.160
inwoners per are bereik	**0.22**
Inwoners binnen bereik	178.458
Oppervlakte park (are)	113.800
Inwoners per are park	**1,56**

2030 Inwoneraantallen/bereik/oppervlakte

Inwoners binnen bereik	300000
Inwoners in Almere	300000
inw.bereik/Almere	**100%**
Oppervlakte bereik (are)	811160
Oppervlakte Almere (are)	811160
Opp.bereik/Almere	**100%**
Inwoners binnen bereik	300000
Oppervlakte bereik (are)	811160
inwoners per are bereik	**0.37**
Inwoners binnen bereik	300000
Oppervlakte park (are)	113800
Inwoners per are park	**2,64**

Nu 2006: Dichtheid per wijk

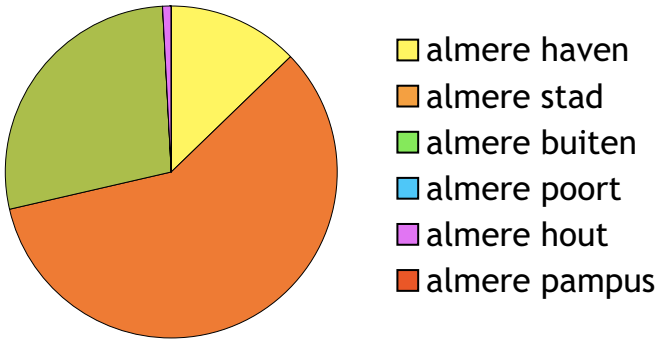

Wijken	Inwoners binnen bereik	Percentage
almere haven	22.565	13
almere stad	104.867	59
almere buiten	49.552	28
almere poort	128	0
almere hout	1.346	1
almere pampus	0	0
totaal	178.458	100

Prognose 2030 Dichtheid per wijk

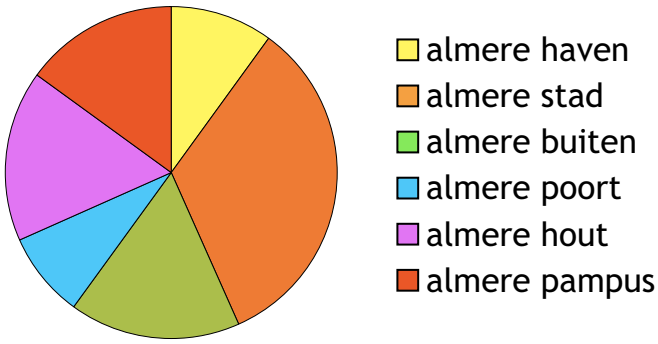

Wijken	Inwoners binnen bereik	Percentage
almere haven	30000	10
almere stad	100000	33
almere buiten	50000	17
almere poort	25000	8
almere hout	50000	17
almere pampus	45000	15
totaal	300000	100

De kaart geeft de dichtheid weer binnen de gestelde realistische grens. Door deze dichtheid te verdelen in wijken wordt de spreiding van de gebruikers duidelijk gemaakt. (zie diagram) Met behulp van de berekende dichtheidsfactor kan de hoeveelheid inwoners per are park worden vastgesteld. Almere is een zeer dynamische stad en hierdoor is het noodzakelijk de enorme groei van toekomstige inwoners mee te nemen in de berekeningen.

Bij Almeerderhout geldt dat 178.458 inwoners binnen de bereikszone wonen; het betreft alleen Almere, er zijn verder geen bebouwde gebieden. Er is ook rekening gehouden met de toekomstige ontwikkelingen en hierdoor komt men uit op 1,56 inwoners per are park in de huidige situatie en 2,64 inwoners per are park volgens de prognose voor 2030. Dit komt voort uit het aantal inwoners binnen het bereik te delen door het oppervlak van het park. Vergeleken met de andere parken ligt de waarde van 1,56 en 2,64 erg laag. Dit is te verklaren doordat er relatief weinig bebouwd oppervlak binnen het bereik ligt.
Naast de gebruiksdruk per park ziet men dat meer dan de helft van de inwoners in Almere Stad woont. Na het realiseren van de uitbreidingen in 2030 is dit aandeel nog 1/3 van de totale potentiële gebruikers. Voor Almere Pampus is een gemiddelde aangenomen van 45.000 inwoners omdat de prognose varieert tussen 25.000 en 60.000. Almeerderhout is te vergelijken met de Noorderplassen. Het park heeft binnen het realistische bereik een lage inwonerdichtheid door de inperking van de bereiksgrens en door het grote areaal aan landbouwgrond.

Almeerderhout

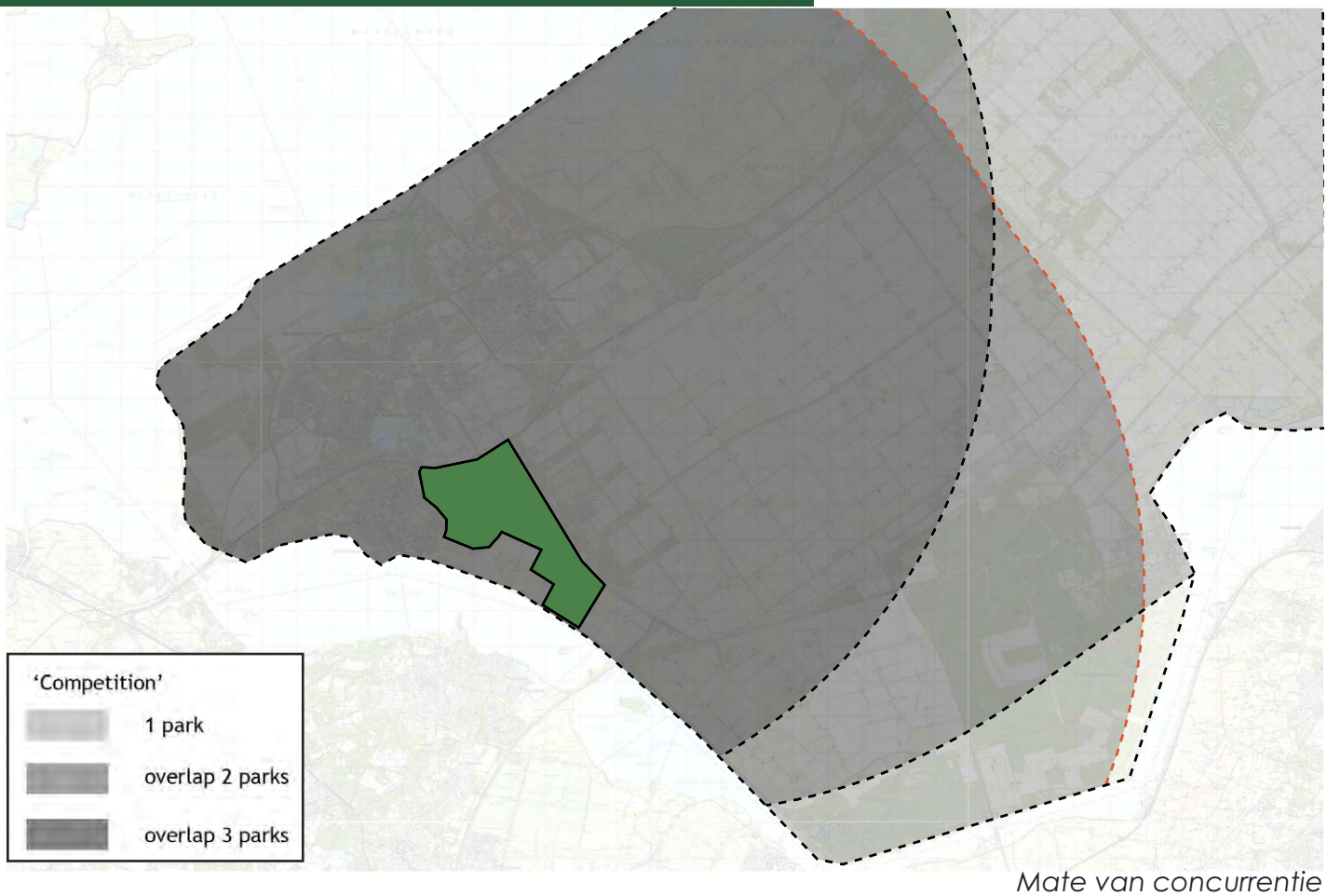

Mate van concurrentie

Inwoners per are na correctie van overlapping

	nu 2006	prognose 2030
Bereikafstand:	15.000 m	15.000 m
Inwoners bereik:	178.458 inw	300.000 inw
Overlap:	3 parken	3 parken
Uniqueness:	59.486 inw	100.000 inw
Gebied:	113.800 are	113.800 are
Dichtheid:	**0,52 inw/are park**	**0,88 inw/are park**

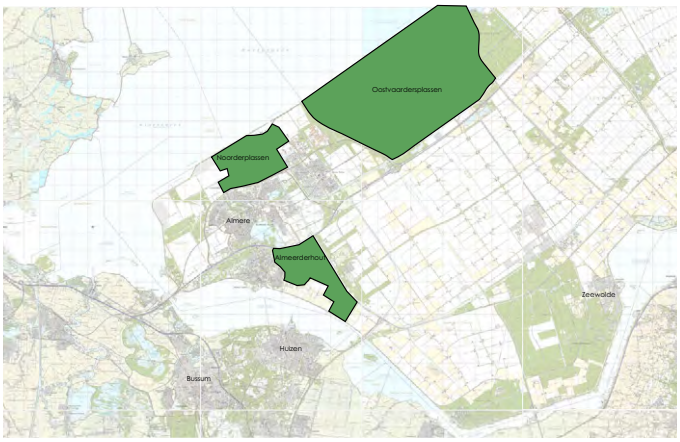

Overzicht parken

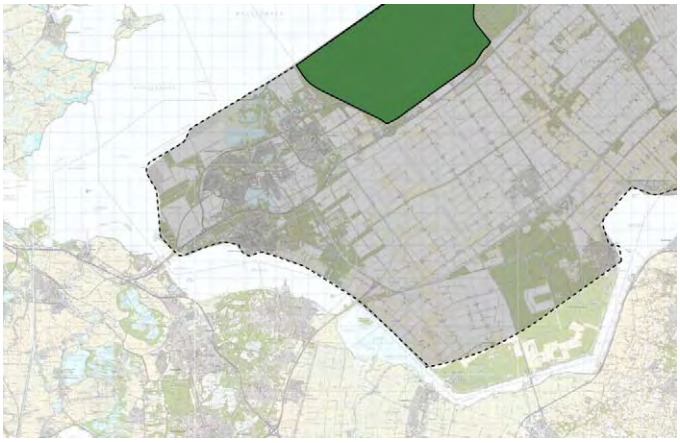

Oostvaardersplassen

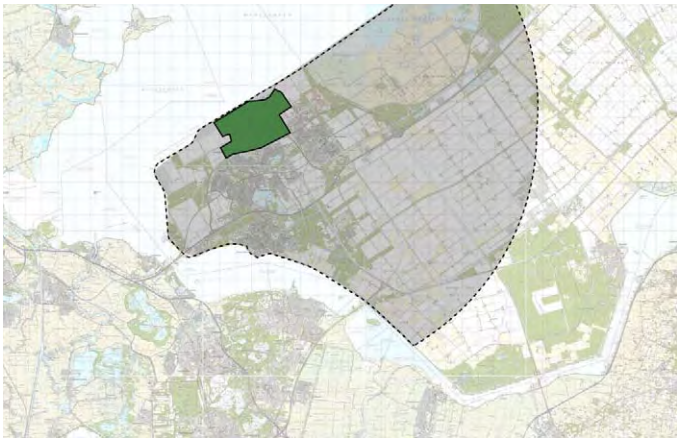

Noorderplassen

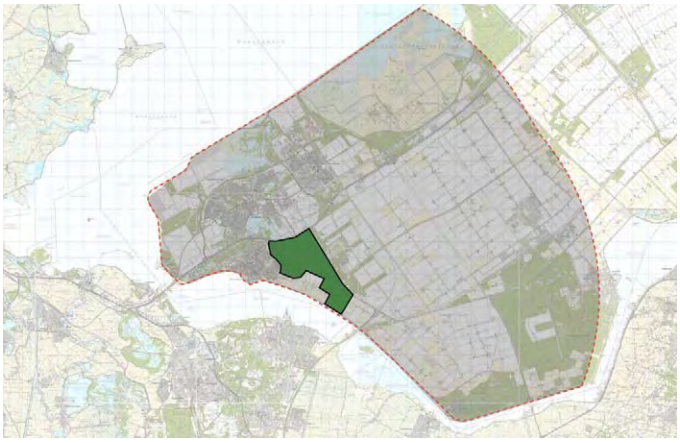

Almeerderhout

Regionale parken zijn parken met een bereikzone van 15 kilometer. Bij uniciteit wordt gekeken naar concurrerende parken die op dezelfde schaal fungeren. Met behulp van de mogelijke overlappende bereikszones wordt inzicht gegeven in de keuzes die potentiële gebruikers hebben tussen deze parken. Als er veel vergelijkbare parken in de buurt liggen zal hiermee het gebruik in de verschillende parken afnemen; het gebruik wordt gespreid over de concurrerende parken.

Almeerderhout heeft concurrentie van twee andere regionale parken, namelijk de eerder besproken Noorderplassen en de Oostvaardersplassen. Dit heeft dus belangrijke consequenties voor het aantal bezoekers per park. De mensen die binnen de overlapgebieden wonen moeten kiezen. Dit zijn 178.458 inwoners van Almere. Door de concurrentie van 3 parken wordt dit aantal gedeeld door drie en komt men op 59.486 potentiële gebruikers. Hiermee wordt opnieuw de gebruiksdruk uitgerekend en komt men op 0,52 inwoners per are park. Rekenend met de prognose komt men op een toekomstige gebruiksdruk van 0,88 inwoners per are park. De berekening van uniciteit laat dus een verdere afname zien ten opzichte van het aantal inwoners binnen het bereik. Dit resulteert in een erg lage gebruiksdruk vergeleken met andere parken. Het bereik wordt beperkt, er is een lage dichtheid en er is veel concurrentie tussen vergelijkbare parken.

Almeerderhout

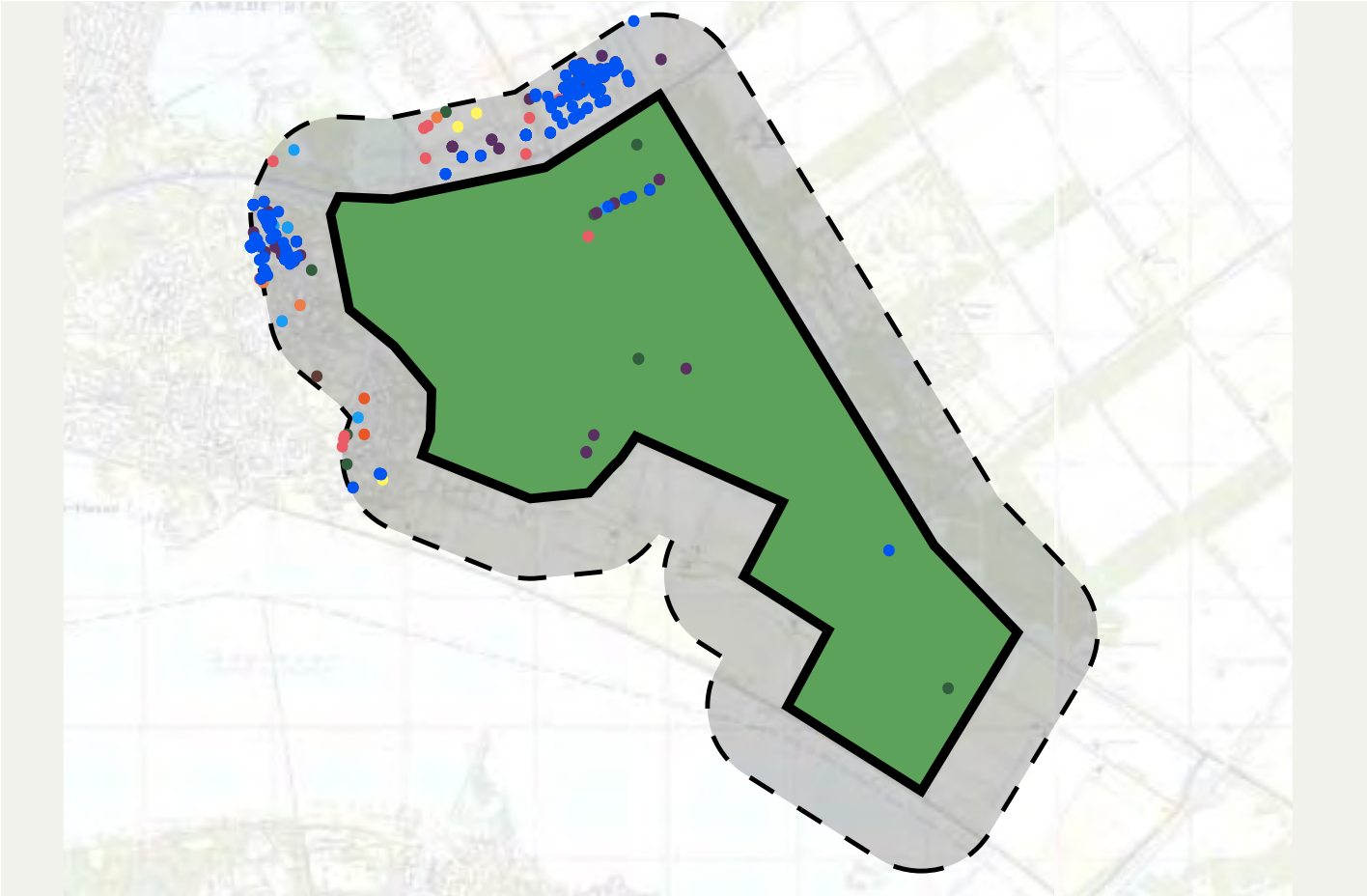

Locatie van omliggende functies binnen 600 meter van het park

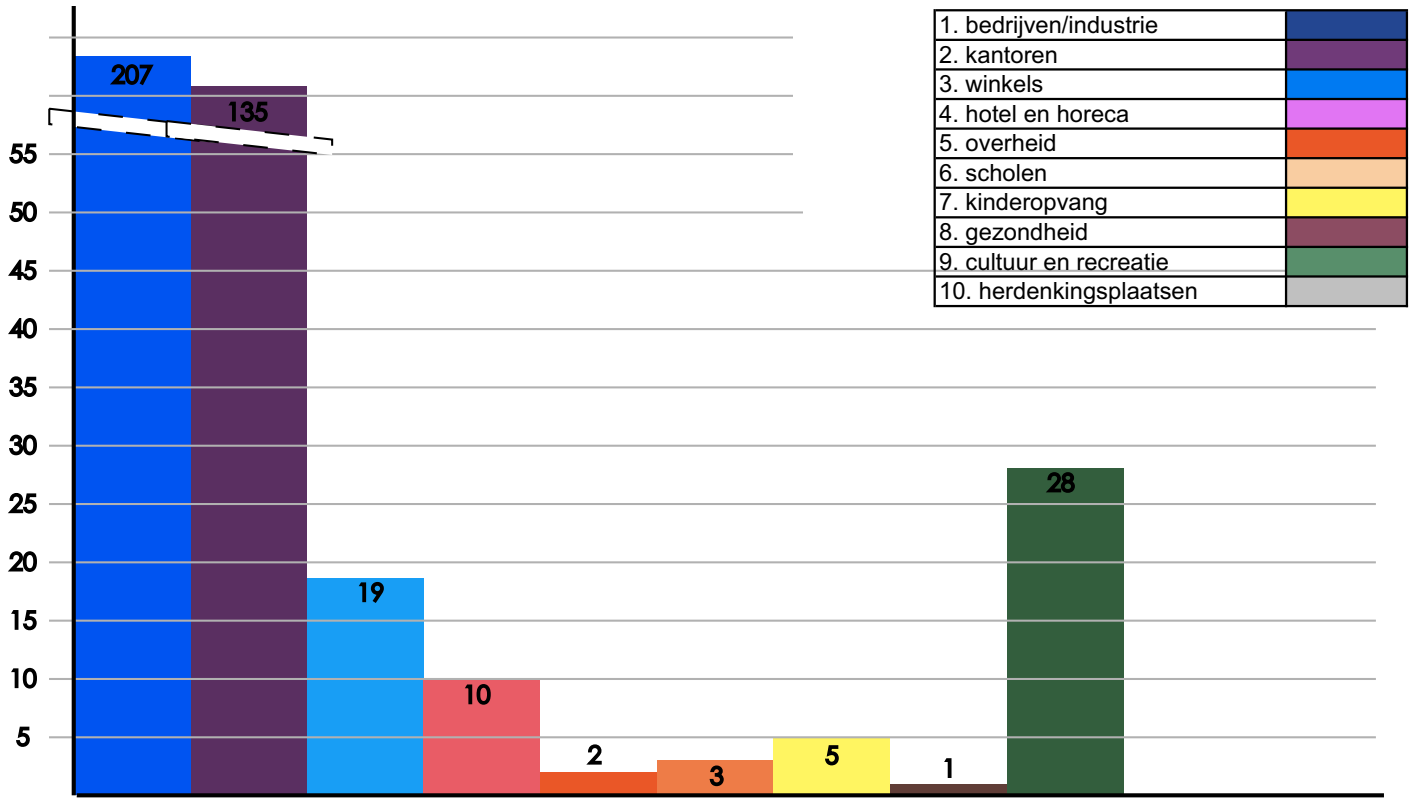

Aantal functies binnen straal van 600 meter

Gemengde voorzieningen

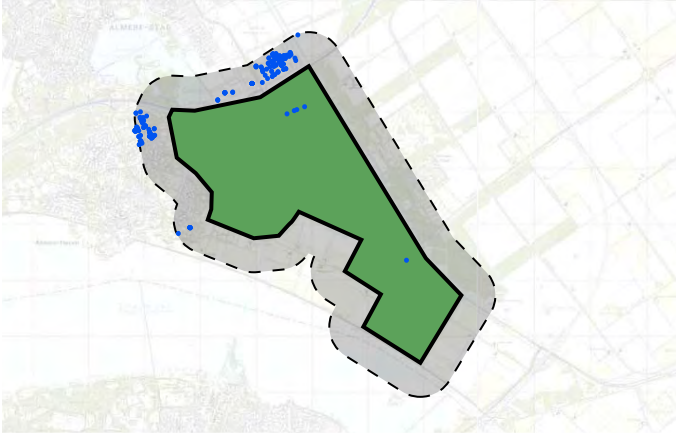

bedrijven/industrie

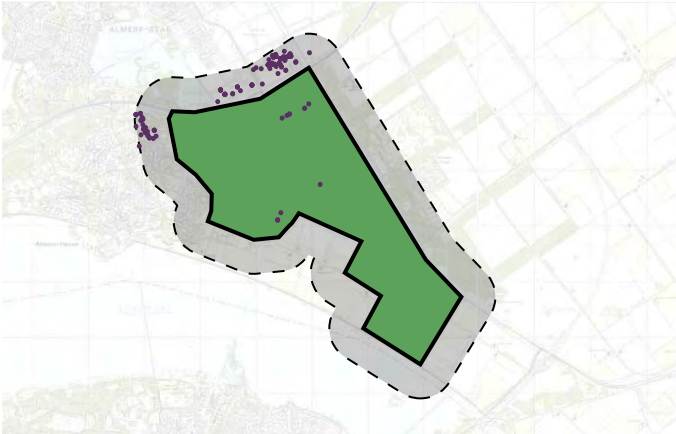

kantoren

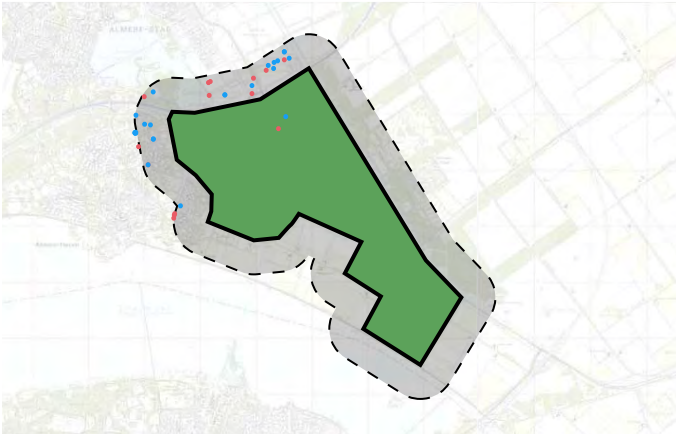

winkels/horeca

overige functies

Bij gemengde voorzieningen wordt er gekeken naar de verschillende functies rondom en in het park. Deze functies bepalen mede de hoeveelheid en diversiteit van de gebruikersgroep verspreid over de dag. Er is binnen een zone van 600 meter gekeken naar functies als bedrijven, winkels, scholen enz. Deze 600 meter geeft het bereik weer van bijvoorbeeld een uurtje wandelen in de lunchpauze. Binnen deze zone kan men spreken over een mogelijke interactie met het park.

Bij Almeerderhout is aan de noordkant een hoge concentratie van voorzieningen te vinden, met name bedrijven en kantoren. Deze functies liggen tegen het enige gebouwde deel aan, Almere Haven. Deze functies geven geen grote diversiteit aan gebruikers en spreiding gedurende de dag. De zuid en oostkant bieden in de huidige situatie geen functies. In verhouding tot de grootte van het park ligt het aantal voorzieningen erg laag. In het park zijn diverse bedrijven en recreatieve voorzieningen gevestigd, maar relatief weinig in verhouding tot de grootte van het park.
Concluderend vallen de volgende punten op: weinig functies in en om het park in verhouding tot de grootte van het park, de noordrand uitgezonderd. Er is daarnaast weinig variatie in voorzieningen om verschillende potentiële gebruikers, verspreid over de dag aan te trekken. Naar waarschijnlijkheid zullen er met name in het weekend de meeste gebruikers zijn vanwege de recreatieve functie van het grote park.

Almeerderhout

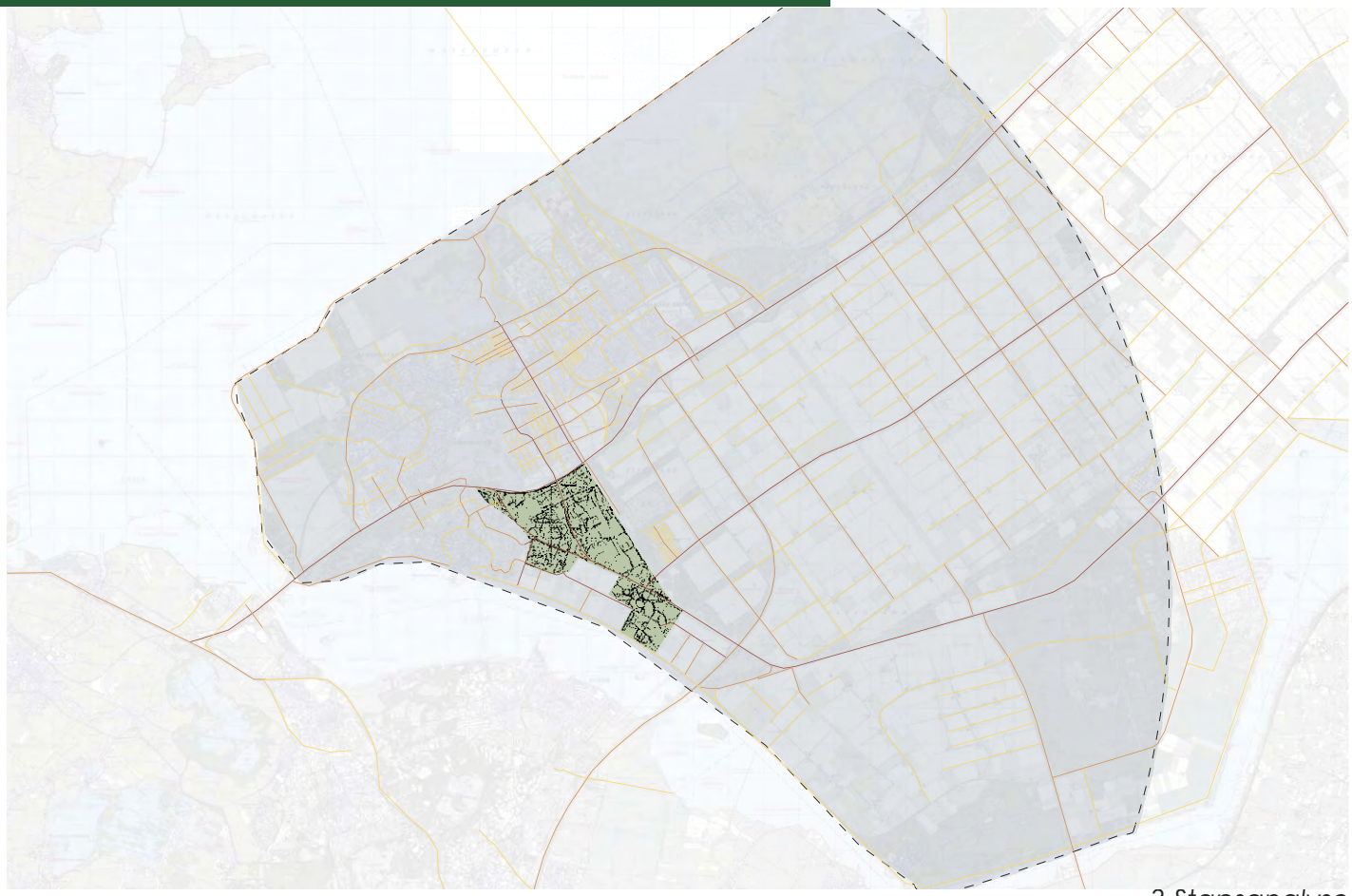

3 Stapsanalyse

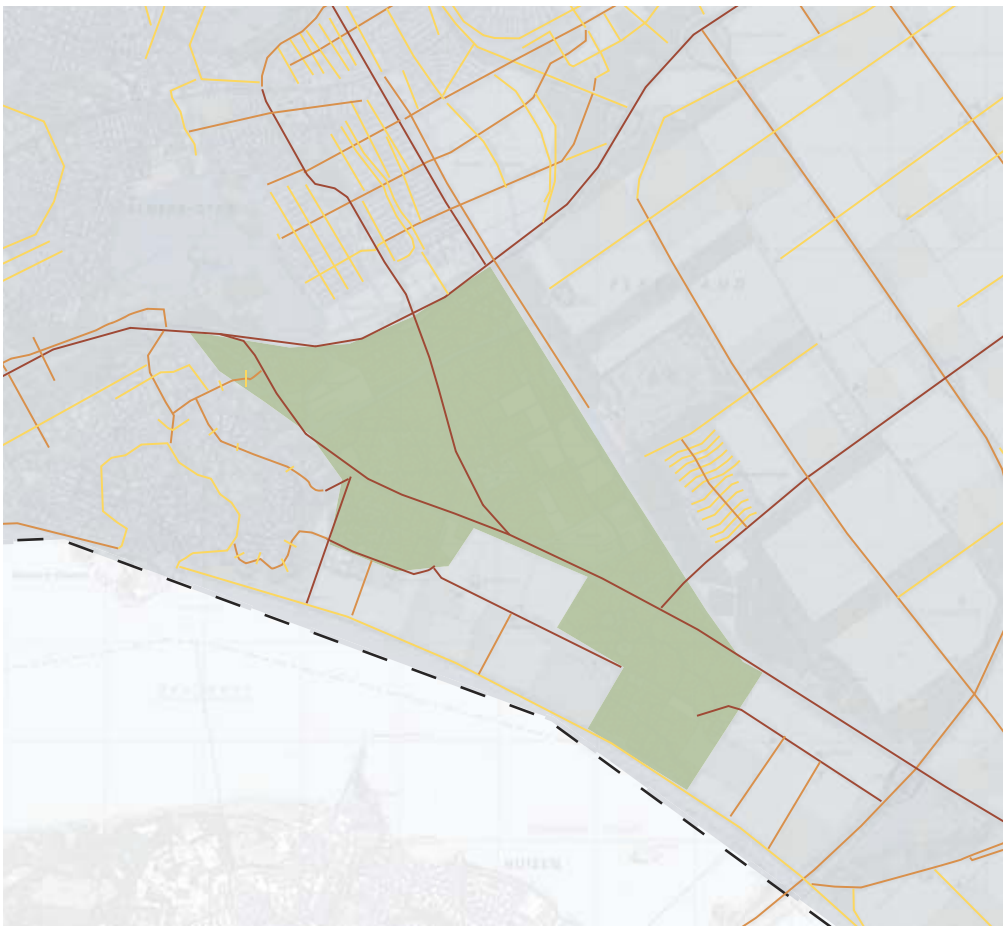

3 Stapsanalyse ingezoomed

Verankering

stap 1

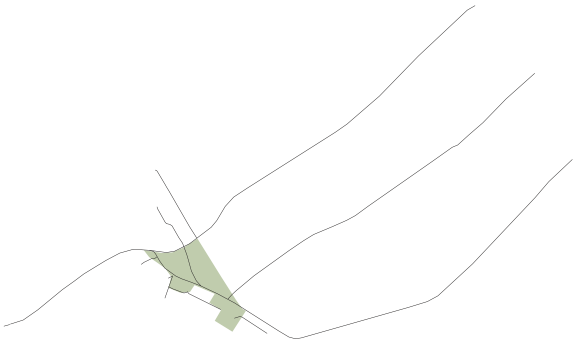

stap 2

stap 3

Om de verankering van het park met zijn omgeving te testen is gebruik gemaakt van de 3 stapsanalyse. Deze analyse toont aan hoever en hoe dicht het netwerk reikt door ten hoogste drie keer van richting te veranderen. De analyse bepaalt hiermee in hoeverre de openbare ruimte profielen georiënteerd zijn op het park, het gaat over 'mentale bereikbaarheid'. Vanaf het park zijn de direct uitkomende of langsgaande routes met rood aangegeven en zijn dus de eerste stap: Vanaf deze lijnen worden alle aansluitende wegen met oranje gemarkeerd en zijn dus de tweede stap vanaf het park. Dit wordt herhaald met de derde stap. Het resultaat geeft een duidelijke indruk of het park goed is geïntegreerd met de omliggende wijken/gebieden.

Het park Almeerderhout is erg goed verankerd met het omliggende gebied. Zoals op de kaart te zien is beslaat de drie staps analyse het gehele bereik. Bovendien heeft het netwerk een erg hoge dichtheid. Met name de drie 1e staps-lijnen van oost naar west (N305, N705 en A6) zorgen voor de goede bereikbaarheid. Het park wordt daarnaast doorkruist door verschillende doorgaande wegen en deze dragen daardoor ook bij aan een directe verankering met het omliggende gebied.
Almeerderhout kan bijna niet beter verankerd worden met zijn omgeving; er liggen verschillende lange verbindingen naar en door het park. Dit zorgt voor een dicht netwerk met een groot bereik.

Almeerderhout

Openbaarvervoer haltes met invloedsbereik en de entrees

Aantal entrees bereikt door openbaar vervoer haltes & aantal entrees per km omtrek park

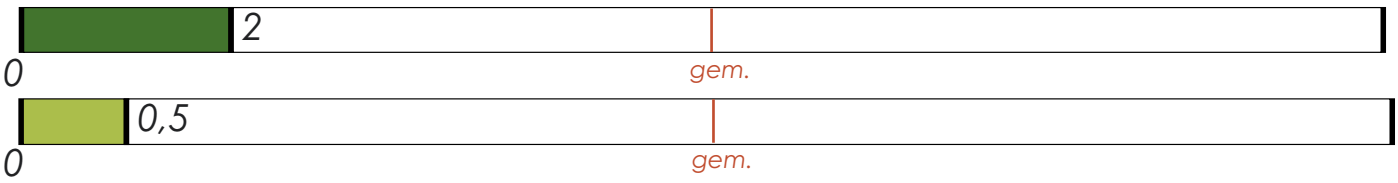

Toegankelijkheid

Voor het bepalen van de toegankelijkheid van het park zijn het aantal entrees geteld en is het bereik van de omliggende openbaar vervoerhaltes geanalyseerd. Om de bushaltes is een grens van 500 meter genomen en bij de treinstations 800 meter. Om de parken onderling te vergelijken zijn het aantal entrees die worden bereikt met de OV-haltes aangegeven en het aantal entrees per kilometer berekend.

Almeerderhout heeft twee bushalte in het park en heeft in totaal 13 entrees. Zoals op het kaartje te zien is bevinden de meeste entrees zich aan de noordzijde. Dit geldt tevens voor de OV-haltes, al liggen deze hier meer dan 500 meter van het park. Twee van de haltes liggen in het park en bieden hierdoor een directe toegang tot het park. De verhouding tussen de omtrek van het park (24km) en het aantal entrees is laag: 0,5 entrees per km. De toegankelijkheid is momenteel niet erg goed doordat er niet veel entrees zijn rond het park; wel liggen er twee bushaltes in het park.

Almeerderhout

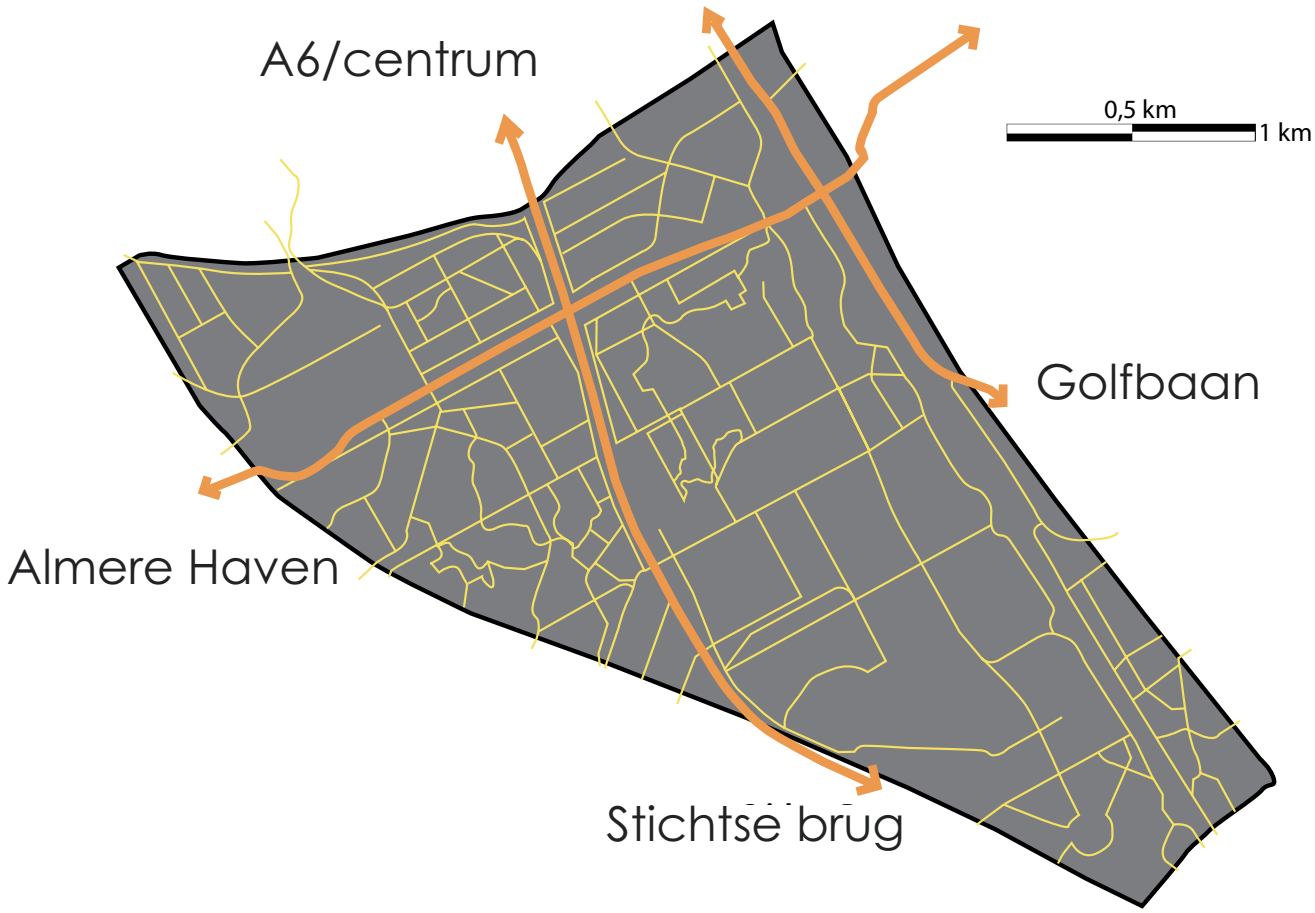

Doorgaande en interne routes

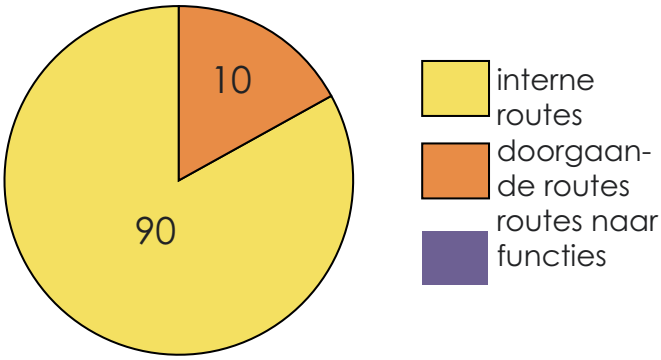

Verhouding interne, doorgaande routes en routes naar functies

Bij het aspect routes worden de paden door het park geanalyseerd naar de verhouding tussen de doorgaande routes, interne routes en routes naar aanwezige functies. Verder wordt er gekeken naar het interne bereik van het park. De fijnmazigheid van routes en de mogelijkheid van passanten bepalen de spreiding en intensiteit van gebruikers.

Op de kaart van Almeerderhout zijn de interne routing en de toegangswegen naar functies onderscheiden van de doorgaande routes. Het park heeft een hoge fijnmazigheid van interne routes, hierdoor is het gehele park bereikbaar en zijn er veel keuzemogelijkheden. Er zijn slechts 3 belangrijke doorgaande routes. Allereerst vormt de A6 een belangrijke verbinding vanuit het oosten, door het park heen richting Almere. De tweede doorgaande route is een fietspad langs het kanaal vanuit het noord-oosten naar het zuid-westen. Deze verbinding verzorgt de verbinding tussen het Almere Haven en het noord-oosten. De laatste route zorgt voor een directe fietsverbinding tussen Almere Buiten richting de golfbaan, net buiten Almeerderhout.
Zoals uit de diagram te halen is, is slechts 10 procent van routes doorgaand; 90 procent is dus bestemd voor intern verkeer.
Almeerderhout heeft een fijnmazig netwerk van interne routes en een drietal doorgaande routes. Hierdoor zijn er weinig passanten te verwachten en zijn grote delen van het park relatief rustig.

Almeerderhout

1.DAGELIJKS GEBRUIK	2. EXTRA FUNCTIES	3. FYSIEKE ELEMENTEN	4. BETEKENIS	5 HERKENBAARHEID
hondenuitlaten fietsen	restaurant/ partycentrum	dichte bebossing lang kanaal rechte structuur	rust	grootste stadsbos

IDENTITEITSBEPALING

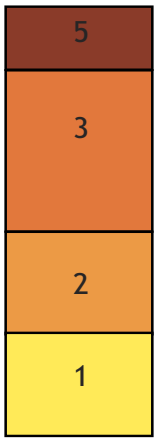

ORIENTATIE

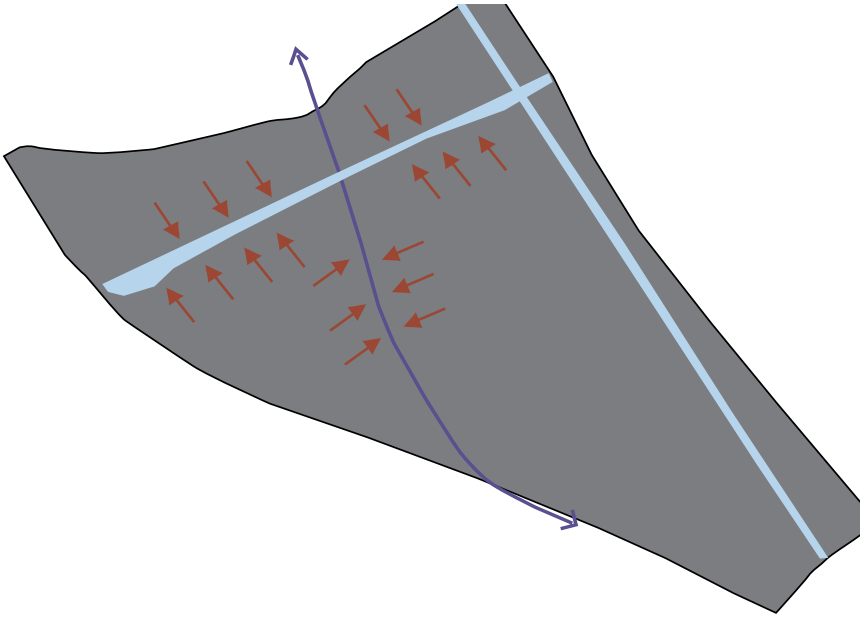

IMPRESSIE

Identiteit

Identiteit is een breed onderwerp om te onderzoeken. Identiteit kan worden vertaald in plaatjes, figuren of tekst en kan op verschillende manieren worden geïnterpreteerd. Verder heeft identiteit een psychologische en fysieke betekenis. Om grip te krijgen op dit complexe begrip is identiteit opgesplitst in vijf aspecten:
1) dagelijks gebruik: waarmee wordt het dagelijks gebruik geïdentificeerd?
2) extra functies: Welke functies dragen bij aan de herkenbaarheid van het park?
3) fysieke objecten en structuren: Welke fysieke objecten en structuren bepalen het karakter van het park?
4) betekenis: welke eigenschap van het park vertolkt de psychologische betekenis? Dit kan bijvoorbeeld een monument zijn of een speciale verzameling planten/dieren.
5) herkenbaarheid: Heeft het park een bepaald imago(of bijnaam), waar het park bekend om staat?
Aan deze vijf aspecten wordt een waardering gegeven om te bepalen welk aspect het zwaarst weegt bij de vorming van de identiteit.

Kijkend naar de identiteit van Almeerderhout zien we dat alleen de fysieke elementen 3 iconen hebben. Dit betekent dat de fysieke structuur van het park typisch is voor de identiteit. Het park heeft verschillende lange kanalen en sloten met dicht beboste gebieden en open weides. Er is een enkeling die het park dagelijks gebruikt om te fietsen, een hond uit te laten of joggers. Almeerderhout heeft één belangrijke trekkersfunctie, namelijk het restaurant/conferentiecentrum de Kemphaan. Het ontleent zijn betekenis vooral aan de grootte en daarmee de rust die in het park aanwezig is. Ten aanzien van de herkenbaarheid is het park bekend als hét bos van Almere. Het is één van de grootste stadsbossen van Nederland.
De oriëntatie binnen het park is gekoppeld aan de fysieke elementen/structuren: de A6 en de twee kanalen; ze zijn belangrijk voor de positiebepaling van de gebruiker.

Conclusie Almeerderhout

Almeerderhout behoort met 1138 hectare tot één van de grootste stadsbossen van Nederland en valt hiermee in de categorie regionaal park. Het heeft hierdoor een bereik van 15 kilometer. Deze wordt voor een groot gedeelte ingeperkt omdat, naast vele watergebieden, in de gebieden aan de overzijde van het Gooimeer al diverse regionale recreatieve terreinen aanwezig zijn. Binnen het realistische bereik valt daardoor alleen de stad Almere met in 2006 178.458 inwoners. Het park heeft door zijn grootte nog meer vierkante meter park per inwoner dan de Noorderplassen; hierdoor komt de huidige gebruiksdruk op slechts 1,56 inwoners per are park. Na de ontwikkeling van Almere Poort, Pampus en Hout stijgt de gebruiksdruk naar 2,64 inwoners/are park, maar dit is nog steeds laag vergeleken met de andere stadsparken in Almere. Na berekening van de uniciteit wordt deze gebruiksdruk nog lager door de concurrentie van de Oostvaardersplassen en de Noorderplassen. Hieruit volgt een gebruiksdruk van respectievelijk 0,52 in de huidige situatie en 0,88 in 2030. Bij het Almeerderhout is aan de noordkant een concentratie van voorzieningen te vinden; daarnaast liggen er in het park een zestiental voorzieningen. Deze voorzieningen geven het park meerwaarde doordat het potentiële gebruikers aantrekt. Door de concentratie aan de noordkant mist het Almeerderhout in het grootste deel van het park uitwisseling met voorzieningen en komt de verhouding voorzieningen per hectare park op slechts 0,36.

De drie-staps-analyse van het Almeerderhout beslaat het realistische bereik zeer goed door de aangrenzende regionale wegen N305, N705 en de A6. Daarnaast is de fijnmazigheid zeer dicht; vanuit de meeste wegen is het park binnen drie stappen te bereiken. Alleen delen van het centrum worden niet met drie richtingsveranderingen bereikt. De oorzaak hiervan is dat de wegenstructuur lange rechte lijnen mist. Over het algemeen is de verankering zeer goed.

Het park is daarentegen moeilijk toegankelijk voor voetgangers en het openbaar vervoer vergeleken met andere stadsparken in Almere. Het park heeft 13 entrees over een omtrek van 24 kilometer, dat neerkomt op slechts 0,5 entree per strekkende kilometer. Verder liggen er 2 bushaltes in het park; in verhouding tot de grootte van het park is het daarmee niet goed toegankelijk.

Door het park ligt een intensief padennetwerk, waarvan slechts 10 procent gebruikt wordt als doorgaande route. Dit betekent dat er weinig passanten te verwachten zijn in het park.

De identiteit van het Almeerderhout wordt gevormd door de rechte lijnen/kanalen en grootte dichtbeboste gebieden. Daarnaast ontleent het zijn betekenis aan de grootte en daarmee de rust die in het park aanwezig is. Deze elementen geven het park wel herkenbaarheid maar niet echt een onderscheidend karakter vergeleken met andere parken.

C

Analyse Weerwater

Groot stadspark

Weerwater

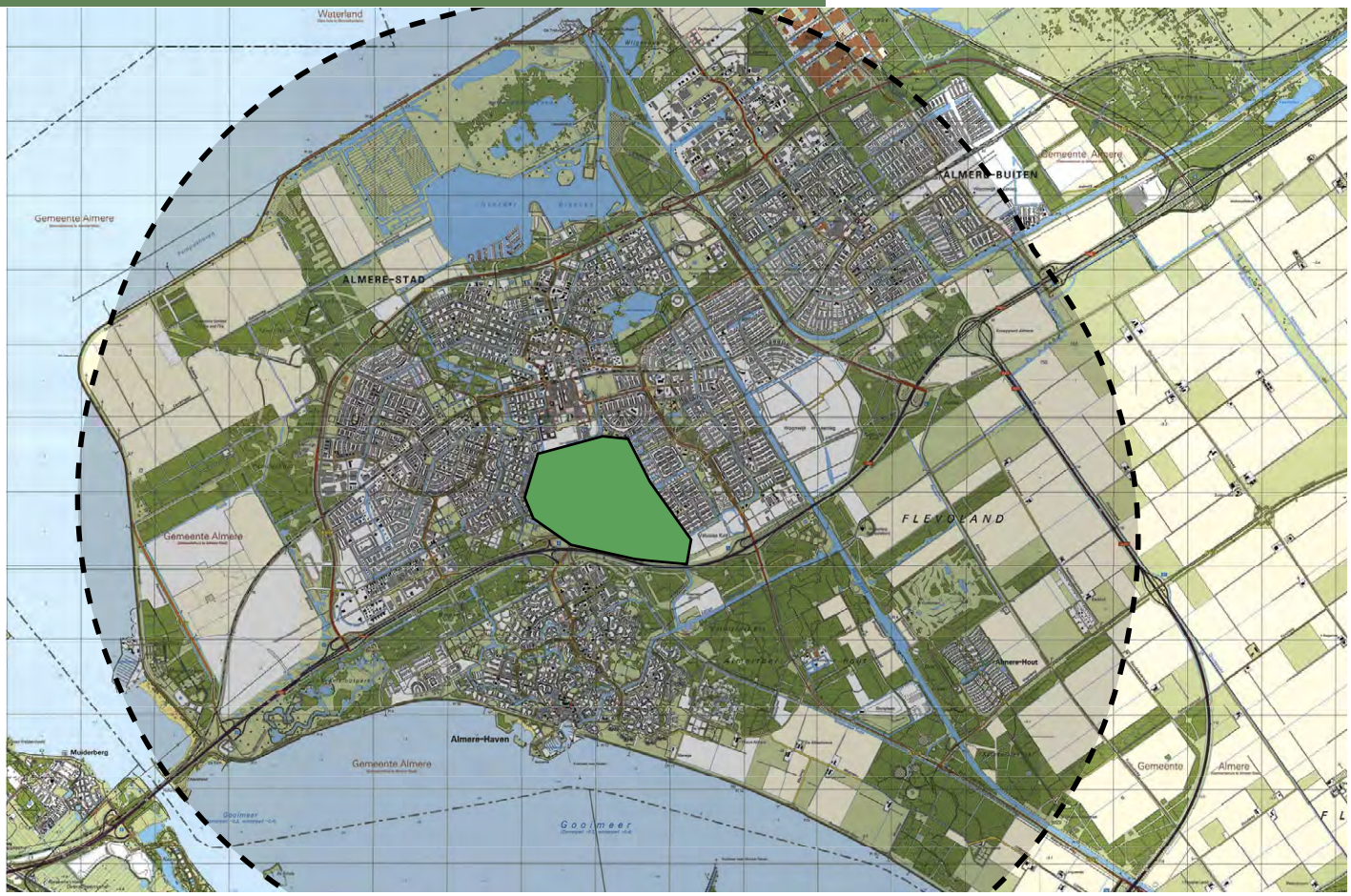

Bereikzone, 6000m vanaf grens Weerwater

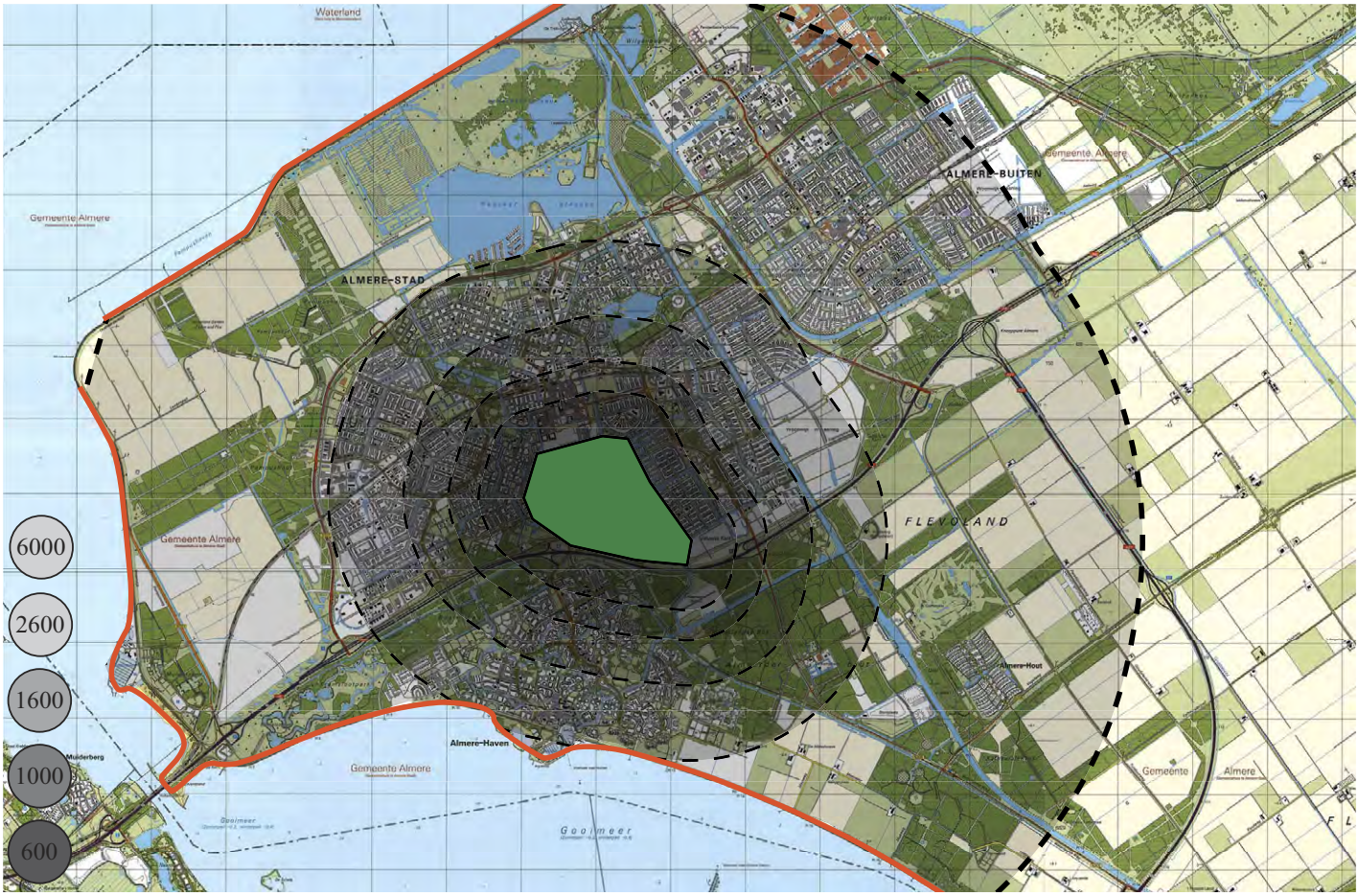

Bereikzones, 600 m, 1000 m, 1600 m, 2600 m en 6000 m inclusief inperking

Het Weerwater is een groot stadspark centraal gelegen in Almere, tegen het centrum en de A6 aan. Het heeft een oppervlakte van 246,5 hectare. Het park heeft een symbolische waarde als centraal waterplein met een dynamische skyline.

Het bereik van het park is gesteld op 6 kilometer vanaf de rand van het park. Deze invloedsgrens betekent dat het merendeel van de gebruikers uit dit gebied komt. De periode dat de gebruiker in het park zal zijn bedraagt, in samenhang met de lange reistijd, gemiddeld een uur.

Door de centrale ligging wordt een optimaal bereik gehaald. Het park bereikt bijna heel Almere op een stukje van de nieuwe ontwikkelingen (Almere Hout) en Almere Buiten na. Het bereik wordt deels beperkt door het Gooimeer en het Markermeer. Hierdoor ontstaat het realistische bereik op de onderste kaart. Het park wordt begrensd door de A6; Dit vormt aan de ene kant een barrière maar deze fungeert aan de andere kant ook als belangrijke toegangsweg.

Weerwater

Dichtheid inwoners per hectare per buurt

2006 Inwoneraantallen/bereik/oppervlakte

Inwoners binnen bereik	167.880
Inwoners in Almere	178.458
inw.bereik/Almere	**94%**

Oppervlakte bereik (are)	724.523
Oppervlakte Almere (are)	811.160
Opp.bereik/Almere	**89%**

Inwoners binnen bereik	167.880
Oppervlakte bereik (are)	724.523
inwoners per are bereik	**0.23**

Inwoners binnen bereik	167.880
Oppervlakte park (are)	24.650
Inwoners per are park	**6,81**

2030 Inwoneraantallen/bereik/oppervlakte

Inwoners binnen bereik	279.880
Inwoners in Almere	300.000
inw.bereik/Almere	**93%**

Oppervlakte bereik (are)	724.523
Oppervlakte Almere (are)	811.160
Opp.bereik/Almere	**89%**

Inwoners binnen bereik	279.880
Oppervlakte bereik (are)	724.523
inwoners per are bereik	**0.39**

Inwoners binnen bereik	279.880
Oppervlakte park (are)	24.650
Inwoners per are park	**11,35**

Nu 2006: Dichtheid per wijk

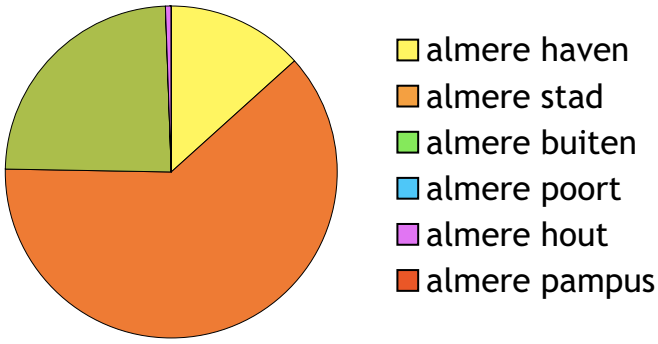

Wijken	Inwoners binnen bereik	Percentage
almere haven	22.570	13
almere stad	103.990	62
almere buiten	40.230	24
almere poort	0	0
almere hout	1.090	1
almere pampus	0	0
totaal	167.880	100

Prognose 2030 Dichtheid per wijk

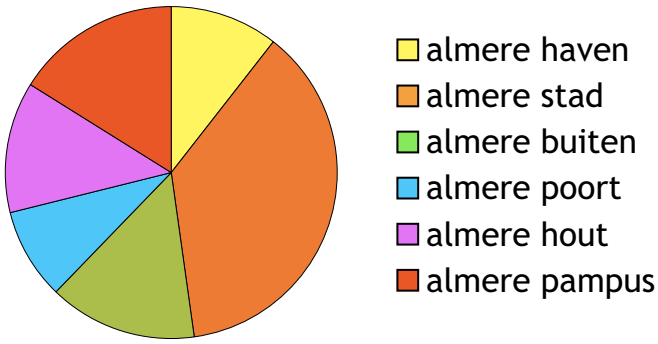

Wijken	Inwoners binnen bereik	Percentage
almere haven	29.570	11
almere stad	103.990	37
almere buiten	40.230	14
almere poort	25.000	9
almere hout	36.090	13
almere pampus	45.000	16
totaal	279.880	100

De kaart geeft de dichtheid weer binnen de gestelde realistische grens. Door deze dichtheid te verdelen in wijken wordt de spreiding van de gebruikers duidelijk gemaakt. (zie diagram) Met behulp van de berekende dichtheidsfactor kan de hoeveelheid inwoners per are park worden vastgesteld. Almere is een zeer dynamische stad en hierdoor is het noodzakelijk de enorme groei van toekomstige inwoners mee te nemen in de berekeningen.

Binnen het bereik van Weerwater wonen ongeveer 167.880 inwoners. Het inwonertal van Weerwater is 94 procent van het totale inwonertal van Almere. De potentiële gebruiksdruk ligt op 6,81 inwoners per are park. Deze factor is gemiddeld vergeleken met de andere parken van Almere. Dit aantal zal in de toekomst groeien naar 11,35. Het inwonertal zal namelijk volgens de prognose van 2030 groeien naar 279.880 inwoners binnen het bereik. Dit komt door de nieuwe wijken Pampus en Almere Hout.
Op het kaartje is te zien dat Almere dunbevolkt is, vanwege de lage dichtheden en vele parkgebieden. Doordat het Weerwater centraal in Almere ligt, is de verwachte gebruiksdruk redelijk hoog, namelijk 6,81 inwoners per are park en dit zal in de toekomst stijgen naar 11,35 inwoners per are park.

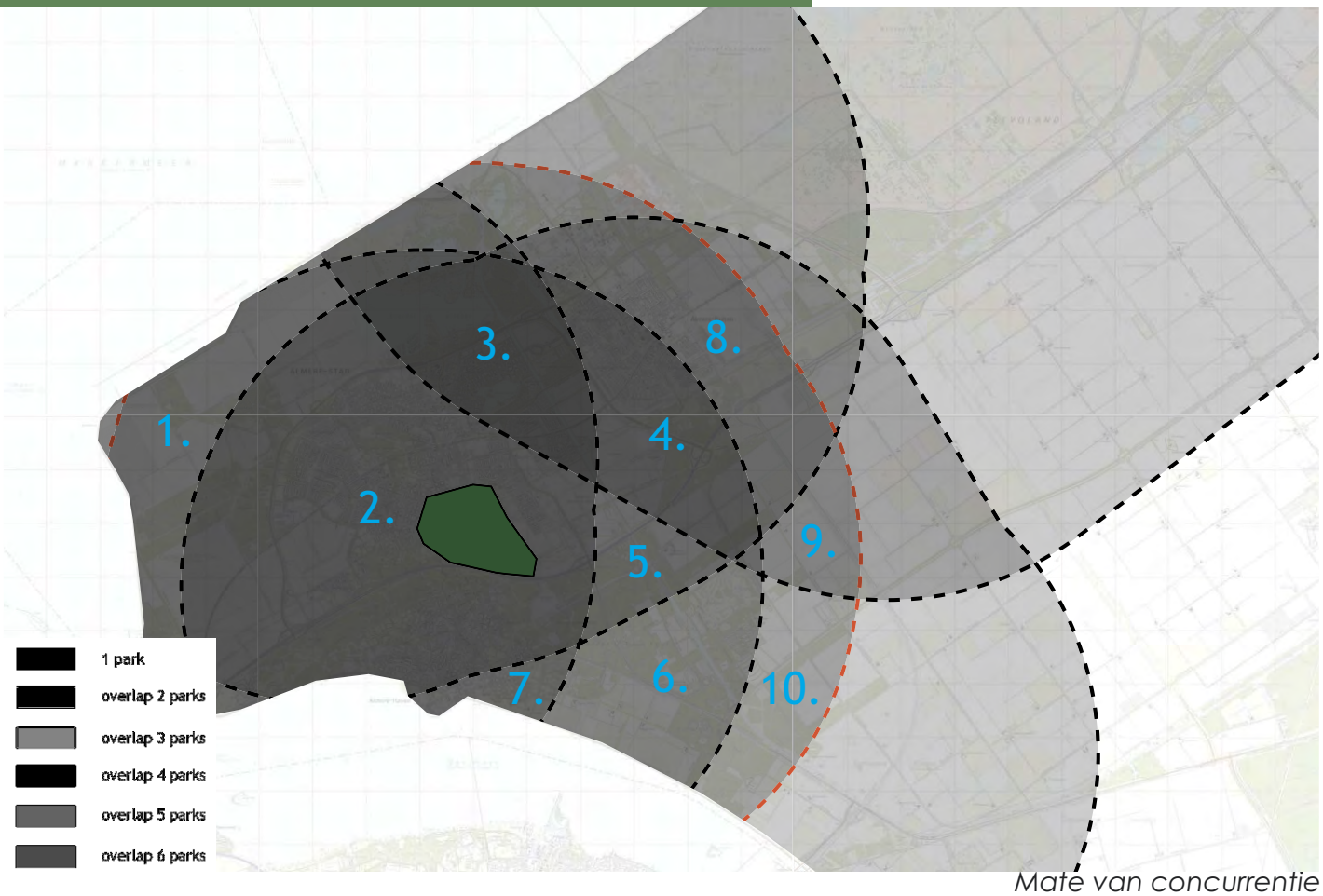

Mate van concurrentie

Berekening potentiële gebruikers op basis van concurrentie zones

Zone	Inwoners/zone	Concurrentie tussen parken	Potentiële gebruikers
1.	35.000	4	8.750
2.	116.270	5	23.254
3.	13.700	6	2.283
4.	30.760	5	6.152
5.	14.890	3	4.963
6.	15.050	2	7.525
7.	6.520	4	1.630
8.	22.100	4	5.525
9.	1.000	2	500
10.	24.590	2	12.295
	279.880		----------+
		totaal potentiële gebruikers	67.907
		totaal oppervlakte park(are)	24.650
			----------:
		potent.gebruikers/are	**2,75**

Grote stadsparken zijn parken met een bereikzone van 6 kilometer. Bij uniciteit wordt gekeken naar concurrerende parken die op dezelfde schaal fungeren. Met behulp van de mogelijke overlappende bereikszones wordt inzicht gegeven in de keuzes die potentiële gebruikers hebben tussen deze parken. Als er veel vergelijkbare parken in de buurt liggen zal hiermee het gebruik in de verschillende parken afnemen; het gebruik wordt gespreid over de concurrerende parken.

Weerwater ligt zoals eerder genoemd centraal in Almere en heeft een bereik van 6 kilometer. Door deze ligging heeft het te maken met concurrentie van de Noorderplassen, Oostvaardersplassen, het Almeerderhout, het Pampushout en het Beginbos. Hierdoor daalt de hoge waarde van 11,35 inwoners per are tot 2,75 inwoners per are park. Het inwonertal binnen het bereik neemt, na de uniciteit berekening, af van 279.880 naar 67.907 potentiële gebruikers.
Ondanks de centrale ligging in Almere wordt de uiteindelijke gebruiksdruk gereduceerd van 11,35 naar 2,75 inwoners per are park door de grote concurrentie.

Weerwater

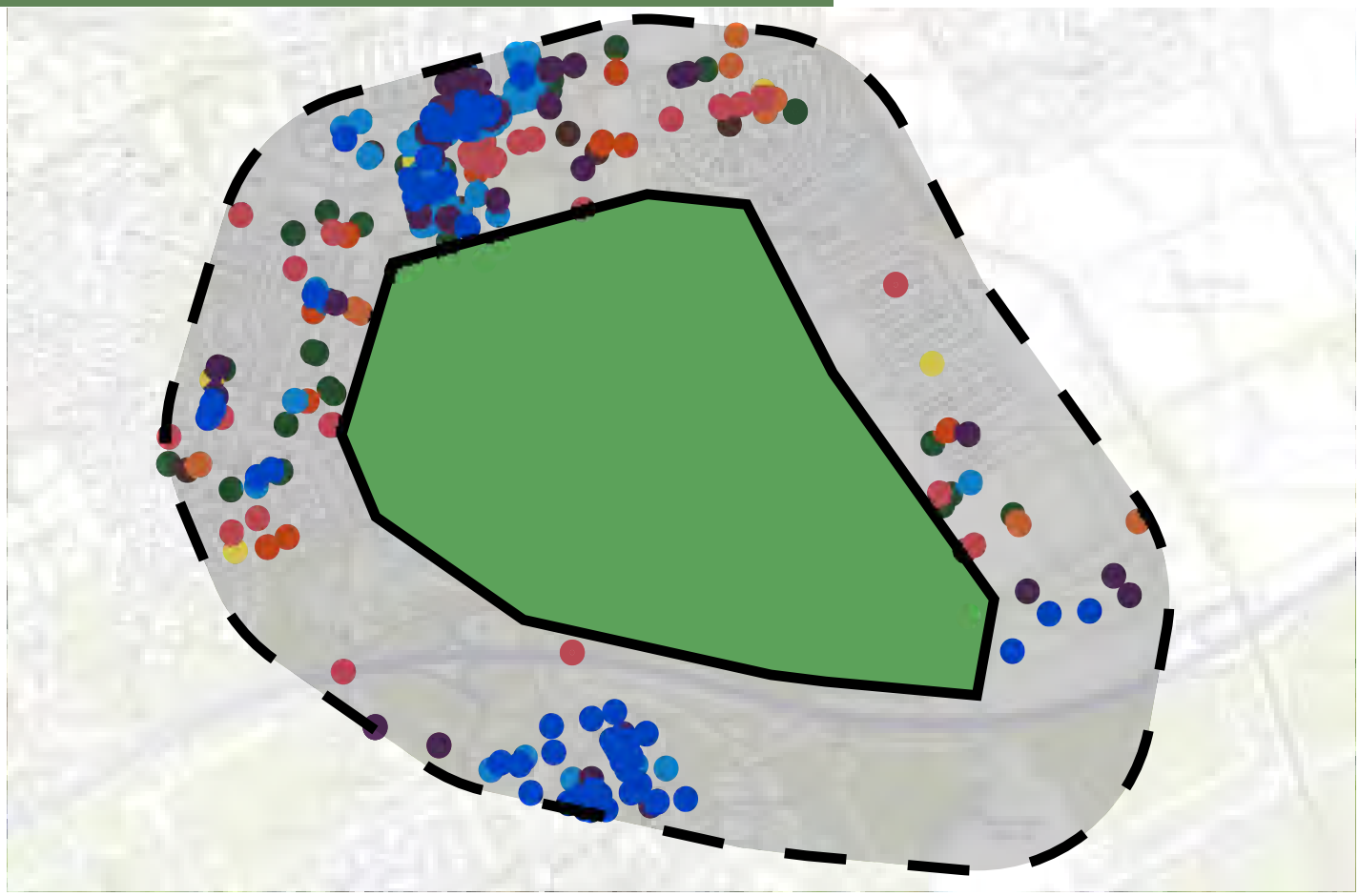

Locatie van omliggende functies binnen 600 meter van het park

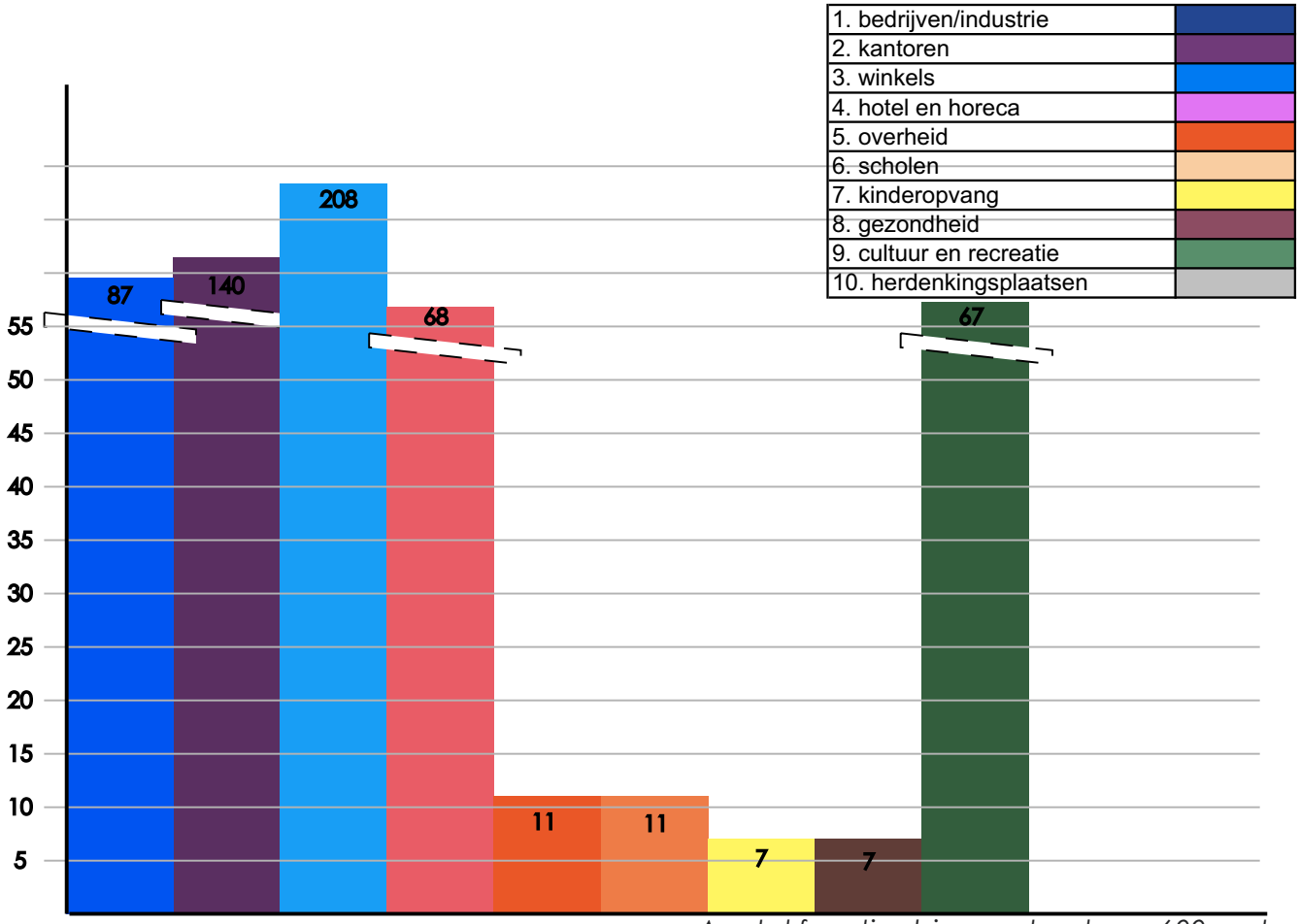

Aantal functies binnen straal van 600 meter

Gemengde voorzieningen

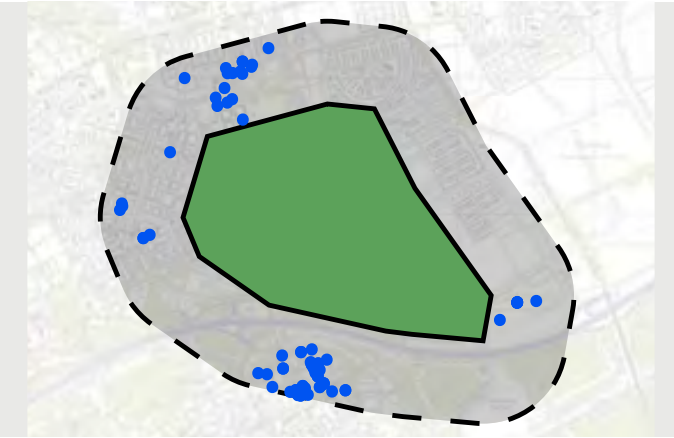

bedrijven/industrie

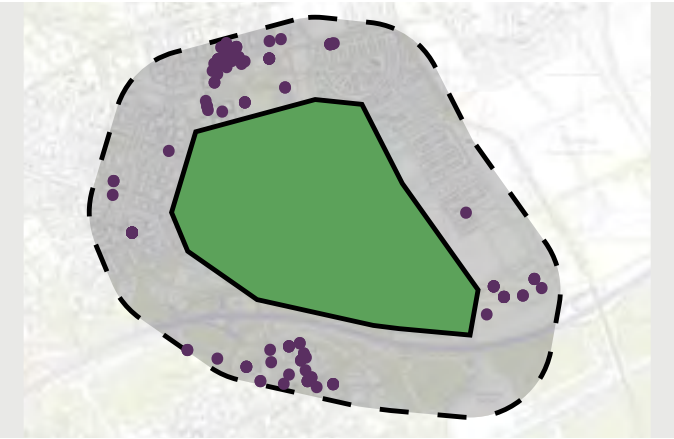

kantoren

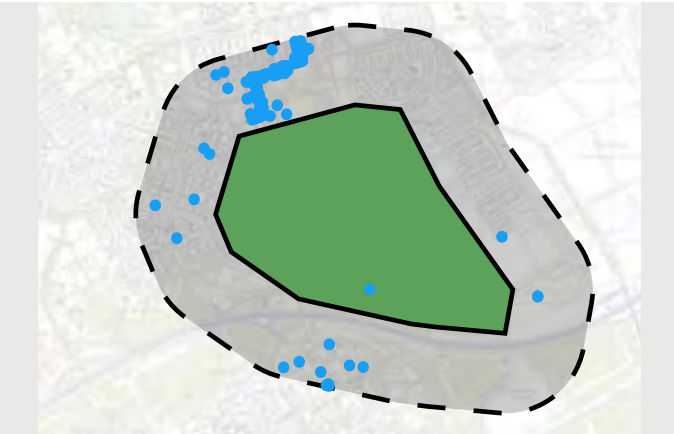

winkels/horeca

Bij gemengde voorzieningen wordt er gekeken naar de verschillende functies rondom en in het park. Deze functies bepalen mede de hoeveelheid en diversiteit van de gebruikersgroep verspreid over de dag. Er is binnen een zone van 600 meter gekeken naar functies als bedrijven, winkels, scholen enz. Deze 600 meter geeft het bereik weer van bijvoorbeeld een uurtje wandelen in de lunchpauze. Binnen deze zone kan men spreken over een mogelijke interactie met het park.

Weerwater ligt tegen de zuidkant van het centrum van Almere, zoals te zien op het kaartje. Aan de noordkant liggen veel verschillende centrumfuncties zoals bedrijven, winkels, overheidsgebouwen en horeca functies. Ook aan de zuidkant van de A6 ligt een clustering van diverse bedrijven, kantoren en winkels. In de tabel ziet men de grote hoeveelheid en verscheidenheid van functies. Momenteel is er nauwelijks een relatie tussen het park en de voorzieningen en het verdient aanbeveling om deze potentiele interactie aan te gaan.

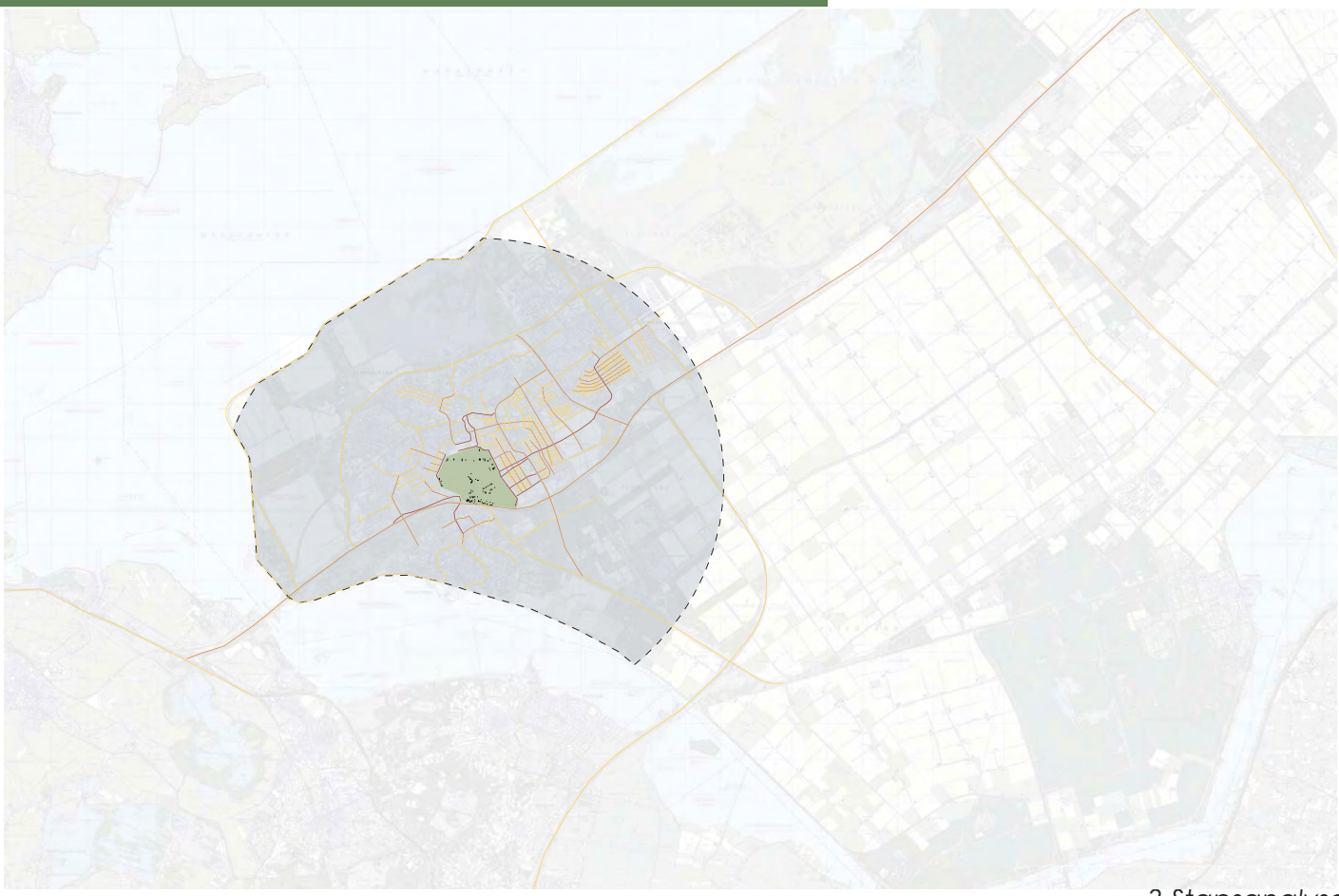

3 Stapsanalyse

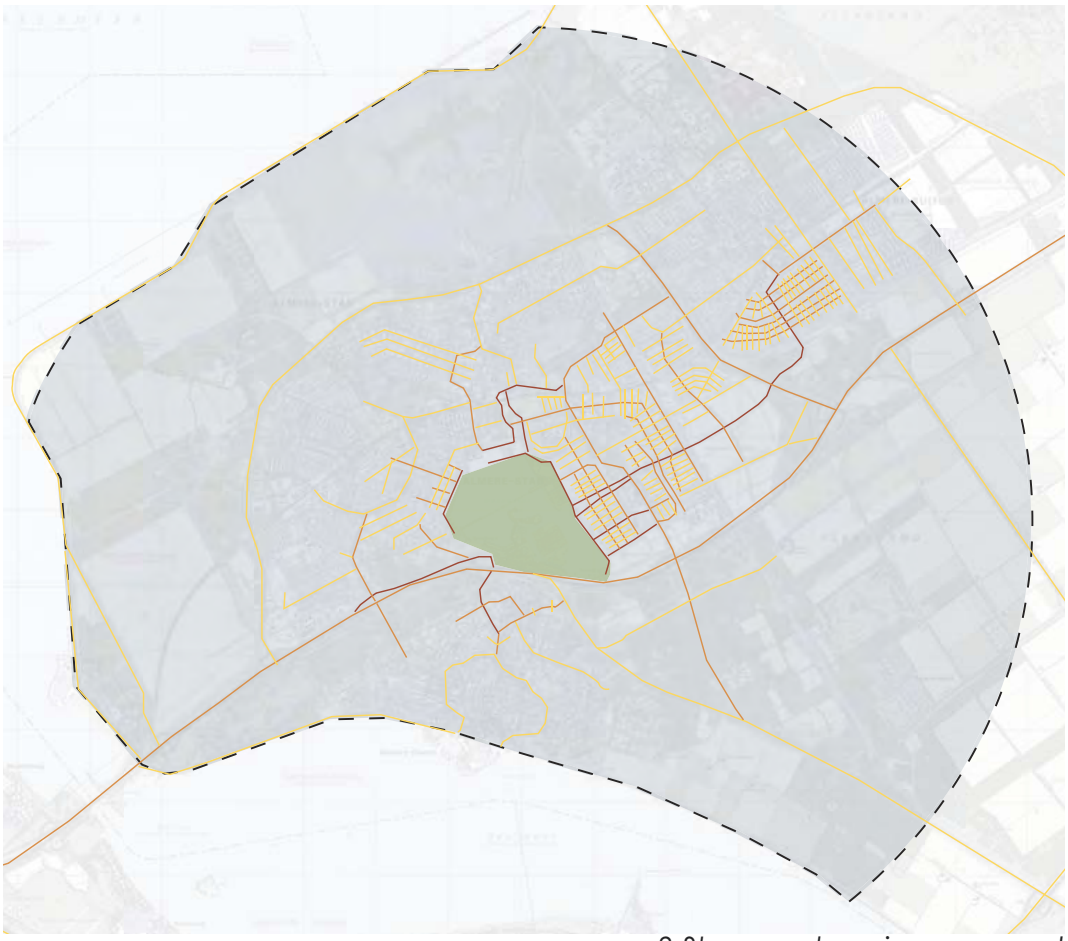

3 Stapsanalyse ingezoomed

Verankering

stap 1

stap 2

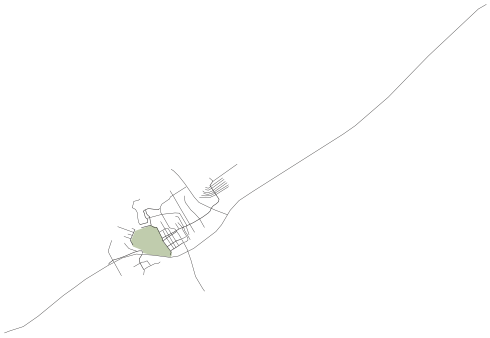

stap 3

Om de verankering van het park met zijn omgeving te testen is gebruik gemaakt van de 3 stapsanalyse. Deze analyse toont aan hoever en hoe dicht het netwerk reikt door ten hoogste drie keer van richting te veranderen. De analyse bepaalt hiermee in hoeverre de openbare ruimte profielen georiënteerd zijn op het park, het gaat over 'mentale bereikbaarheid'. Vanaf het park zijn de direct uitkomende of langsgaande routes met rood aangegeven en zijn dus de eerste stap: Vanaf deze lijnen worden alle aansluitende wegen met oranje gemarkeerd en zijn dus de tweede stap vanaf het park. Dit wordt herhaald met de derde stap. Het resultaat geeft een duidelijke indruk of het park goed is geïntegreerd met de omliggende wijken/gebieden.

Uit de 3-staps-analyse blijkt dat het Weerwater redelijk goed is verankerd met de omliggend wijken. De A6 vormt de belangrijkste verbinding met de regio. Voor de lokale verankering is de A6 meer een barrière omdat er minder verbindingen naar het zuiden zijn. Er is meer interactie met de woonwijken aan de oostzijde vergeleken bij het centrum aan de westzijde. In de oostelijke richting is de Bunuellaan/Hagevoortdreef een belangrijke drager. Door het meer zijn er geen rechtstreekse doorgaande routes waar het park aan verankerd ligt. Met name richting het centrum mist er een directe lange verbinding die de integratie van dat stadsdeel zou kunnen bevorderen.
Het Weerwater is redelijk goed geïntegreerd met zijn omgeving. De A6 is een belangrijke regionale connector maar tegelijkertijd vormt hij een barrière. Het centrum wordt niet bereikt met de derde stap en hiermee is de verankering dus niet optimaal.

Weerwater

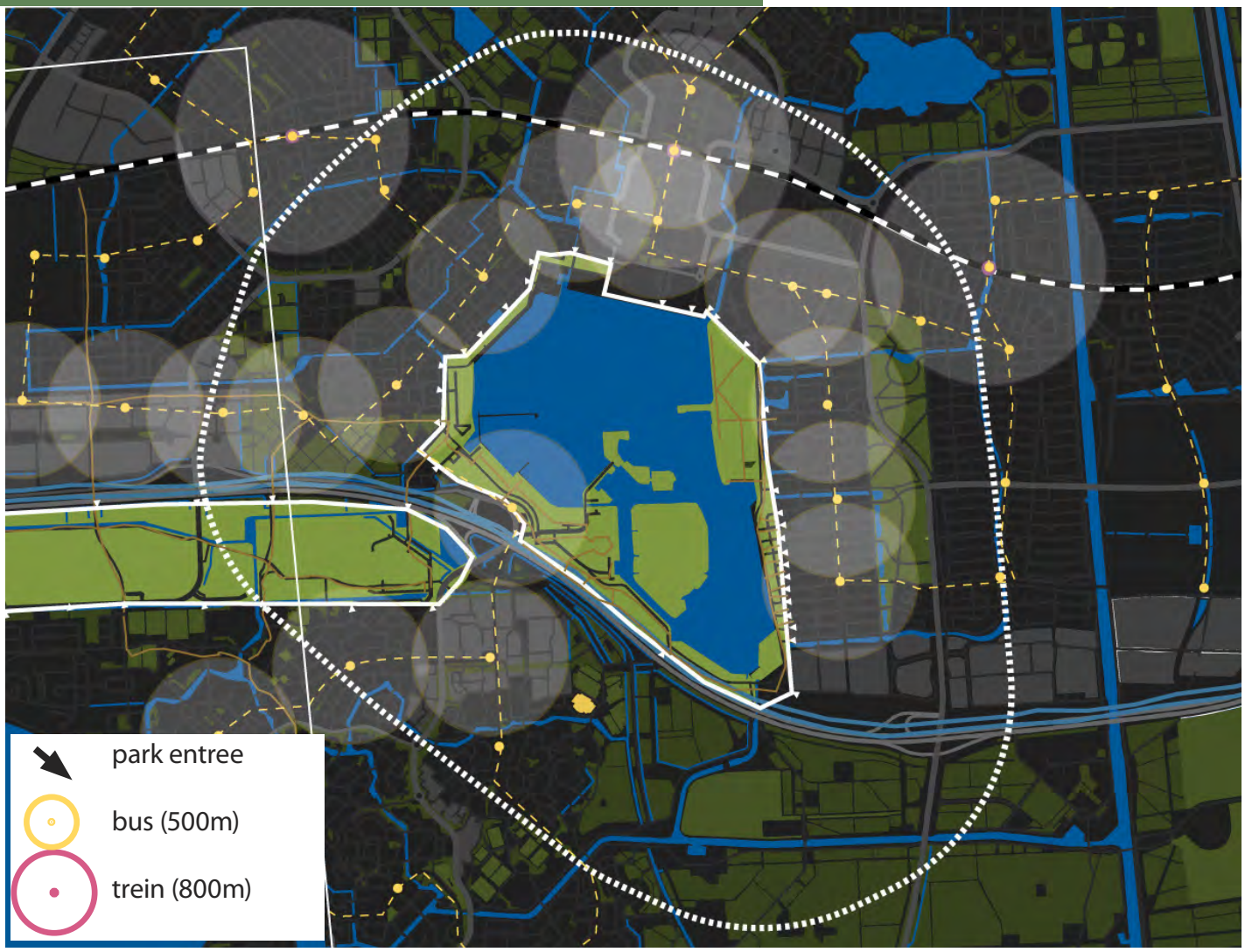

Openbaarvervoer haltes met invloedsbereik en de entrees

Aantal entrees bereikt door openbaar vervoer haltes & aantal entrees per km omtrek park

Toegankelijkheid

Voor het bepalen van de toegankelijkheid van het park zijn het aantal entrees geteld en is het bereik van de omliggende openbaar vervoerhaltes geanalyseerd. Om de bushaltes is een grens van 500 meter genomen en bij de treinstations 800 meter. Om de parken onderling te vergelijken zijn het aantal entrees die worden bereikt met de OV-haltes aangegeven en het aantal entrees per kilometer berekend.

Het Weerwater heeft rondom vele entrees, logischerwijs alleen niet aan de zuidkant tegen de A6. Als men het aantal entrees afweegt tegen de omtrek dan heeft het park 5 entrees per kilometer. Dit is vergeleken met de andere parken hoog. Daarnaast is het Weerwater zeer goed te bereiken met openbaar vervoer. Aan de noordzijde ligt het centraal station en om het park liggen diverse bushaltes binnen het bereik van het park. 29 entrees van de 33 zijn gedekt door de bereikszone van de haltes. Daarnaast ligt het Weerwater op loopafstand van het centrum en grenst de snelweg A6 aan de zuidkant.
Uit de analyse kan geconcludeerd worden dat het Weerwater erg goed bereikbaar is vanaf verschillende kanten. Niet alleen met openbaar vervoer maar tevens met de auto/motor en ligt het park op loopafstand van het centrum.

Weerwater

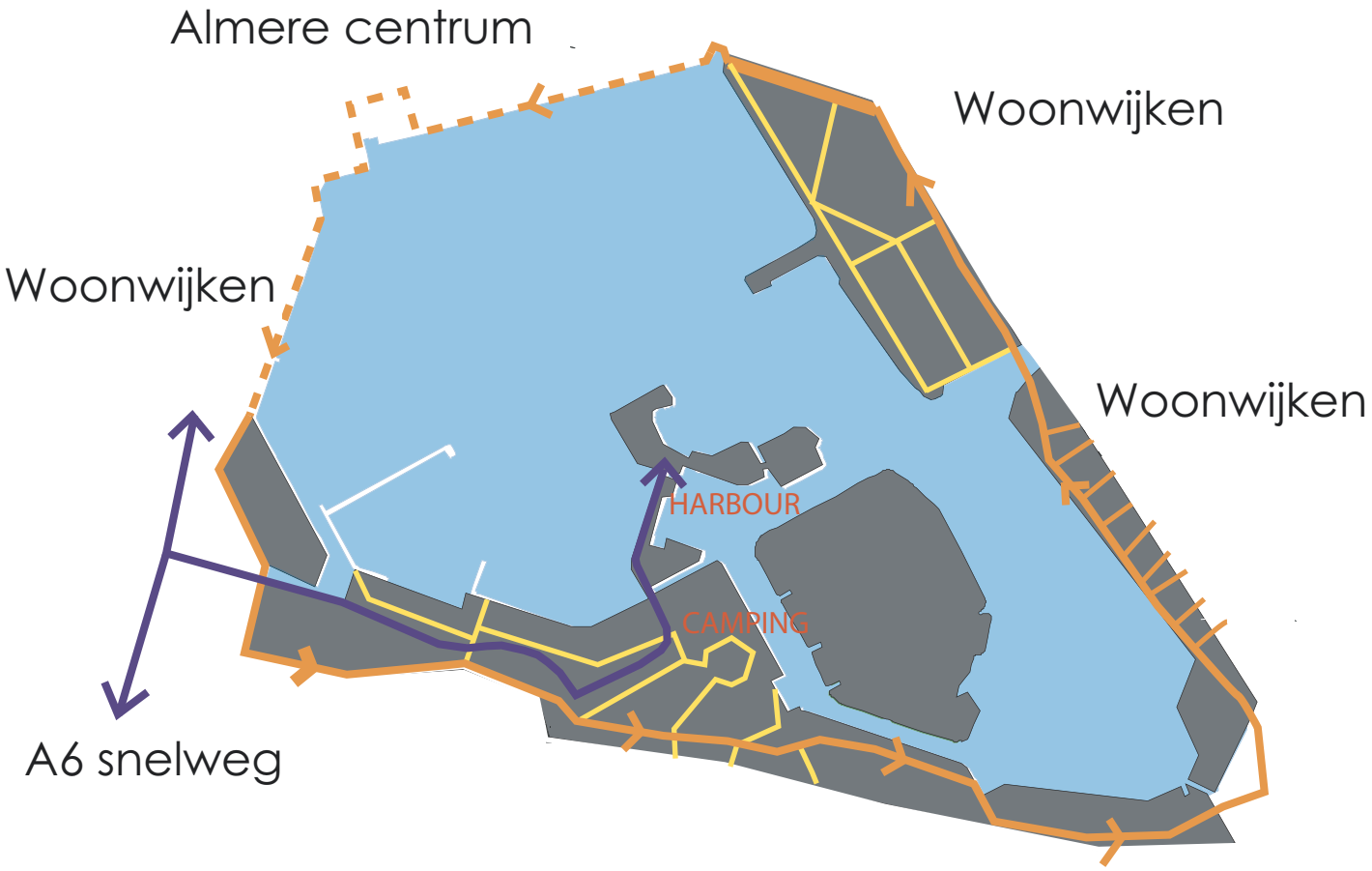

Doorgaande en interne routes

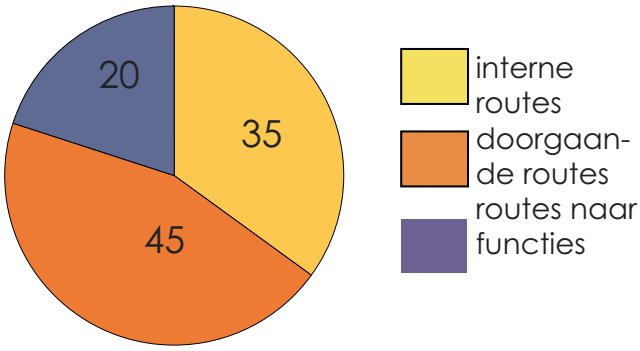

Verhouding interne, doorgaande routes en routes naar functies

Bij het aspect routes worden de paden door het park geanalyseerd naar de verhouding tussen de doorgaande routes, interne routes en routes naar aanwezige functies. Verder wordt er gekeken naar het interne bereik van het park. De fijnmazigheid van routes en de mogelijkheid van passanten bepalen de spreiding en intensiteit van gebruikers.

Rondom het meer van het Weerwater is er één belangrijke doorgaande route, die aan de noordrand niet meer onderdeel van het park uitmaakt maar van het centrum. Het aandeel doorgaande routes is 45 procent van de totale lengte paden. Naast de doorgaande routes is er ook een route vanuit de A6 en de woonwijk richting de haven en de camping. Deze route beslaat 20 procent van de totale lengte paden. Hiermee blijft dus nog 35 procent interne paden over, die de toegankelijkheid van de rest van het park verzorgt. Het netwerk is redelijk dicht en nagenoeg alle gebieden zijn te bereiken. Het aantal paden die fungeren als route (65%) ligt hoog. Daardoor profiteert het Weerwater ook van passanten, die niet het Weerwater als bestemming hebben.

Weerwater

1.DAGELIJKS GEBRUIK	2. EXTRA FUNCTIES	3. FYSIEKE ELEMENTEN	4. BETEKENIS	5 HERKENBAARHEID
wandelen	waterskiën	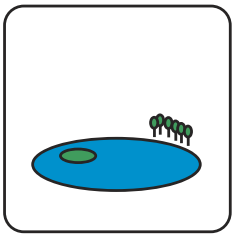 meer	centraliteit	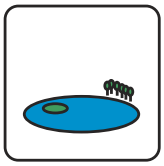 meer
hondenuitlaten	zeilen			skyline centrum
	stedelijk strand			
	camping			

IDENTITEITSBEPALING

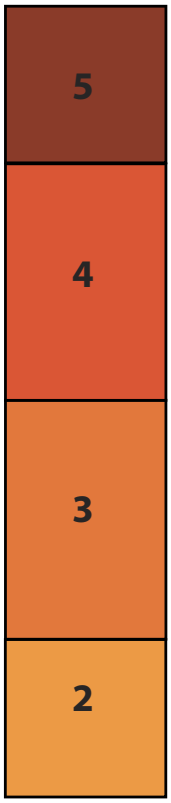

ORIENTATIE

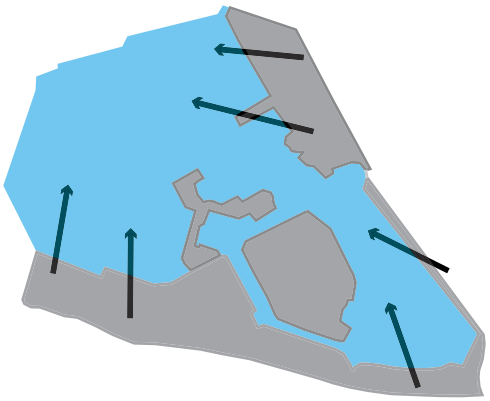

IMPRESSIE

Identiteit

Identiteit is een breed onderwerp om te onderzoeken. Identiteit kan worden vertaald in plaatjes, figuren of tekst en kan op verschillende manieren worden geïnterpreteerd. Verder heeft identiteit een psychologische en fysieke betekenis. Om grip te krijgen op dit complexe begrip is identiteit opgesplitst in vijf aspecten:
1) dagelijks gebruik: waarmee wordt het dagelijks gebruik geïdentificeerd?
2) extra functies: Welke functies dragen bij aan de herkenbaarheid van het park?
3) fysieke objecten en structuren: Welke fysieke objecten en structuren bepalen het karakter van het park?
4) betekenis: welke eigenschap van het park vertolkt de psychologische betekenis? Dit kan bijvoorbeeld een monument zijn of een speciale verzameling planten/dieren.
5) herkenbaarheid: Heeft het park een bepaald imago(of bijnaam), waar het park bekend om staat?
Aan deze vijf aspecten wordt een waardering gegeven om te bepalen welk aspect het zwaarst weegt bij de vorming van de identiteit.

De identiteit van Weerwater wordt met name gevormd door de extra functies in het park. Samen met het grote meer vormen deze recreatieve functies een centrum voor waterrecreatie zoals waterskiën, zeilen en het stedelijk strand. Het fysieke centrale element (het meer) vormt de drager van de inrichting en geeft zicht op de skyline van Almere. De skyline en het meer bepalen de oriëntatie in het park. De betekenis van het park komt voort uit de centraliteit van het park naast het hart van de stad. Het park hoort vanzelfsprekend bij het centrum en dus bij Almere. Het dagelijks gebruik van het Weerwater bepaalt in mindere mate de identiteit. De activiteiten van de parkstroken rond het meer zijn vergelijkbaar met andere parken en daarmee niet onderscheidend.

Conclusie

Het Weerwater is een 'groot stadspark' met een oppervlakte van 246,5 hectare en fungeert als centraal waterplein met zicht op de dynamische skyline van Almere. Het bereik van het park is gesteld op 6 kilometer. Door de centrale ligging wordt een optimaal bereik gehaald. Het bereik dekt alleen delen van Almere Buiten en Almere Hout niet; hierdoor woont respectievelijk 89 procent van het aantal inwoners in de huidige situatie en 93 procent in de toekomstige situatie binnen het realistische bereik van het Weerwater. Door het optimale bereik heeft het park een relatief hoge gebruiksdruk in vergelijking met de andere stadsparken in Almere: 6,38 inwoners per are park in de huidige situatie en 11,4 na het realiseren van de uitbreidingsplannen. Ondanks een optimaal bereik wordt de uiteindelijke gebruiksdruk gereduceerd door de concurrentie van 5 parken die op dezelfde schaal fungeren. Het gaat om een afname van ongeveer 4 inwoners per are park; dit komt neer op een afname van liefst 73 procent.

Het Weerwater kent een grote diversiteit aan voorzieningen om het park, dit komt mede door de ligging naast het centrum. In verhouding tot de grootte van het park zijn er redelijk veel voorzieningen vergeleken met de andere stadsparken in Almere. Momenteel is er nauwelijks een relatie tussen het park en de voorzieningen en het verdient aanbeveling om deze potentiële interactie aan te gaan.

Het Weerwater is redelijk goed verankerd met zijn omgeving. De A6 is een belangrijke regionale verbindingslijn maar tegelijkertijd vormt hij een barrière. Het centrum wordt pas bereikt met de derde stap en hiermee is de verankering niet optimaal.

De mate van toegankelijkheid met het openbaar vervoer is hoog doordat 28 entrees van de 33 entrees binnen de invloedsgrens (400 meter) vallen van de bushaltes. Daarnaast komt de gemiddelde spreiding van de entrees neer op 5 entrees per kilometer omtrek; het zwaartepunt ligt aan de noord- en oostzijde vanwege de barrière werking van de A6.

De paden in het park liggen om het centrale meer heen; hiervan wordt 45 procent gebruikt voor het doorgaande verkeer en 20 procent voor routes naar de interne functies. Dit betekent dat er veel passanten door het park gaan. Dit is erg hoog vergeleken met de andere stadsparken in Almere en draagt aanzienlijk bij aan de levendigheid van het park.

De identiteit van Weerwater wordt met name gevormd door de extra functies in het park. Samen met het grote meer vormen deze recreatieve functies de dragers van de ruimtelijke inrichting. Ook geeft de zichtbare skyline van Almere een karakteristiek beeld dat bij het park hoort.

D

Analyse Beginbos

Groot stadspark

Beginbos

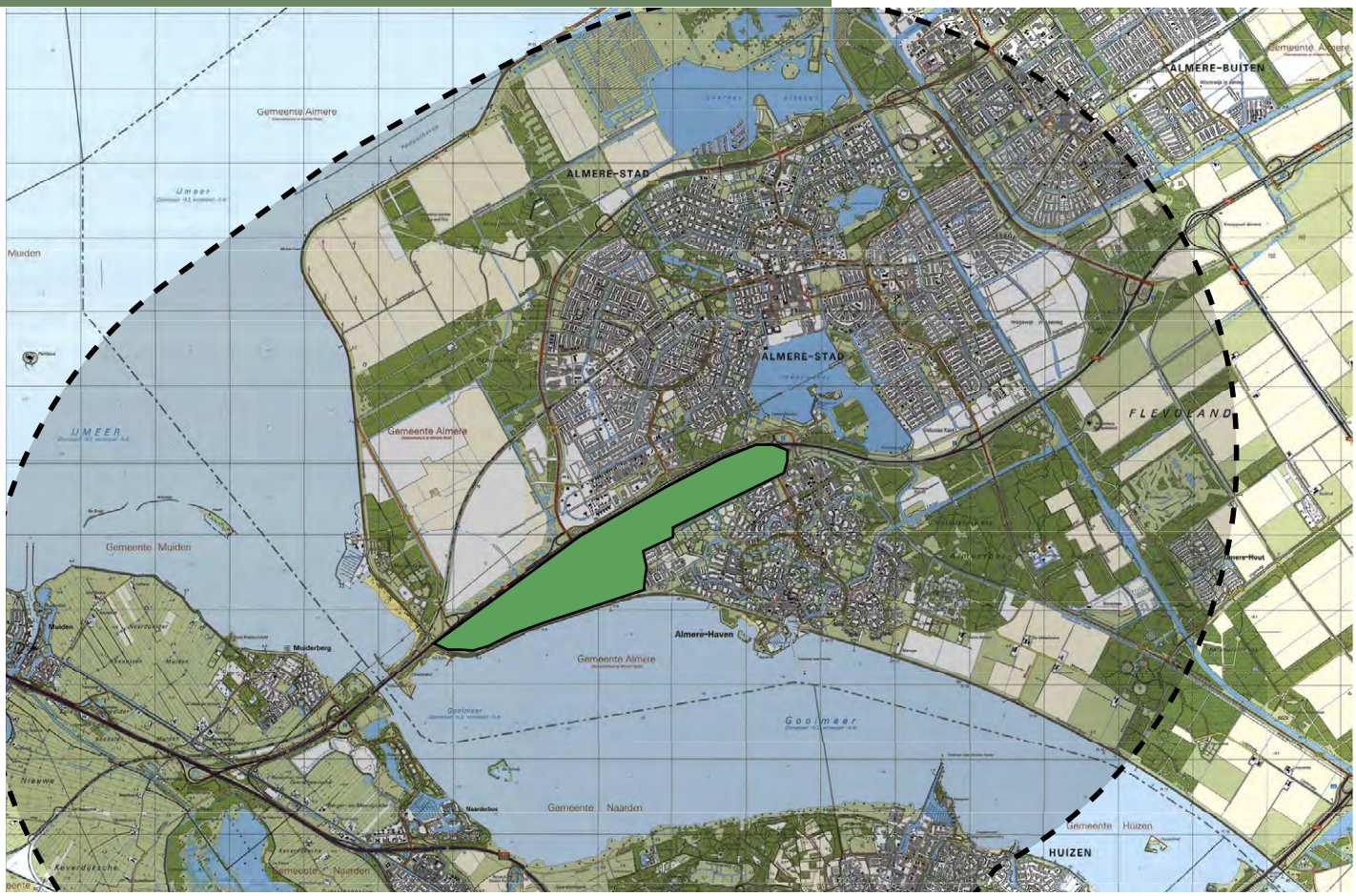

Bereikzone, 6000m vanaf grens Beginbos

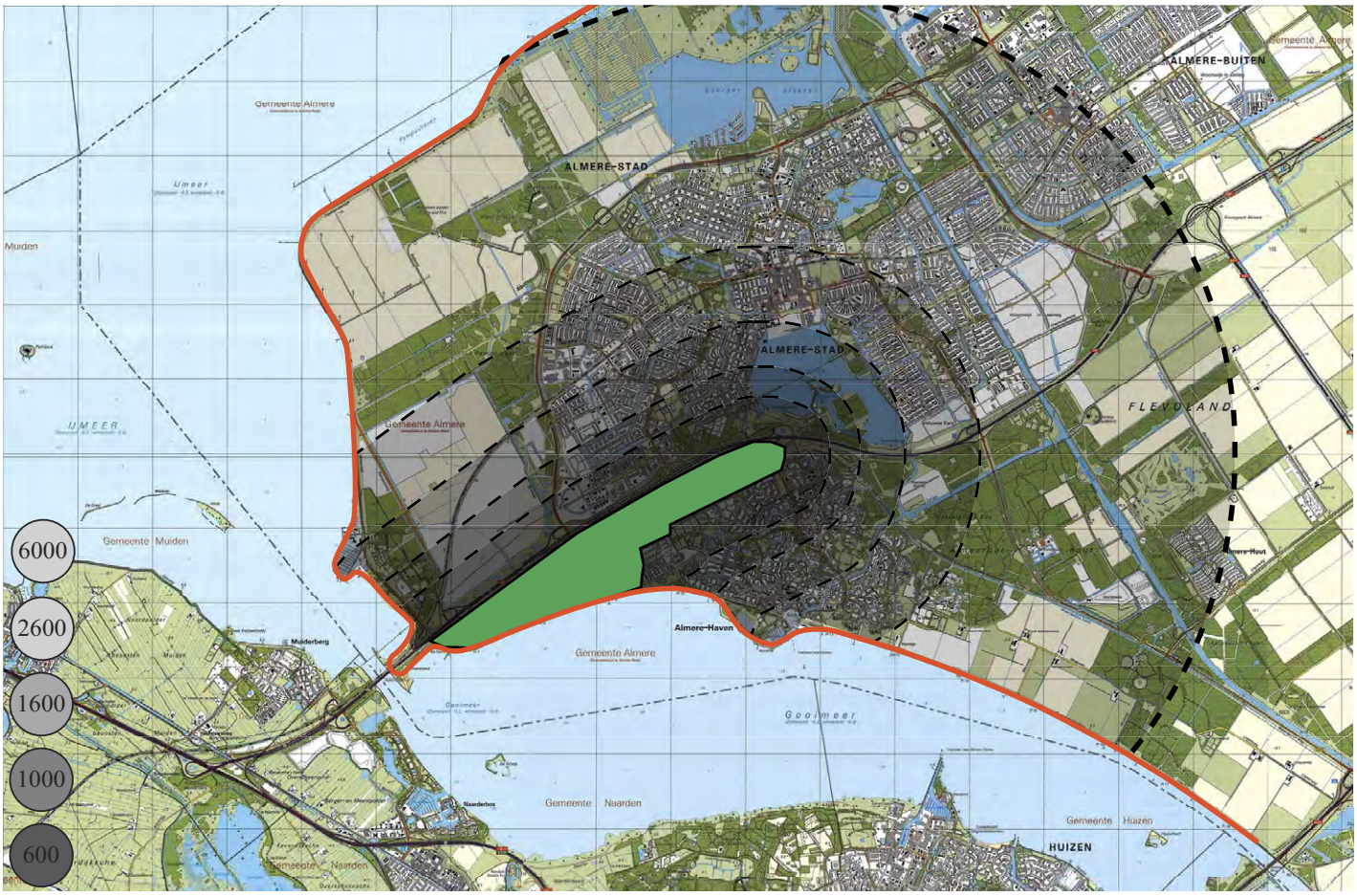

Bereikzones, 600 m, 1000 m, 1600 m, 2600 m en 6000 m inclusief inperking

Het Beginbos is een langgerekt park langs de A6, dat bestaat uit Beginbos, Vroege Vogelbos en Kromslootpark. De parkstrook valt net als Weerwater en Pampushout onder de grote stadsparken en heeft in totaal een oppervlakte van 286 hectare. Het park vormt samen met de A6 een scheiding tussen Almere Haven en Almere Stad.

Het bereik van het park is gesteld op 6 kilometer vanaf de rand van het park. Deze invloedsgrens betekent dat het merendeel van de gebruikers uit dit gebied komt. De periode dat de gebruiker in het park zal zijn bedraagt, in samenhang met de lange reistijd, gemiddeld een uur.

Het theoretische bereik is bijgesteld door rekening te houden met barrières. Het zo ontstane realistisch bereik is het gevolg van inperking door de nabijgelegen watergebieden. Een groot deel van het bereik beslaat ook het 'vaste land'. Er is aangenomen dat de mensen in dit deel van het bereik niet de afstand zullen afleggen om naar het park te komen. Deze potentiële gebruikers hebben zelf veel alternatieven (bijv. Utrechtse Heuvelrug). Binnen het realistische bereik valt bijna heel Almere, uitgezonderd delen van Almere Buiten en het toekomstige Almere Hout. Het bereik van het Beginbos wordt voor een groot deel beperkt doordat het park aan de rand van Flevoland ligt. Aangenomen wordt dat de barrière werking van de A6 minder beperking oplevert voor de voetgangersverbinding voor de wijken ten noorden van de rijksweg.

Beginbos

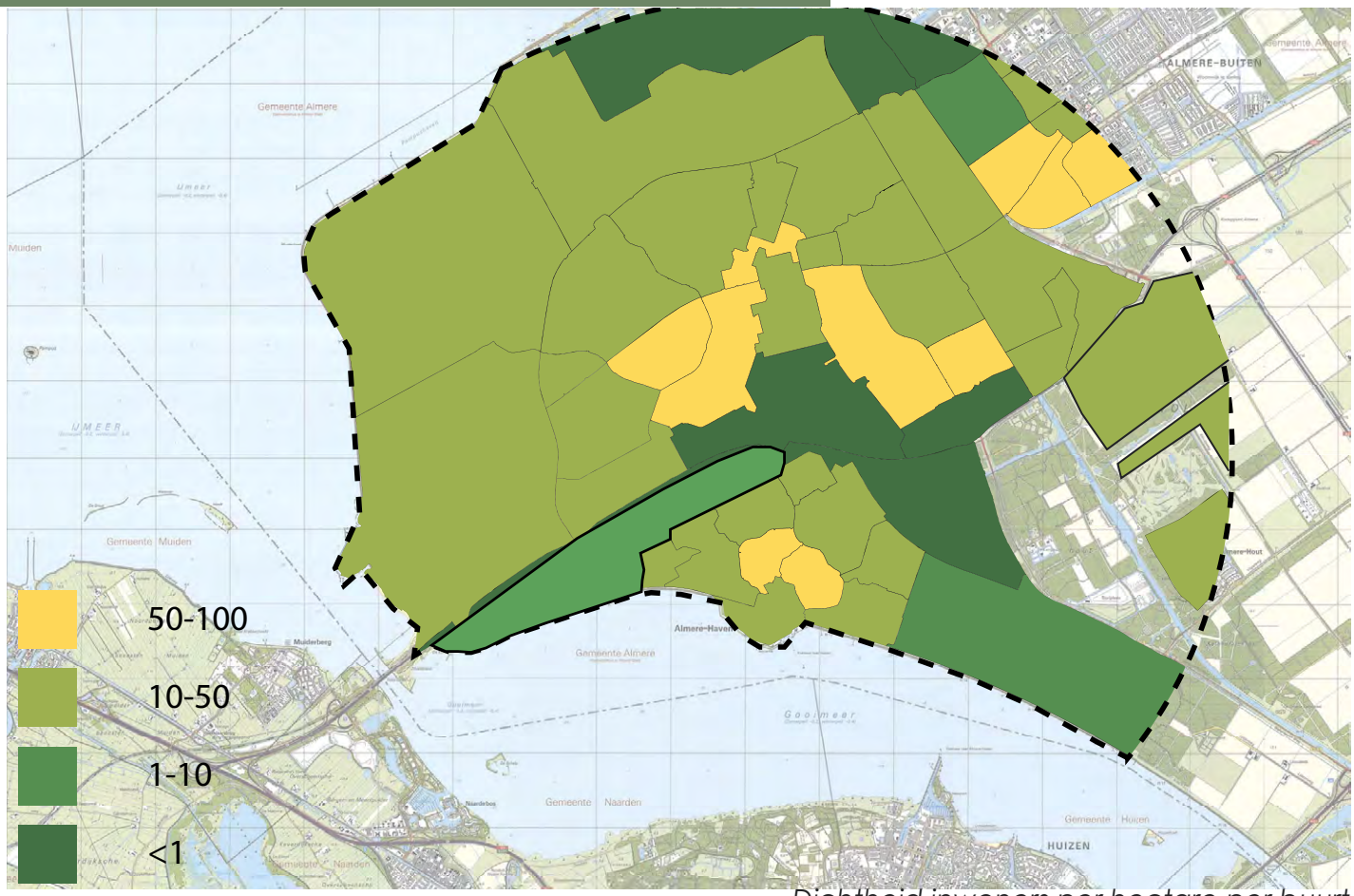

Dichtheid inwoners per hectare per buurt

2006 Inwoneraantallen/bereik/oppervlakte

Inwoners binnen bereik	146.190
Inwoners in Almere	178.458
inw.bereik/Almere	**82%**

Oppervlakte bereik (are)	705.709
Oppervlakte Almere (are)	811.160
Opp.bereik/Almere	**87%**

Inwoners binnen bereik	146.190
Oppervlakte bereik (are)	705.709
inwoners per are bereik	**0.21**

Inwoners binnen bereik	146.190
Oppervlakte park (are)	28.600
Inwoners per are park	**5,11**

2030 Inwoneraantallen/bereik/oppervlakte

Inwoners binnen bereik	232.190
Inwoners in Almere	300.000
inw.bereik/Almere	**77%**

Oppervlakte bereik (are)	705.709
Oppervlakte Almere (are)	811.160
Opp.bereik/Almere	**87%**

Inwoners binnen bereik	232.190
Oppervlakte bereik (are)	705.709
inwoners per are bereik	**0.28**

Inwoners binnen bereik	232.190
Oppervlakte park (are)	28.600
Inwoners per are park	**8,12**

Nu 2006: Dichtheid per wijk

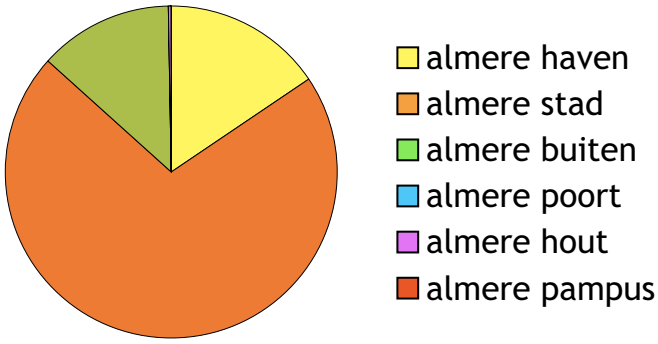

Wijken	Inwoners binnen bereik	Percentage
almere haven	22.570	15
almere stad	103.990	71
almere buiten	19.130	13
almere poort	0	0
almere hout	500	1
almere pampus	0	0
totaal	146.190	100

Prognose 2030 Dichtheid per wijk

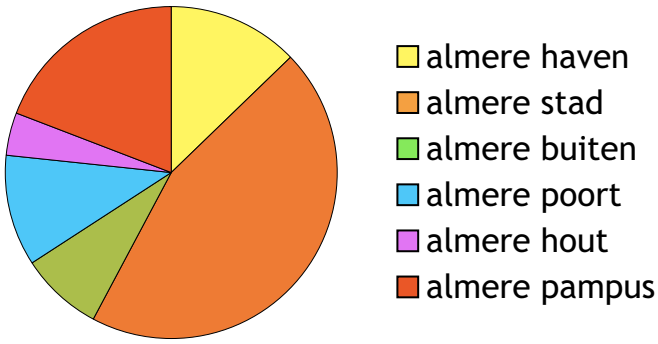

Wijken	Inwoners binnen bereik	Percentage
almere haven	29.570	13
almere stad	104.990	45
almere buiten	19.130	8
almere poort	25.000	11
almere hout	9.500	4
almere pampus	45.000	19
totaal	232.190	100

De kaart geeft de dichtheid weer binnen de gestelde realistische grens. Door deze dichtheid te verdelen in wijken wordt de spreiding van de gebruikers duidelijk gemaakt. (zie diagram) Met behulp van de berekende dichtheidsfactor kan de hoeveelheid inwoners per are park worden vastgesteld. Almere is een zeer dynamische stad en hierdoor is het noodzakelijk de enorme groei van toekomstige inwoners mee te nemen in de berekeningen.

Binnen het gestelde, realistische bereik wonen er 146.190 inwoners. Deze berekening geldt voor de huidige situatie. Met dit aantal komt men op een gebruiksdruk van 5,11 inwoners per 100 m2 park. Dit getal ligt redelijk hoog, ondanks de ligging aan de rand van de stad. Met de toekomstige ontwikkelingen stijgt de druk naar 8,12. Een belangrijk aandeel is de ontwikkeling van Almere Poort en Pampus, waar respectievelijk 25.000 en 45.000 potentiële gebruikers bijkomen. Dit geldt tevens voor een deel van Almere Hout. Bij de dichtheidskaart per wijk moet men rekening houden dat bedrijfsgebieden en soms de parken zelf zijn opgenomen bij de oppervlakte waardoor de dichtheid van het aantal inwoners per m2 wijk lager is.
Beginbos heeft een gebruiksdruk van 5,11 in de huidige situatie, wat redelijk is gezien de positie van het park. Deze waarde zal in de toekomst volgens prognose groeien naar 8,12, wat redelijk hoog is vergeleken met de andere parken.

Beginbos

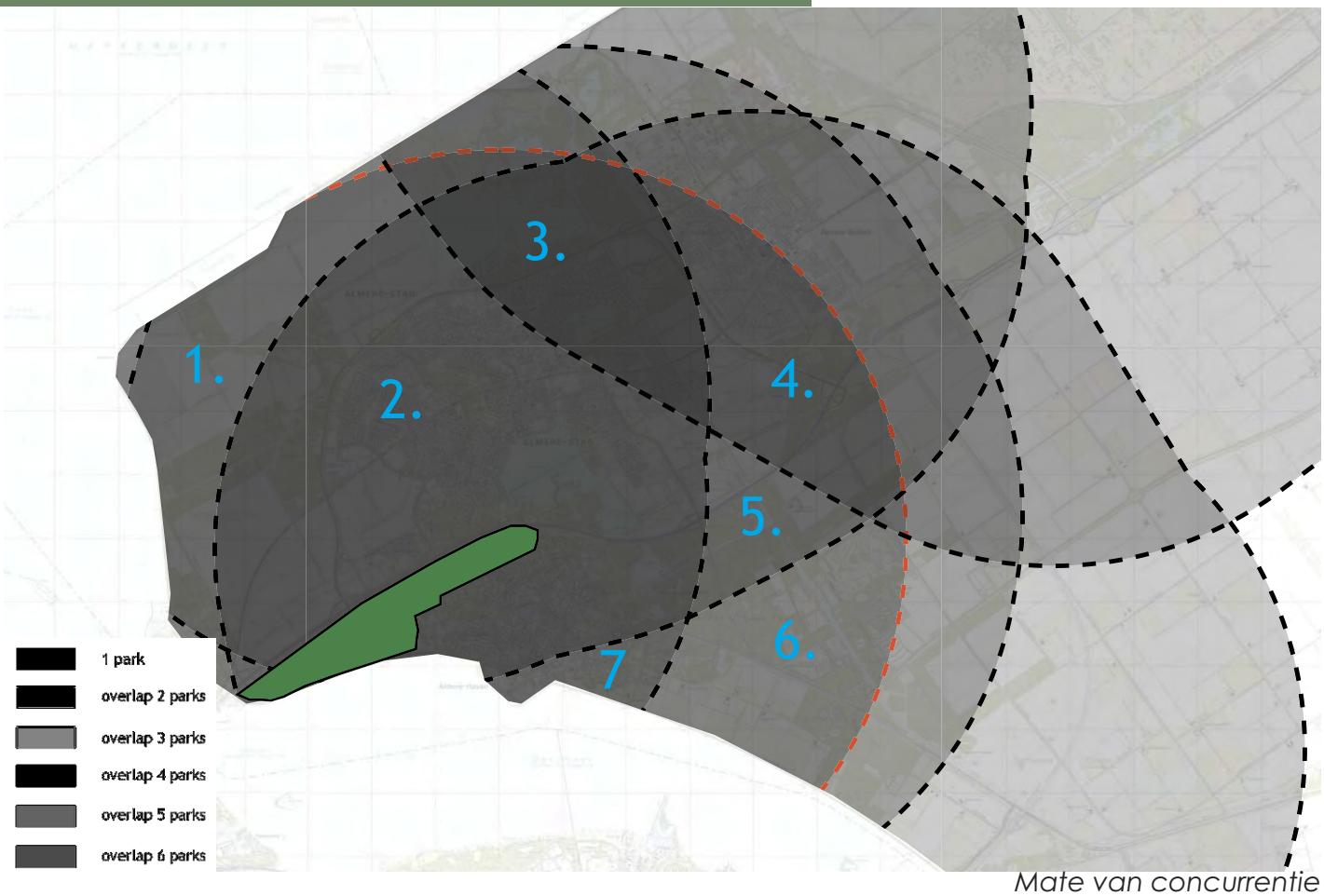

Mate van concurrentie

Berekening potentiële gebruikers op basis van concurrentie zones

Zone	Inwoners/zone	Concurrentie tussen parken	Potentiële gebruikers
1.	35.000	4	8.750
2.	116.270	5	23.254
3.	13.700	6	2.283
4.	30.760	5	6.154
5.	14.890	3	4.963
6.	15.050	2	7.525
7.	6.520	4	1.630
	232.190		----------+
		totaal potentiële gebruikers	54.559
		totaal oppervlakte park(are)	28.630
			----------:
		potent.gebruikers/are	**1,91**

Uniciteit

Grote stadsparken zijn parken met een bereikzone van 6 kilometer. Bij uniciteit wordt gekeken naar concurrerende parken die op dezelfde schaal fungeren. Met behulp van de mogelijke overlappende bereikszones wordt inzicht gegeven in de keuzes die potentiële gebruikers hebben tussen deze parken. Als er veel vergelijkbare parken in de buurt liggen zal hiermee het gebruik in de verschillende parken afnemen; het gebruik wordt gespreid over de concurrerende parken.

Almere heeft erg veel parken in en rond de stad; dit komt ook terug op het kaartje van het Beginbos. Het Beginbos kent veel concurrentie van bijvoorbeeld het Weerwater, de Noorderplassen en het Almeerderhout. In de tabel is een overzicht gegeven van de overlappende gebieden. De overlapping met andere parken resulteert in een afname van het aantal potentiële gebruikers van 232.190 naar 54.559. De gebruiksdruk neemt daarmee af van 8,12 naar maarliefst 1,91 inwoner per 100 m2 park.

Beginbos

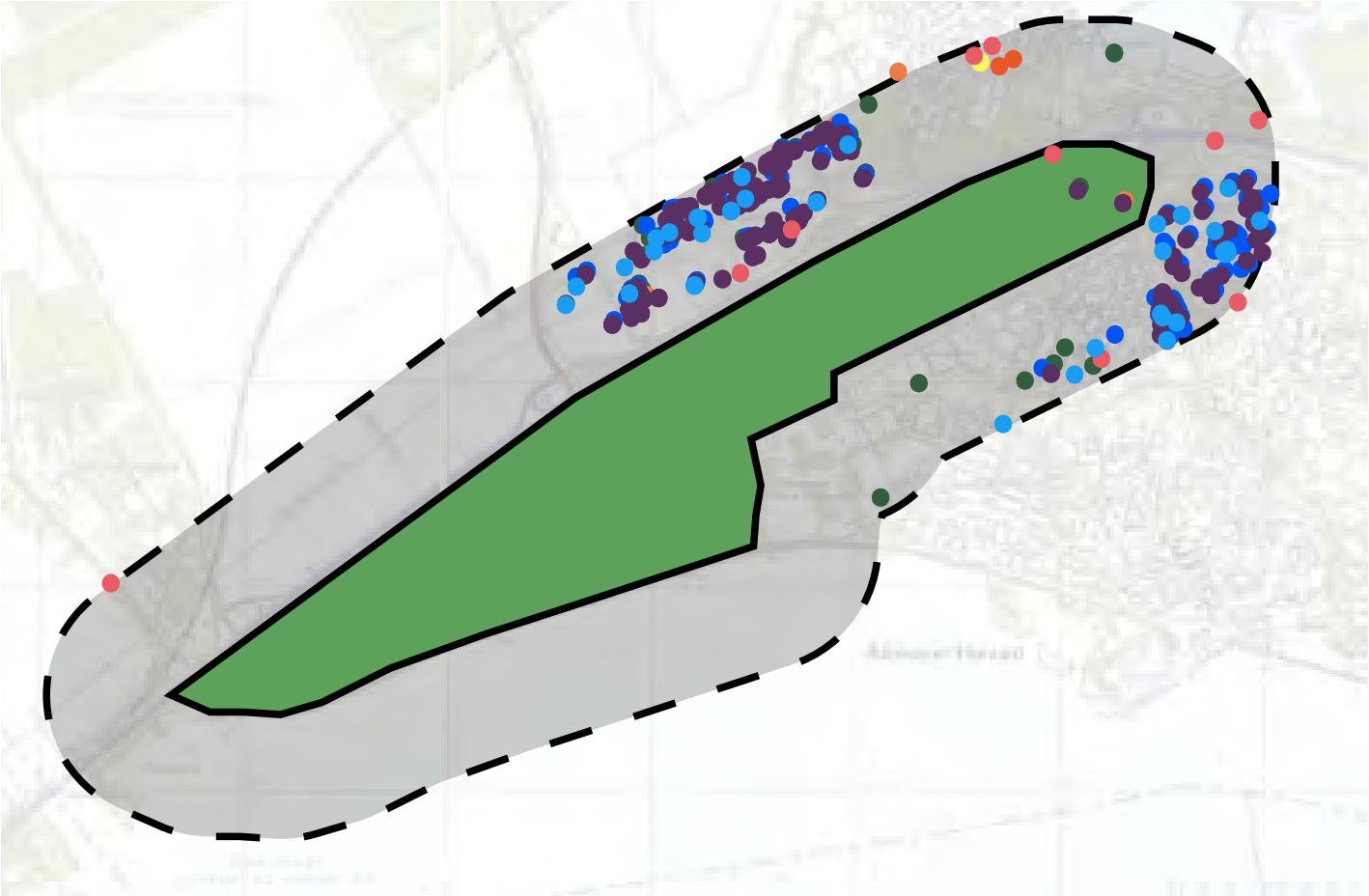

Locatie van omliggende functies binnen 600 meter van het park

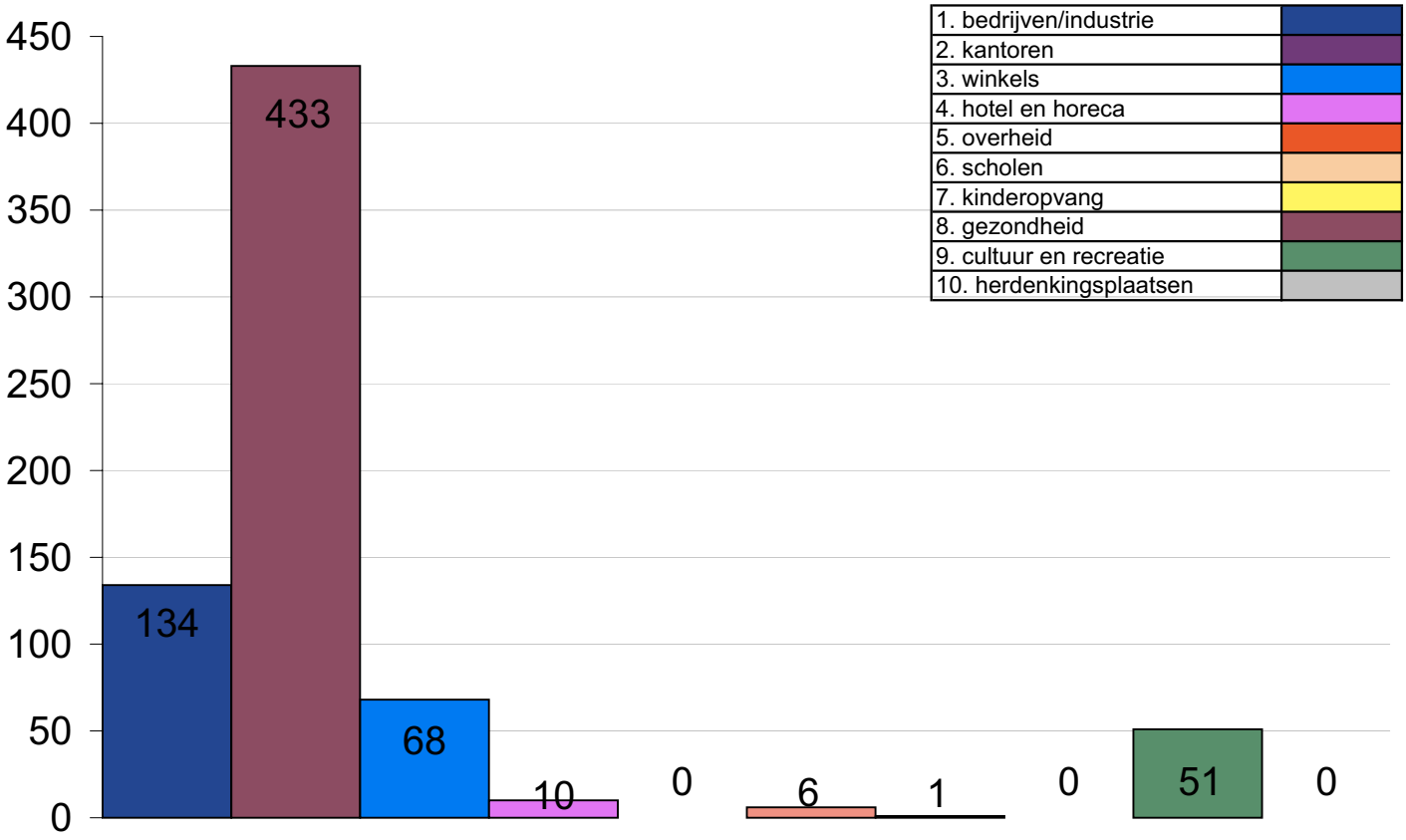

Aantal functies binnen straal van 600 meter

Gemengde voorzieningen

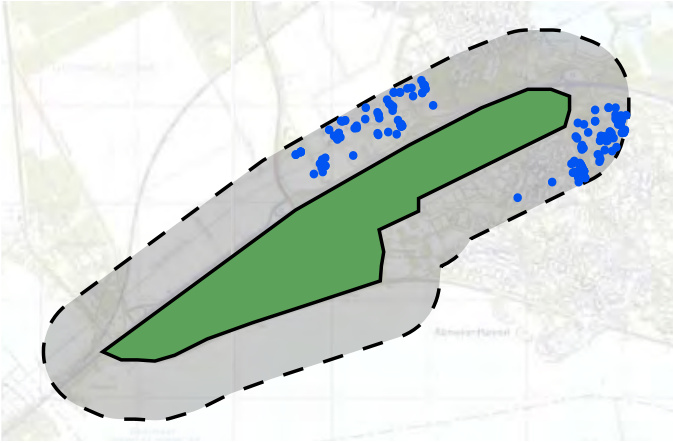

bedrijven/industrie

kantoren

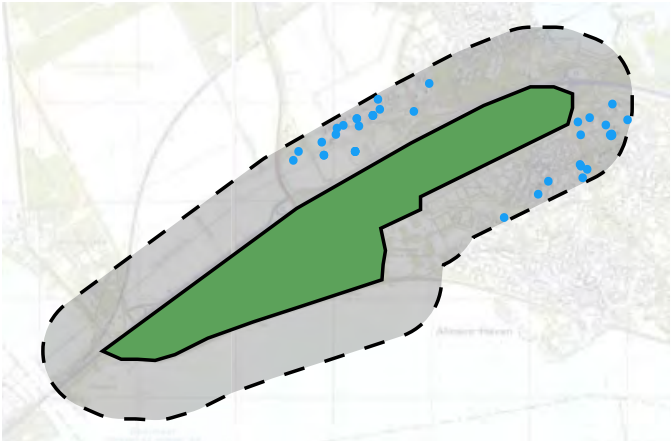

winkels/horeca

Bij gemengde voorzieningen wordt er gekeken naar de verschillende functies rondom en in het park. Deze functies bepalen mede de hoeveelheid en diversiteit van de gebruikersgroep verspreid over de dag. Er is binnen een zone van 600 meter gekeken naar functies als bedrijven, winkels, scholen enz. Deze 600 meter geeft het bereik weer van bijvoorbeeld een uurtje wandelen in de lunchpauze. Binnen deze zone kan men spreken over een mogelijke interactie met het park.

Uit de analyse van het Beginbos komt naar voren dat er twee grote concentratiegebieden van functies aan de oostkant liggen, één bij Almere Stad en één bij Almere Haven. De voorzieningen bestaan voornamelijk uit bedrijven, kantoren, winkels en recreatieve functies. Het noordwestelijk deel zal mogelijk in de nieuwe ontwikkelingen van Almere Poort kunnen worden ingezet op interactie met functies. De A6 kan wel zorgen voor barrièrevorming met de noordkant.
In het park zelf liggen geen voorzieningen; dit is nadelig voor het aantrekken van potentiële gebruikers. Aan de noordoost kant liggen diverse overheidsgebouwen. Het is een gemiste kans dat er weinig directe uitwisseling is tussen de functies en het park.

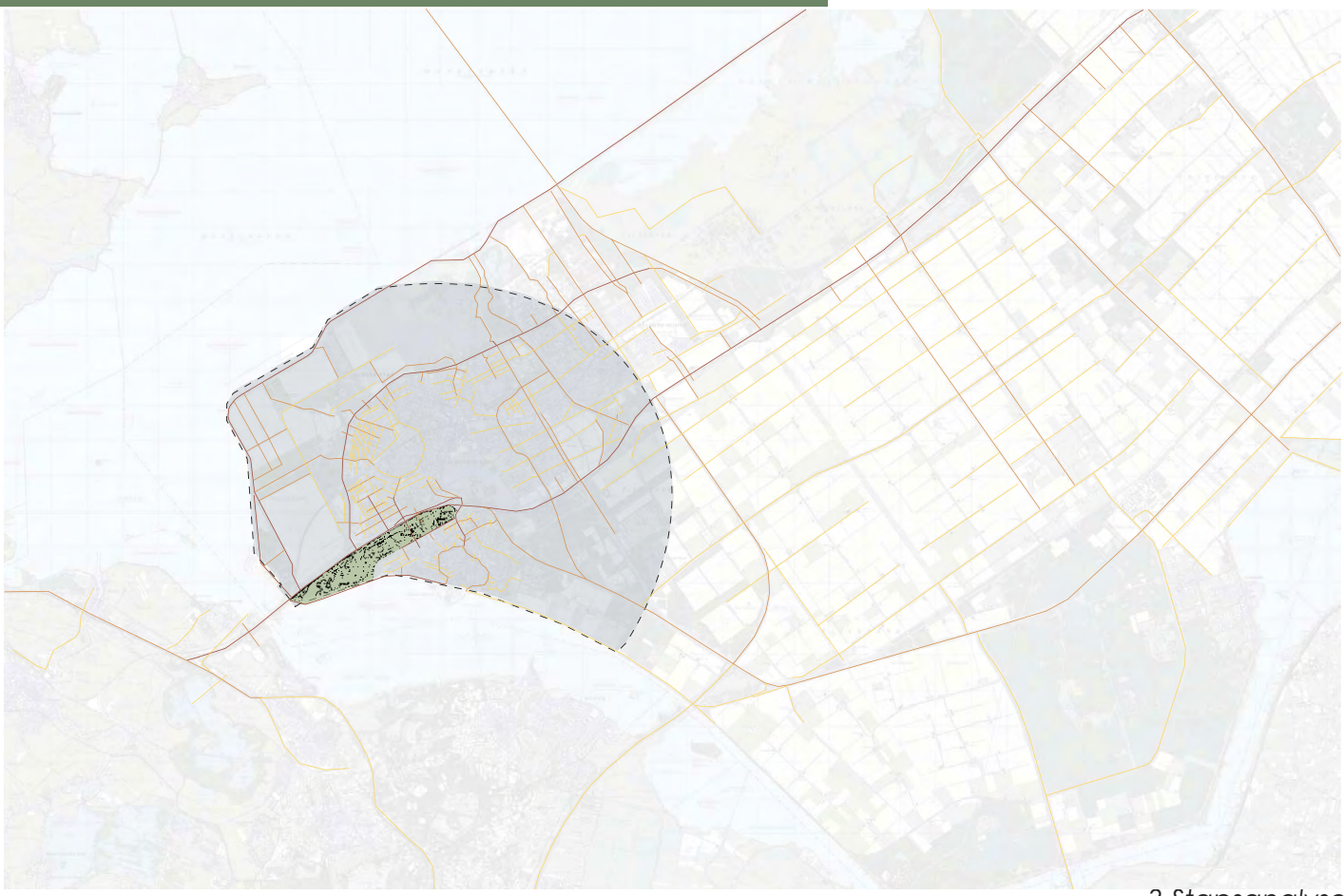

3 Stapsanalyse

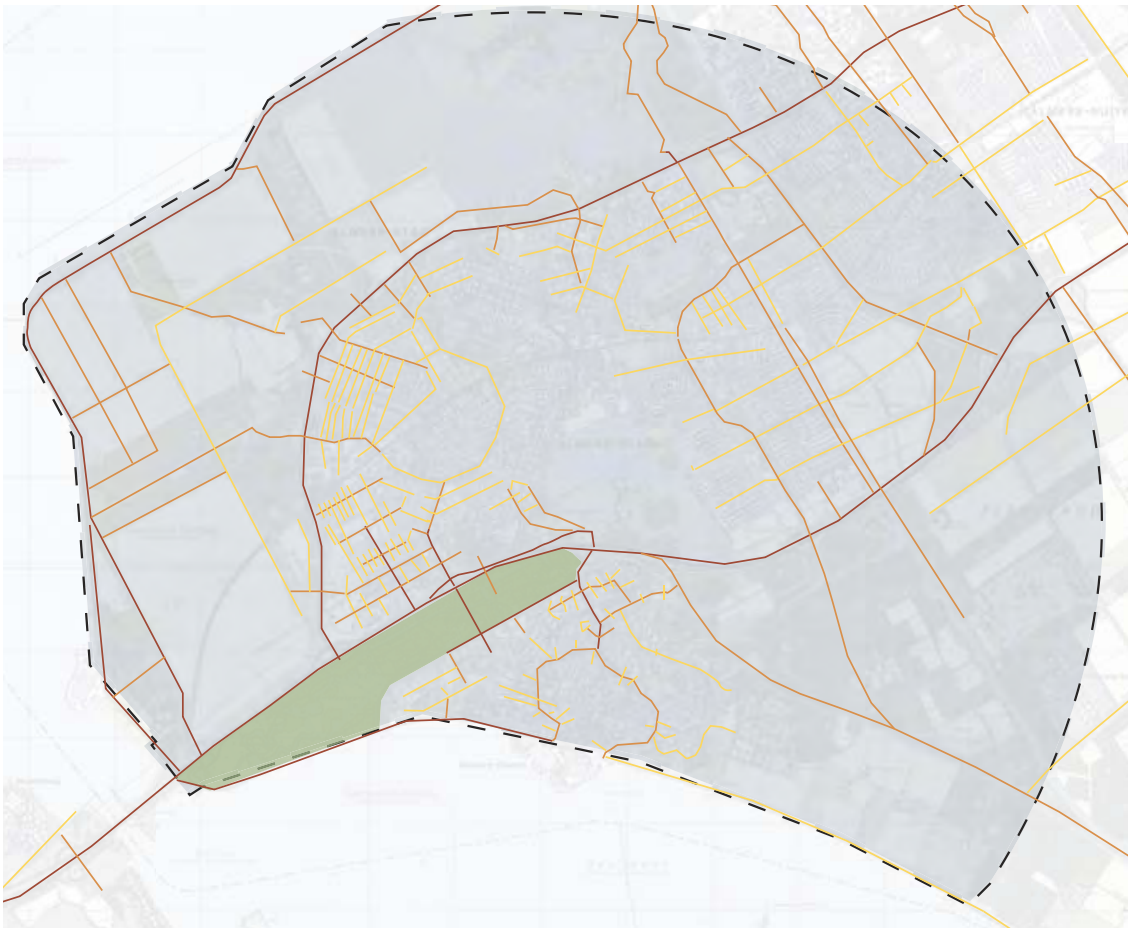

3 Stapsanalyse ingezoomed

Verankering

stap 1

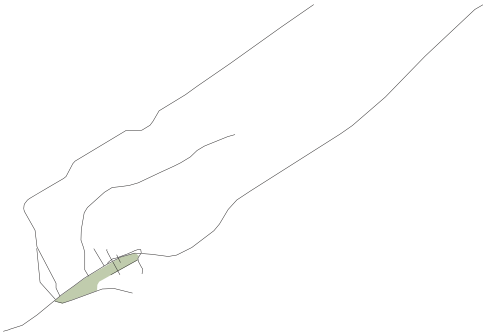

stap 2

stap 3

Om de verankering van het park met zijn omgeving te testen is gebruik gemaakt van de 3 stapsanalyse. Deze analyse toont aan hoever en hoe dicht het netwerk reikt door ten hoogste drie keer van richting te veranderen. De analyse bepaalt hiermee in hoeverre de openbare ruimte profielen georiënteerd zijn op het park, het gaat over 'mentale bereikbaarheid'. Vanaf het park zijn de direct uitkomende of langsgaande routes met rood aangegeven en zijn dus de eerste stap: Vanaf deze lijnen worden alle aansluitende wegen met oranje gemarkeerd en zijn dus de tweede stap vanaf het park. Dit wordt herhaald met de derde stap. Het resultaat geeft een duidelijke indruk of het park goed is geïntegreerd met de omliggende wijken/gebieden.

Het Beginbos ligt sterk verankerd aan de hoofdinfrastructuur, zoals de A6. Dit veroorzaakt een groot bereik met redelijk hoge dichtheid van wegen in het middendeel van Flevoland. Ook rondom het park is de dichtheid van het aantal bereikte wegen erg hoog, maar wordt bij Almere Haven snel gestopt door de wijkopzet van kleine verbindingen en veel kruisingen. Ook Almere Stad wordt niet geheel bereikt, met name aan de oostzijde bevindt zich een 'lacune'.
De verankering van Beginbos is regionaal erg goed en kan ook hierbij een rol vervullen. Lokaal is de verankering redelijk goed. Almere Stad en Haven wordt slechts gedeeltelijk bereikt.

Beginbos

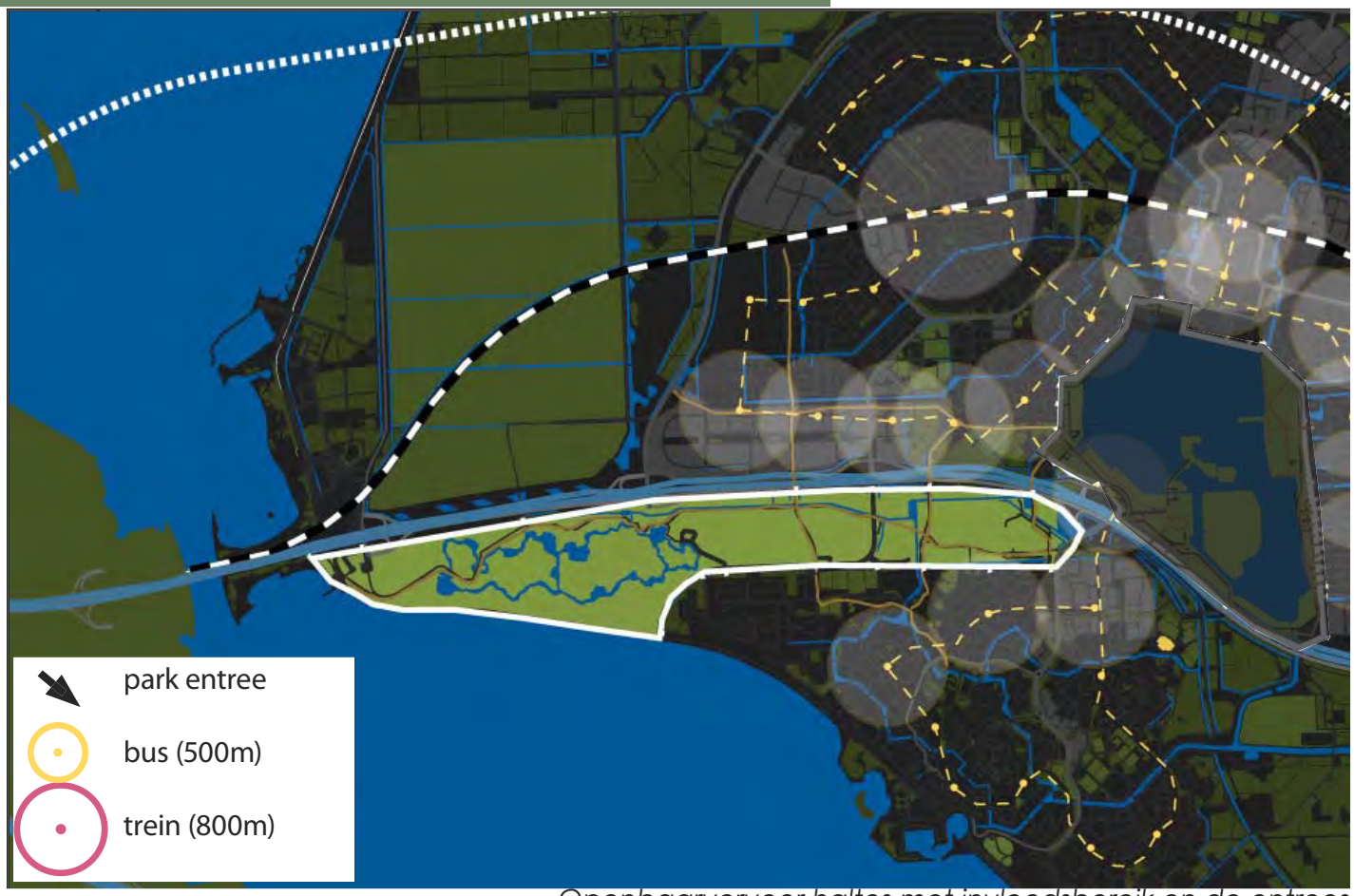

Openbaarvervoer haltes met invloedsbereik en de entrees

Aantal entrees bereikt door openbaar vervoer haltes & aantal entrees per km omtrek park

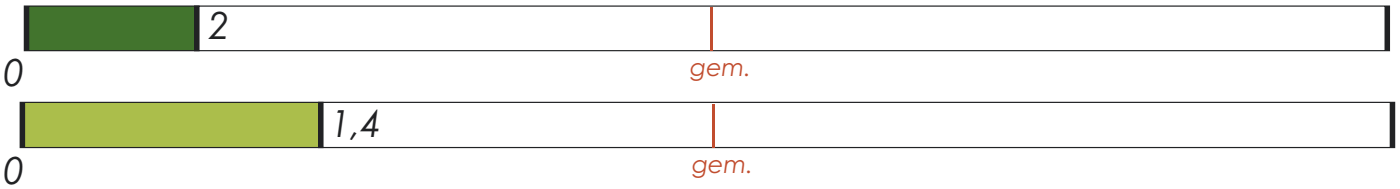

Toegankelijkheid

Voor het bepalen van de toegankelijkheid van het park zijn het aantal entrees geteld en is het bereik van de omliggende openbaar vervoerhaltes geanalyseerd. Om de bushaltes is een grens van 500 meter genomen en bij de treinstations 800 meter. Om de parken onderling te vergelijken zijn het aantal entrees die worden bereikt met de OV-haltes aangegeven en het aantal entrees per kilometer berekend.

Qua toegankelijkheid is op het kaartje te zien dat het zwaartepunt aan de oostkant ligt. Hier liggen de meeste entrees en de enige twee entrees die binnen het bereik van de OV-haltes vallen. Het park is wel aan alle kanten toegankelijk, maar de A6 vormt een barrière. Om de toegankelijkheid aan de noordkant te verhogen zullen er vanuit de nieuwe wijk Almere Poort nieuwe verbindingen moeten worden gemaakt. Vergeleken met de andere parken is de verhouding entree en omtrek van het park laag, namelijk 1,4 entrees per kilometer.
De mate van toegankelijkheid ligt daardoor laag. Het park is niet goed te bereiken met openbaar vervoer en er zijn weinig verbindingen en entrees aan de westzijde.

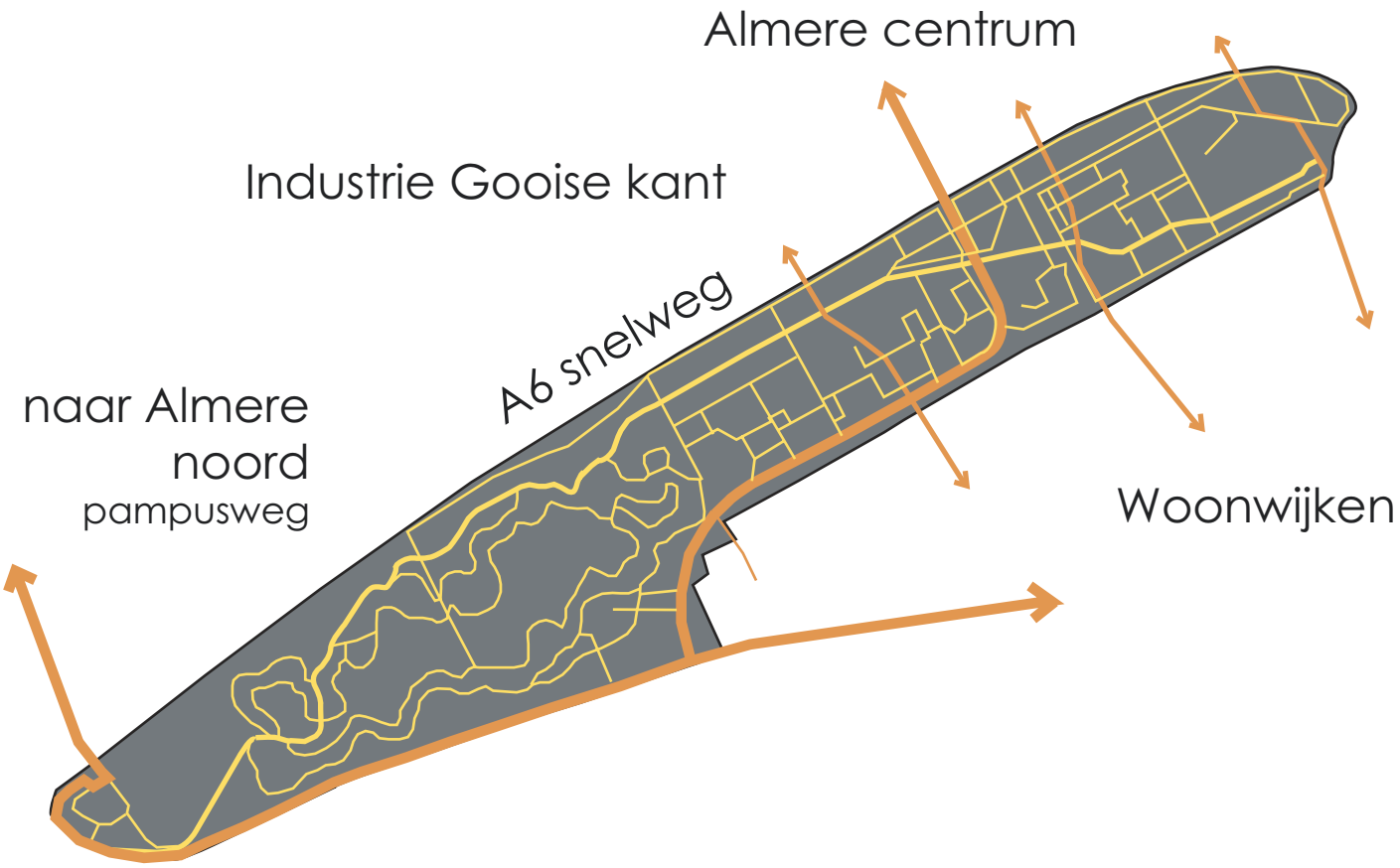

Doorgaande en interne routes

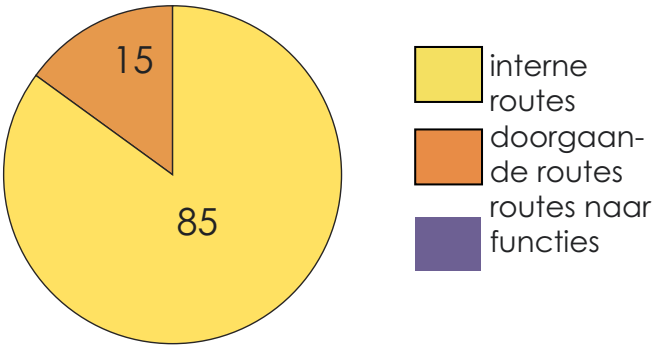

Verhouding interne, doorgaande routes en routes naar functies

Bij het aspect routes worden de paden door het park geanalyseerd naar de verhouding tussen de doorgaande routes, interne routes en routes naar aanwezige functies. Verder wordt er gekeken naar het interne bereik van het park. De fijnmazigheid van routes en de mogelijkheid van passanten bepalen de spreiding en intensiteit van gebruikers.

Door de ligging aan de rand van Almere, langs de A6 en tegen het Gooimeer zijn er weinig passanten te verwachten. Doorgaande routes zijn de weg tussen het Almere Centrum en Almere Haven en de verbinding aan de westkant tussen Almere Pampus/Poort en Almere Haven. Naast deze doorgaande routes zijn er nog een drietal noord-zuid verbindingen van lagere orde. Het aandeel doorgaande routes ligt op 15 procent van de totale lengte paden. Een opvallende interne route is de oost-west fietsverbinding dwars door het park. Het park heeft een fijnmazig netwerk en kent veel verborgen paden tussen de bos- en moerasgebieden.
Van de totale routes is 85 procent bedoeld voor gebruikers die er verblijven, het aandeel doorgaande routes is dus laag. Er zijn ook geen routes richting de voorzieningen omdat er twee functies aan de rand van het park liggen.

Beginbos

1.DAGELIJKS GEBRUIK	2. EXTRA FUNCTIES	3. FYSIEKE ELEMENTEN	4. BETEKENIS	5 HERKENBAARHEID
wandelen		dichte bebossing	vogelspotten	moeras
picknicken		velden	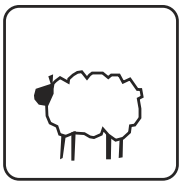 boerderij dieren	
fietsen		moeras	rust	
		speciale planten		

IDENTITEITSBEPALING

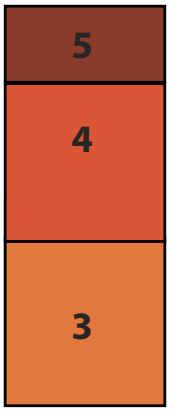

ORIENTATIE

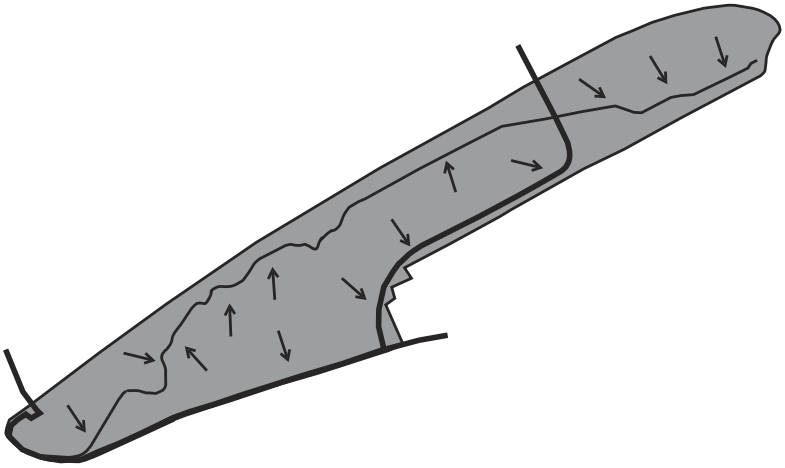

IMPRESSIE

Identiteit

Identiteit is een breed onderwerp om te onderzoeken. Identiteit kan worden vertaald in plaatjes, figuren of tekst en kan op verschillende manieren worden geïnterpreteerd. Verder heeft identiteit een psychologische en fysieke betekenis. Om grip te krijgen op dit complexe begrip is identiteit opgesplitst in vijf aspecten:
1) dagelijks gebruik: waarmee wordt het dagelijks gebruik geïdentificeerd?
2) extra functies: Welke functies dragen bij aan de herkenbaarheid van het park?
3) fysieke objecten en structuren: Welke fysieke objecten en structuren bepalen het karakter van het park?
4) betekenis: welke eigenschap van het park vertolkt de psychologische betekenis? Dit kan bijvoorbeeld een monument zijn of een speciale verzameling planten/dieren.
5) herkenbaarheid: Heeft het park een bepaald imago(of bijnaam), waar het park bekend om staat?
Aan deze vijf aspecten wordt een waardering gegeven om te bepalen welk aspect het zwaarst weegt bij de vorming van de identiteit.

De identiteit van het Beginbos wordt met name bepaald door de fysieke elementen en het karakter. Het park heeft een palet van verschillende landschappen: bebossing, weides, meertjes en moerassen en hierdoor ook een grote diversiteit aan beplantingsoorten. De betekenis van het park is hoog vanwege de dieren die er rondlopen, zoals koeien, schapen en paarden. Ook staat het gebied bekend om zijn bijzondere vogelsoorten. De Natuurbescherming Zuid-Flevoland is sterk betrokken bij dit gebied. Het gebied wordt getypeerd als een natuurlijk park met veel rust. Het dagelijks gebruik en de extra functies dragen nauwelijks bij aan de bijzonderheid van het park.
De oriëntatie van het park is gericht op de hoofdverbindingen omdat er veel dichte bebossingen en moerassen zijn. Door de verborgen plekken lijkt het park groter.
De identiteit van het Beginbos kan getypeerd worden als een natuurlijk park met bijzondere plant- en diersoorten en een grote variëteit aan landschapsvormen.

Conclusie Beginbos

Het Beginbos is samen met het Vroege Vogelbos en Kromslootpark een langgerekt park langs de A6 en heeft in totaal een oppervlakte van 286 hectare. Het bereik wordt voor een groot deel beperkt door de ligging aan het water. Binnen het realistische bereik valt bijna heel Almere (78 procent van de huidige inwoners). De berekende gebruiksdruk is 4,72 inwoners per are park. Na de realisatie van Almere Poort, Pampus en Hout groeit ook de druk op het park naar 6,8 inwoners per are park; deze waarden zijn lager dan gemiddeld voor Almere.
Een verdere uitwerking van de gebruiksdruk neemt de uniciteit in beschouwing. Met deze berekening komt het Beginbos op een gebruiksdruk van slechts 1,45 inwoners per are park. Deze hoge mate van concurrentie betekent dat het park erg weinig potentiële gebruikers rond het park kan trekken.
Het aantal functies om het park biedt eveneens in verhouding weinig potentiële gebruikers omdat er geen grote diversiteit aan voorzieningen is, maar vooral bedrijven.
De regionale verankering van het park is daarentegen goed; dit komt omdat het park aan verschillende provinciale en nationale wegen ligt. De verankering op lagere schaal bereikt de stadsdelen Almere Haven, Almere Hout en delen van het centrum slecht, hoewel deze delen binnen het bereik liggen.
De toegankelijkheid van het park wordt onder andere bepaald door de spreiding van de entrees naar het park. In het geval van het Beginbos is het geringe aantal entrees geconcentreerd aan de oostzijde en hierdoor is de gemiddelde spreiding 1,4 entrees per kilometer omtrek. Ook de toegankelijkheid met het openbaar vervoer is lager vergeleken met andere parken in Almere. Van de 16 entrees liggen er slechts 2 binnen een straal van 500 meter van een bushalte. In het park liggen een aantal routes bedoeld voor passanten; het aandeel bedraagt 15 procent van het totale interne padennetwerk en dat betekent dat er weinig passanten zijn te verwachten. De betekenis van het park is hoog vanwege onder andere de verschillende dier- en vogelsoorten. Het gebied wordt getypeerd als een natuurlijk park met veel rust.

E

Analyse Hannie Schaftpark

Middelgroot Stadspark

Hannie Schaftpark

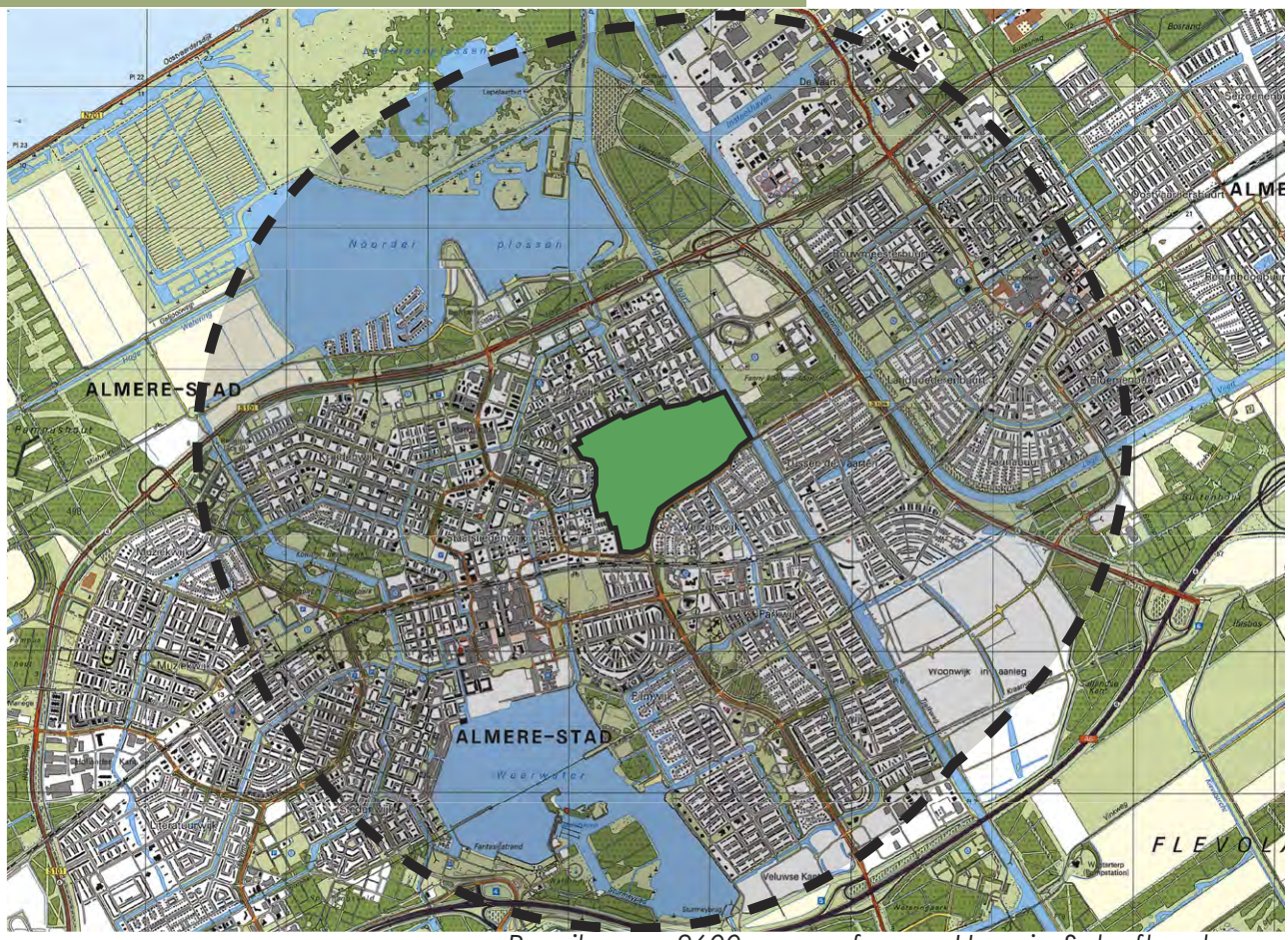

Bereikzone, 2600m vanaf grens Hannie Schaftpark

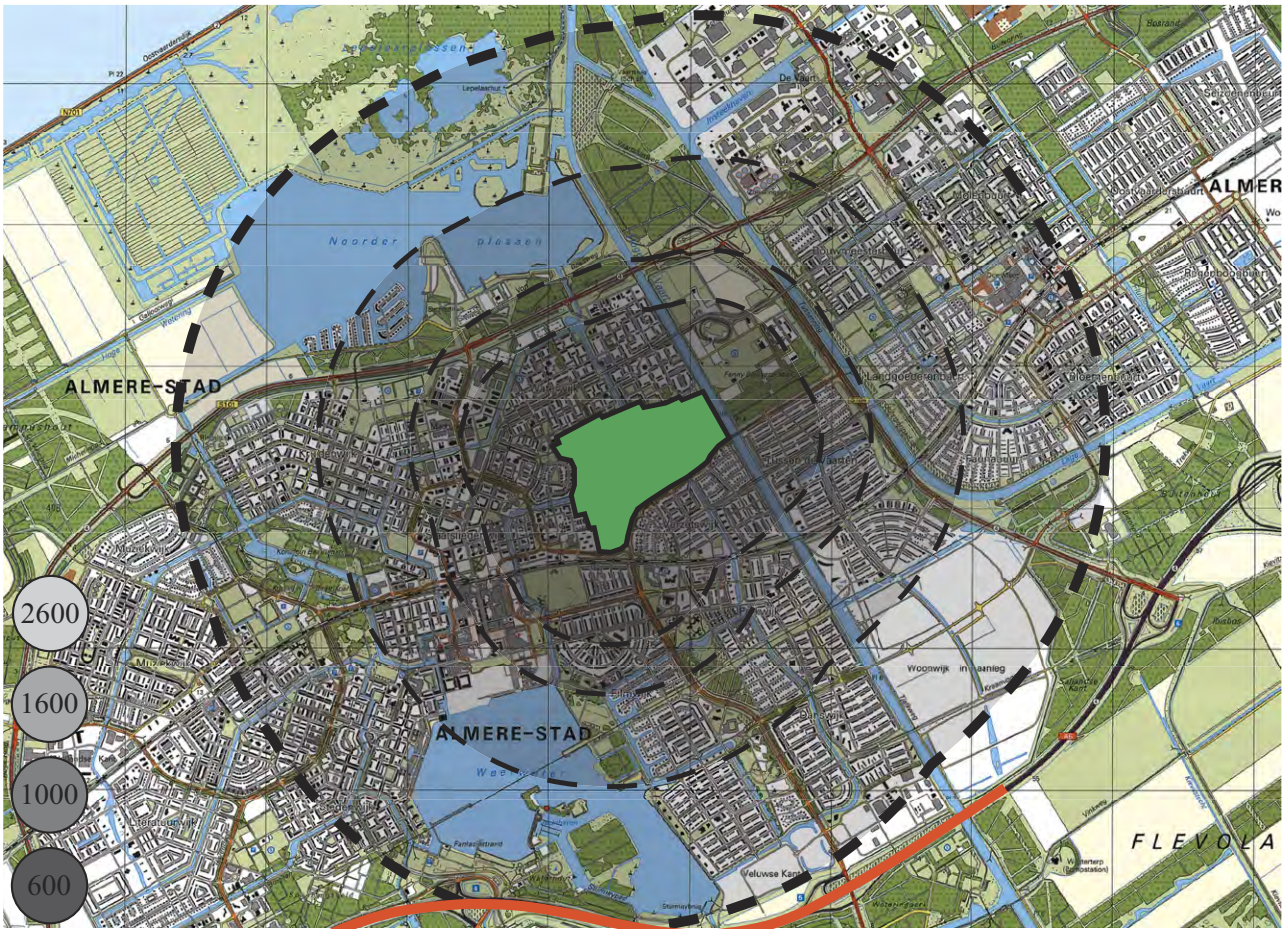

Bereikzones, 600 m, 1000 m, 1600 m en 2600 m inclusief inperking

Het Hannie Schaftpark ligt aan de oostkant van de wijk Almere Stad en ten noordoosten van het centraal station. In het park ligt een groot meer, de Leeghwaterplas. Het park heeft een grootte van 70,7 hectare en behoort hiermee in feite tot de categorie 'stadsdeelpark'. Gezien het groen aan de overzijde van de Hoge Vaart kan het Hannie Schaftpark echter tot de categorie 'klein stadspark' worden gerekend.

Het bereik van het park is gesteld op 2,6 kilometer vanaf de rand van het park. Dit komt overeen met een 'klein stadspark'. Deze invloedsgrens betekent dat het merendeel van de gebruikers uit dit gebied komt. De periode dat de gebruiker in het park zal zijn, bedraagt, in samenhang met de lange reistijd, gemiddeld ongeveer drie kwartier.

De theoretische grens dekt het grootste deel van Almere Stad, Almere Buiten en van de Noorderplassen. De A6 vormt de zuidelijke grens van het bereik. Het realistische bereik wordt slechts voor een klein deel aangepast door de A6 omdat er verwacht wordt dat het park weinig potentiële gebruikers trekt vanuit de wijken ten zuiden van de A6. Daarnaast zorgt de centrale ligging ook voor een goed bereik. Binnen het bereik liggen diverse woonwijken en bedrijven/industrie terreinen; dit is gunstig om een divers publiek te trekken. Ook de onbebouwde parken Weerwater, het Beatrixpark en de Noorderplassen vallen binnen het bereik wat nadelig is voor het aantal potentiële gebruikers.

Hannie Schaftpark

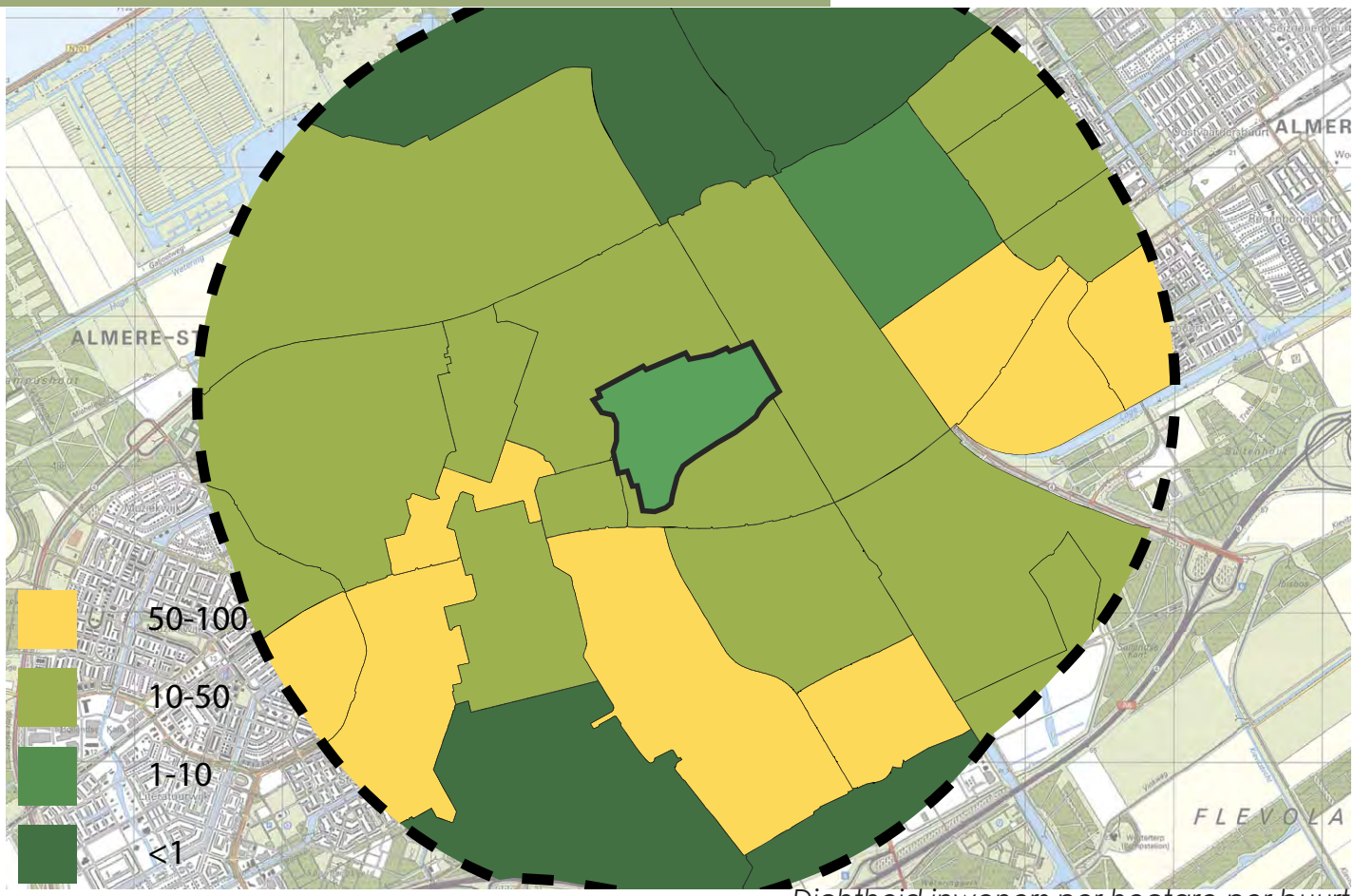

Dichtheid inwoners per hectare per buurt

Inwoneraantallen/bereik/oppervlakte 2030

Inwoners binnen bereik	99.260
Inwoners in Almere	300.000
inw.bereik/Almere	**33%**
Oppervlakte bereik (are)	282.692
Oppervlakte Almere (are)	811.160
Opp.bereik/Almere	**35%**
Inwoners binnen bereik	99.260
Oppervlakte bereik (are)	282.692
inwoners per are bereik	**0.35**
Inwoners binnen bereik	99.260
Oppervlakte park (are)	7.070
Inwoners per are park	**14,04**

Dichtheid per wijk

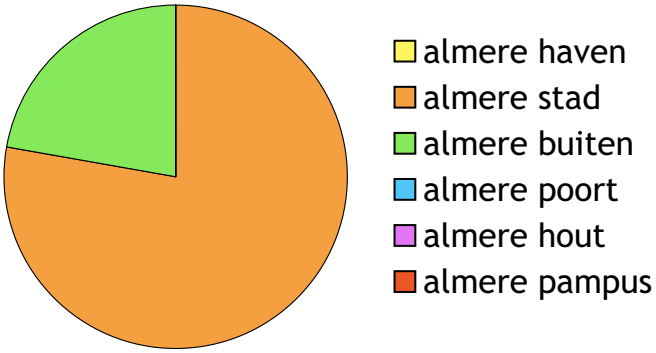

Wijken	Inwoners binnen bereik	Percentage
almere haven	0	0
almere stad	77.715	78
almere buiten	21.545	22
almere poort	0	0
almere hout	0	0
almere pampus	0	0
totaal	99.260	100

Dichtheid

De kaart geeft de dichtheid weer binnen de gestelde realistische grens. Door deze dichtheid te verdelen in wijken wordt de spreiding van de gebruikers duidelijk gemaakt. (zie diagram) Met behulp van de berekende dichtheidsfactor kan de hoeveelheid inwoners per are park worden vastgesteld. Almere is een zeer dynamische stad en hierdoor is het noodzakelijk de enorme groei van toekomstige inwoners mee te nemen in de berekeningen.

Almere heeft een lage inwonersdichtheid, maar in de omgeving van het Hannie Schaftpark zijn er een aantal buurten met een dichtheid tussen de 50 en de 100 inwoners per hectare. Hierbij moet rekening worden gehouden met de onbebouwde oppervlaktes van de parken, die bij de berekening zijn meegerekend. In de noord- en zuidrand wonen weinig mensen, doordat er landbouwgronden en parken/meren liggen. Binnen het realistische bereik wonen momenteel 99.260 inwoners, dit is ongeveer 50 procent van het huidige inwonertal van Almere. Van dit inwonertal komt 78 procent uit Almere Stad en 22 procent uit Almere Buiten. Het park is 7.070 are en hiermee komt men op een gebruiksdruk van 14,04 inwoners per are park. Dit ligt hoog vergeleken met de andere parken in Almere.

Hannie Schaftpark

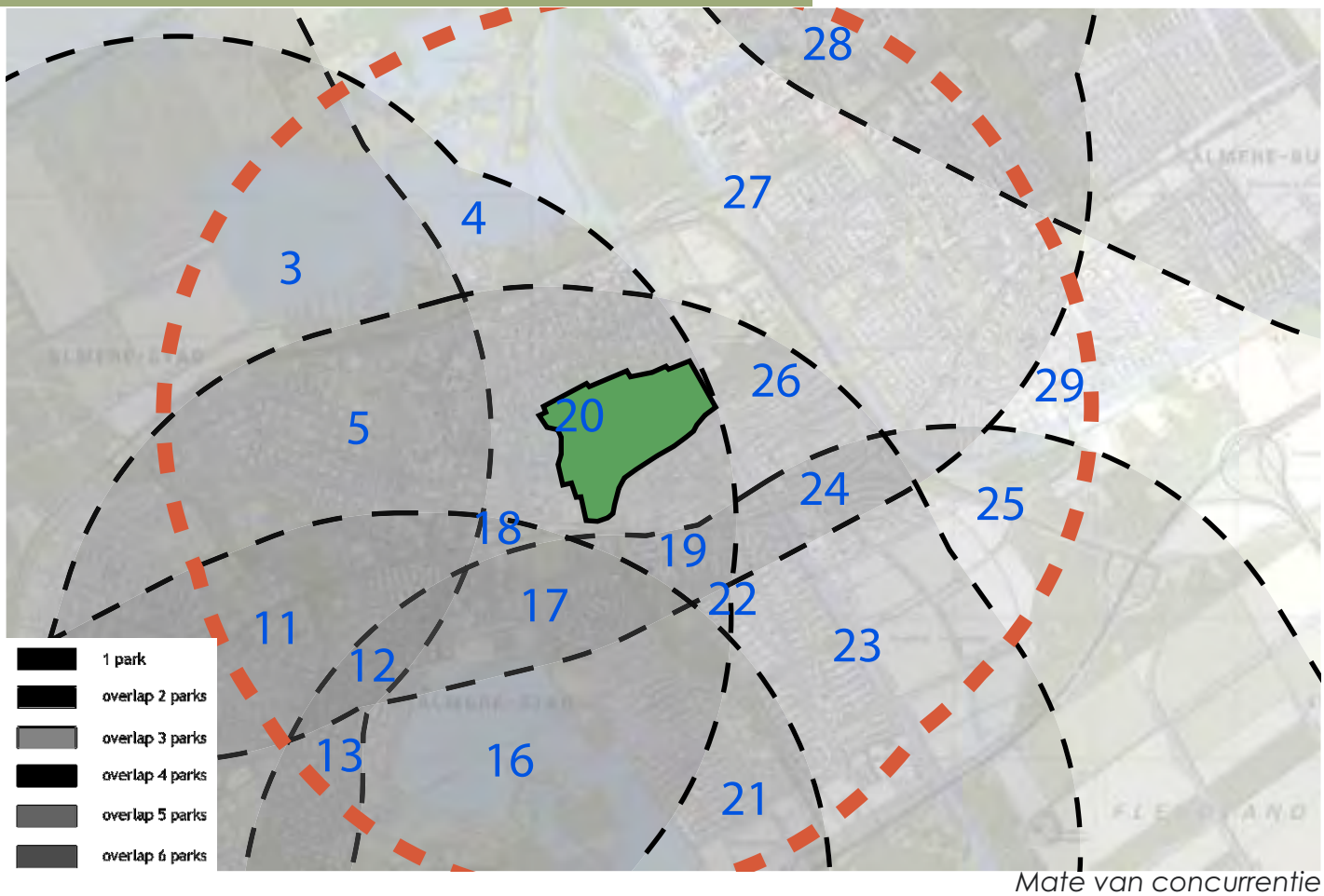

Mate van concurrentie

Berekening potentiële gebruikers op basis van concurrentie zones

Zone	Inwoners/zone	Concurrentie tussen parken	Potentiële gebruikers
3.	1.860	4	465
4.	797	3	265
5.	11.110	5	2.222
11.	9.620	6	1.603
12.	2.666	7	381
13.	2.020	6	337
16.	4.920	6	820
17.	4.238	5	848
18.	406	5	81
19.	1.000	5	200
20.	10.233	4	2.558
21.	4.400	4	1.100
22.	490	3	163
23.	15.080	3	5.027
24.	6.310	4	1.578
25.	2.000	2	1.000
26.	4.050	3	1.350
27.	14.290	2	7.145
28.	1.160	3	387
29.	2.610	1	2.610
	99.260		----------+
		totaal potentiële gebruikers	30.140
		totaal oppervlakte park(are)	7.070
			----------:
		potent.gebruikers/are	**4,3**

Kleine stadsparken zijn parken met een bereikzone van 2,6 kilometer. Bij uniciteit wordt gekeken naar concurrerende parken die op dezelfde schaal fungeren. Met behulp van de mogelijke overlappende bereikszones wordt inzicht gegeven in de keuzes die potentiële gebruikers hebben tussen deze parken. Als er veel vergelijkbare parken in de buurt liggen zal hiermee het gebruik in de verschillende parken afnemen; het gebruik wordt gespreid over de concurrerende parken.

Er zijn erg veel parken in Almere die met elkaar moeten concurreren. Het bereik van het Hannie Schaftpark is met rood aangegeven. De gebruikersdichtheid van 14,04 valt terug naar 4,3 inwoners/are park. Hierbij komt de mate van concurrentie sterk naar voren en wordt de goede dekking en hoge dichtheid te niet gedaan. Er liggen 7 concurrerende parken rond het Hannie Schaftpark. De potentiële gebruikers dalen hierdoor van 99.000 naar 30.000, meer dan drie keer zo laag. Ondanks de goede dekking en de hoge dichtheid gaan er veel potentiële gebruikers verloren door de grote concurrentie van vergelijkbare parken in de omgeving van het Hannie Schaftpark.

Hannie Schaftpark

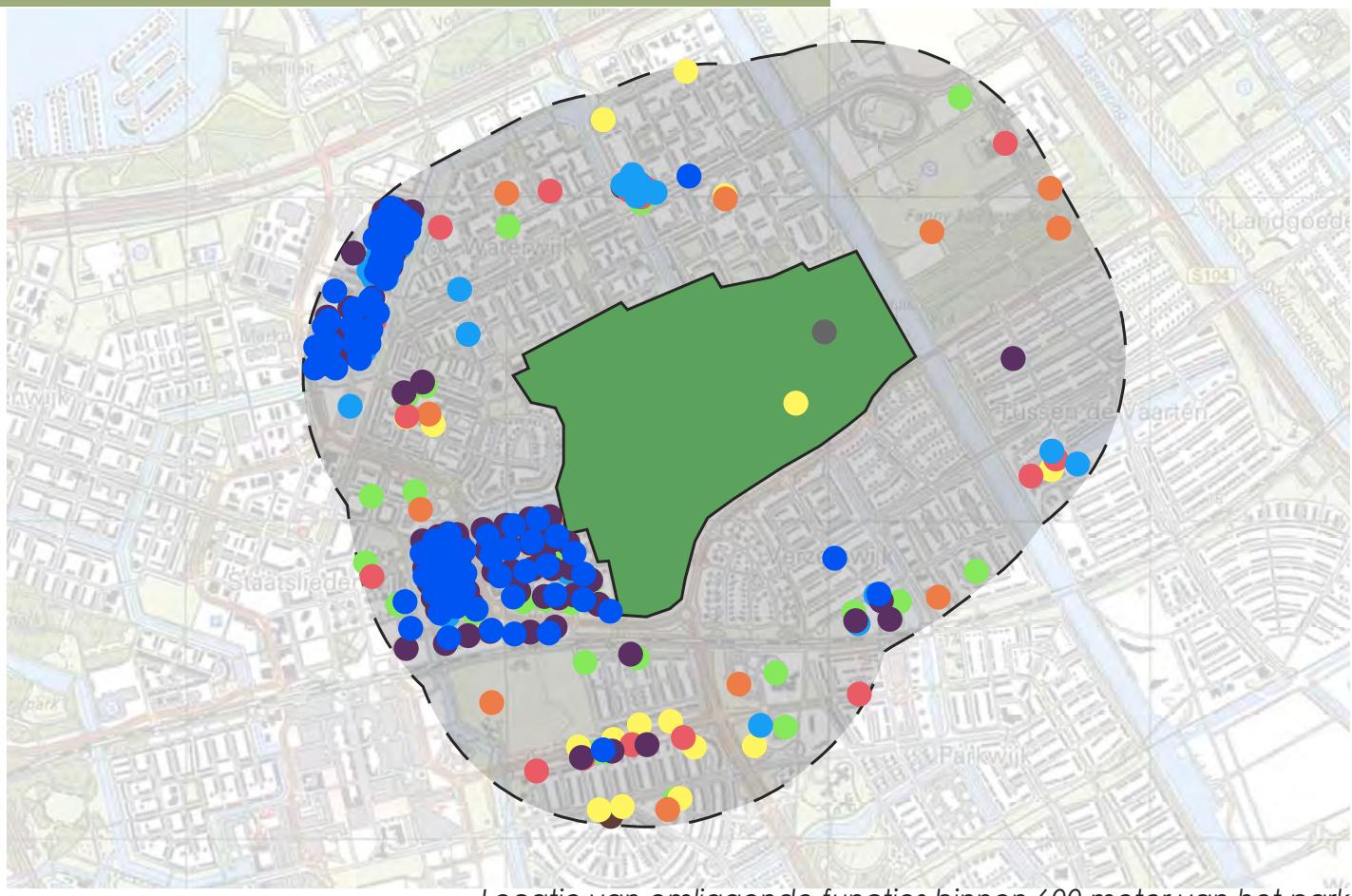

Locatie van omliggende functies binnen 600 meter van het park

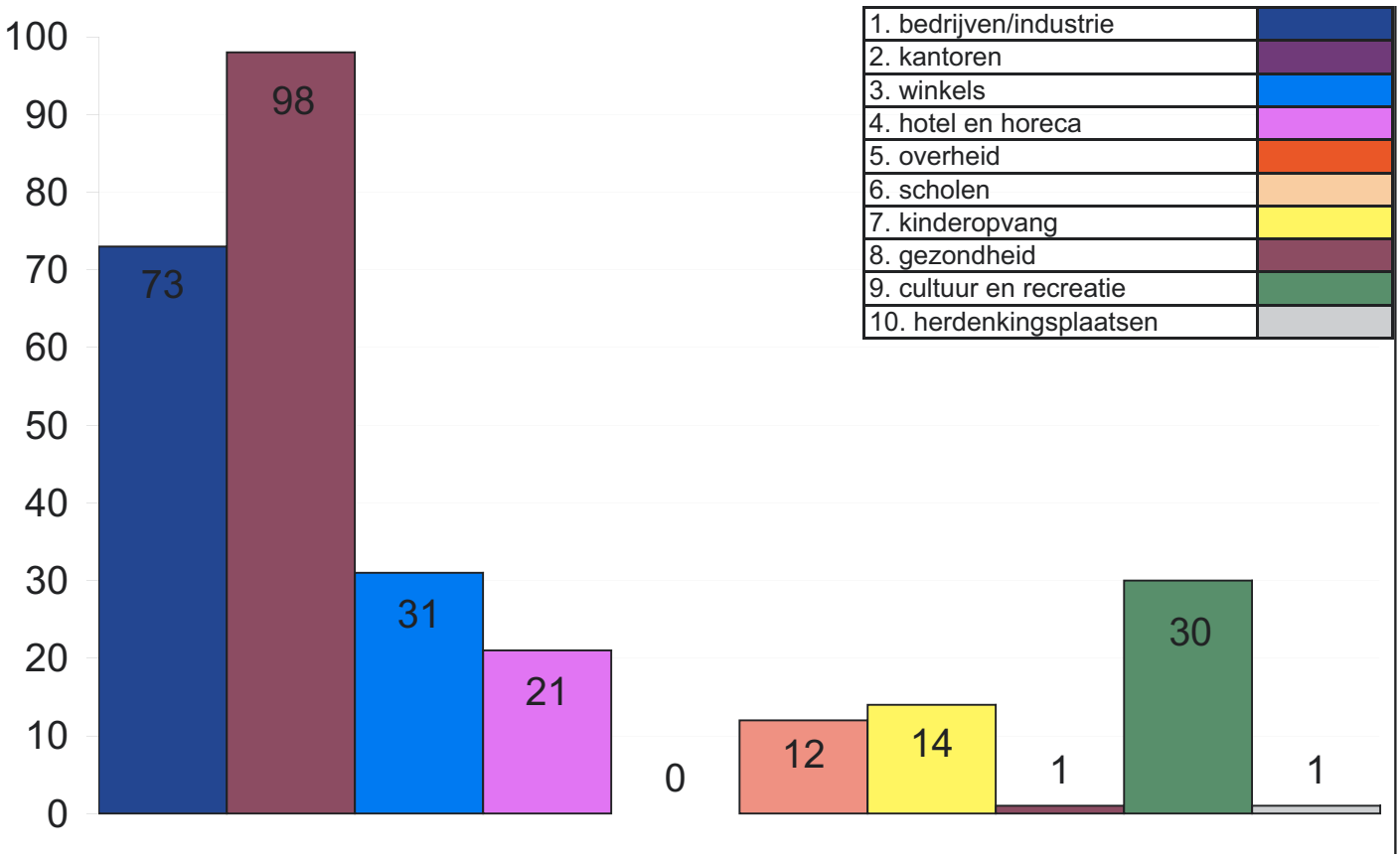

Aantal functies binnen straal van 600 meter

Gemengde voorzieningen

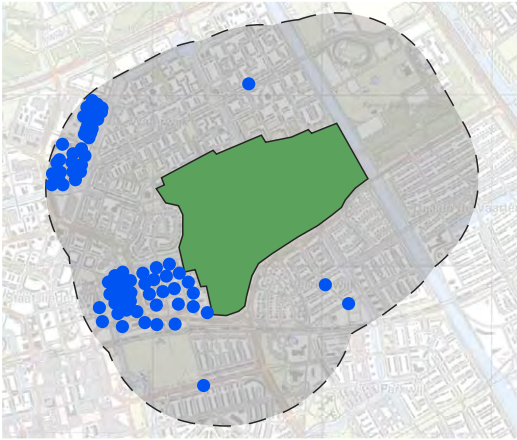

bedrijven/industrie

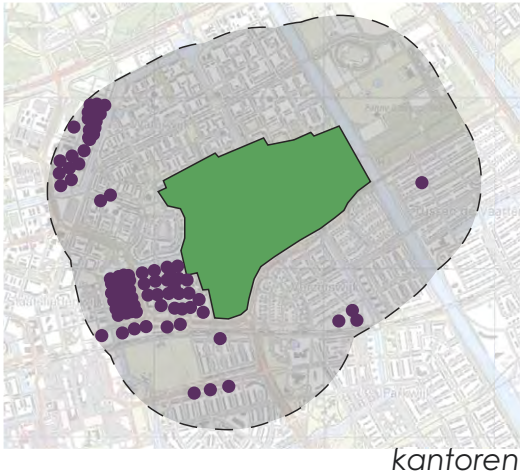

kantoren

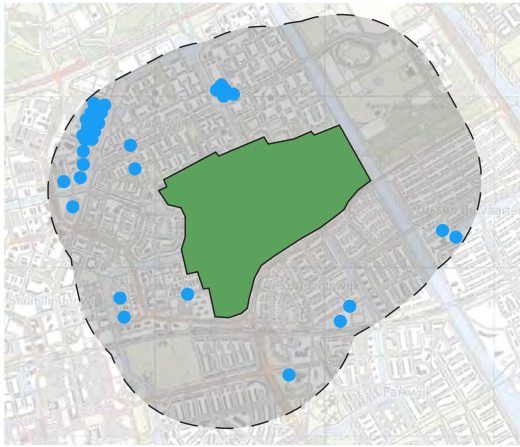

winkels/horeca

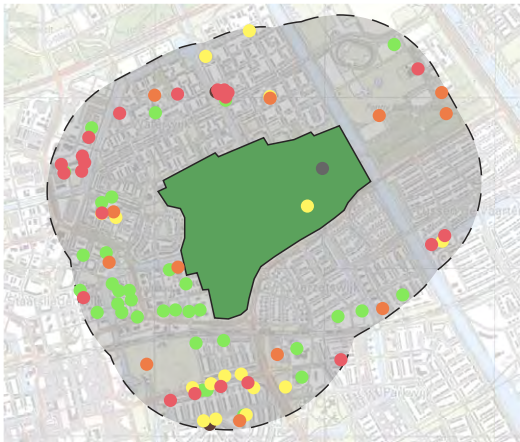

overige functies

Bij gemengde voorzieningen wordt gekeken naar de verschillende functies rondom en in het park. Deze functies bepalen mede de hoeveelheid en diversiteit van de gebruikersgroep verspreid over de dag. Er is binnen een zone van 600 meter gekeken naar functies als bedrijven, winkels, scholen enz. Deze 600 meter geeft het bereik weer van bijvoorbeeld een uurtje wandelen in de lunchpauze. Binnen deze zone kan men spreken over een mogelijke interactie met het park.

Het Hannie Schaftpark ligt vlakbij het centrum en kan profiteren van de nabij gelegen voorzieningen. Er zijn twee gebieden waar verschillende bedrijven, kantoren en winkels zijn geclusterd; deze bedrijventerreinen zorgen voor het grootste aandeel van voorzieningen. Verder liggen er om het park diverse functies verspreid: aan de zuidkant zijn een aantal kinderopvang voorzieningen, rond het park liggen diverse scholen en daarnaast zijn er ongeveer 30 recreatie- en cultuurvoorzieningen en 20 hotel- en horecafuncties. Vanuit verschillende kanten kan het park dus profiteren van potentiële gebruikers. Opvallend is dat de functies niet direct aan het park zijn gesitueerd maar nog wel binnen de straal van 600 meter. In het park ligt een ‘herdenkingsbos’, dat refereert aan de overledenen van de Tweede Wereldoorlog.

Hannie Schaftpark

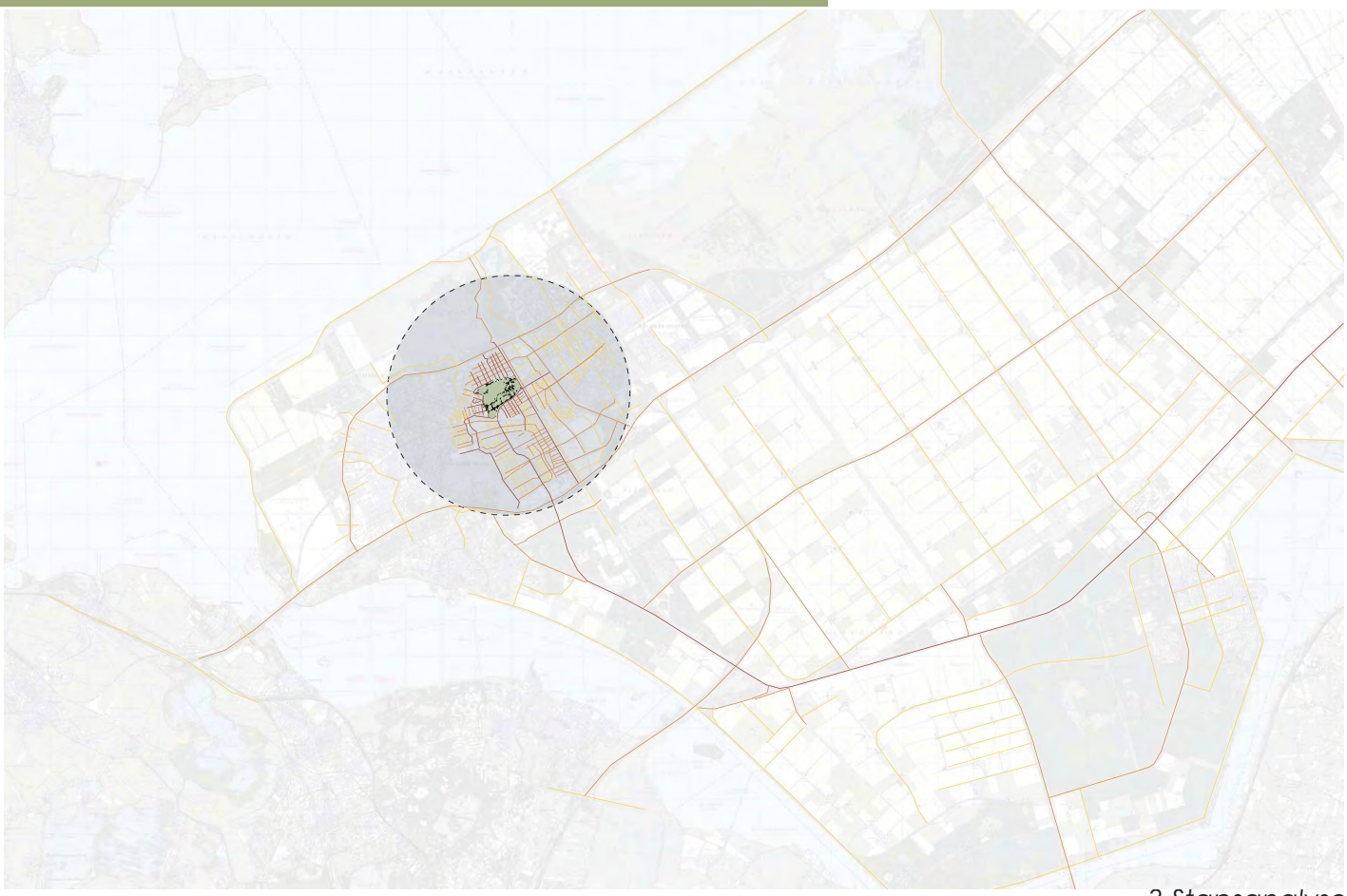

3 Stapsanalyse

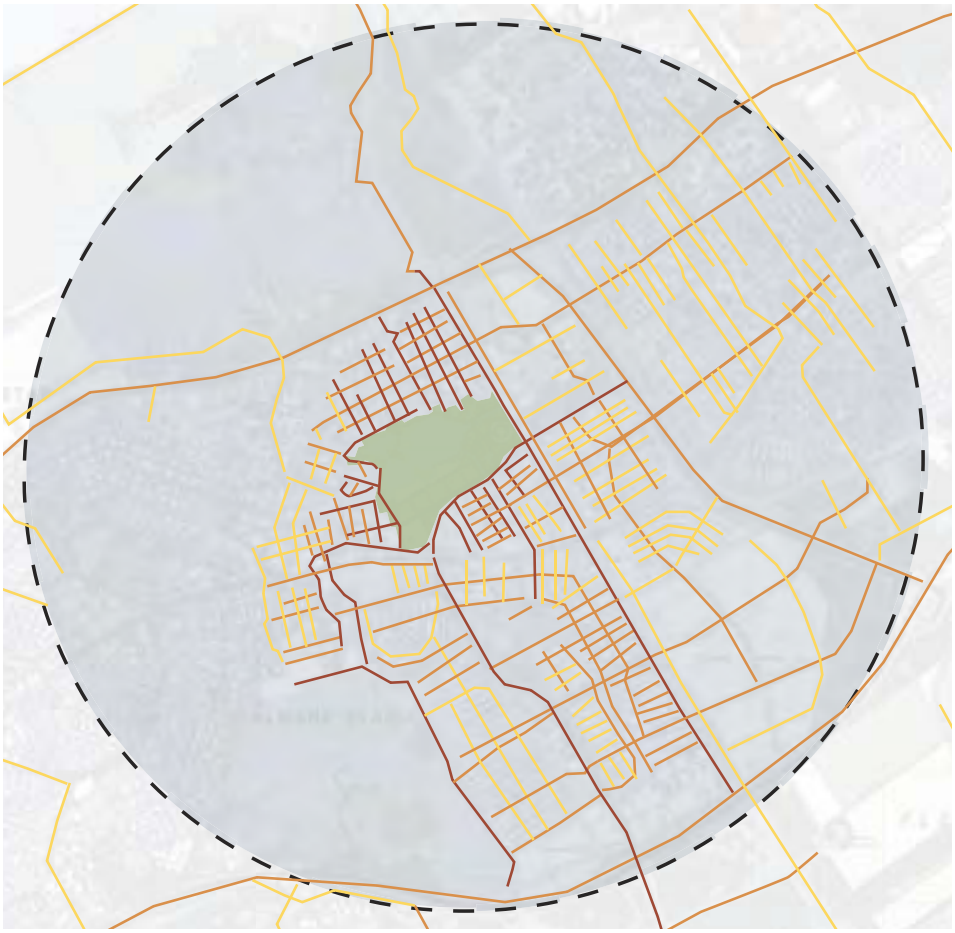

3 Stapsanalyse ingezoomed

stap 1

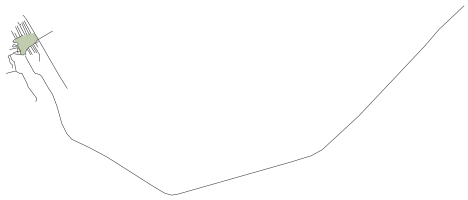

stap 2

stap 3

Om de verankering van het park met zijn omgeving te testen is gebruik gemaakt van de 3 stapsanalyse. Deze analyse toont aan hoever en hoe dicht het netwerk reikt door ten hoogste drie keer van richting te veranderen. De analyse bepaalt hiermee in hoeverre de openbare ruimte profielen georiënteerd zijn op het park; het gaat over 'mentale bereikbaarheid'. Vanaf het park zijn de direct uitkomende of langsgaande routes met rood aangegeven en zijn dus de eerste stap. Vanaf deze lijnen worden alle aansluitende wegen met oranje gemarkeerd en zijn dus de tweede stap vanaf het park. Dit wordt herhaald met de derde stap. Het resultaat geeft een duidelijke indruk of het park goed is geïntegreerd met de omliggende wijken/gebieden.

Aan de zuidkant van het Hannie Schaftpark ligt de Vrijheidsdreef die overgaat in de Veluwedreef; deze weg zorgt voor een sterke integratie met Almere Haven en het toekomstige Almere Hout. De Veluwedreef gaat vervolgens over in de Waterlandseweg, die voor het regionale bereik zorgt van het centrale deel van Flevoland. De integratie rond het park is met name aan de zuidoostkant zeer goed. Als je kijkt naar het bereik aan de westkant dan ziet men dat de 3 stappen niet ver van het park vandaan komen; het centrum is hierdoor minder goed verankerd. De verankering direct om het park is zeer goed, met een hoge fijnmazigheid.
De goede verankering aan zowel de lange lijnen van de stad als aan het fijnere netwerk van woonstraten geet het Hannie Schaftpark potenties als goed gebruikt stadspark.

Hannie Schaftpark

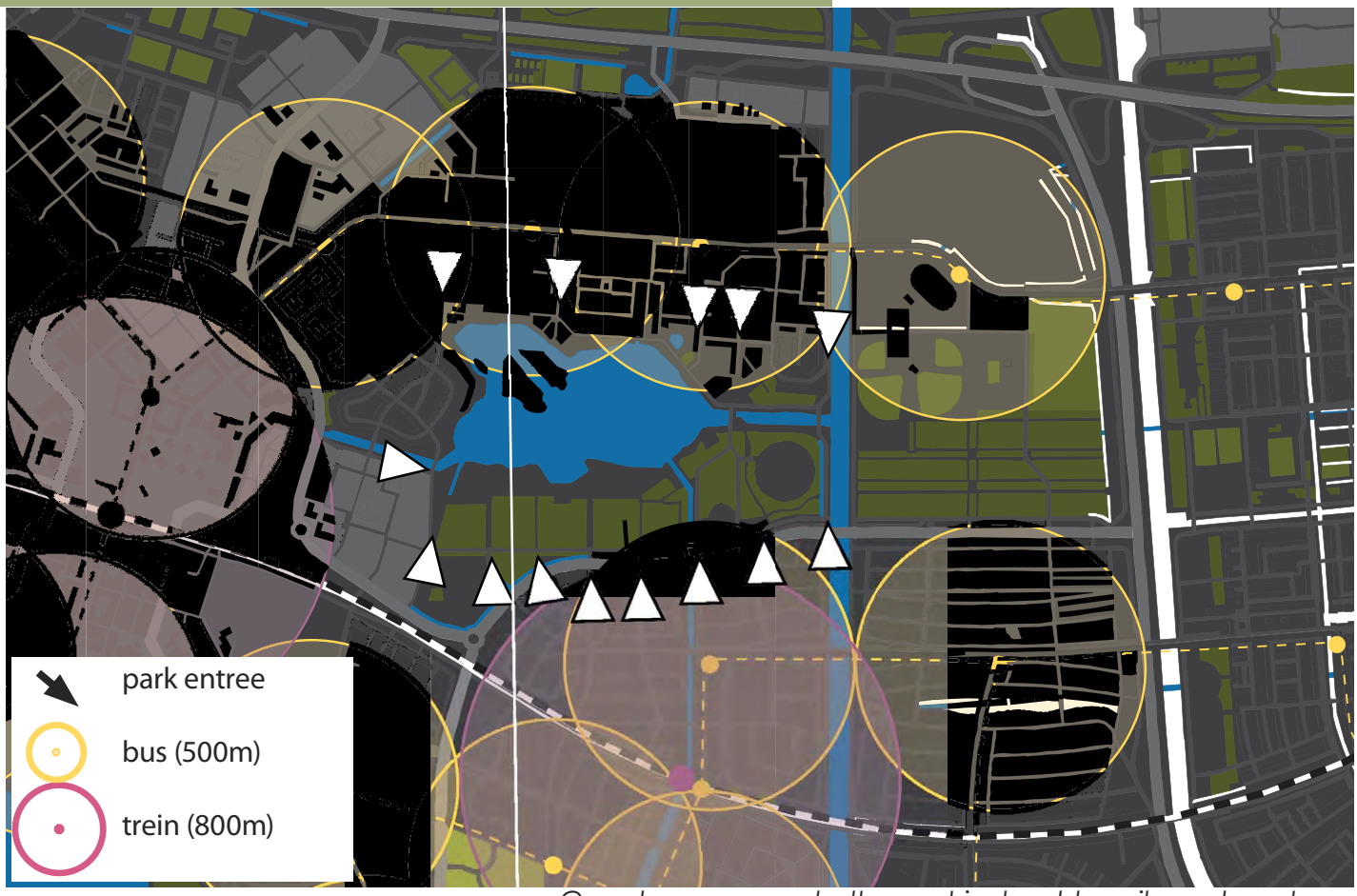

Openbaarvervoer haltes met invloedsbereik en de entrees

Aantal entrees bereikt door openbaar vervoer haltes & aantal entrees per km omtrek park

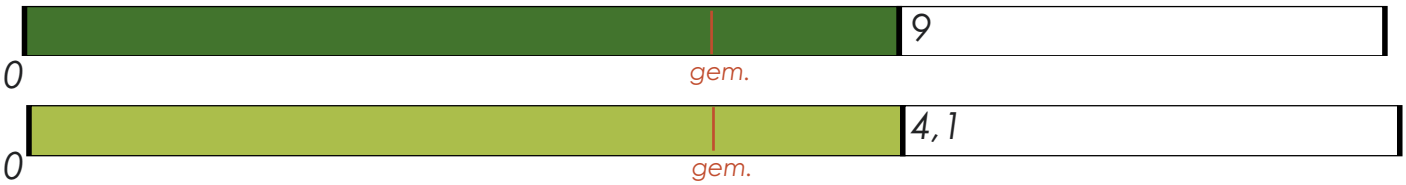

Toegankelijkheid

Voor het bepalen van de toegankelijkheid van het park zijn het aantal entrees geteld en is het bereik van de omliggende openbaar vervoerhaltes geanalyseerd. Om de bushaltes is een grens van 500 meter genomen en bij de treinstations 800 meter. Om de parken onderling te vergelijken zijn het aantal entrees die worden bereikt met de OV-haltes aangegeven en het aantal entrees per kilometer berekend.

Het Hannie Schaftpark heeft 14 entrees verspreid over een lengte van 3,38 kilometer. Dit komt neer op 4,1 entrees per kilometer dat gemiddeld is vergeleken met de andere parken. Het park is vanuit verschillende kanten goed toegankelijk; dit geldt in mindere mate voor de oostkant. Zoals op de kaart terug te vinden is liggen er diverse openbaar vervoerhaltes in de directe omgeving, waaronder een treinstation. Van de 14 entrees zijn er 9 gedekt door de bereikcirkel; dit is redelijk hoog.
Het Hannie Schaftpark is daarmee goed toegankelijk vanuit verschillende richtingen voor voetgangers en met openbaar vervoer.

Hannie Schaftpark

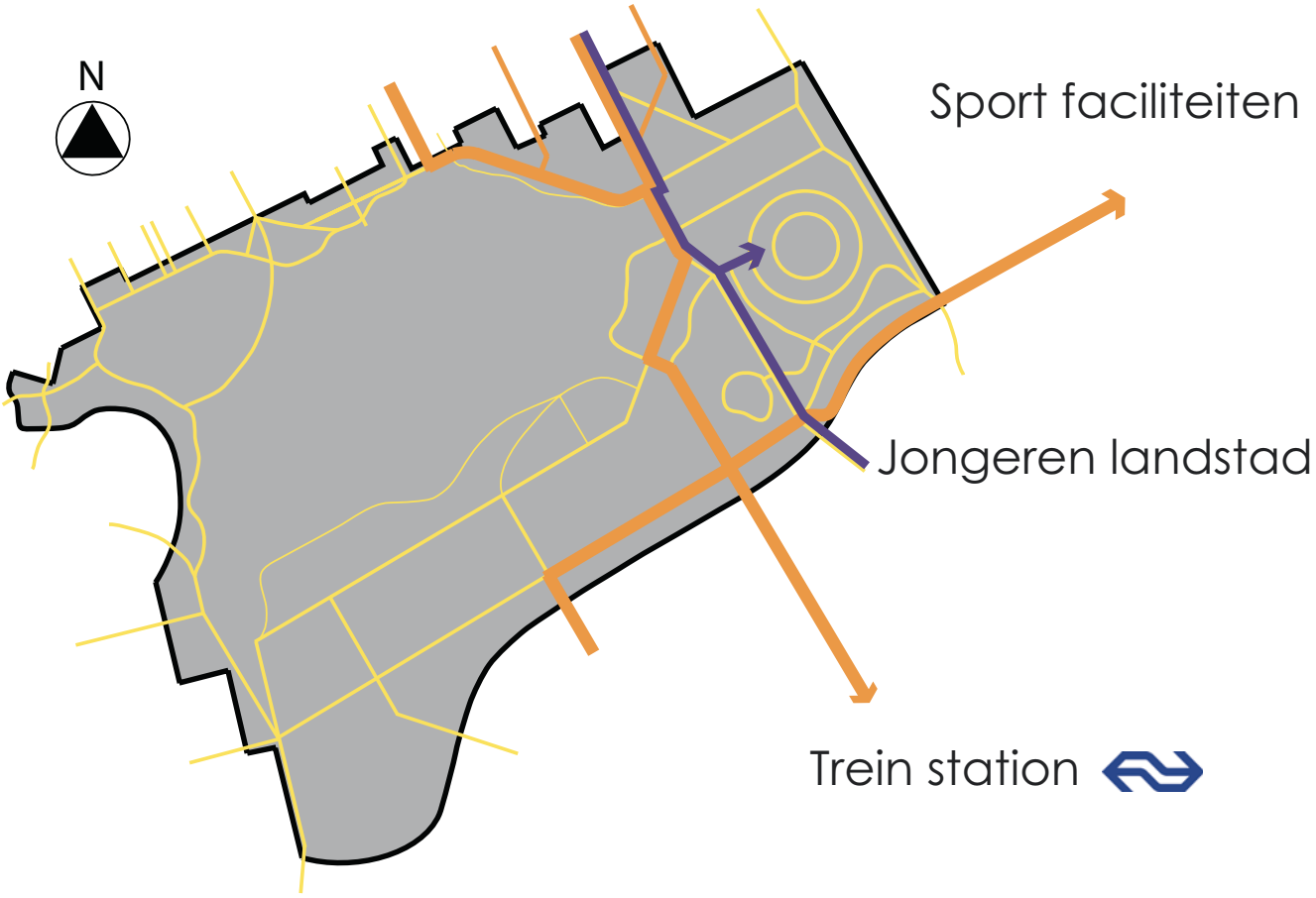

Doorgaande, interne routes en routes naar functies

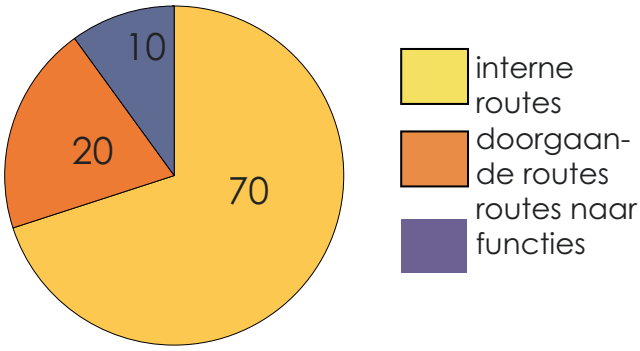

Verhouding interne, doorgaande routes en routes naar functies

Bij het aspect routes worden de paden door het park geanalyseerd in de verhouding tussen de doorgaande routes, interne routes en routes naar aanwezige functies. Verder wordt er gekeken naar het interne bereik van het park. De fijnmazigheid van routes en de mogelijkheid het passanten bepalen de spreiding en intensiteit van gebruikers.

Er zijn slechts een beperkt aantal doorgaande routes, namelijk één in de noord zuid richting naar het treinstation en één langs de zuidrand van het park richting de sportfaciliteiten. Deze doorgaande routes beslaan 20 procent van de totale lengte paden. Daarnaast is er één route in het park, 10 procent, die bestemd is voor het 'herdenkingsbos' (ter nagedachtenis aan de slachtoffers en verzetsmensen van de Tweede Wereldoorlog). De overgebleven 70 procent zijn paden in het park, die een intern circuit vormen. In het park zijn er daarom weinig passanten te verwachten omdat weinig paden bestemd zijn als route door het park. Alleen aan de oostkant liggen een aantal doorgaande routes. Aan de westkant vormt de Leeghwaterplas een barrière om een directe rechte verbinding te creëren.

Hannie Schaftpark

1.DAGELIJKS GEBRUIK	2. EXTRA FUNCTIES	3. FYSIEKE ELEMENTEN	4. BETEKENIS	5 HERKENBAARHEID
hond uitlaten	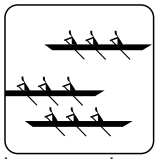 kanoverhuur	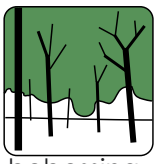 bebossing	Hannie Schaft	centraal meer
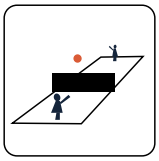 speelplekken	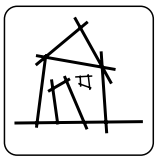 Jongeren Landstad	centraal meer	monument WOII	

IDENTITEITSBEPALING

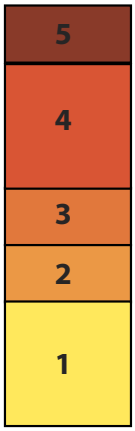

ORIENTATIE

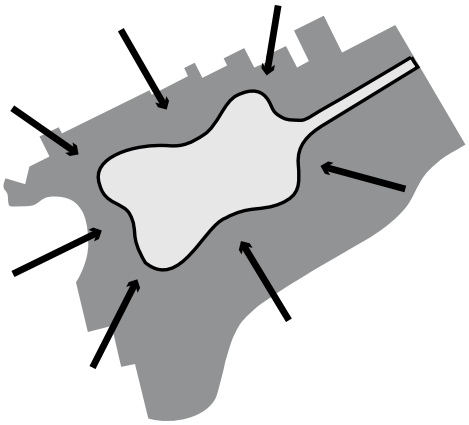

IMPRESSIE

Identiteit

Identiteit is een breed onderwerp om te onderzoeken. Identiteit kan worden vertaald in plaatjes, figuren of tekst en kan op verschillende manieren worden geïnterpreteerd. Verder heeft identiteit een psychologische en fysieke betekenis. Om grip te krijgen op dit complexe begrip is identiteit opgesplitst in vijf aspecten:
1) dagelijks gebruik: waarmee wordt het dagelijks gebruik geïdentificeerd?
2) extra functies: Welke functies dragen bij aan de herkenbaarheid van het park?
3) fysieke objecten en structuren: Welke fysieke objecten en structuren bepalen het karakter van het park?
4) betekenis: welke eigenschap van het park vertolkt de psychologische betekenis? Dit kan bijvoorbeeld een monument zijn of een speciale verzameling planten/dieren.
5) herkenbaarheid: Heeft het park een bepaald imago(of bijnaam), waar het park bekend om staat?
Aan deze vijf aspecten wordt een waardering gegeven om te bepalen welk aspect het zwaarst weegt bij de vorming van de identiteit.

Het Hannie Schaftpark kent verschillende sterke identiteitselementen. Allereerst het Jongeren Landstad, als extra functie een uniek speelterrein waar men onder andere hutten kan bouwen en kano's kan huren. De belangrijkste fysieke elementen zijn het herdenkingsbos en de Leeghwaterplas. Het herdenkingsbos, genaamd 'Bos der Onverzettelijken' vormt samen met de naam van het park Hannie Schaft, bekend verzetstrijdster en het Tweede Wereldoorlog monument de belangrijkste betekenisdrager van het park. Het park kent dus verschillende zeer sterke identiteitsaspecten. Maar deze kunnen in het ontwerp echter sterker geprofileerd worden.

Conclusie Hannie Schaftpark

Het bereik van het Hannie Schaftpark is gesteld op 2,6 kilometer omdat het park samen met het groen aan de overzijde van de Hoge Vaart, valt onder de categorie 'klein stadspark'. Het park is 70,7 hectare en heeft door zijn centrale ligging een optimaal bereik (zonder barrières). Binnen dit bereik wonen ongeveer 99.260 inwoners in de wijken Almere Stad en Almere Buiten. Hiermee komt de gebruiksdruk op zelfs 14,04 inwoners per are park. Deze hoge gebruiksdruk wordt echter te niet gedaan door de grote concurrentie van 7 omliggende stadsparken. Hierdoor daalt de gebruiksdruk naar 4,3 inwoners per are park.
Door de centrale ligging kan het park profiteren van de vele omliggende voorzieningen. Er zijn in totaal 281 voorzieningen in en om het park; hiermee heeft het park de hoogste dichtheid voorzieningen in vergelijking met andere stadsparken in Almere. Hier ligt dus potentie om de mogelijke uitwisseling met de omgeving te optimaliseren. De verankering met de omliggende wijken is aan de oost- en zuidzijde zeer goed. De verbindingen aan de noord- en westzijde missen een sterke verankering met het centrum. De verbinding in zuidelijke richting (deels Veluwedreef, Vrijheidsdreef en Waterlandseweg) zorgt voor een goede regionale verankering.
De openbaar vervoersverbindingen lopen vlak langs het park waardoor 9 van de 14 entrees binnen het invloedsbereik vallen van bushaltes en het station. De 14 entrees hebben een gemiddelde spreiding van 4,1 entrees per kilometer, wat ongeveer overeenkomt met de andere stadsparken in Almere.
De noord-zuid routes zijn gebundeld aan de oostzijde, vanwege de Leeghwaterplas in het westelijk deel. Hier zijn dus redelijk veel passanten te verwachten. Verder ligt een oost-west verbinding aan de zuidzijde. Het aandeel routes naar functies en doorgaande routes is in totaal 30 procent van het totale padenstelsel.
Verder kent het Hannie Schaftpark verschillende sterke identiteitselementen. Naast extra functies zoals het 'Jong landstad' dragen de belangrijkste fysieke elementen het herdenkingsbos en de Leeghwaterplas bij aan de sterke identiteit. Het herdenkingsbos, genaamd 'Bos der Onverzettelijken' vormt samen met de naam van het park en het Tweede Wereldoorlog monument de belangrijkste betekenisdrager van het park.

F

Analyse Beatrixpark

Middelgroot stadspark

Beatrixpark

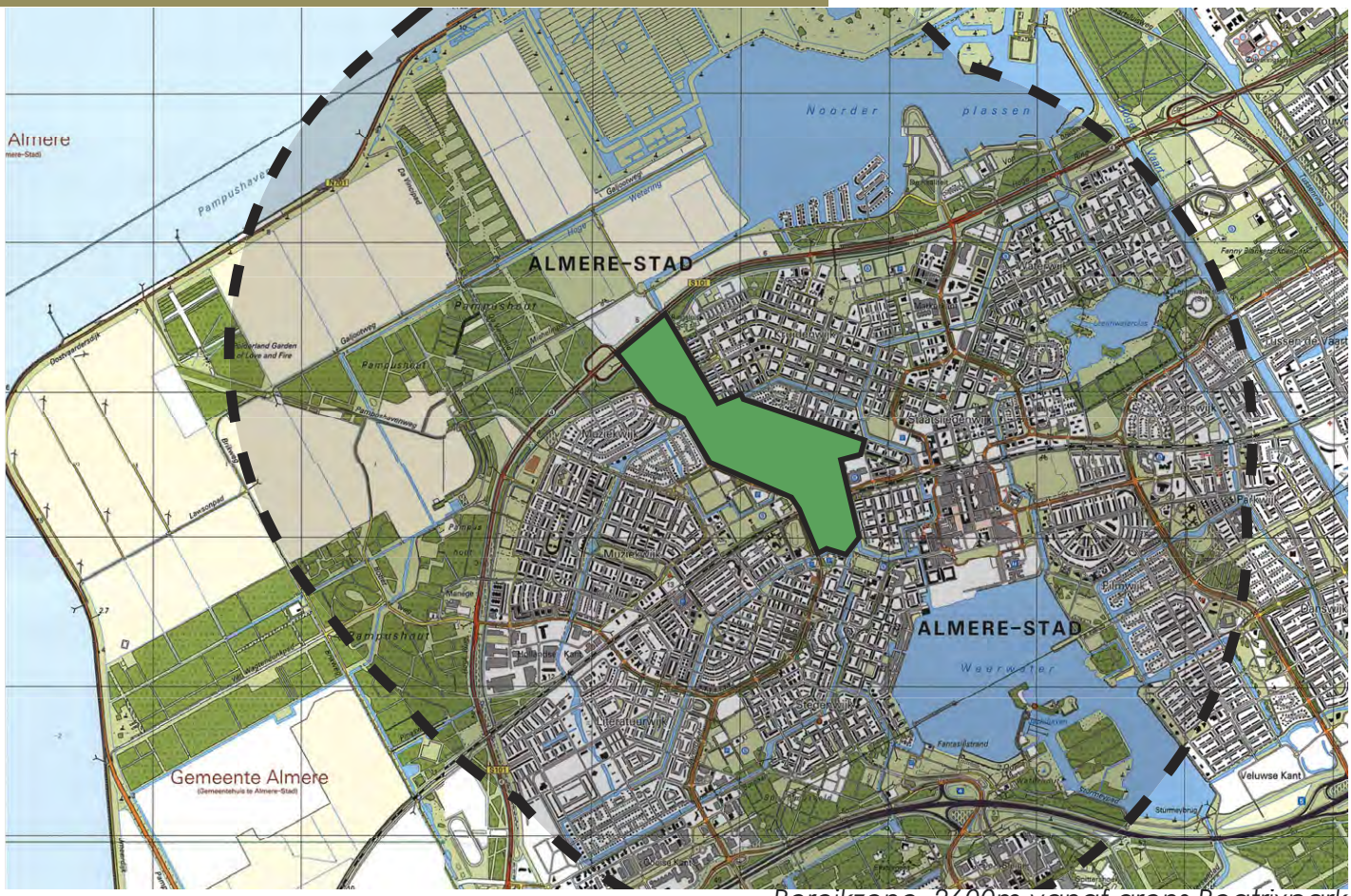

Bereikzone, 2600m vanaf grens Beatrixpark

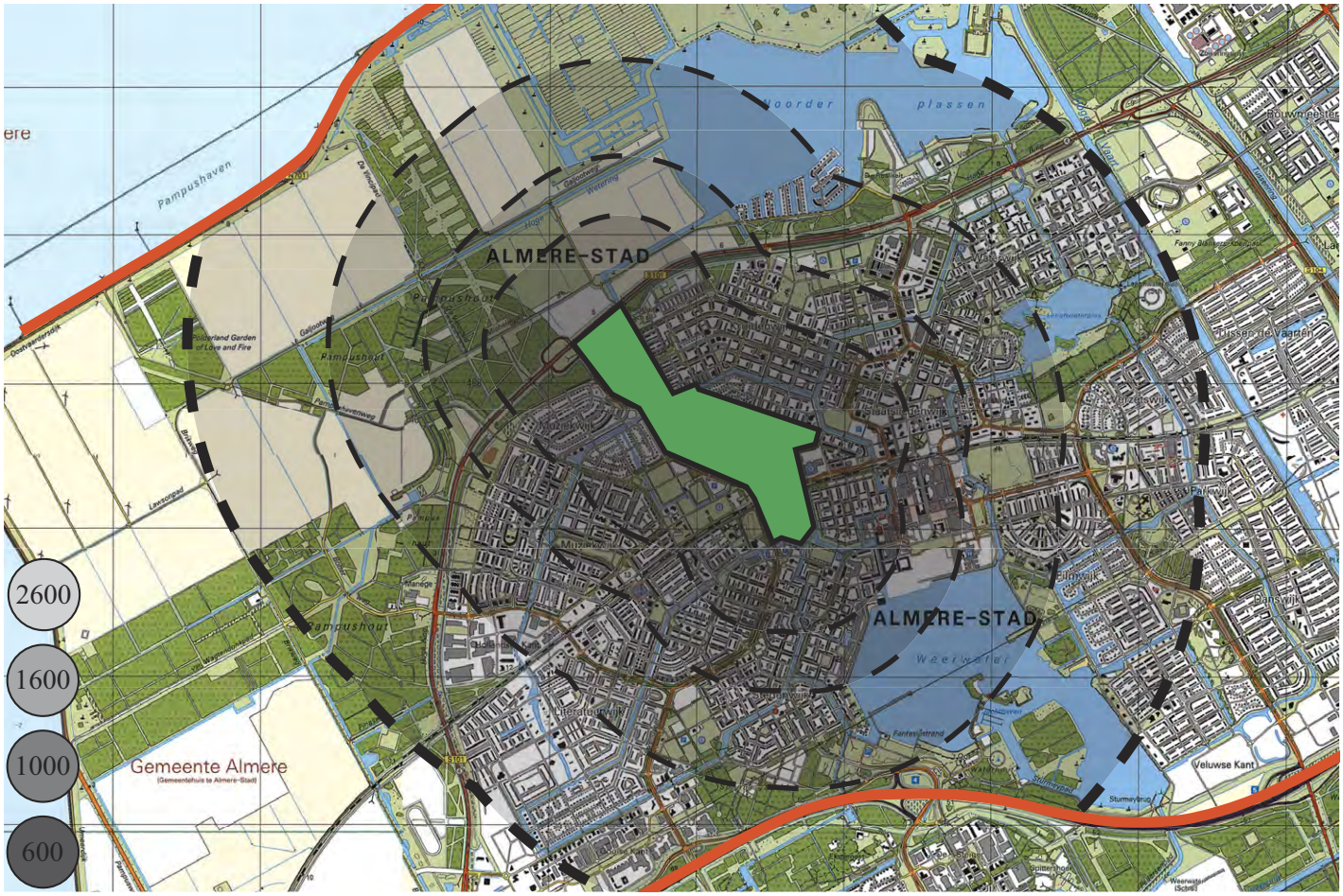

Bereikzones, 600 m, 1000 m, 1600 m en 2600 m inclusief inperking

Het Beatrixpark is een langgerekt park gelegen aan de noordkant van Almere Stad tegen het centrum aan. Het park heeft een oppervlakte van 94 hectare. Het park ligt nabij de afslag voor het centrum en richting de nieuwe wijk Pampus.

Het bereik van het park is gesteld op 2,6 kilometer vanaf de rand van het park. Dit komt overeen met een 'klein stadspark'. Deze invloedsgrens betekent dat het merendeel van de gebruikers uit dit gebied komt. De periode dat de gebruiker in het park zal zijn, bedraagt, in samenhang met de lange reistijd, gemiddeld ongeveer drie kwartier.

Het bereik van het Beatrixpark wordt enigszins beperkt door de A6 en het Markermeer. Het ontstane realistisch bereik beslaat de hele wijk Almere Stad, waar ongeveer 100.000 mensen wonen. Daarnaast wordt het noordelijk deel van het bereik in de toekomst bebouwd en hierdoor zal het inwonertal dus toenemen. Binnen het bereik vallen diverse andere stadsparken, namelijk de Noorderplassen, het Pampushout, het Hannie Schaftpark en het Weerwater.

Beatrixpark

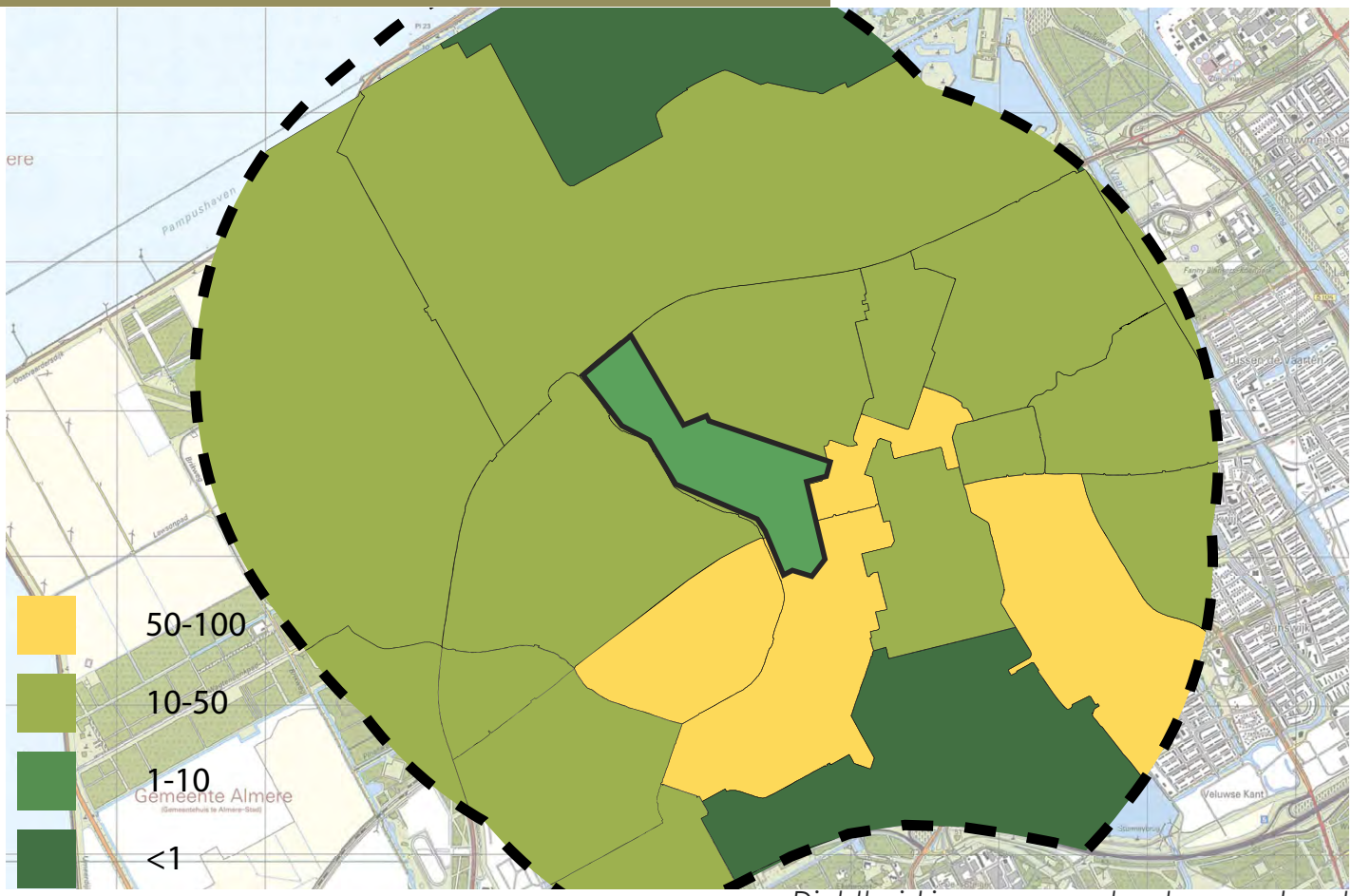

Dichtheid inwoners per hectare per buurt

2006 Inwoneraantallen/bereik/oppervlakte

Inwoners binnen bereik	74.660
Inwoners in Almere	178.458
inw.bereik/Almere	**42%**

Oppervlakte bereik (are)	289.917
Oppervlakte Almere (are)	811.160
Opp.bereik/Almere	**36%**

Inwoners binnen bereik	74.660
Oppervlakte bereik (are)	289.917
inwoners per are bereik	**0.26**

Inwoners binnen bereik	74.660
Oppervlakte park (are)	9.400
Inwoners per are park	**7,94**

2030 Inwoneraantallen/bereik/oppervlakte

Inwoners binnen bereik	99.660
Inwoners in Almere	300.000
inw.bereik/Almere	**33%**

Oppervlakte bereik (are)	289.917
Oppervlakte Almere (are)	811.160
Opp.bereik/Almere	**36%**

Inwoners binnen bereik	99.660
Oppervlakte bereik (are)	289.917
inwoners per are bereik	**0.34**

Inwoners binnen bereik	99.660
Oppervlakte park (are)	9.400
Inwoners per are park	**10,60**

Nu 2006: Dichtheid per wijk

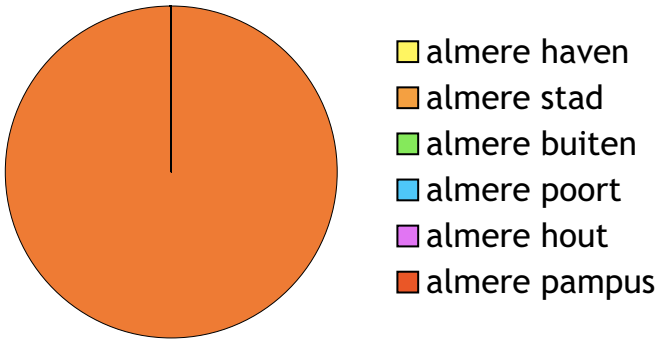

Wijken	Inwoners binnen bereik	Percentage
almere haven	0	0
almere stad	74.660	100
almere buiten	0	0
almere poort	0	0
almere hout	0	0
almere pampus	0	0
totaal	74.660	100

Prognose 2030 Dichtheid per wijk

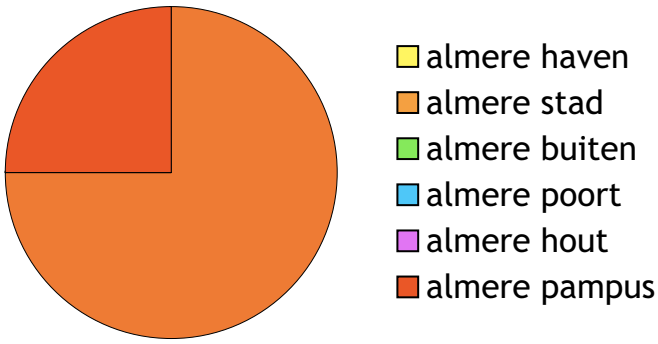

Wijken	Inwoners binnen bereik	Percentage
almere haven	0	0
almere stad	74.660	75
almere buiten	0	0
almere poort	0	0
almere hout	0	0
almere pampus	25.000	25
totaal	99.660	100

De kaart geeft de dichtheid weer binnen de gestelde realistische grens. Door deze dichtheid te verdelen in wijken wordt de spreiding van de gebruikers duidelijk gemaakt. (zie diagram) Met behulp van de berekende dichtheidsfactor kan de hoeveelheid inwoners per are park worden vastgesteld. Almere is een zeer dynamische stad en hierdoor is het noodzakelijk de enorme groei van toekomstige inwoners mee te nemen in de berekeningen.

Ten aanzien van de dichtheid rond het Beatrixpark kunnen in de huidige situatie alleen de bewoners van Almere Stad beschouwd worden als potentiële gebruikers. Hierdoor krijgt men een gebruikersdruk van 7,94 inwoners per 100 m2 park. Na de realisatie van Almere Pampus (verwachte groei van 25.000 inwoners in het bereikte gedeelte) groeit de gebruiksdruk naar 10,6 inwoners per 100 m2 park. De gebruikersdruk is zowel voor als na realisatie van Almere Pampus redelijk hoog vergeleken met de andere parken; dit komt mede door de goede dekking van het bereik en omdat het centrumgebied bereikt wordt, waar een hogere dichtheid is.

Beatrixpark

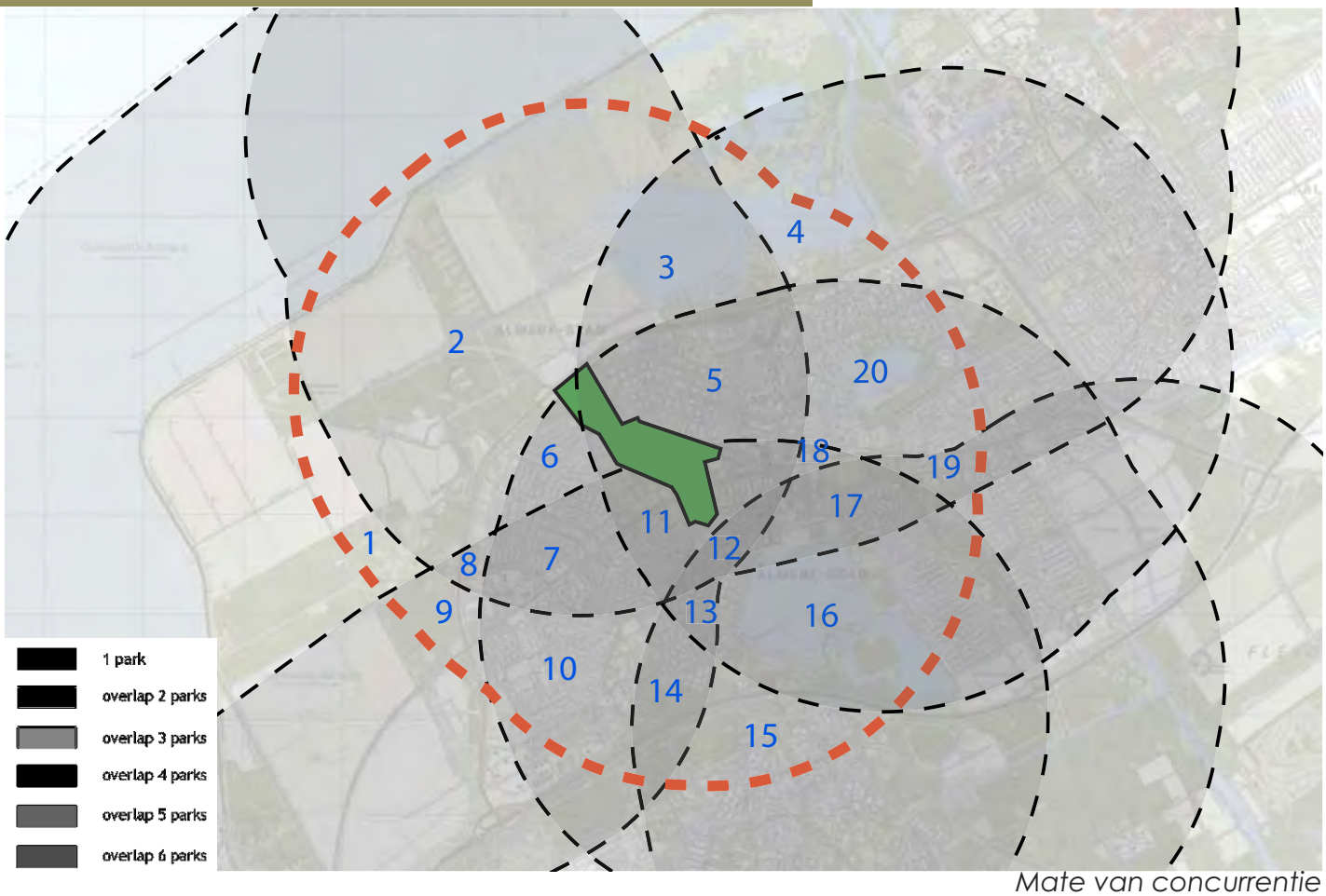

Mate van concurrentie

Berekening potentiële gebruikers op basis van concurrentie zones

Zone	Inwoners/zone	Concurrentie tussen parken	Potentiële gebruikers
1.	1.667	2	834
2.	23.333	3	7.777
3.	1.860	4	465
4.	797	3	266
5.	11.110	5	2.222
6.	11.720	4	2.930
7.	4.860	5	972
8.	0	4	0
9.	0	3	0
10.	9.000	4	2.250
11.	9.629	6	1.605
12.	2.666	7	381
13.	2.021	6	337
14.	200	5	40
15.	0	4	0
16.	4.920	5	984
17.	4.238	5	848
18.	406	5	81
19.	1.000	5	200
20.	10.233	4	2.558
	99.660		----------+
		totaal potentiële gebruikers	24.750
		totaal oppervlakte park(are)	9.400
			----------:
		potent.gebruikers/are	**2,6**

Kleine stadsparken zijn parken met een bereikzone van 2,6 kilometer. Bij uniciteit wordt gekeken naar concurrerende parken die op dezelfde schaal fungeren. Met behulp van de mogelijke overlappende bereikszones wordt inzicht gegeven in de keuzes die potentiële gebruikers hebben tussen deze parken. Als er veel vergelijkbare parken in de buurt liggen zal hiermee het gebruik in de verschillende parken afnemen; het gebruik wordt gespreid over de concurrerende parken.

Het Beatrixpark heeft zeer veel concurrentie van vergelijkbare stadsparken, namelijk van zeven andere parken. Dit heeft grote gevolgen voor de gebruiksdruk van het park. Stond het aantal potentiële gebruikers in de toekomstige situatie nog op 99.660, na de berekening van uniciteit blijven er nog 24.750 potentiële gebruikers over. De gebruiksdruk neemt drastisch af van 10,6 naar 2,6, dit is vijf keer zo laag. In vergelijking met andere parken is deze afname ook zeer groot, doordat er om het Beatrixpark erg veel en grote overlapgebieden zijn.

Beatrixpark

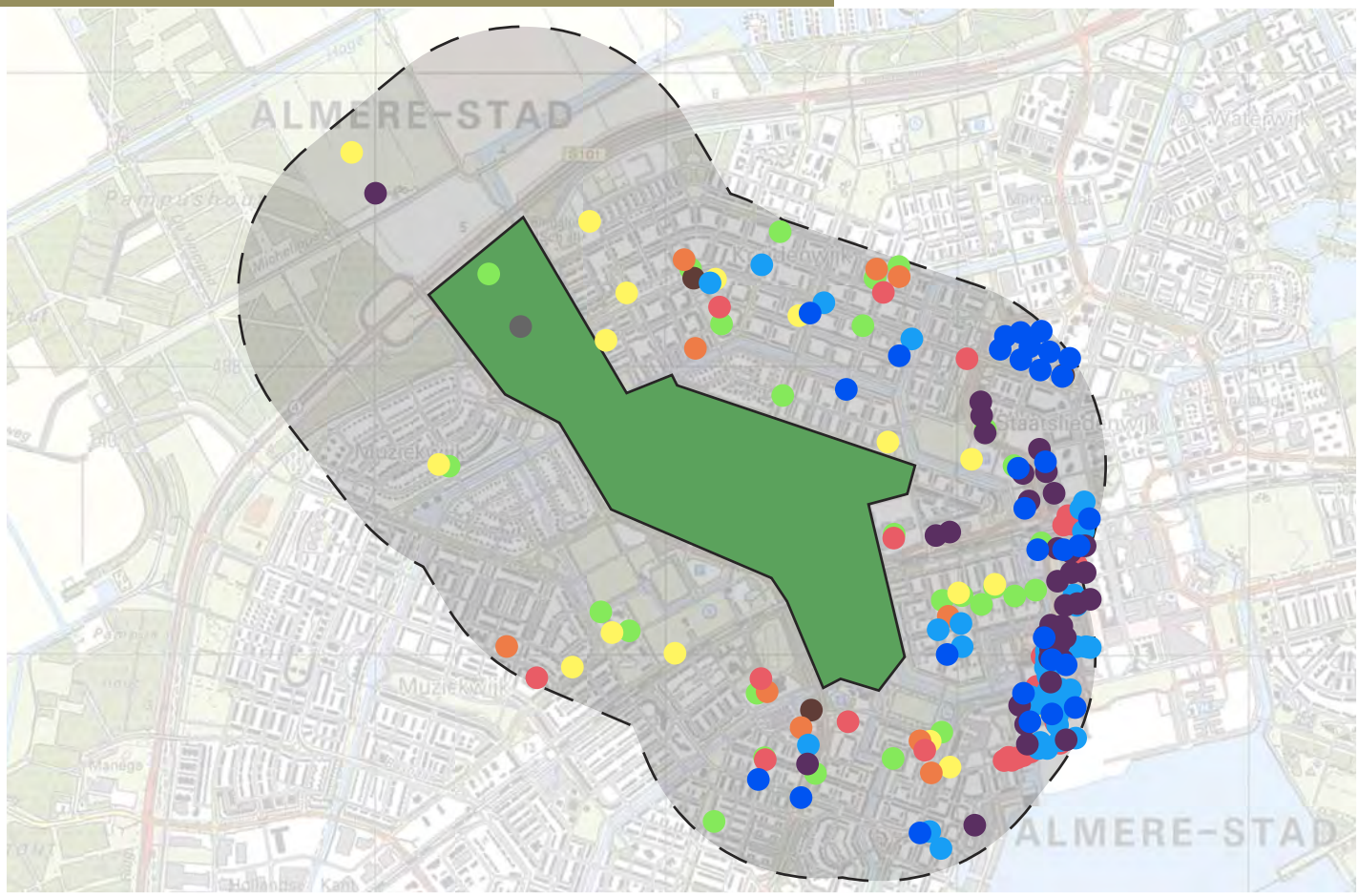

Locatie van omliggende functies binnen 600 meter van het park

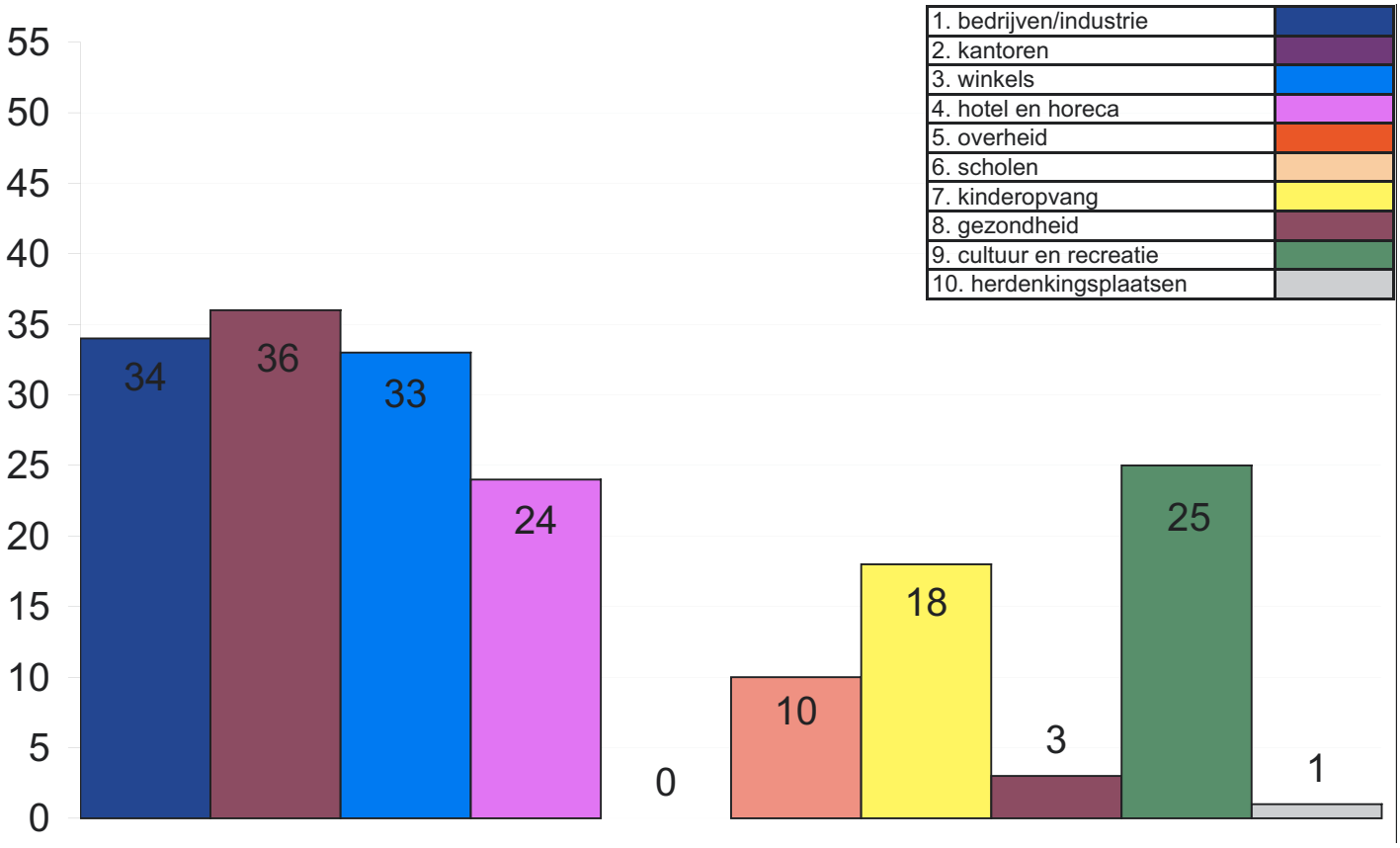

Aantal functies binnen straal van 600 meter

Gemengde voorzieningen

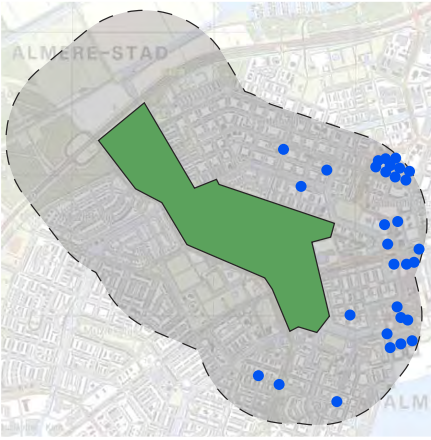

bedrijven/industrie

kantoren

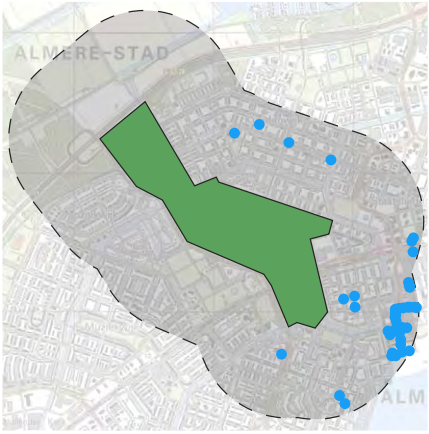

winkels/horeca

overige functies

Bij gemengde voorzieningen wordt er gekeken naar de verschillende functies rondom en in het park. Deze functies bepalen mede de hoeveelheid en diversiteit van de gebruikersgroep verspreid over de dag. Er is binnen een zone van 600 meter gekeken naar functies als bedrijven, winkels, scholen enz. Deze 600 meter geeft het bereik weer van bijvoorbeeld een uurtje wandelen in de lunchpauze. Binnen deze zone kan men spreken over een mogelijke interactie met het park.

Het zwaartepunt van de functies liggen in het zuidoosten gesitueerd omdat hier het centrum is van Almere. Dit zwaartepunt is sterk in contrast met de noordwest zijde, waar slechts een enkele kinderopvang ligt. Hieruit volgend is het aantal functies (zie grafiek) een stuk lager in vergelijking met de andere parken. Wel is er veel diversiteit in het aanbod van voorzieningen. Met name het onbebouwde gebied ten noorden van de Hogering biedt in de huidige situatie geen functies en/of interactiemogelijkheden met de aanwezig voorzieningen. Aanwezigheid van sportvelden aan de westzijde is daarnaast een verlies van functiemenging.
De geringe aanwezigheid van voorzieningen zorgt voor een gemis van gebruikers buiten de direct omwonenden. De levendiheid in het Beatrixpark gedurende de hele dag is daardoor minder.

3 Stapsanalyse

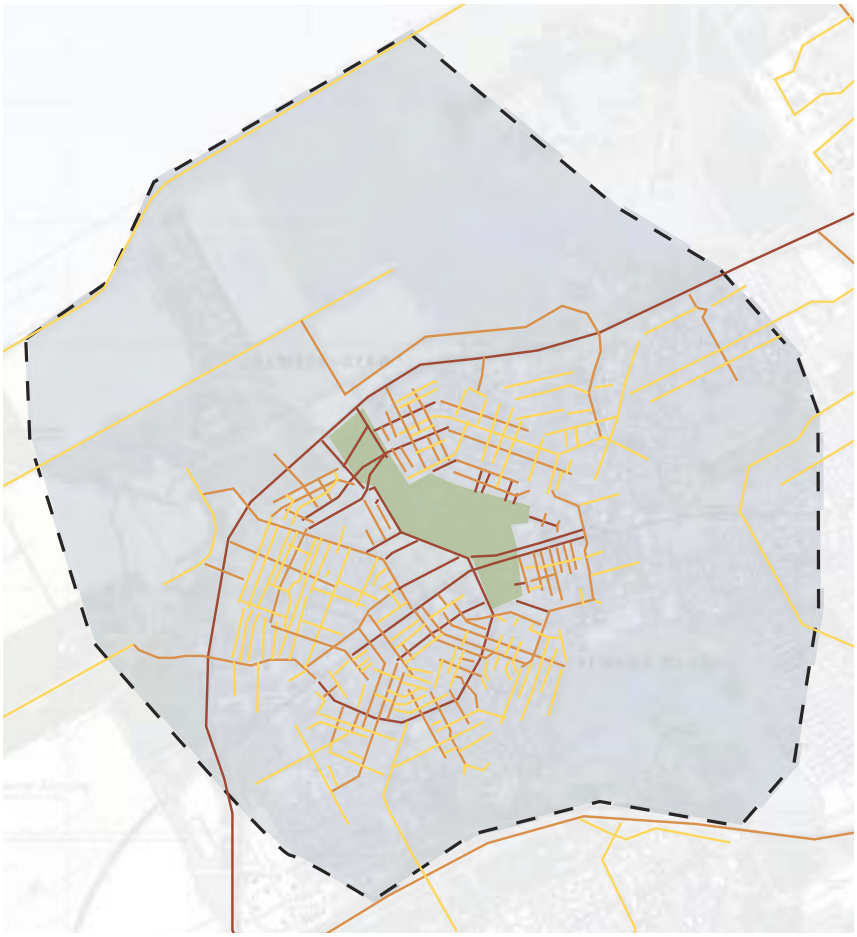

3 Stapsanalyse ingezoomed

stap 1

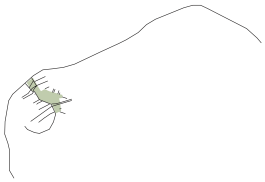

stap 2

stap 3

Om de verankering van het park met zijn omgeving te testen is gebruik gemaakt van de 3 stapsanalyse. Deze analyse toont aan hoever en hoe dicht het netwerk reikt door ten hoogste drie keer van richting te veranderen. De analyse bepaalt hiermee in hoeverre de openbare ruimte profielen georiënteerd zijn op het park; het gaat over 'mentale bereikbaarheid'. Vanaf het park zijn de direct uitkomende of langsgaande routes met rood aangegeven en zijn dus de eerste stap. Vanaf deze lijnen worden alle aansluitende wegen met oranje gemarkeerd en zijn dus de tweede stap vanaf het park. Dit wordt herhaald met de derde stap. Het resultaat geeft een duidelijke indruk of het park goed is geïntegreerd met de omliggende wijken/gebieden.

Zoals op de verschillende kaartjes te zien is, is de verankering met de aangrenzende woonwijken erg goed. De fijnmazigheid is vrij groot evenals in andere gebieden direct om het park. Wat opvalt is dat niet het gehele bereikgebied goed is geïntegreerd. Bijvoorbeeld delen van Almere Buiten, maar ook het toekomstige Almere Pampus worden niet direct bereikt. Daarentegen is het regionale bereik vrij groot door de ligging aan de Hogering, die direct is verbonden met de A6. Verder gaan er verschillende lijnen door het park waardoor er een letterlijk sterke verankering is met de omliggende wijken.
De verankering met het winkelcentrum van Almere Stad is vrij zwak. Het Beatrixpark zal daardoor niet functioneren als uitloopgebied voor de binnenstad.
De goede aansluiting op het hoofdwegenstelsel geeft het Beatrixpark de potentie als levendig gebruikt stadspark.

Beatrixpark

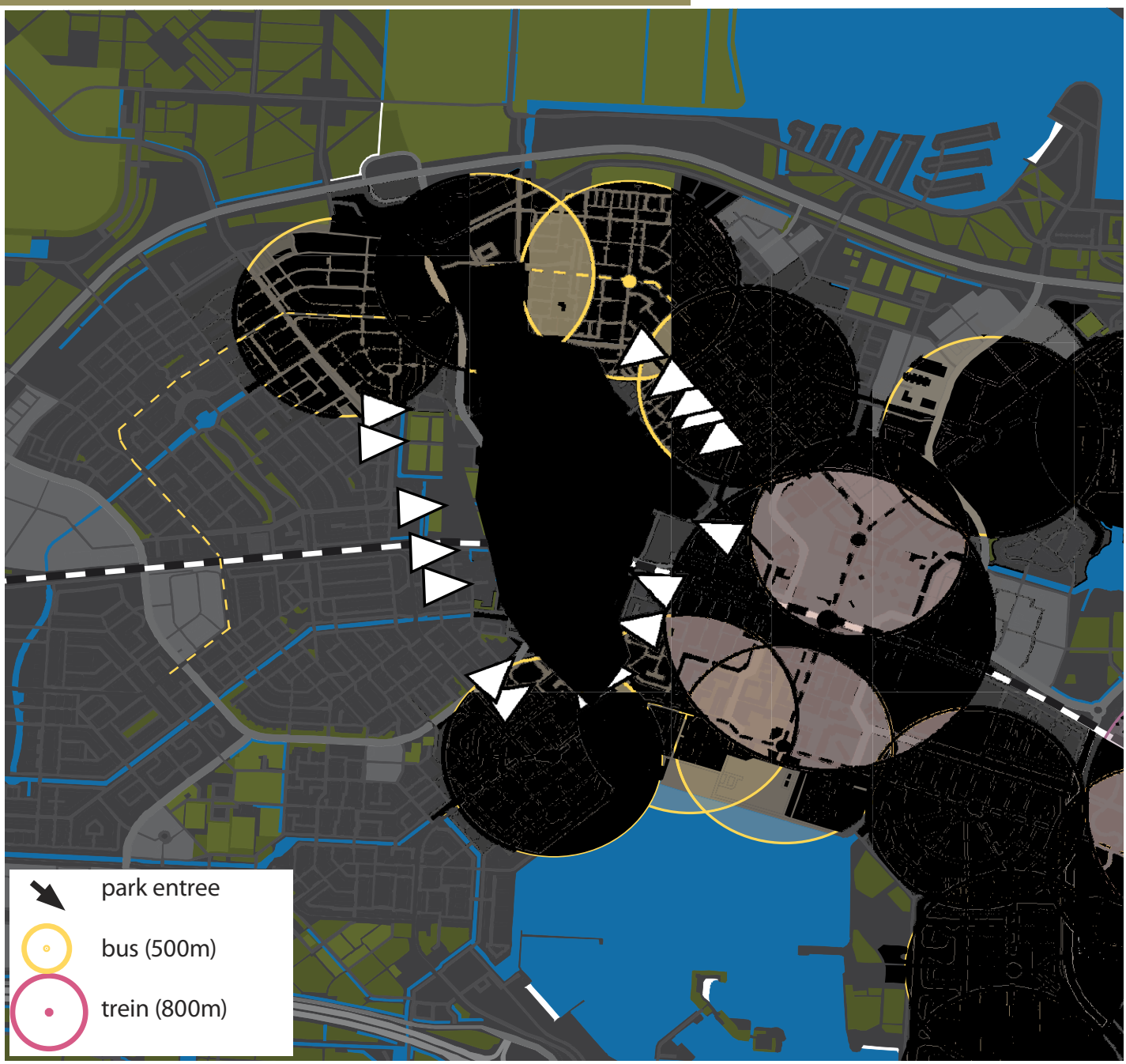

Openbaarvervoer haltes met invloedsbereik en de entrees

Aantal entrees bereikt door openbaar vervoer haltes & aantal entrees per km omtrek park

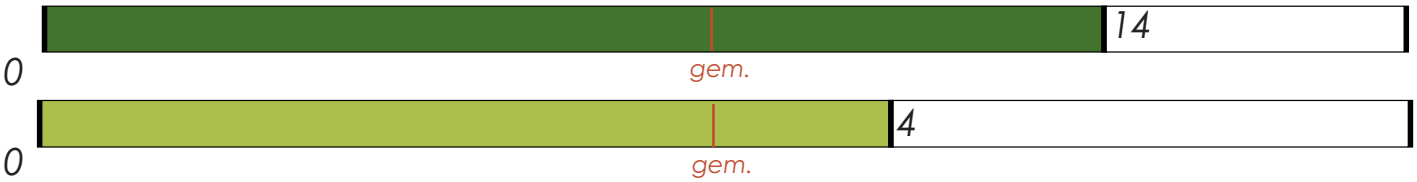

Toegankelijkheid

Voor het bepalen van de toegankelijkheid van het park zijn het aantal entrees geteld en is het bereik van de omliggende openbaar vervoerhaltes geanalyseerd. Om de bushaltes is een grens van 500 meter genomen en bij de treinstations 800 meter. Om de parken onderling te vergelijken zijn het aantal entrees die worden bereikt met de OV-haltes aangegeven en het aantal entrees per kilometer berekend.

Het park heeft 18 entrees, die verspreid om het park liggen. Het park is daarmee vanuit verschillende kanten goed toegankelijk. Het park heeft een omtrek van 4,46 kilometer en hierdoor komt men op een spreiding van 4 entrees per strekkende kilometer. Veel van deze entrees zijn gedekt door het bereik van OV-haltes, namelijk 14 entrees. Hiervan liggen twee entrees binnen een straal van 800 meter van het station Almere centraal. De treinlijn gaat zelfs een letterlijke relatie aan met het park: hij kruist het zuidelijk deel. De buslijnen bedienen met name het oostelijk deel van het Beatrixpark. Van het totale aantal entrees valt 78 procent van de entrees binnen het bereik van een bus- of treinhalte.

Beatrixpark

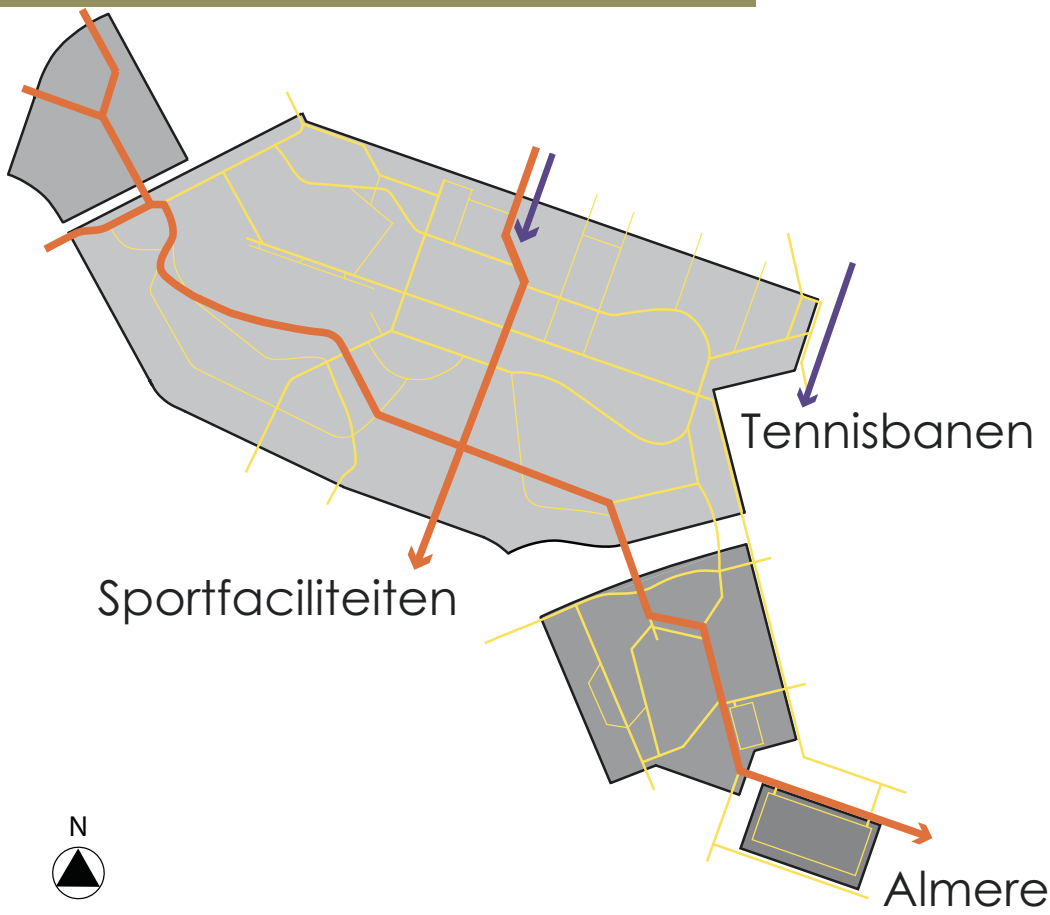

Doorgaande en interne routes

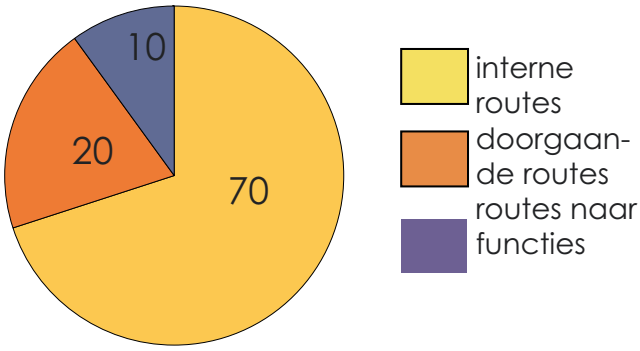

Verhouding interne, doorgaande routes en routes naar functies

Bij het aspect routes worden de paden door het park geanalyseerd in de verhouding tussen de doorgaande routes, interne routes en routes naar aanwezige functies. Verder wordt er gekeken naar het interne bereik van het park. De fijnmazigheid van routes en de mogelijkheid met passanten bepalen de spreiding en intensiteit van gebruikers.

Het park heeft ondanks zijn sterke verankering weinig doorgaande routes tussen functies en richting functies in het park. Er loopt één verbinding in de lengterichting van noord naar zuid, al loopt deze verbinding aan de noordkant tegen de A6, waardoor de route een eindpunt mist. Daarnaast zorgen de sportfaciliteiten voor passanten door het park, die vanuit de oostkant komen. Bij elkaar opgeteld is het percentage routes voor passanten 25 procent van de totale lengte paden. Hiervan bedraagt het aandeel doorgaande routes 20 procent en 5 procent is bestemd richting de aanwezige functies in het park. Van het totaal aantal paden is 75 procent voor de interne routing in het park en slechts 25 procent draagt bij aan het passantenaantal. Dit is laag voor een park met een gunstige radiale ligging. Hier ligt een uitgelezen mogelijkheid om het gebruik voor passanten te verbeteren.

Beatrixpark

1.DAGELIJKS GEBRUIK	2. EXTRA FUNCTIES	3. FYSIEKE ELEMENTEN	4. BETEKENIS	5 HERKENBAARHEID
hond uitlaten	skatepark	heuvelachtig bos	voorbeeldfunctie	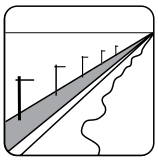 centrale as
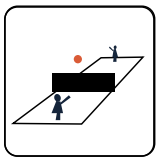 speelplekken	tennis club	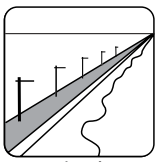 centrale as		
skatepark	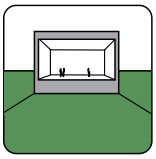 festivalterrein	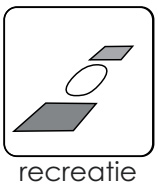 recreatie voorzieningen		

IDENTITEITSBEPALING

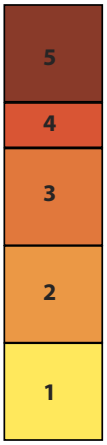

ORIENTATIE

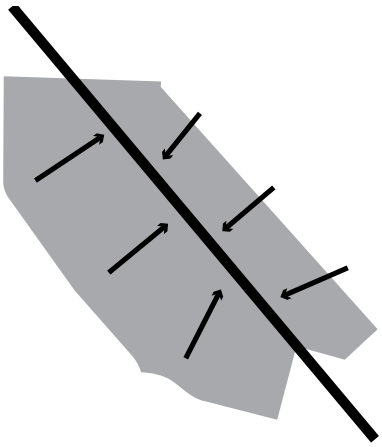

IMPRESSIE

Identiteit is een breed onderwerp om te onderzoeken. Identiteit kan worden vertaald in plaatjes, figuren of tekst en kan op verschillende manieren worden geïnterpreteerd. Verder heeft identiteit een psychologische en fysieke betekenis. Om grip te krijgen op dit complexe begrip is identiteit opgesplitst in vijf aspecten:
1) dagelijks gebruik: waarmee wordt het dagelijks gebruik geïdentificeerd?
2) extra functies: Welke functies dragen bij aan de herkenbaarheid van het park?
3) fysieke objecten en structuren: Welke fysieke objecten en structuren bepalen het karakter van het park?
4) betekenis: welke eigenschap van het park vertolkt de psychologische betekenis? Dit kan bijvoorbeeld een monument zijn of een speciale verzameling planten/dieren.
5) herkenbaarheid: Heeft het park een bepaald imago(of bijnaam), waar het park bekend om staat?
Aan deze vijf aspecten wordt een waardering gegeven om te bepalen welk aspect het zwaarst weegt bij de vorming van de identiteit.

In het Beatrixpark liggen diverse extra functies zoals een skatepark, een tennisclub en een festivalterrein. Deze recreatiefaciliteiten bepalen ook mede de fysieke structuur van het park. Andere beeldbepalende elementen zijn de centrale as, welke ligt tussen de ‘culturele’ kant en de ‘natuurlijke’ kant en een ander element is de bebosde heuvel. Het Beatrixpark heeft als eerste extra functies gekregen in een renovatieplan om te transformeren naar een meer stedelijk park. Het kan hierdoor gezien worden als test voor de andere parken. De diagram laat zien dat de identiteitsaspecten ongeveer gelijkwaardig zijn in sterkte.

Conclusie Beatrixpark

Het 'kleine stadspark' Beatrixpark heeft een oppervlakte van 94 hectare en ligt aan de noordkant van het centrum. Het bereik (2,6 km) van het Beatrixpark wordt enigszins beperkt door de A6 en het Markermeer. Dit realistische bereik beslaat de hele wijk Almere Stad, waar ongeveer 100 duizend mensen wonen. De gebruiksdruk is in de huidige situatie 7,94 inwoners per are park; dit is gemiddeld vergeleken met de andere parken. Binnen het bereik van het Beatrixpark liggen een aantal onbebouwde gebieden (parken en meren) die daarmee samenhangend ook voor een lagere gebruiksdruk zorgen. Na de toekomstige ontwikkelingen zal de gebruiksdruk stijgen naar 10,6 inwoners per are park maar door de concurrentie van 7 parken neemt de gebruiksdruk af naar 2,6 inwoners per are park oftewel een afname van 75 procent van de potentiële gebruikers. Ten aanzien van de potentiële gebruikers van voorzieningen is er een grote diversiteit aan voorzieningen aanwezig. Het aantal voorzieningen is lager dan rond vergelijkbare parken in Almere. Het zwaartepunt ligt aan de zuidoost kant waar zich tevens het centrum bevindt. De radiale ligging en goede dooradering van verbindingen door de wijk Almere Stad zorgen voor een goede verankering; dit blijkt uit de 3-staps-analyse. Daarentegen worden de wijken verder dan één kilometer slecht bereikt, zoals bijvoorbeeld Almere Pampus en het zuidelijk deel van Almere Stad. Het bereik wordt dus niet volledig gedekt met het 3-staps-netwerk.

Ten aanzien van de toegankelijkheid van het park is geconstateerd dat 14 van de 18 entrees nabij een bushalte of treinstation liggen. Naast de goede toegankelijkheid met het openbaar vervoer heeft het park gemiddeld 4 entrees per kilometer omtrek. Dit is vergelijkbaar met andere parken. Qua routing loopt één belangrijke hoofdverbinding van oost naar west en één van noord naar zuid. Het aandeel van deze doorgaande routes is 10 procent van het padenstelsels. Verder is 10 procent bestemd voor routes richting de functies in het park.

In het Beatrixpark liggen diverse extra functies zoals een skatepark, een tennisclub en een festivalterrein. Deze recreatiefaciliteiten bepalen ook mede de fysieke structuur van het park met diverse eilanden. De plaatsing van extra functies kan worden gebruikt als testcase of extra impulsen daadwerkelijk gebruikers aantrekken.

G

Analyse Meridiaanpark

Stadsdeelpark

Meridiaanpark

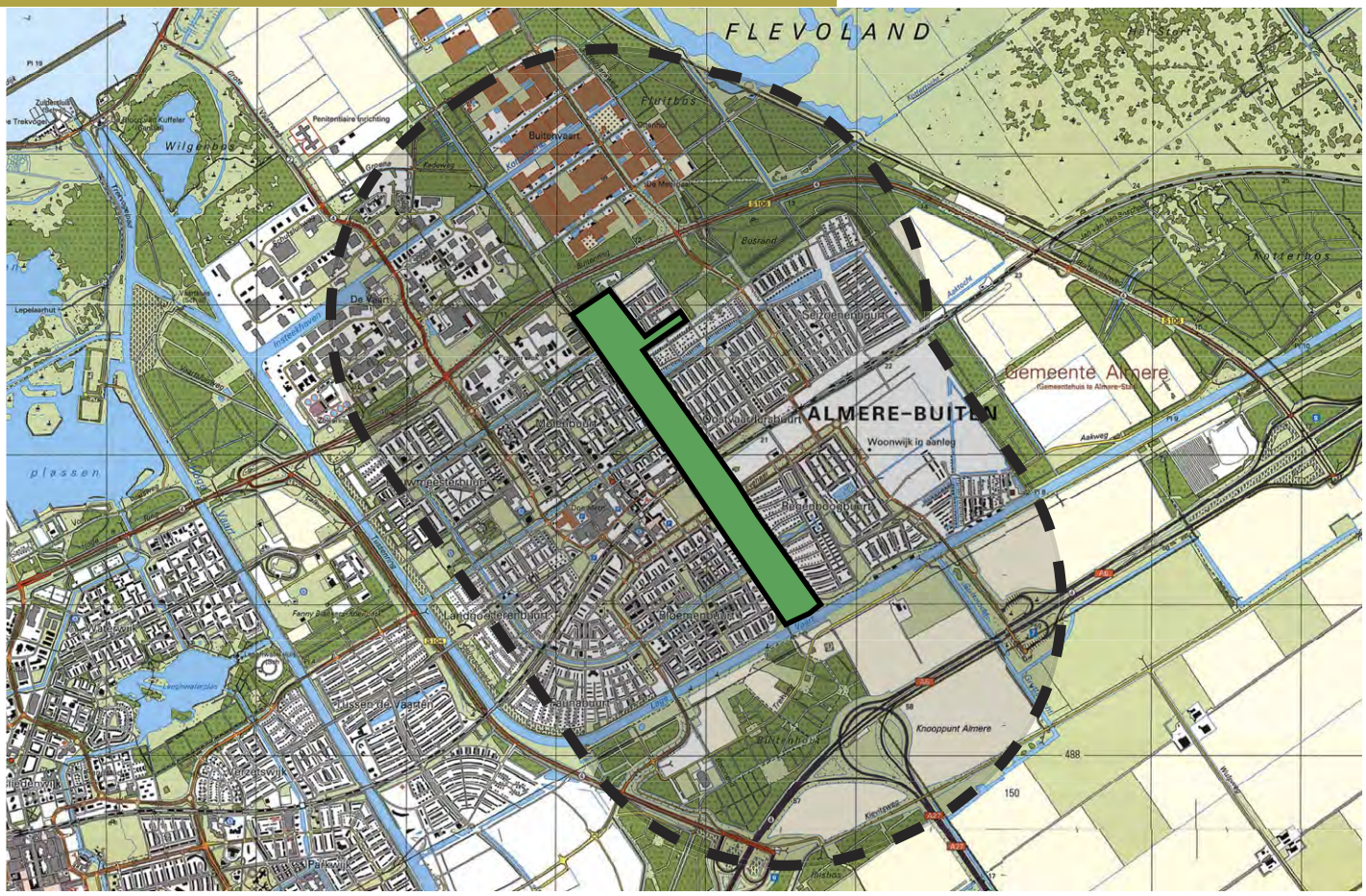
FLEVOLAND
Wilgenbos
Fruitbos
Buitenvaart
Penitentiaire inrichting
De Vaart
Bosrand
Korterbos
Gemeente Almere
ALMERE-BUITEN
Woonwijk in aanleg
Knooppunt Almere
plassen
Tussen de Vaarten
Buitenhof
Aalsmeer
Kievitzoom
Aalsmeerweg
Aalsmeerhaven
Aalsmeerplein
Aalsmeerplein
Aalsmeerplein

Het Merdiaanpark (met het Bosrandpark) is een stadsdeelpark in Almere Buiten. Het park is langgerekt langs het kanaal en wordt gesplitst door het spoor. Het park heeft een totaal oppervlakte van 61 hectare.

Het bereik van het park is gesteld op 1,6 kilometer vanaf de rand van het park. Dit komt overeen met een 'stadsdeelpark'. Deze invloedsgrens betekent dat het merendeel van de gebruikers uit dit gebied komt. De periode dat de gebruiker in het park zal zijn bedraagt in samenhang met de lange reistijd, gemiddeld een half uur.

Het invloedsbereik van het Meridiaanpark beslaat bijna heel Almere Buiten en een aantal industriegebieden aan de noordkant van de 'Hogering'. Binnen de invloedsfeer wonen en werken dus veel potentiële gebruikers. De zuidkant wordt begrensd door de A6; hierdoor wordt het bereik ingeperkt omdat er naar verwachting geen potentiele gebruikers de barrière van de A6 zullen passeren.

Meridiaanpark

Dichtheid inwoners per hectare per buurt

Inwoneraantallen/bereik/oppervlakte 2030

Inwoners binnen bereik	44.630
Inwoners in Almere	300.000
inw.bereik/Almere	**15%**
Oppervlakte bereik (are)	141.364
Oppervlakte Almere (are)	811.160
Opp.bereik/Almere	**17%**
Inwoners binnen bereik	44.630
Oppervlakte bereik (are)	141.364
inwoners per are bereik	**0.32**
Inwoners binnen bereik	44.630
Oppervlakte park (are)	6.100
Inwoners per are park	**7,32**

Dichtheid per wijk

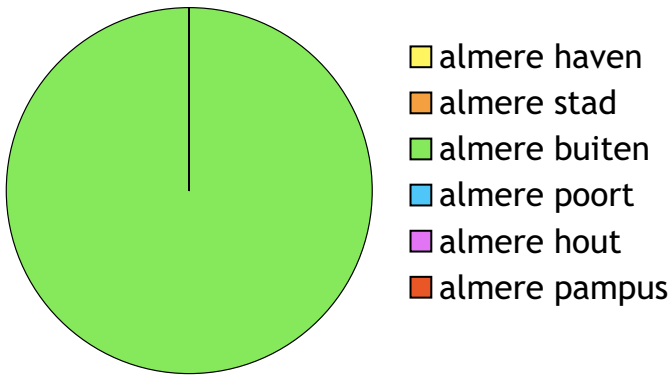

Wijken	Inwoners binnen bereik	Percentage
almere haven	0	0
almere stad	0	0
almere buiten	44.630	100
almere poort	0	0
almere hout	0	0
almere pampus	0	0
totaal	44.630	100

Dichtheid

De kaart geeft de dichtheid weer binnen de gestelde realistische grens. Door deze dichtheid te verdelen in wijken wordt de spreiding van de gebruikers duidelijk gemaakt. (zie diagram) Met behulp van de berekende dichtheidsfactor kan de hoeveelheid inwoners per are park worden vastgesteld.

De noord en zuidrand van het bereikte gebied heeft een zeer lage dichtheid. De meeste potentiële gebruikers bevinden zich tussen deze gebieden, aan de west- en oostkant van het Meridiaanpark. Binnen het bereik van het park ligt alleen Almere Buiten, welke nagenoeg in zijn geheel wordt bereikt. Kijkend naar de genoemde dichtheden komt de gebruiksdruk neer op 7,32 inwoners per are park. Deze druk is relatief laag in vergelijking met de andere parken.

Meridiaanpark

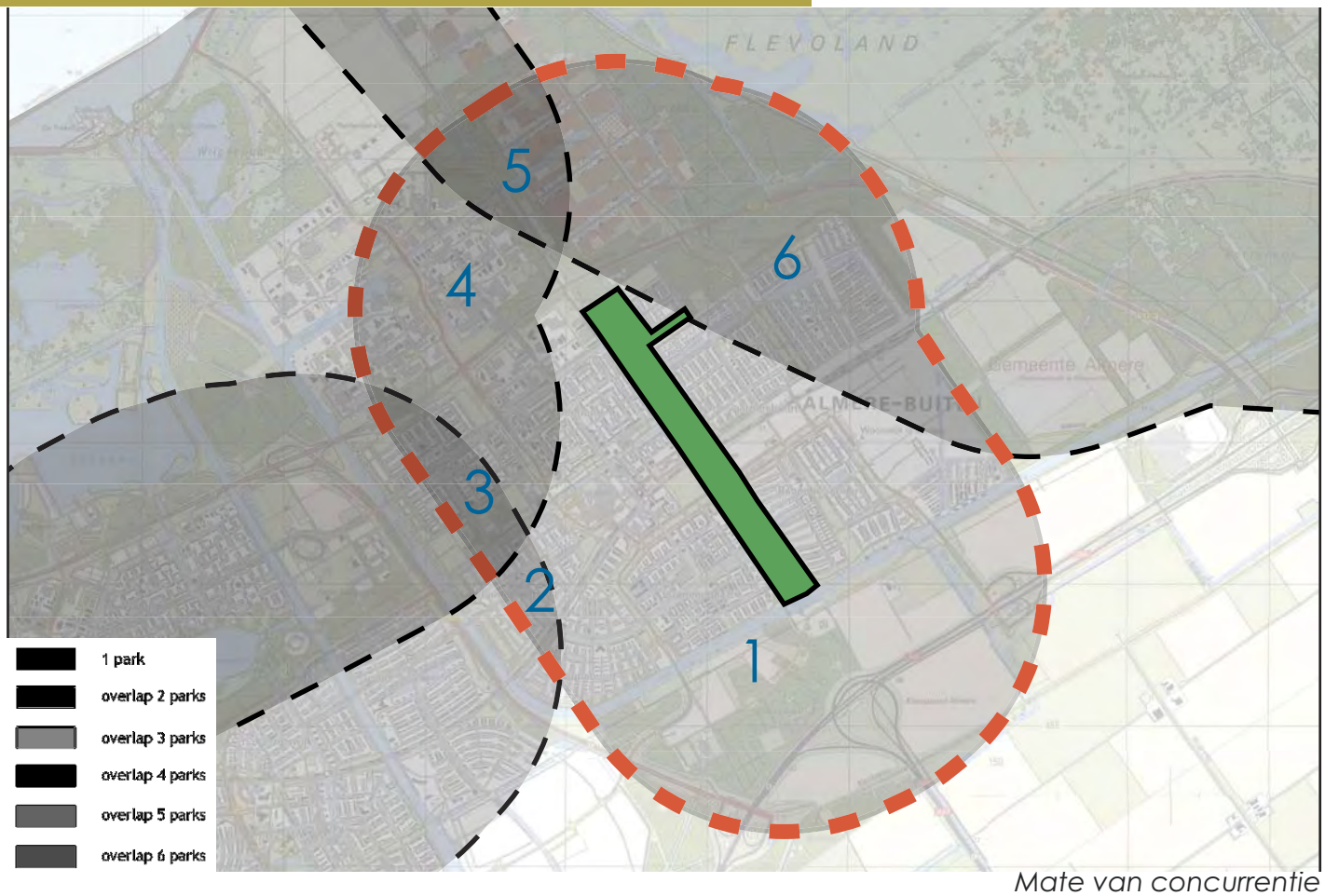

Mate van concurrentie

Berekening potentiële gebruikers op basis van concurrentie zones

Zone	Inwoners/zone	Concurrentie tussen parken	Potentiële gebruikers
1.	29.520	1	29.520
2.	2.060	2	1.030
3.	1.570	3	523
4.	1.660	2	830
5.	0	3	0
6.	9.820	2	4.910
	44.630		----------+
		totaal potentiële gebruikers	36.813
		totaal oppervlakte park(are)	6.100
			----------:
		potent.gebruikers/are	**6,0**

Stadsdeelparken zijn parken met een bereikzone van 1,6 kilometer. Bij uniciteit wordt gekeken naar concurrerende parken die op dezelfde schaal fungeren. Met behulp van de mogelijke overlappende bereikszones wordt inzicht gegeven in de keuzes die potentiële gebruikers hebben tussen deze parken. Als er veel vergelijkbare parken in de buurt liggen zal hiermee het gebruik in de verschillende parken afnemen; het gebruik wordt gespreid over de concurrerende parken.

In de omgeving van het Meridiaanpark liggen een aantal parken die ook op dezelfde schaal fungeren: Noorderplassen, Oostvaardersplassen en het Hannie Schaftpark. Deze parken liggen wel op een dusdanige afstand dat er, in verhouding tot andere parken in Almere, kleine overlapgebieden ontstaan. Daarom is er een bescheiden afname van potentiële gebruikers en komt de gebruiksdruk op 6,0 inwoners per are park. Een afname daarmee van ongeveer 1,5. Daarnaast wonen in de overlapgebieden (met name de noordrand) weinig inwoners waardoor er in de berekening slechts een lichte daling ontstaat van de gebruiksdruk.

Meridiaanpark

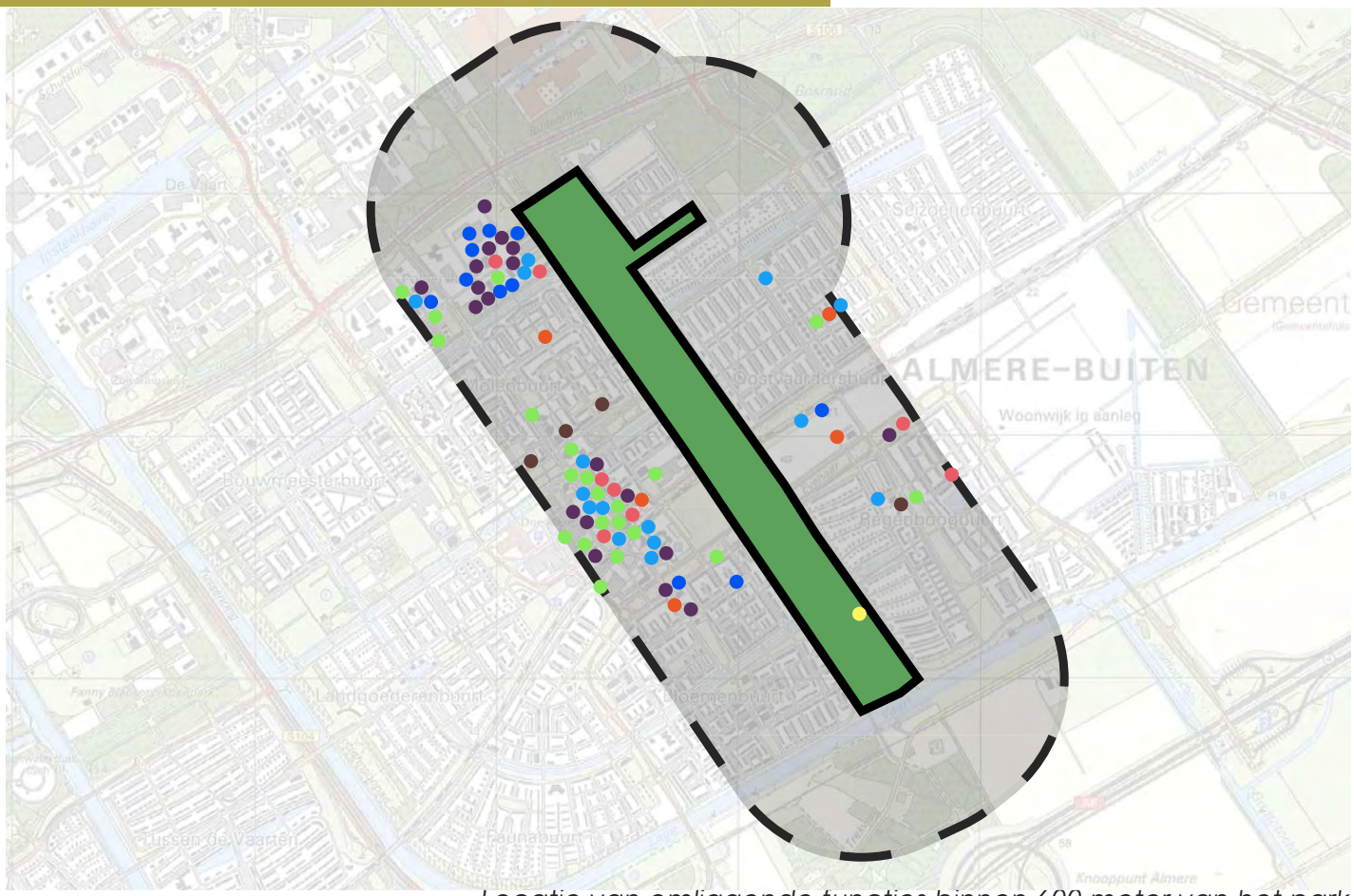

Locatie van omliggende functies binnen 600 meter van het park

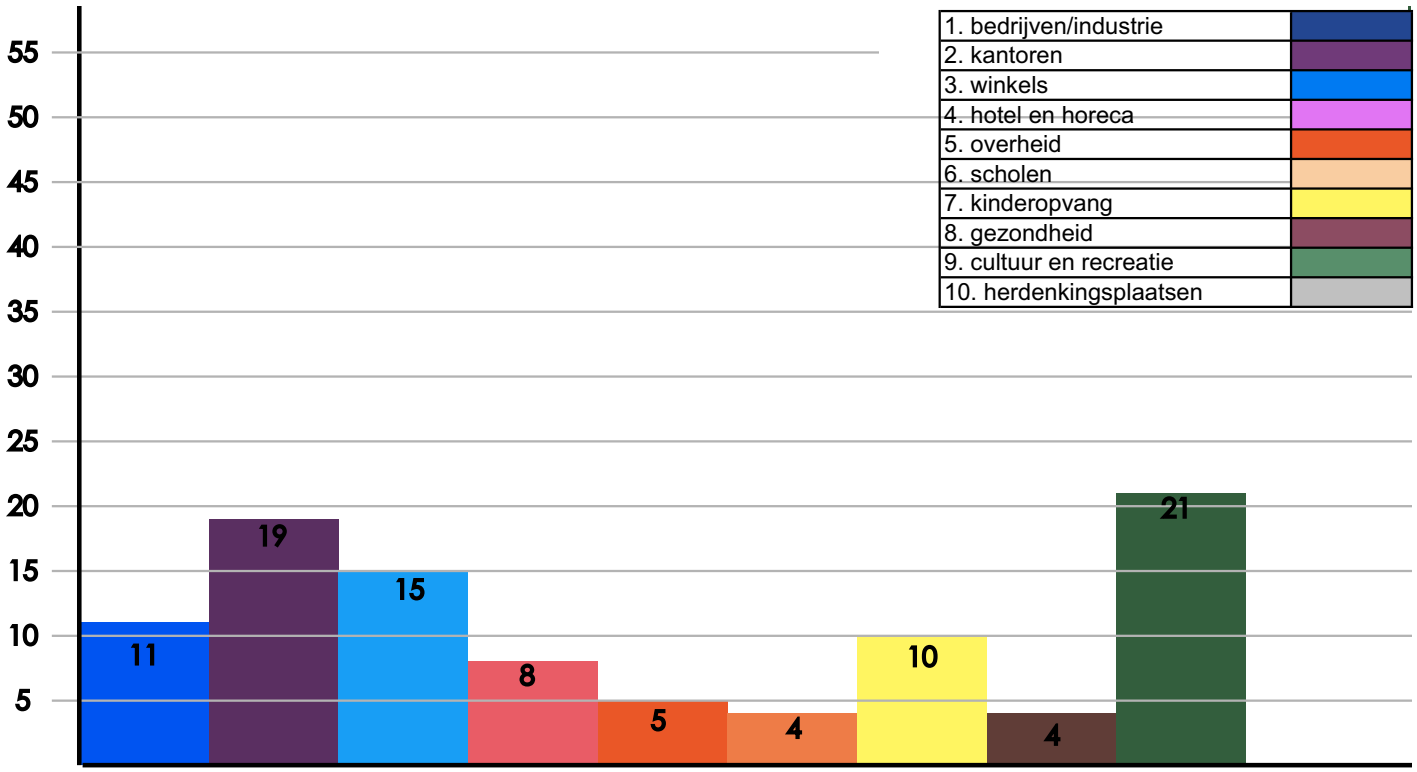

Aantal functies binnen straal van 600 meter

Gemengde voorzieningen

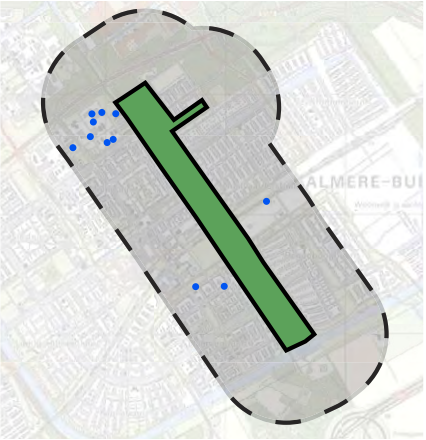

bedrijven/industrie

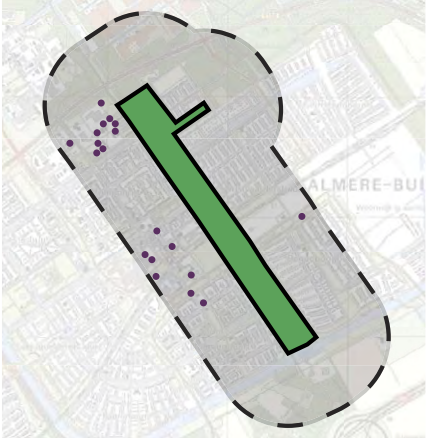

kantoren

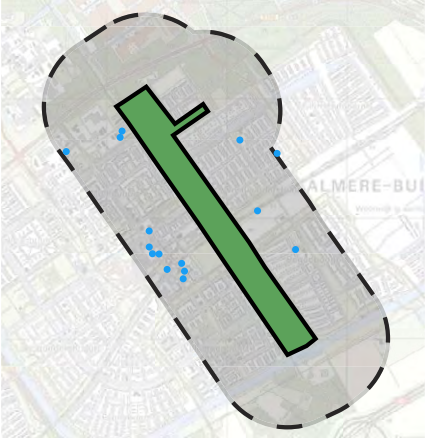

winkels/horeca

Bij gemengde voorzieningen wordt er gekeken naar de verschillende functies rondom en in het park. Deze functies bepalen mede de hoeveelheid en diversiteit van de gebruikersgroep verspreid over de dag. Er is binnen een zone van 600 meter gekeken naar functies als bedrijven, winkels, scholen enz. Deze 600 meter geeft het bereik weer van bijvoorbeeld een uurtje wandelen in de lunchpauze. Binnen deze zone kan men spreken over een mogelijke interactie met het park.

Binnen de 600 metergrens van het Meridiaanpark liggen met name aan de westkant veel voorzieningen rond het station. Hier zijn o.a. bedrijven, kantoren, culturele functies, overheidsinstellingen, recreatieve voorzieningen en een wijkwinkelcentrum gevestigd. Dit gebied zorgt dus voor een belangrijk aandeel van potentiële gebruikers/passanten. Aan de noordkant kan enigszins geprofiteerd worden van het bedrijventerrein. In het park zelf ligt slechts één kinderopvang. Het aantal voorzieningen om het park is relatief laag, maar er liggen twee concentratiegebieden die interactie met park aan (kunnen) gaan.
Deze relatie kan in de toekomst worden versterkt.

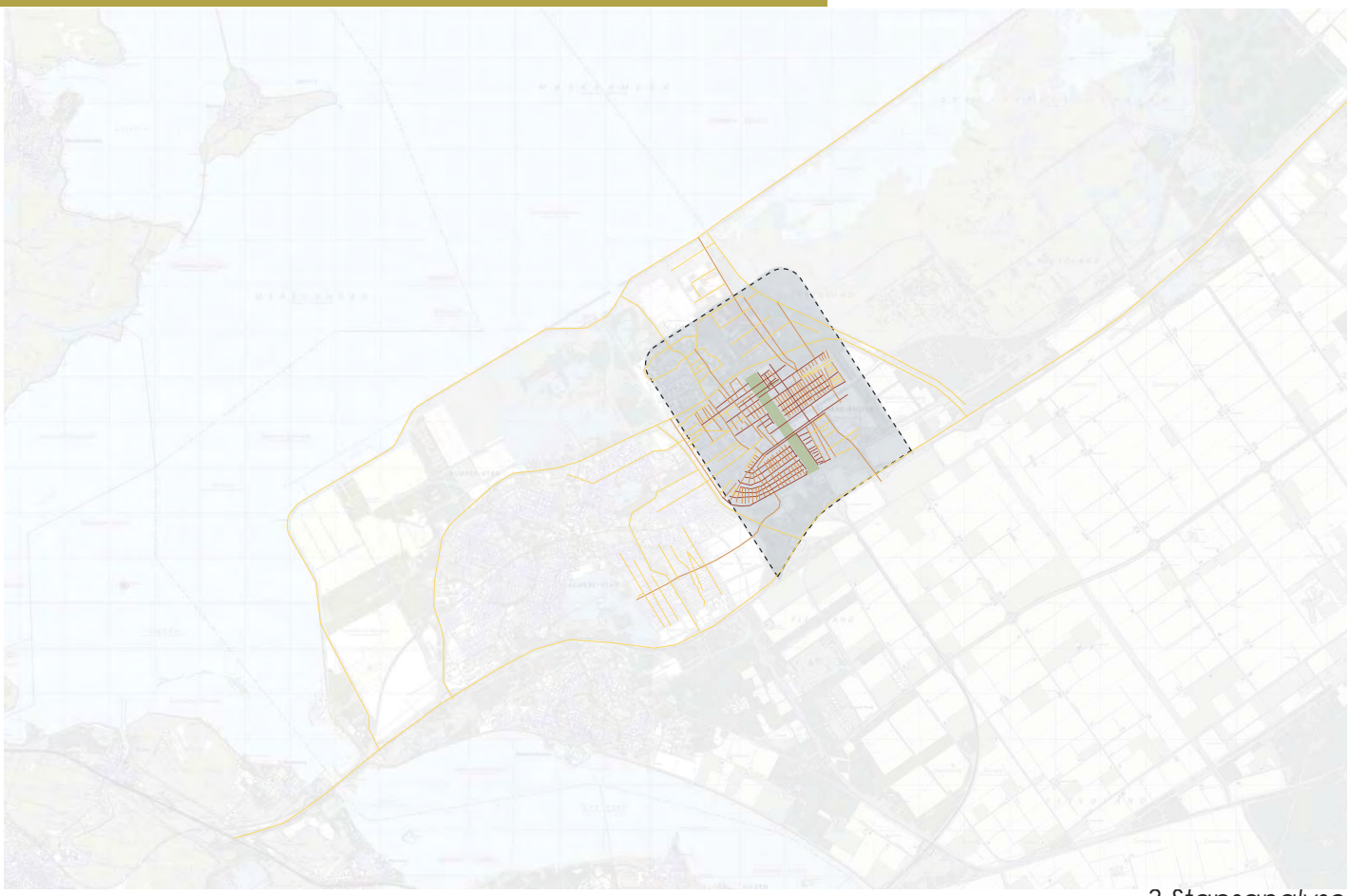

3 Stapsanalyse

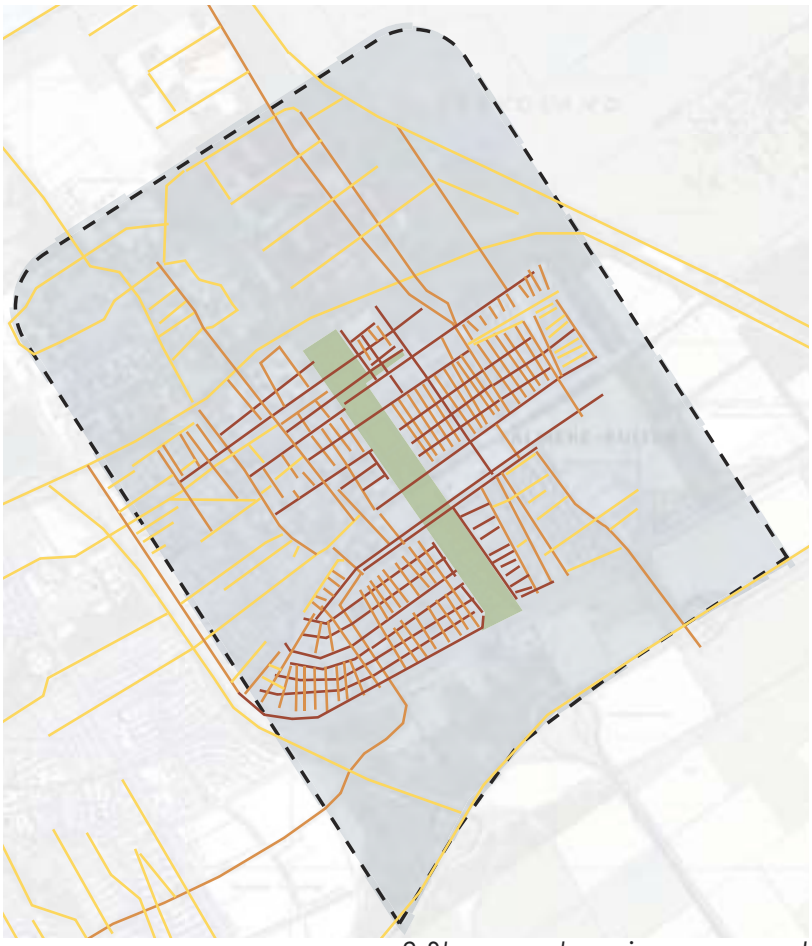

3 Stapsanalyse ingezoomed

stap 1

Om de verankering van het park met zijn omgeving te testen is gebruik gemaakt van de 3 stapsanalyse. Deze analyse toont aan hoever en hoe dicht het netwerk reikt door ten hoogste drie keer van richting te veranderen. De analyse bepaalt hiermee in hoeverre de openbare ruimte profielen georiënteerd zijn op het park, het gaat over 'mentale bereikbaarheid'. Vanaf het park zijn de direct uitkomende of langsgaande routes met rood aangegeven en zijn dus de eerste stap: Vanaf deze lijnen worden alle aansluitende wegen met oranje gemarkeerd en zijn dus de tweede stap vanaf het park. Dit wordt herhaald met de derde stap. Het resultaat geeft een duidelijke indruk of het park goed is geïntegreerd met de omliggende wijken/gebieden.

stap 2

De verankering van het Meridiaanpark is zeer goed aan de west en oostkant. Dit komt door de langgerekte ligging tussen de wijken en doordat er veel wegen in oost-westrichting door/naar het park gaan. Kijkend naar de tweede stap valt op dat slechts drie lijnen buiten het bereik van 1600 meter uitkomen. Deze verbindingen sluiten aan op het bovenlokale netwerk. De fijnmazigheid is in de omliggende wijken erg hoog, maar er worden ook een aantal essentiële gebieden niet bereikt zoals het stationsgebied, waar diverse voorzieningen te vinden zijn. De noordkant is redelijk geïntegreerd in tegenstelling tot de zuidkant.

stap 3

Meridiaanpark

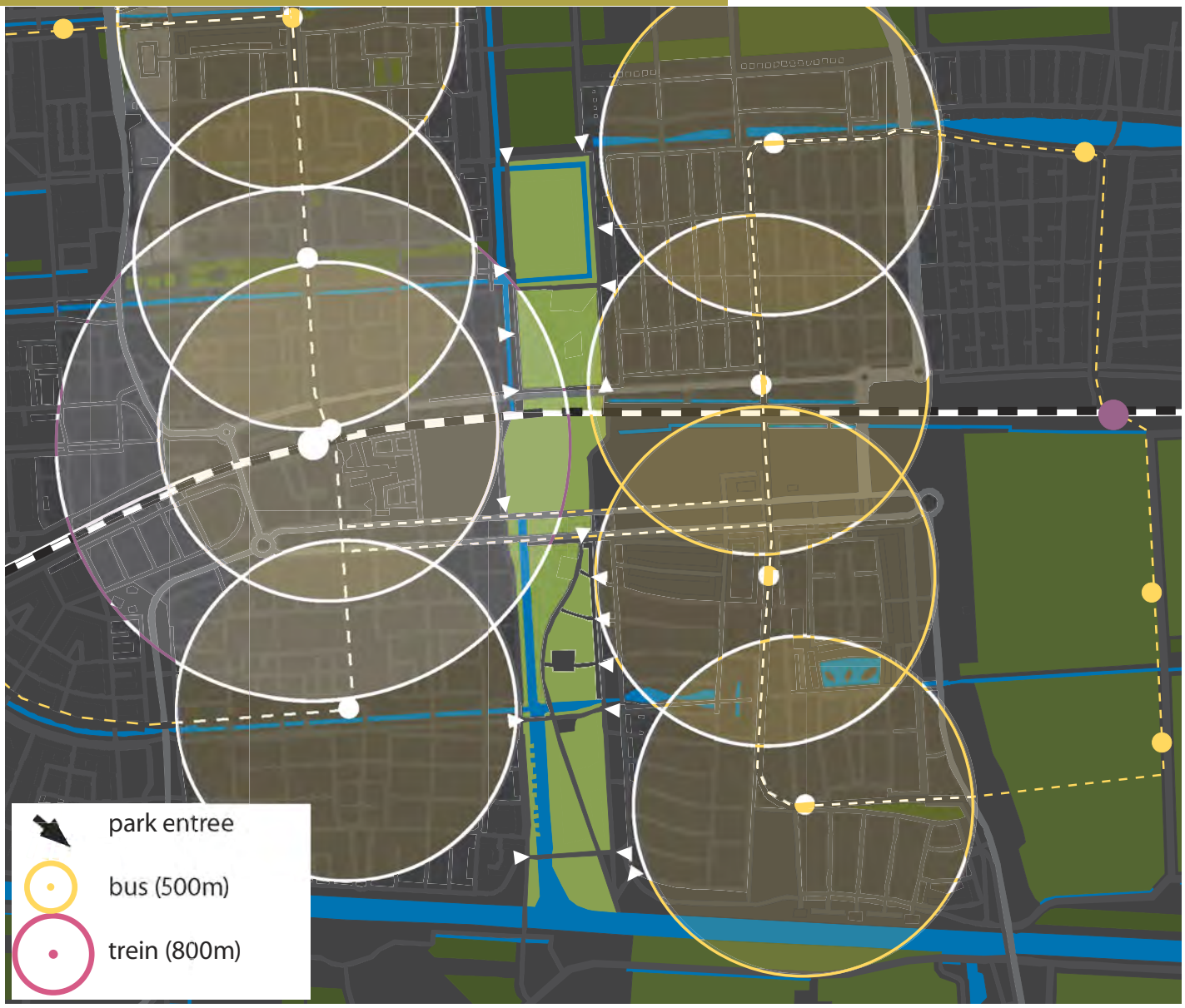

Openbaarvervoer haltes met invloedsbereik en de entrees

Aantal entrees bereikt door openbaar vervoer haltes & aantal entrees per km omtrek park

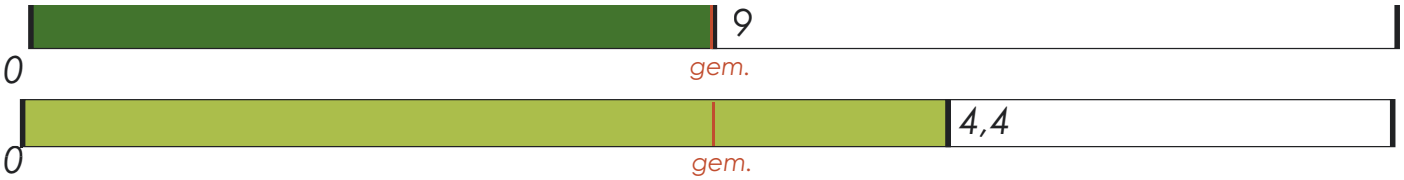

Toegankelijkheid

Voor het bepalen van de toegankelijkheid van het park zijn het aantal entrees geteld en is het bereik van de omliggende openbaar vervoerhaltes geanalyseerd. Om de bushaltes is een grens van 500 meter genomen en bij de treinstations 800 meter. Om de parken onderling te vergelijken zijn het aantal entrees die worden bereikt met de OV-haltes aangegeven en het aantal entrees per kilometer berekend.

Zoals op de kaart naar voren komt liggen er aan de west en oostzijde twee busverbindingen, die zorg dragen voor een goede bereikbaarheid met openbaar vervoer. Ook het invloedsbereik van het station overlapt een aantal entrees. Hiermee komt het totaal bereikte entrees op 9 van de 18 entrees. De helft is dus bereikbaar met het openbaar vervoer. Met name het middendeel is goed toegankelijk met openbaar vervoer. De 18 entrees liggen goed gespreid over een lengte van 4,1 kilometer, hiermee komt men dus op 4,4 entrees per strekkende kilometer.
Uit de diagrammen kan men concluderen dat het park redelijk goed toegankelijk is.

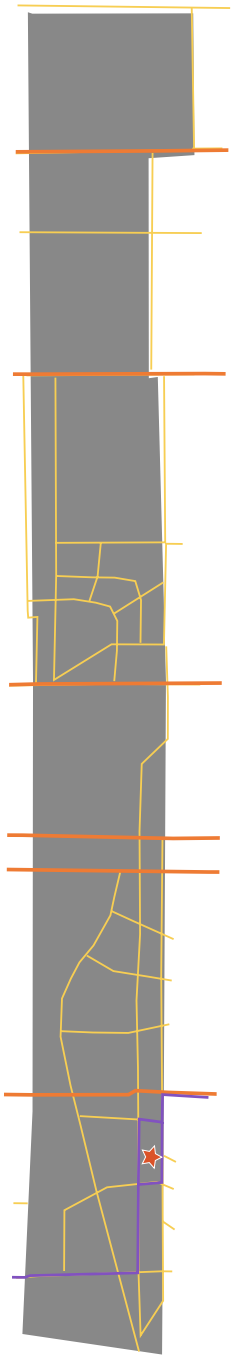

Doorgaande routes, routes naar functies en interne routes

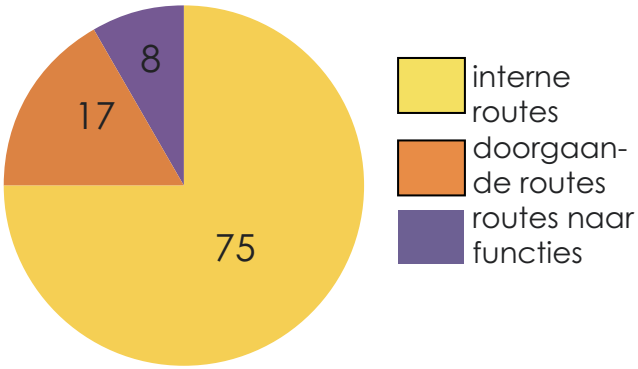

Verhouding routes naar functies, doorgaande en interne routes

Bij het aspect routes worden de paden door het park geanalyseerd in de verhouding tussen de doorgaande routes, interne routes en routes naar aanwezige functies. Verder wordt er gekeken naar het interne bereik van het park. De fijnmazigheid van routes en de mogelijkheid met passanten bepalen de spreiding en intensiteit van gebruikers.

Door de ligging van het park in het stedelijk gebied zijn er met name passanten in oost-west richting. Aan de oostzijde liggen voornamelijk woonbuurten en aan de westzijde liggen naast woonbuurten ook diverse functies. Hierdoor gebruiken de meeste passanten de korte oost-west verbindingen door het park. De noord-zuid verbinding is minimaal omdat aan de noord- en zuidzijde recreatiegebieden liggen en het park enigszins is opgedeeld in losse eilanden. Op de kaart en het diagram komt het geringe aantal 'routes' naar voren. Het gaat om 8 procent voor routes naar functies en 17 procent voor doorgaande routes. Dit betekent dat er weinig passanten te verwachten zijn en bovendien blijven ze kort in het park.

Meridiaanpark

1.DAGELIJKS GEBRUIK	2. EXTRA FUNCTIES	3. FYSIEKE ELEMENTEN	4. BETEKENIS	5 HERKENBAARHEID
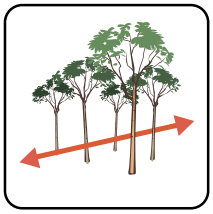 doorgaanspark	vissen	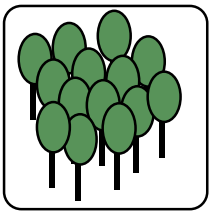 noord: dicht bos 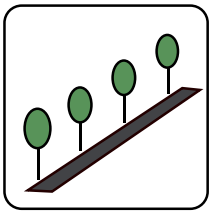 rechte lijnen 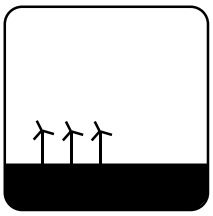 zuid: wijds zicht	speciale dieren	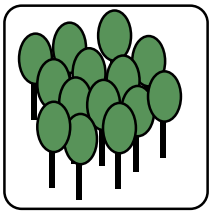 bebossing 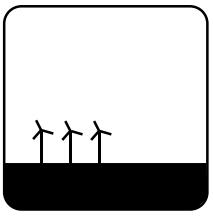 zuid: wijds zicht

IDENTITEITSBEPALING

ORIENTATIE

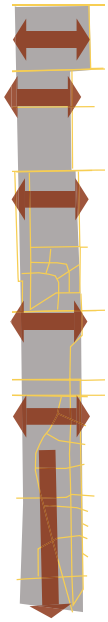

IMPRESSIE

Identiteit is een breed onderwerp om te onderzoeken. Identiteit kan worden vertaald in plaatjes, figuren of tekst en kan op verschillende manieren worden geïnterpreteerd. Verder heeft identiteit een psychologische en fysieke betekenis. Om grip te krijgen op dit complexe begrip is identiteit opgesplitst in vijf aspecten:
1) dagelijks gebruik: waarmee wordt het dagelijks gebruik geïdentificeerd?
2) extra functies: Welke functies dragen bij aan de herkenbaarheid van het park?
3) fysieke objecten en structuren: Welke fysieke objecten en structuren bepalen het karakter van het park?
4) betekenis: welke eigenschap van het park vertolkt de psychologische betekenis? Dit kan bijvoorbeeld een monument zijn of een speciale verzameling planten/dieren.
5) herkenbaarheid: Heeft het park een bepaald imago(of bijnaam), waar het park bekend om staat?
Aan deze vijf aspecten wordt een waardering gegeven om te bepalen welk aspect het zwaarst weegt bij de vorming van de identiteit.

De identiteit van het park wordt vooral gevormd door de fysieke structuren en elementen in het park. De rechte lijnen, de dichtbeboste noordzijde en weidse zuidzijde zijn beeldbepalend. Verder is het park erg smal waardoor je de oost- en westranden kunt zien. De noord-zuid verbinding lijkt daarentegen eindeloos. Het zeer dichte beboste gebied is weinig toegankelijk, maar trekt bijzondere diersoorten aan. Over het geheel genomen heeft het Meridiaanpark geen sterke identiteitselementen.

Conclusie Meridiaanpark

Het invloedsbereik van het Meridiaanpark beslaat bijna heel Almere Buiten en een aantal industriegebieden aan de noordkant van de Hogering. Binnen de invloedsfeer wonen en werken dus veel potentiële gebruikers. Er wonen 44.630 inwoners binnen het bereik van het Meridiaanpark; dit brengt in verhouding tot het oppervlakte (61 ha) de gebruiksdruk op 7,32 inwoners per are park. Deze druk is redelijk hoog in vergelijking met de andere parken in Almere. De gebruiksdruk neemt af met het in beschouwing nemen van de uniciteit, oftewel de mate van concurrentie. Het Meridiaanpark heeft minder concurrentie in vergelijking met de andere parken in Almere. De afname komt neer op slechts 18 procent van de genoemde gebruiksdruk en resulteert in een gebruiksdruk van 6 inwoners per are park. In verhouding tot de grootte van het park zijn er weinig voorzieningen in de omgeving. De differentiatie van het soort voorzieningen is redelijk hoog, waarbij met name het aandeel recreatievoorzieningen groot is. In het park zijn geen voorzieningen die potentiële gebruikers kunnen trekken.
Het park kent een goede verankering met zijn directe omgeving door de centrale ligging in Almere Buiten en de langwerpige vorm. De verbindingen tussen het oostelijk en het westelijk deel lopen door het park waardoor er ook veel passanten te verwachten zijn. Verder valt het op dat het drie-staps netwerk minder goed de andere wijken in Almere bereikt, waardoor delen binnen de bereiksgrens van 1,6 kilometer niet worden verankerd.
Kijkend naar de toegankelijkheid liggen de entrees redelijk verspreid rond het park en valt de helft van de entrees binnen het invloedsbereik van een bushalte of treinstation. De spreiding van de entrees is gemiddeld 4,4 entrees per kilometer omtrek. Deze twee parameters brengen de redelijk goede bereikbaarheid naar voren, in vergelijking met de andere parken in Almere.
Zoals eerder naar voren kwam zorgt de ligging en langgerektheid van het park voor veel oost-west verbindingen door het park. Deze verbindingen zijn echter erg kort. Hierdoor is het aandeel doorgaande routes slechts 17 procent van het totaal aan paden. Verder beslaat de route naar de voorziening in het zuidelijk deel van het park 8 procent van het totale padennetwerk. Dit betekent samen met de korte doorgaande routes dat er niet veel van passanten geprofiteerd kan worden om meer levendigheid in het park te bevorderen. De rechte lijnen, de dichtbeboste noordzijde en weidse zuidzijde zijn beeldbepalend, maar zorgen niet voor een sterk en uniek karakter van het park.

H

Analyse Laterna Magicapark

Stadsdeelpark

Laterna Magicapark

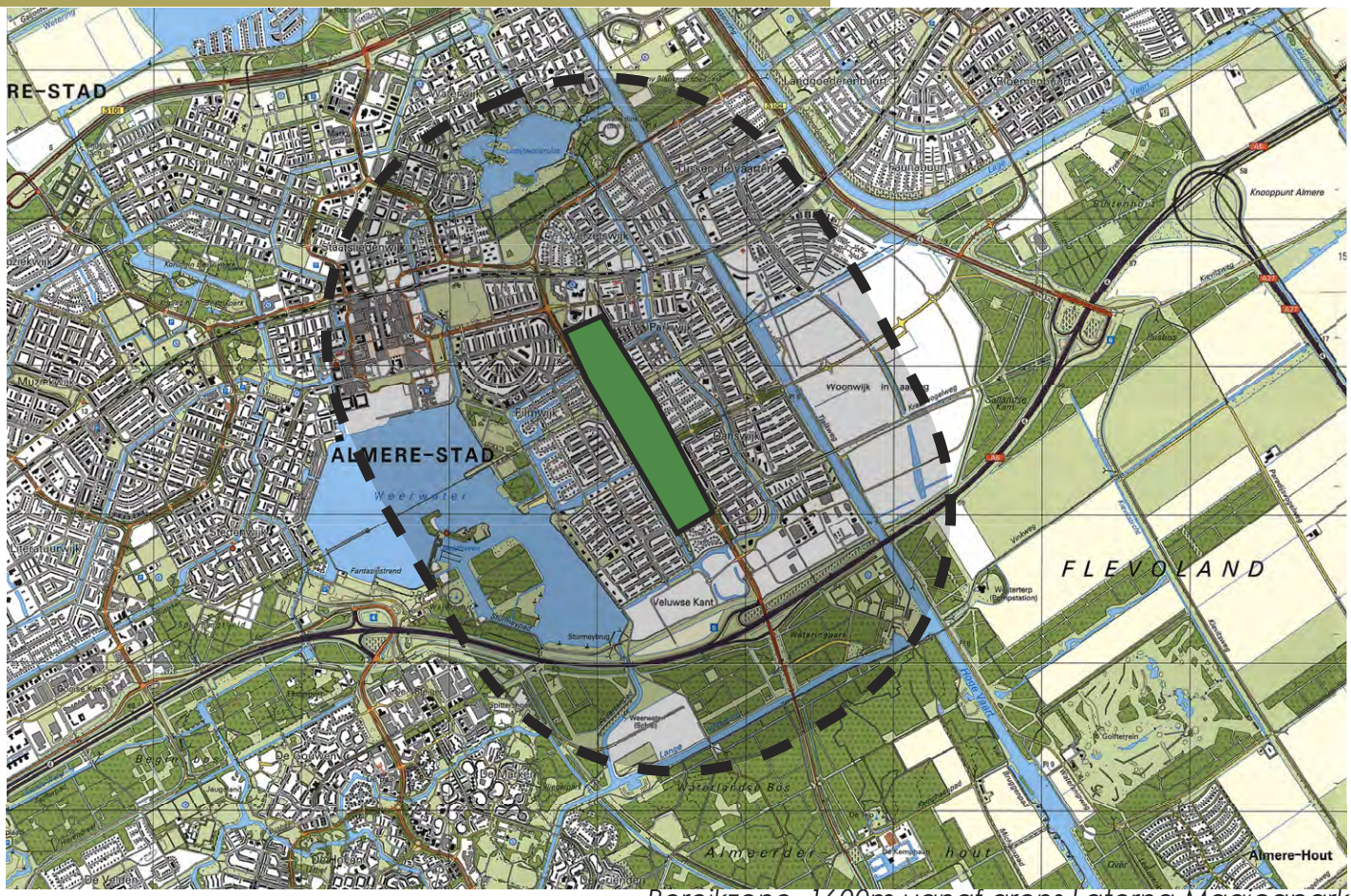

Bereikzone, 1600m vanaf grens Laterna Magicapark

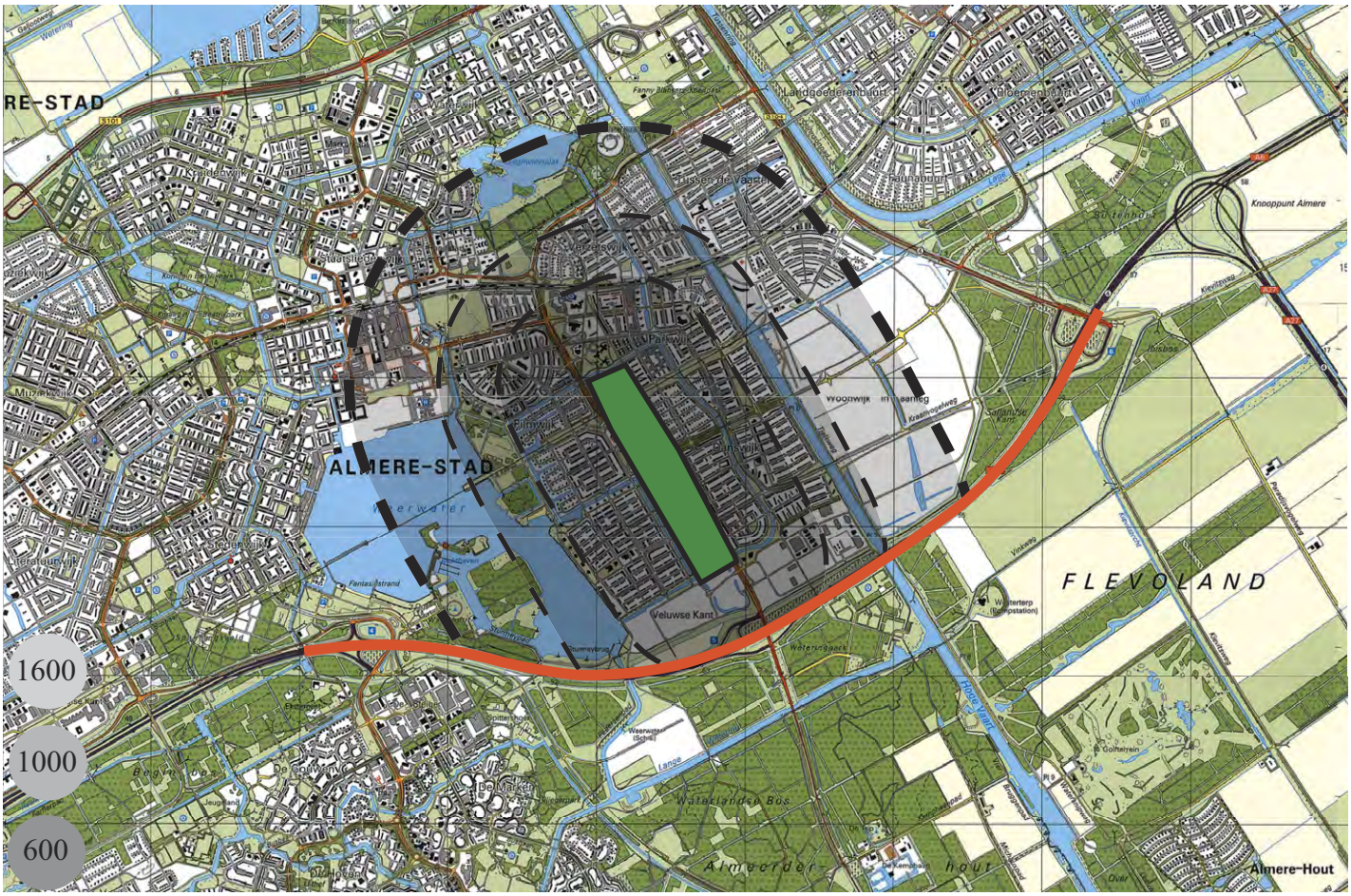

Bereikzones, 600 m, 1000 m en 1600 m inclusief inperking

Het Laterna Magicapark (Ebenezer Howardpark) is een langgerekt stadsdeelpark vlakbij het centrum van Almere. Het ligt tussen de twee woonbuurten Filmwijk en Danswijk in. Het park is 25,4 hectare groot en is gelegen langs de S103, de Veluwedreef.

Het bereik van het park is gesteld op 1,6 kilometer vanaf de rand van het park. Dit komt overeen met een 'stadsdeelpark'. Deze invloedsgrens betekent dat het merendeel van de gebruikers uit dit gebied komt. De periode dat de gebruiker in het park zal zijn bedraagt in samenhang met de lange reistijd, gemiddeld een half uur.

Binnen het theoretisch bereik ligt een deel van het Weerwater, Almeerderhout en het Hannie Schaftpark. Het park ligt midden in woonwijken en nabij het centrum. Verder liggen er verschillende hoofdverbindingen binnen of nabij het park, waaronder de A6, de Hogering en het kanaal de Hoge Vaart. Bij de tweede kaart is het gedeelte onder de A6 buiten het bereikgebied gehouden, omdat vanaf de zuidkant van deze barrière naar waarschijnlijkheid geen potentiële gebruikers komen. Bovendien ligt hier ook het Almeerderhout als belangrijk uitloopgebied.

Laterna Magicapark

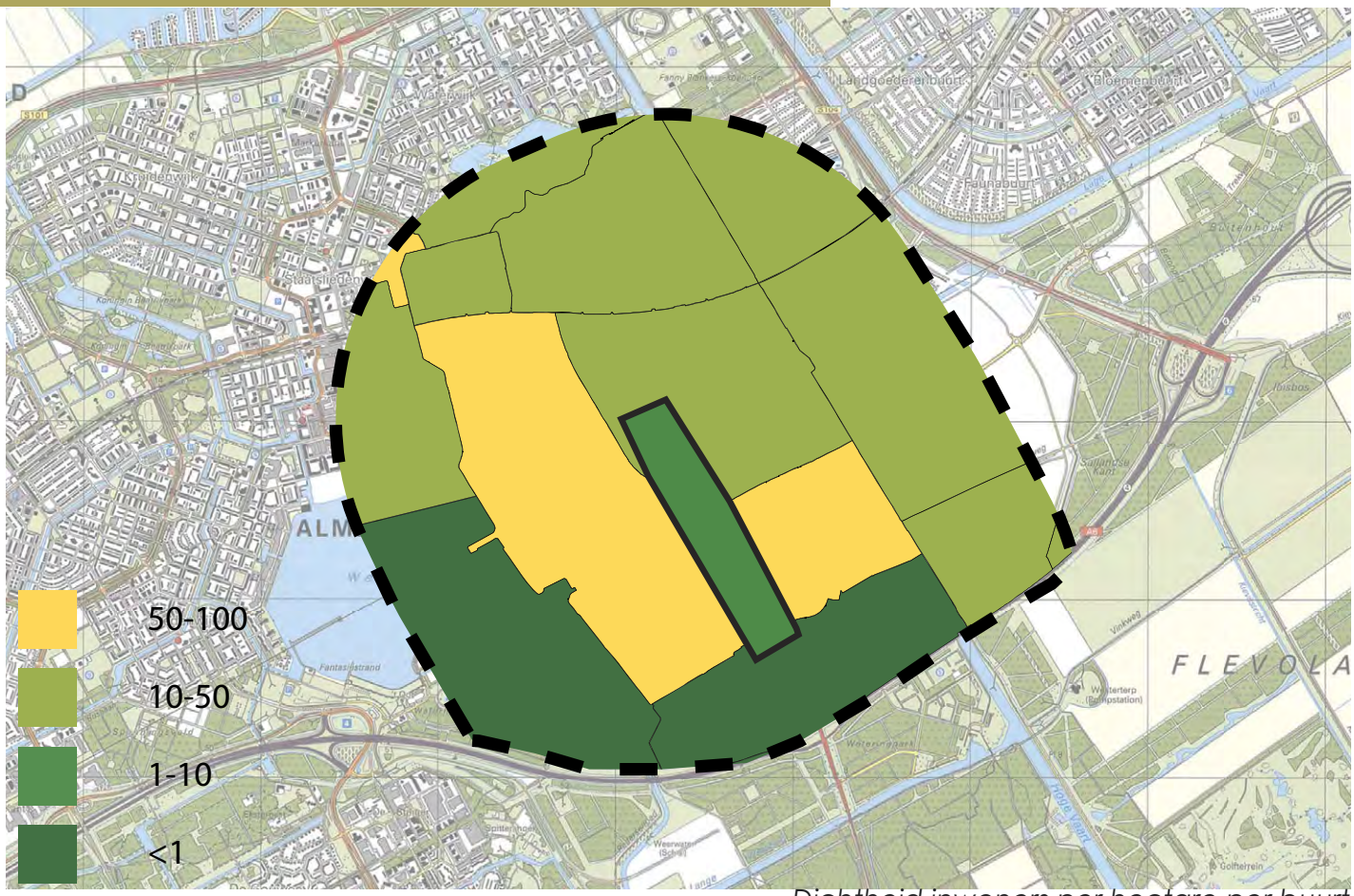

Dichtheid inwoners per hectare per buurt

Inwoneraantallen/bereik/oppervlakte 2030

Inwoners binnen bereik	44.360
Inwoners in Almere	300.000
inw.bereik/Almere	**15%**
Oppervlakte bereik (are)	88.569
Oppervlakte Almere (are)	811.160
Opp.bereik/Almere	**11%**
Inwoners binnen bereik	44.360
Oppervlakte bereik (are)	88.569
inwoners per are bereik	**0.50**
Inwoners binnen bereik	44.360
Oppervlakte park (are)	2.540
Inwoners per are park	**17,46**

Dichtheid per wijk

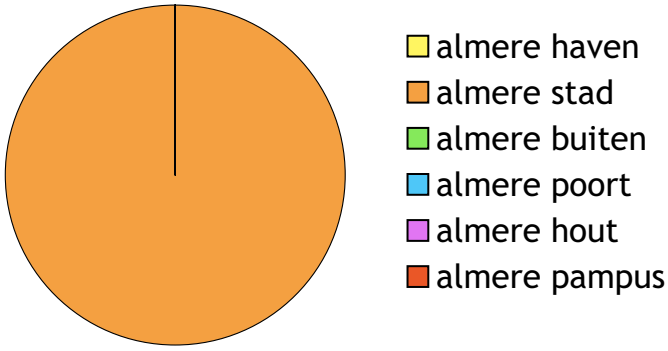

Wijken	Inwoners binnen bereik	Percentage
almere haven	0	0
almere stad	44.360	100
almere buiten	0	0
almere poort	0	0
almere hout	0	0
almere pampus	0	0
totaal	44.360	100

Dichtheid

De kaart geeft de dichtheid weer binnen de gestelde realistische grens. Door deze dichtheid te verdelen in wijken wordt de spreiding van de gebruikers duidelijk gemaakt. (zie diagram) Met behulp van de berekende dichtheidsfactor kan de hoeveelheid inwoners per are park worden vastgesteld. Almere is een zeer dynamische stad en hierdoor is het noodzakelijk de enorme groei van toekomstige inwoners mee te nemen in de berekeningen.

Aan de zuid en westzijde van het park is de dichtheid van de buurten lager doordat een gedeelte van het Weerwater en industriegebieden hieronder vallen. Met bijna 20 procent van het totale inwonertal van Almere komt men op een gebruiksdruk van meer dan 15 inwoners per are park, dat hoog is vergeleken met de andere parken in Almere. De ruim 44.000 potentiële gebruikers komen voornamelijk uit Almere Stad.

Laterna Magicapark

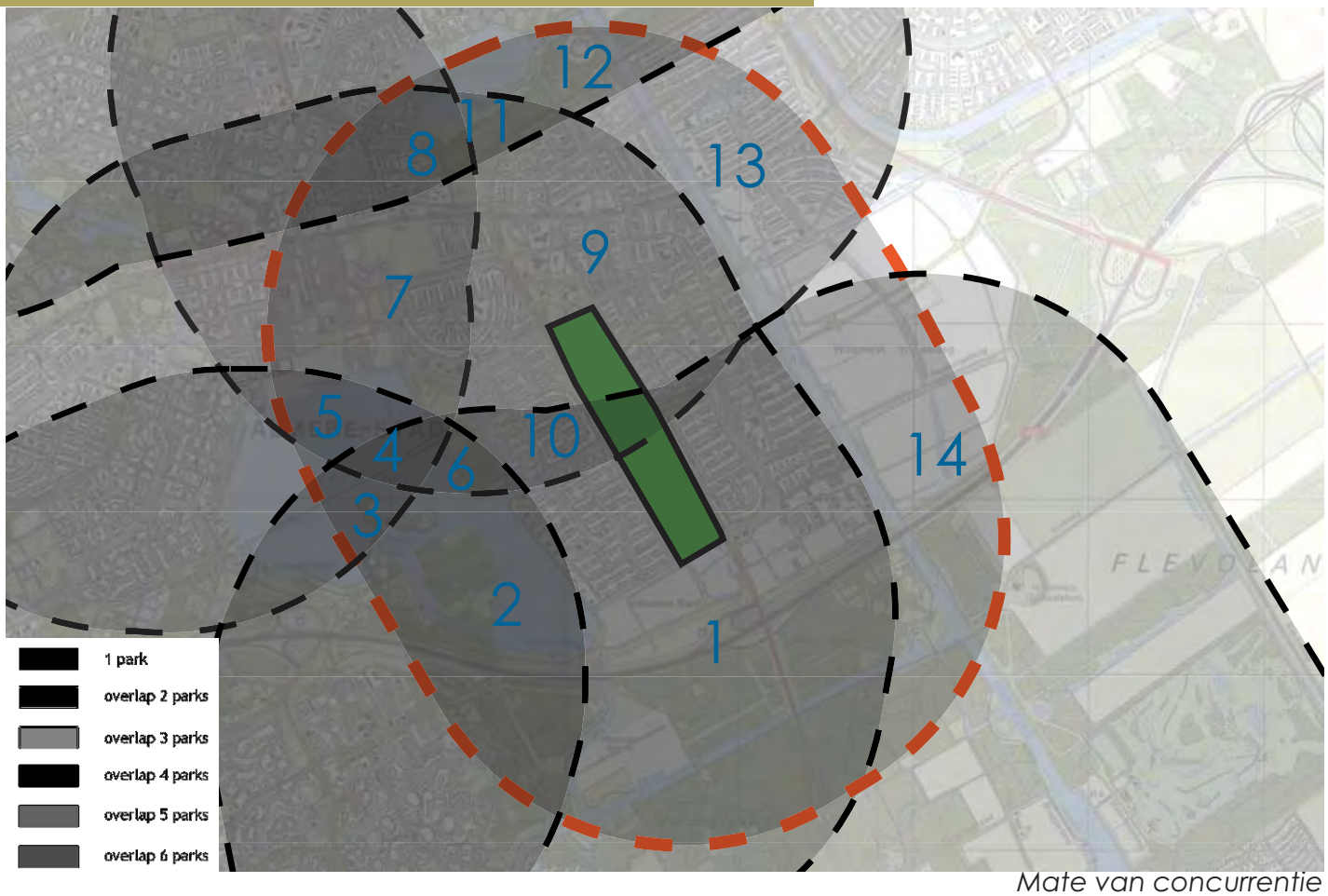

Mate van concurrentie

Berekening potentiële gebruikers op basis van concurrentie zones

Zone	Inwoners/zone	Concurrentie tussen parken	Potentiële gebruikers
1.	14.320	3	4.773
2.	0	4	0
3.	0	5	0
4.	0	7	0
5.	910	5	182
6.	0	6	0
7.	2.500	5	500
8.	200	6	33
9.	9.210	3	3.070
10.	1.590	3	530
11.	0	4	0
12.	0	2	0
13.	9.630	2	4.815
14.	6.000	2	3.000
	44.360		----------+
		totaal potentiële gebruikers	16.903
		totaal oppervlakte park(are)	2.540
			----------:
		potent.gebruikers/are	**6,65**

Stadsdeelparken zijn parken met een bereikzone van 1,6 kilometer. Bij uniciteit wordt gekeken naar concurrerende parken die op dezelfde schaal fungeren. Met behulp van de mogelijke overlappende bereikszones wordt inzicht gegeven in de keuzes die potentiële gebruikers hebben tussen deze parken. Als er veel vergelijkbare parken in de buurt liggen zal hiermee het gebruik in de verschillende parken afnemen; het gebruik wordt gespreid over de concurrerende parken.

In het geval van het Laterna Magicapark heeft men te maken met een hoge concurrentie'strijd'. Er liggen namelijk 6 parken in de omgeving die ook op dezelfde schaal fungeren als het Laterna Magicapark. De ontstane overlapgebieden zorgen voor een aanzienlijke daling van de gebruiksdruk, van 17,46 naar 6,65. Deze afname toont de hoge mate van concurrentie tussen stadsparken in Almere. Toch is de gebruiksdruk van 6,65 nog redelijk hoog vergeleken met de andere parken in Almere. Dit is het gevolg van de goede dekking en redelijk hoge inwonerdichtheid in de omgeving.

Laterna Magicapark

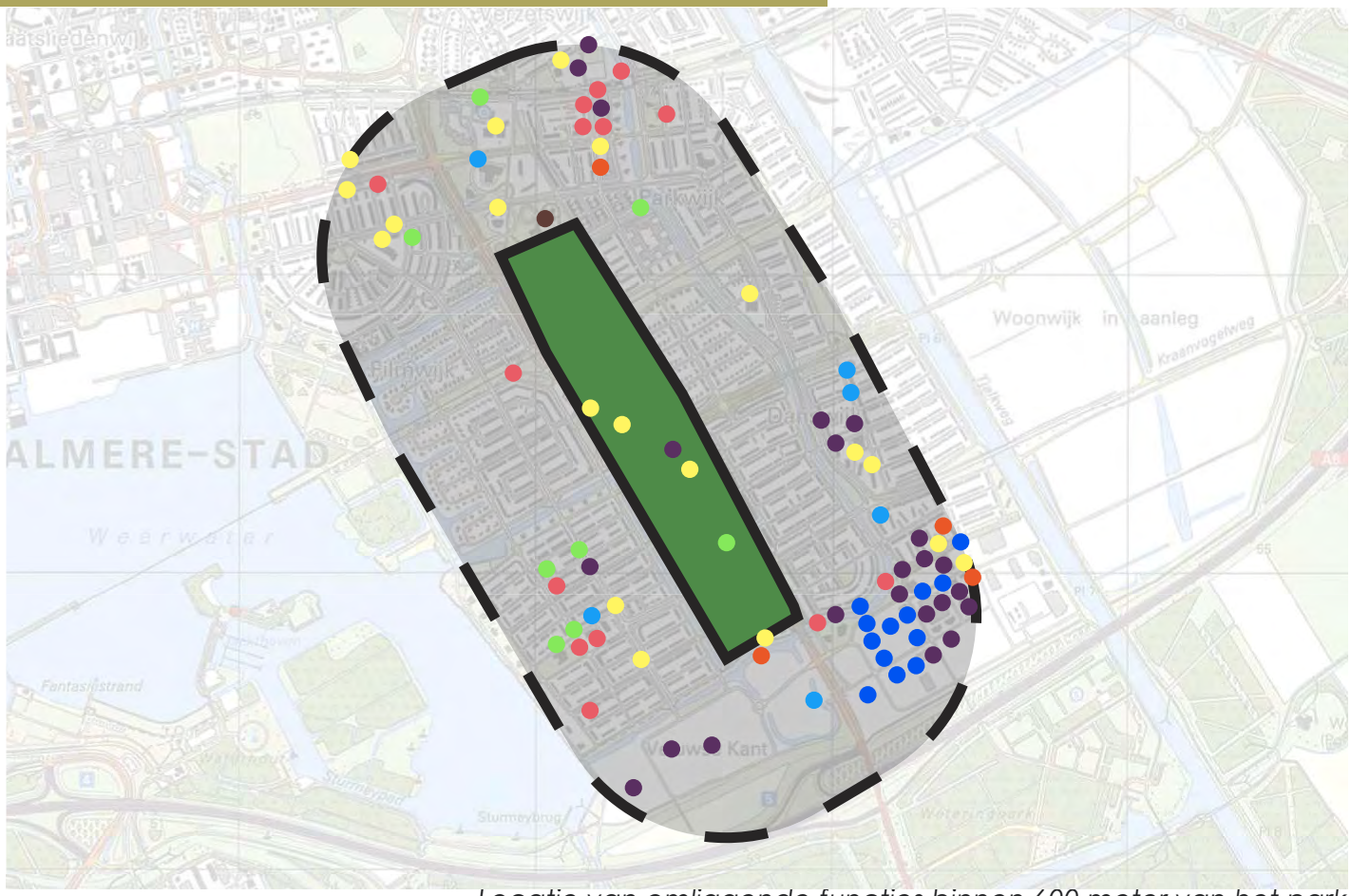

Locatie van omliggende functies binnen 600 meter van het park

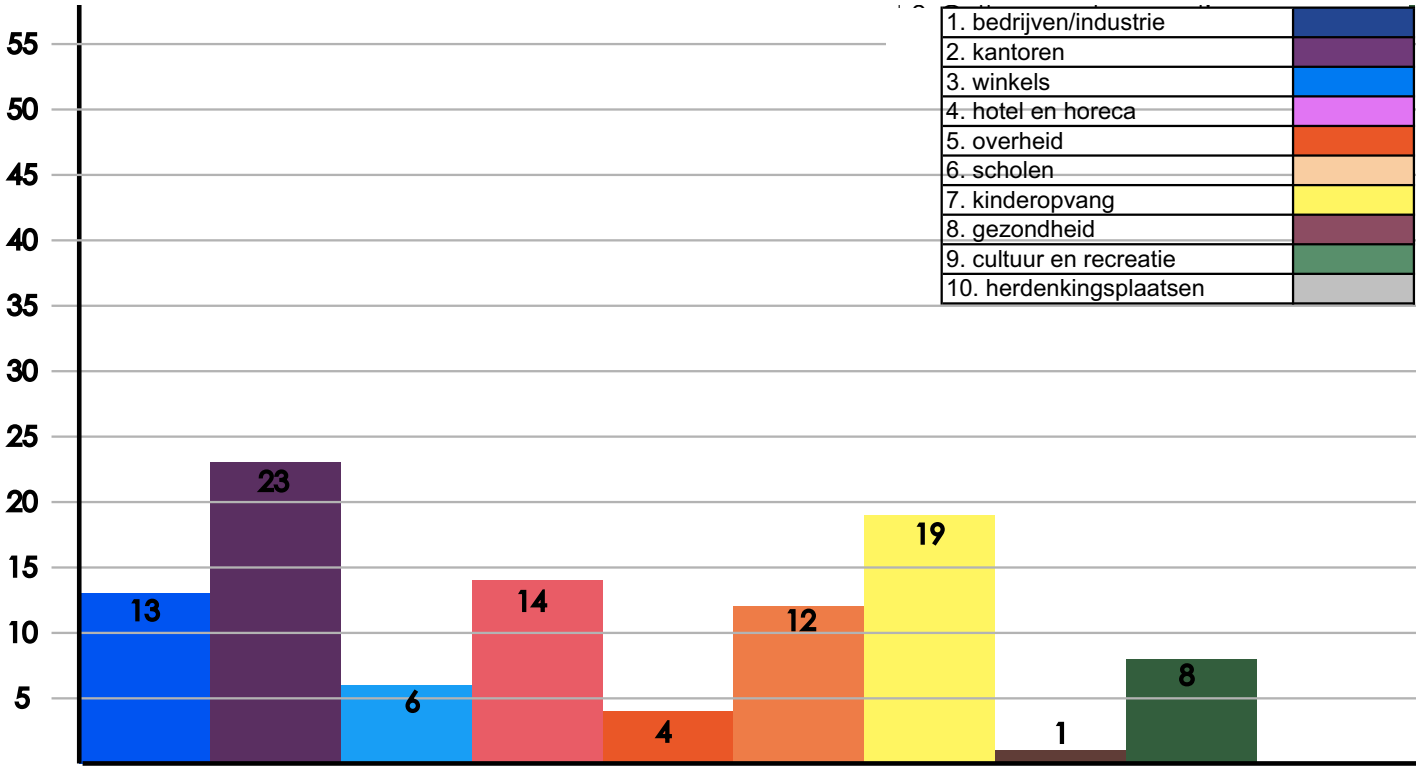

Aantal functies binnen straal van 600 meter

Gemengde voorzieningen

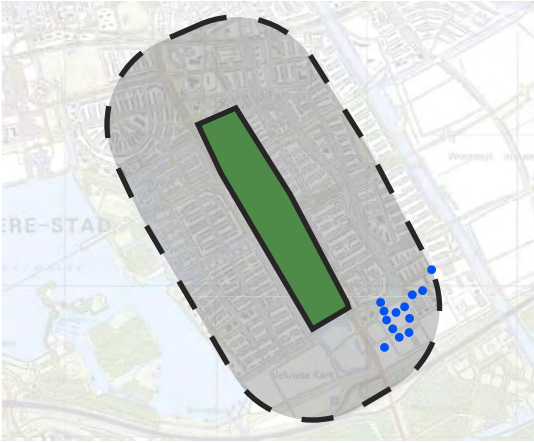

bedrijven/industrie

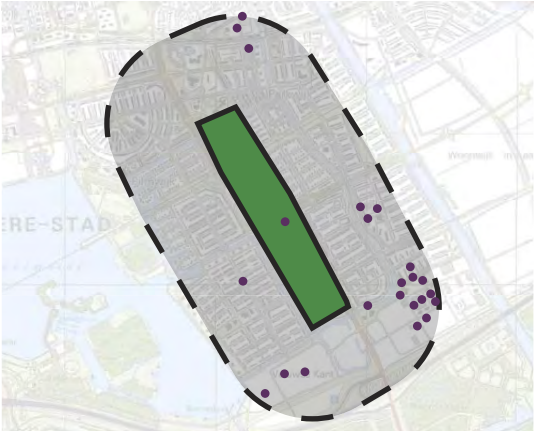

kantoren

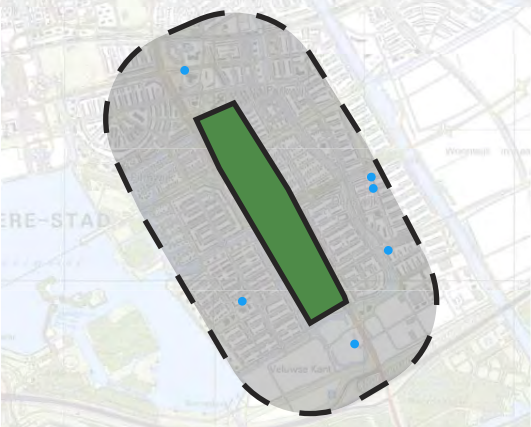

winkels/horeca

Bij gemengde voorzieningen wordt er gekeken naar de verschillende functies rondom en in het park. Deze functies bepalen mede de hoeveelheid en diversiteit van de gebruikersgroep verspreid over de dag. Er is binnen een zone van 600 meter gekeken naar functies als bedrijven, winkels, scholen enz. Deze 600 meter geeft het bereik weer van bijvoorbeeld een uurtje wandelen in de lunchpauze. Binnen deze zone kan men spreken over een mogelijke interactie met het park.

Zoals op de kaart is af te lezen is er een grote diversiteit aan voorzieningen in de omgeving van het Laterna Magicapark. Er ligt een bedrijventerrein aan de zuidoostkant, waar diverse kantoren en bedrijven zijn gevestigd. Verder liggen in het park vier basisscholen/kinderopvangen, een kantoor en een tennisbaan. De voorzieningen gaan een directe interactie aan met het park, dat meer levendigheid tot gevolg heeft.

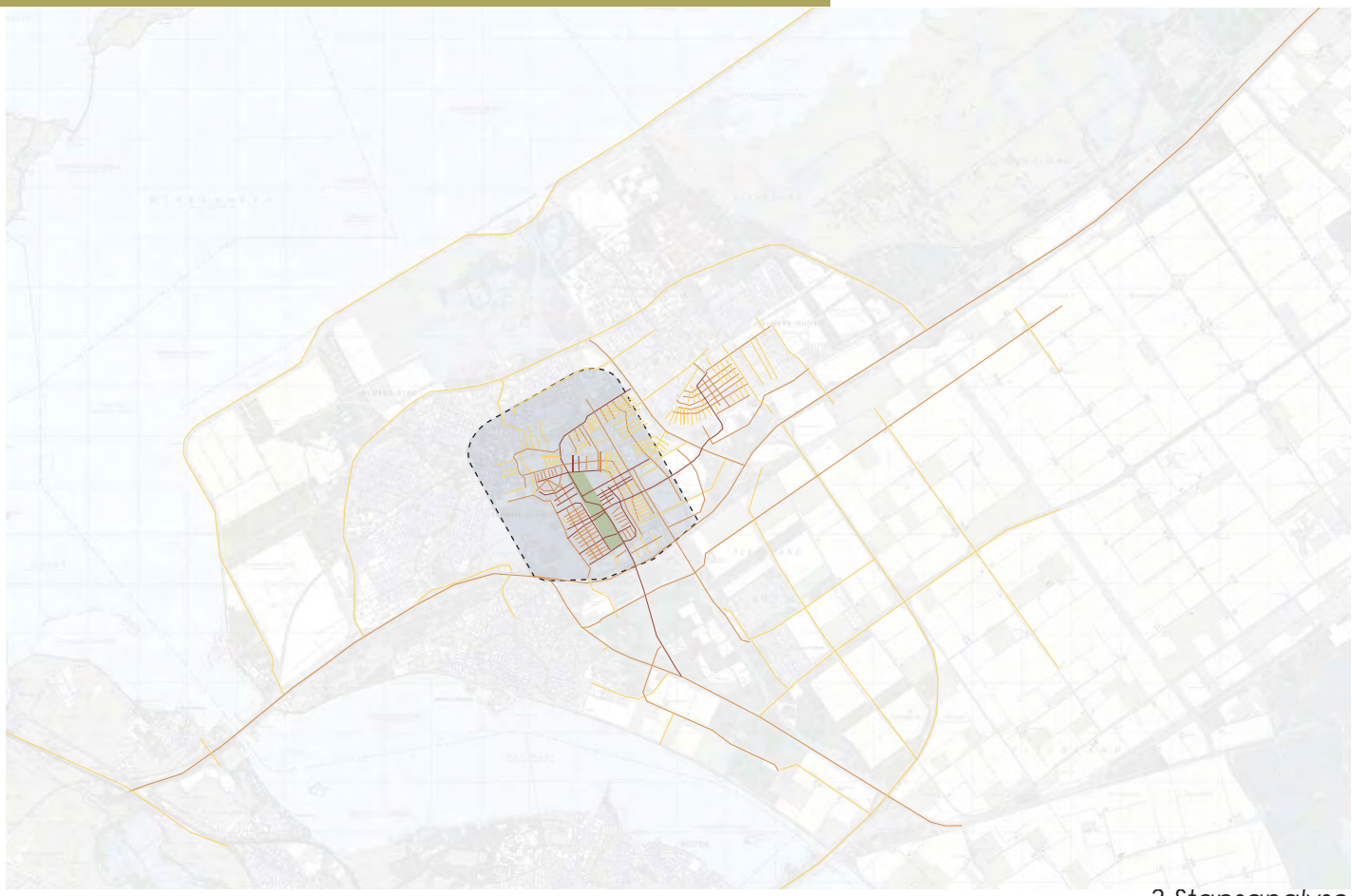

3 Stapsanalyse

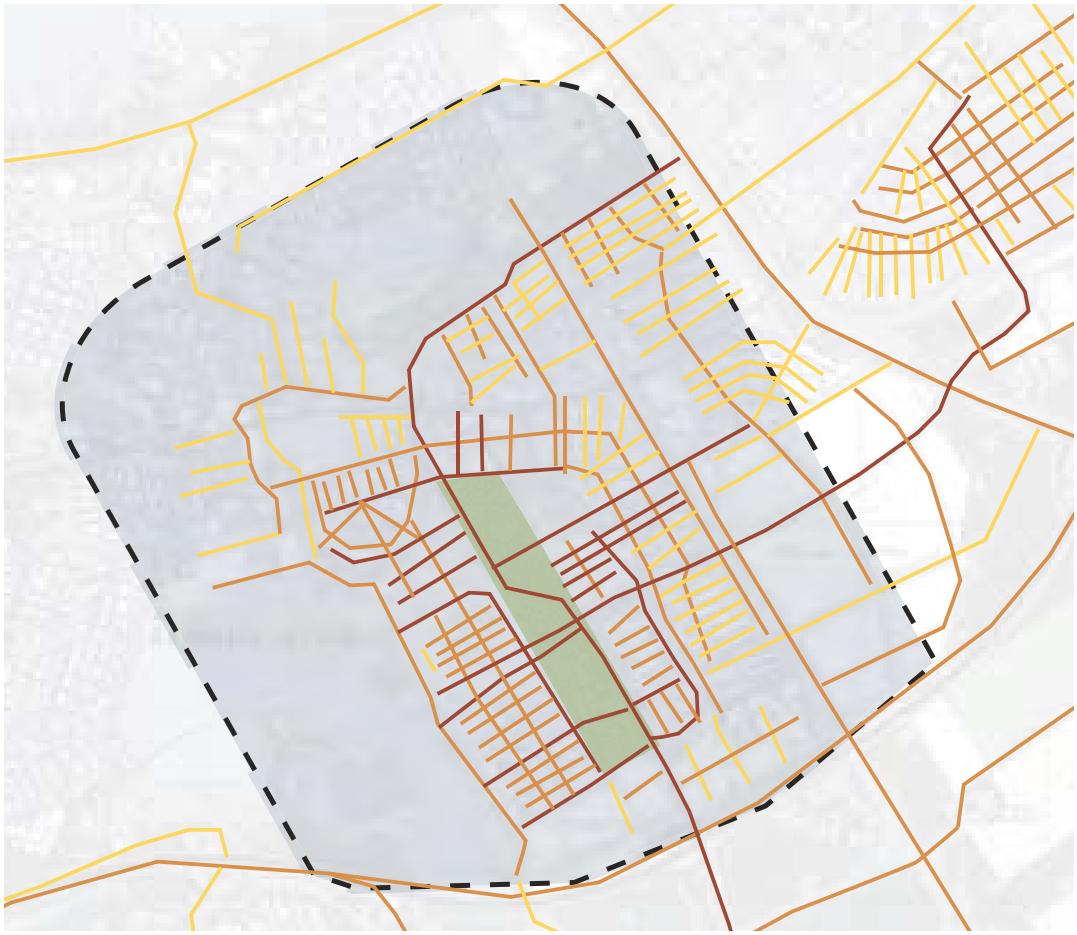

3 Stapsanalyse ingezoomed

stap 1

stap 2

stap 3

Om de verankering van het park met zijn omgeving te testen is gebruik gemaakt van de 3 stapsanalyse. Deze analyse toont aan hoever en hoe dicht het netwerk reikt door ten hoogste drie keer van richting te veranderen. De analyse bepaalt hiermee in hoeverre de openbare ruimte profielen georiënteerd zijn op het park, het gaat over 'mentale bereikbaarheid'. Vanaf het park zijn de direct uitkomende of langsgaande routes met rood aangegeven en zijn dus de eerste stap: Vanaf deze lijnen worden alle aansluitende wegen met oranje gemarkeerd en zijn dus de tweede stap vanaf het park. Dit wordt herhaald met de derde stap. Het resultaat geeft een duidelijke indruk of het park goed is geïntegreerd met de omliggende wijken/gebieden.

De verankering met de omliggende woonbuurten is goed. Met name richting de westkant tot het Weerwater en richting het oosten is de fijnmazigheid zeer groot. Als je kijkt naar het noordelijk deel van de bereikszone valt op dat, ondanks dat de eerste stap in de buurt komt, delen niet bereikt worden binnen drie stappen. Het park is met de S103 ook verankerd met het regionale netwerk, waardoor de drie-staps-analyse voor een groot deel de gehele regio bereikt. Een andere zeer sterke verbinding is de Hagevoortdreef; deze loopt van het Weerwater, door het park richting Almere Buiten. Door de verschillende autowegen door het park wordt het park letterlijk verankerd met de omliggende wijken.
De analyse laat zien dat een park van relatief bescheiden afmeting een zeer grote verankering heeft. Dit geeft het Laterna Magicapark een (boven-) stedelijke potentie.

Laterna Magicapark

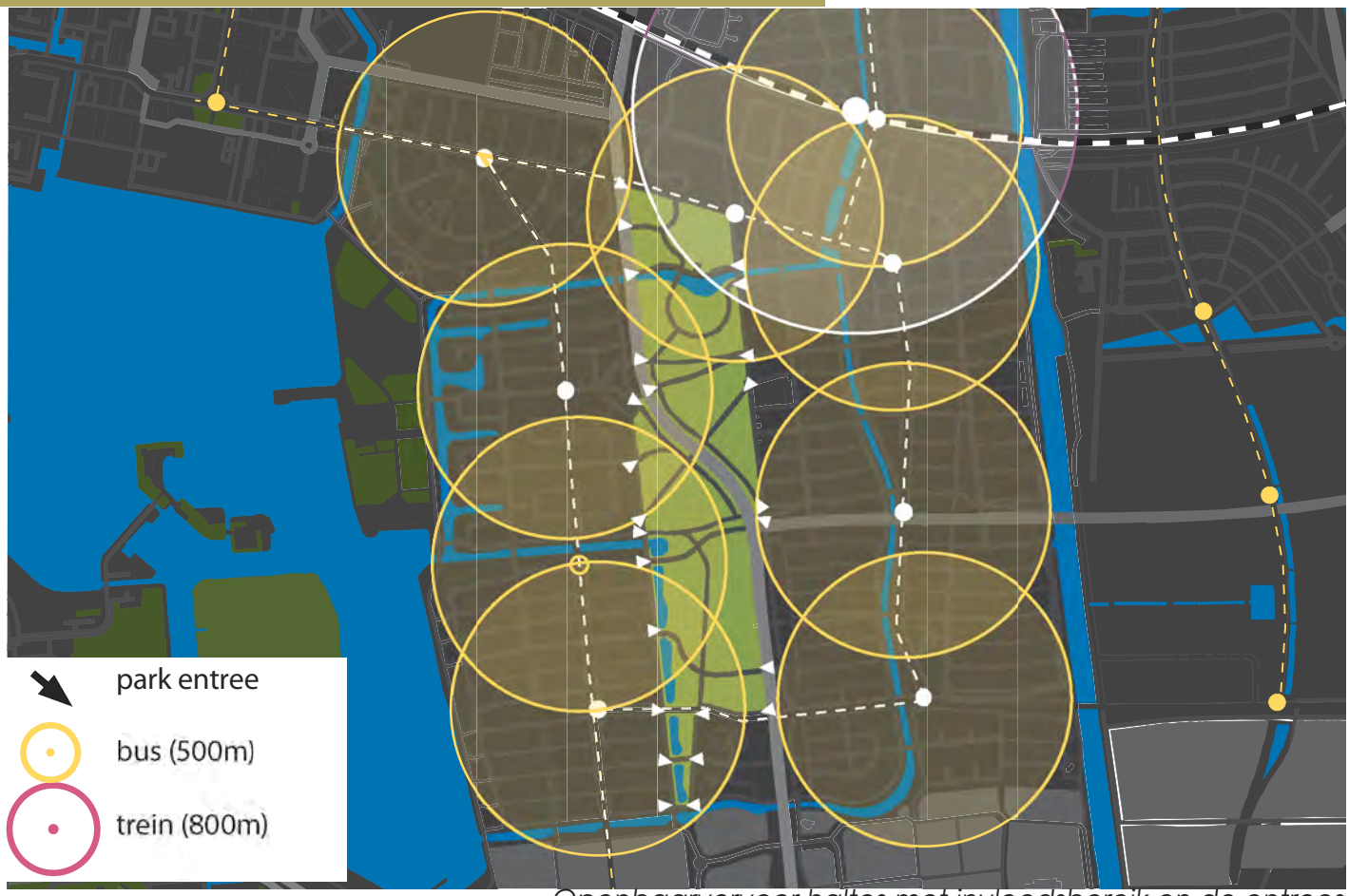

Openbaarvervoer haltes met invloedsbereik en de entrees

Aantal entrees bereikt door openbaar vervoer haltes & aantal entrees per km omtrek park

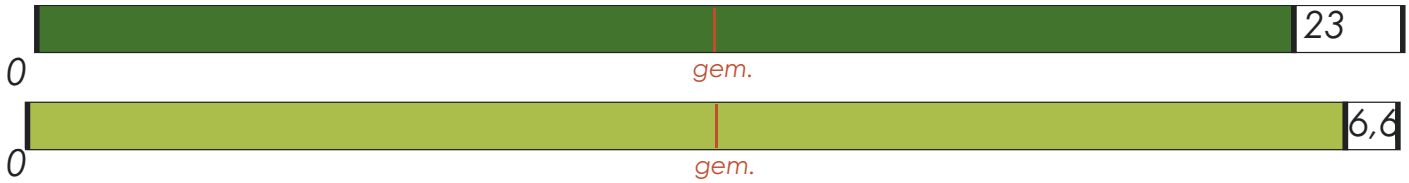

Toegankelijkheid

Voor het bepalen van de toegankelijkheid van het park zijn het aantal entrees geteld en is het bereik van de omliggende openbaar vervoerhaltes geanalyseerd. Om de bushaltes is een grens van 500 meter genomen en bij de treinstations 800 meter. Om de parken onderling te vergelijken zijn het aantal entrees die worden bereikt met de OV-haltes aangegeven en het aantal entrees per kilometer berekend.

Het Laterna Magicapark is zeer goed toegankelijk voor zowel voetgangers, fietsers, autoverkeer als met het openbaar vervoer. Het aantal en de positie van de ingangen tonen dat het park vanuit alle kanten goed toegankelijk is. Per kilometer omtrek park liggen 6,6 entrees, wat zeer hoog is in vergelijking met de andere parken. Daarnaast worden van de 25 entrees, 23 entrees bereikt door de invloedsgrenzen van bushaltes en het station Almere Parkwijk.

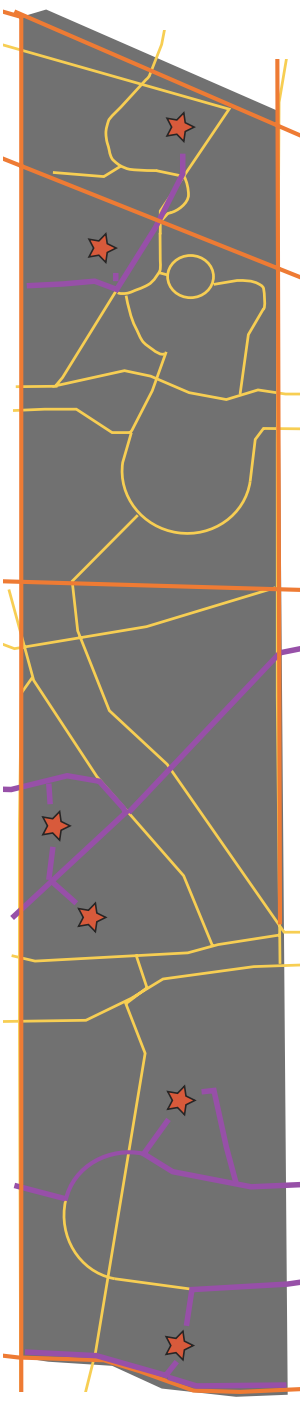

Doorgaande routes, routes naar functies en interne routes

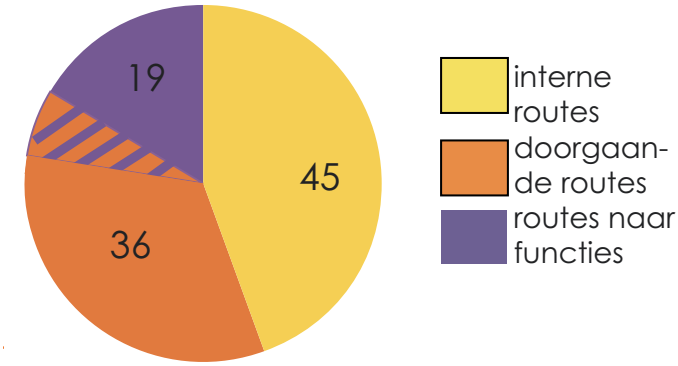

Verhouding routes naar functies, doorgaande en interne routes

Bij het aspect routes worden de paden door het park geanalyseerd naar de verhouding tussen de doorgaande routes, interne routes en routes naar aanwezige functies. Verder wordt er gekeken naar het interne bereik van het park. De fijnmazigheid van routes en de mogelijkheid met passanten bepalen de spreiding en intensiteit van gebruikers.

De kaart laat zien dat door de functies in het park diverse paden bestemd zijn als route naar deze voorzieningen. (paars) Het gaat hierbij om een percentage van 19 procent. Daarnaast is het aandeel doorgaande routes 36 procent van het totaal aantal paden. Deze doorgaande routes lopen voornamelijk in oost-westelijke richting tussen de woongebieden. Er is één doorgaande route in noord-zuidelijke richting, het Volksdanspad, die een verbinding vormt richting het centrum/station. Het totale aandeel routes is daarmee 55 procent van de totale lengte paden; dit is zeer hoog in vergelijking met de andere parken in Almere.

Laterna Magicapark

1.DAGELIJKS GEBRUIK 2. EXTRA FUNCTIES 3. FYSIEKE ELEMENTEN 4. BETEKENIS 5 HERKENBAARHEID

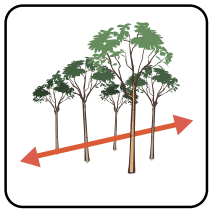
doorgaanspark

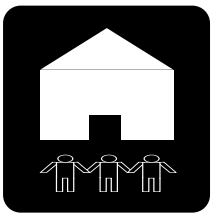
scholen

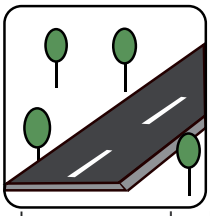
grote weg verdeelt

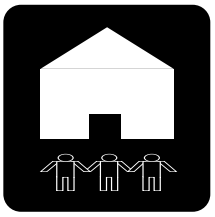
scholen

vissen

skate park

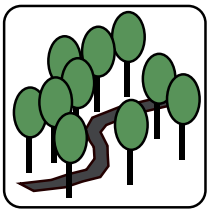
slingerende lijnen

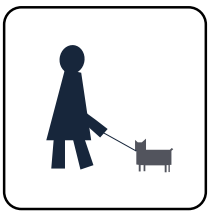
hond uitlaten

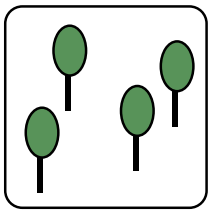
lage dichtheid bos

IDENTITEITSBEPALING

ORIENTATIE

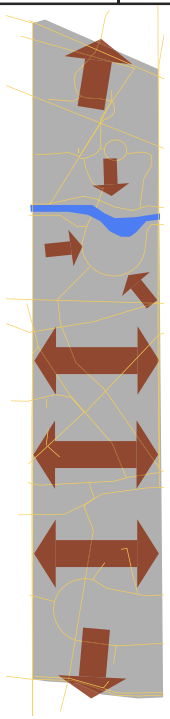

IMPRESSIE

Identiteit is een breed onderwerp om te onderzoeken. Identiteit kan worden vertaald in plaatjes, figuren of tekst en kan op verschillende manieren worden geïnterpreteerd. Verder heeft identiteit een psychologische en fysieke betekenis. Om grip te krijgen op dit complexe begrip is identiteit opgesplitst in vijf aspecten:
1) dagelijks gebruik: waarmee wordt het dagelijks gebruik geïdentificeerd?
2) extra functies: Welke functies dragen bij aan de herkenbaarheid van het park?
3) fysieke objecten en structuren: Welke fysieke objecten en structuren bepalen het karakter van het park?
4) betekenis: welke eigenschap van het park vertolkt de psychologische betekenis? Dit kan bijvoorbeeld een monument zijn of een speciale verzameling planten/dieren.
5) herkenbaarheid: Heeft het park een bepaald imago(of bijnaam), waar het park bekend om staat?
Aan deze vijf aspecten wordt een waardering gegeven om te bepalen welk aspect het zwaarst weegt bij de vorming van de identiteit.

Het Laterna Magicapark heeft geen sterke identiteit. Het is een groot park, dat wordt gebruikt om de hond uit te laten, te vissen en het functioneert vooral als doorgaanspark. In het park zijn niet veel dagelijkse gebruikers te zien. De fysieke elementen die bijdragen aan de identiteit van het park zijn niet karakteristiek: de S103 is een autoverbinding en verder heeft het park een bescheiden hoeveelheid beplanting. Alleen de verschillende voorzieningen geven het park een bepaalde herkenbaarheid. Hier ligt een potentiële betekenisdrager voor het park.

Conclusie Laterna Magicapark

Het Laterna Magicapark wordt met zijn oppervlakte van 25 hectare gecategoriseerd als stadsdeelpark; dit betekent een invloedsbereik van 1,6 kilometer. Het bereik van het park beslaat het zuidoosten van Almere Stad, waar ongeveer 44.360 inwoners wonen. Hiermee komt de gebruiksdruk van het park op zelfs 17,46 inwoners per are park. Dit is erg hoog vergeleken met de andere parken in Almere. Doordat het Laterna Magicapark dichtbij andere parken ligt die op de dezelfde schaal fungeren daalt de gebruikersdruk echter naar 6,65 inwoners per are park. Deze hoge mate van concurrentie zorgt dus voor een afname van 62 procent; dit percentage is overigens gemiddeld vergeleken met andere parken in Almere. Doordat de dichtheid binnen het bereik redelijk hoog is, blijft de gebruiksdruk het hoogst van alle onderzochte parken in Almere.

Deze hoge gebruiksdruk wordt versterkt door de grote hoeveelheid voorzieningen in de omgeving. Daarnaast zorgt de hoge mate van diversiteit voor een spreiding van het gebruik gedurende de dag.

De drie-staps-analyse wijst uit dat de verankering van het park vooral direct om het park en het oostelijk deel van het bereik erg goed is. De fijnmazigheid van het bereikte netwerk is ook zeer hoog. In het westelijk deel lopen de verbindingen dood op het Weerwater. De openbaar vervoer verbindingen lopen vlak langs het park waardoor 23 van de 26 entrees worden bereikt door de invloedszone van de haltes. Daarnaast zorgen de 26 entrees voor een goede toegankelijkheid vanuit verschillende kanten en komt de spreiding van de entrees neer op 6,6 entrees per kilometer. Deze factor is het hoogst van de andere onderzochte stadsparken in Almere.

De noord-zuid routes liggen langs de randen van het park waardoor minder geprofiteerd wordt van het potentieel gebruik van passanten. De oost-west verbindingen zorgen daarentegen voor meer uitwisselingsmogelijkheden met het park. Het totale aandeel doorgaande routes komt op 36 procent van het totale padenstelsel. Ook de grote hoeveelheid voorzieningen in het park zorgt voor extra gebruikers/passanten waardoor het aandeel routes uitkomt op 55 procent van het padennetwerk in het park; dit is hoog vergeleken met de andere stadsparken in Almere. De voorzieningen, voornamelijk kinderopvang en scholen bepalen enigszins de identiteit van het park. Daarnaast dragen ook de ruimtelijke elementen hieraan bij, maar deze vormen niet een erg sterk identiteitsaspect. Hierdoor kan geconcludeerd worden dat het park sterke identiteitselementen mist.

De ligging en de verrassend goede contextfactoren laten zien dat het Laterna Magicapark zeker potenties heeft voor een stedelijke ontwikkeling. Het karakter van een levendig scholeneiland in de stad kan een aantrekkelijk park opleveren in een minder traditionele betekenis dan het gewone groene stadspark.

Een waardering van de succes- en faalfactoren

De geanalyseerde factoren van de acht parken en groengebieden in Almere geven inzicht in de stedelijke context, die gebruikers oplevert voor deze gebieden. Met behulp van deze factoren kunnen aanpassingen in de omgeving aangebracht worden om een intensiever gebruik te bevorderen.
Met name bij de factor Uniciteit blijkt dat er een overmaat aan parken en groengebieden in Almere te vinden is. Dit vraagt om een selectieve inzet van middelen, waarbij de vraag legitiem is of alle groengebieden in de huidige omvang behouden moeten blijven. Tegen de achtergrond van de voortgaande woningbehoefte kan overwogen worden om sommige groengebieden te verkleinen of te transformeren naar toekomstige groene woonwijken of werkterreinen.
Om deze afweging eventueel te kunnen maken is het zinvol de parken te vergelijken op basis van hun succes- en faalfactoren.

De parken en groengebieden van Almere kunnen allereerst ten opzichte van elkaar worden vergeleken. Dit geeft een eerste inzicht in de verschillende posities van deze gebieden in het stedelijk weefsel van de stad. Door een waardering toe te kennen aan de verschillende uitkomsten zijn de factoren om te zetten in een vergelijkende schaal van succes of falen. Een mogelijk nadeel van een vergelijking van de groengebieden van Almere is dat er alleen sprake is van een onderlinge vergelijking. Dit kan de verwachting wekken dat het park met de hoogste score de levendigheid van een Amsterdams Vondelpark zou kunnen bieden.
Het onderzoek van de Technische Universiteit Delft naar goed en weinig gebruikte parken in Nederland biedt de mogelijkheid om de resultaten van de groengebieden in Almere af te zetten tegen andere vergelijkbare terreinen in Nederland. Er is op deze manier een landelijke schaal ontwikkeld verlopend van heel goed gebruikte naar heel sporadisch gebruikte parken en groengebieden.

Een ander risico is om de parken van de verschillende formaten zonder meer met elkaar te vergelijken. Ontwerpers van de groengebieden weten dat de grootste terreinen een minder extensief gebruik kennen dan de kleinere stadsparken. Daarom krijgen de grootste terreinen ook de extensieve inrichting van een bos, meer, moeras of weide. Deze terreinen zijn dan ook bij extensief gebruik aantrekkelijk. De kleinere parken kennen een intensiever inrichting met speelterreinen, grasvelden en soms pleinachtige onderdelen. Deze inrichting komt met een intensiever gebruik beter tot zijn recht.
Om de resultaten van de parken en groengebieden in Almere op dit aspect meer betekenis te geven, is voor elk formaat de vergelijking gemaakt met een goed gebruikt terrein elders in Nederland.

Deze groengebieden en parken zijn:

regionale parken/stadsnatuur:
Amsterdamse Bos
oppervlakte 935 ha

grote stadsparken:
Kralingse Bos Rotterdam
oppervlakte 350 ha

kleine stadsparken:
Zuiderpark Den Haag
oppervlakte 100 ha

stadsdeelparken:
Vondelpark Amsterdam
oppervlakte 47 ha.

Het Bereik is een vastgestelde contour rond het park; de maat van de contour is bepaald door de oppervlaktecategorie waarin het park is ingedeeld. Deze contour is het theoretische bereik van het park waarvan het merendeel van de bezoekers uit afkomstig is.
Vervolgens worden barrières in ogenschouw genomen die het theoretische bereik beperken. Hoe groter het park, hoe groter ook de barrière moet zijn om bezoekers te belemmeren naar deze groenvoorziening te gaan. Een autosnelweg is een barrière voor kleinere parken, maar blijkt geen belemmering te zijn voor de grote stadsparken. Op deze wijze wordt het theoretische bereik opnieuw bepaald in het feitelijke bereik.

Naarmate het feitelijke bereik meer samenvalt met het theoretische bereik wordt de effectiviteit van het park vergroot. Omgekeerd zal bij een groot verschil tussen theoretisch en feitelijk bereik het potentieel aantal bezoekers sterker worden gereduceerd. Dit maakt het mogelijk om de effectiviteit van het bereik te bepalen en te waarderen.

het percentage feitelijk bereik van het theoretisch bereik	waardering
100%	+ +
80-100%	+
60-80%	+ -
40-60%	-
<40%	- -

Hiermee kan een waardering worden opgesteld voor het bereik van de parken en groengebieden van Almere. De parken kunnen per categorie vergeleken worden met de vier andere parken.
Voor de parken in Almere is zichtbaar dat de kleinere parken een betere waardering halen voor de factor Bereik dan de grote parken. De invloed van het IJsselmeer en de Randmeren laten zich vooral gelden bij de grotere parken. Voor de kleinste parken wordt de Rijksweg A6 een inperking, maar slechts in geringe mate. De referentieparken scoren in ieder geval beter dan de vergelijkbare groengebieden in Almere.

PARKEN	PERCENTAGE VAN HET BEREIK	**WAARDERING**
regionale parken		
Noorderplassen	<40%	**- -**
Almeerderhout	<40%	**- -**
Amsterdamse Bos	80 - 100 %	**+**
grote stadsparken		
Weerwater	60 - 80 %	**+ -**
Beginbos	40 - 60 %	**-**
Kralingse Bos Rotterdam	100 %	**+ +**
kleine stadsparken		
Hannie Schaftpark	100 %	**+ +**
Beatrixpark	80 - 100 %	**+**
Zuiderpark Den Haag	100 %	**+ +**
stadsdeelparken		
Meridiaanpark	80 - 100 %	**+**
Laterna Magicapark	80 - 100 %	**+**
Vondelpark Amsterdam	100 %	**+ +**

Een gedeelte van het Bereik kan onbebouwd gebied zijn in de vorm van agrarisch gebied, water of andere parken. Het aandeel van het bebouwd gebied komt tot uitdrukking in de factor Dichtheid. Door het aantal inwoners binnen het bereik te relateren aan het parkoppervlakte ontstaat een verhouding die de mogelijke gebruiksdichtheid weergeeft van aantal inwoners per are park.

De categorieën voor de Dichtheid zijn op een landelijke schaal:

het percentage feitelijk bereik van het theoretisch bereik	waardering
> 30 inwoners / are	+ +
20 - 30 inwoners per are	+
10 - 20 inwoners per are	+ -
5 - 10 inwoners per are	-
< 5 inwoners per are	- -

Opvallend is de hogere dichtheid voor de kleinere parken dan voor de grotere parken. Dit is het gevolg van de grote hoeveelheid onbebouwde gebieden binnen het bereiksveld van de grootste parken, zoals andere parken, agrarisch gebied en meren. Hierop is de extensieve inrichting van deze grote groengebieden dan ook afgestemd. Ook nu valt op dat de Nederlandse referentieparken hoger scoren dan de vergelijkbare gebieden in Almere, zelfs wanneer de toekomstige bevolkingsgroei tot 2030 meegerekend wordt.
Alleen het Laterna Magicapark, het Hannie Schaftpark en het Weerwater zijn enigszins vergelijkbaar met de referentieparken. Het verschil in gebruiksdruk van tenminste 7 inwoners per are park met de referentieparken is echter nog zeer groot.

PARKEN	AANTAL INWONERS / ARE PARK 2006	AANTAL INWONERS / ARE PARK 2030	**WAARDERING (ALMERE: 2030)**
regionale parken			
Noorderplassen	1,79	3,00	**- -**
Almeerderhout	1,56	2,64	**- -**
Amsterdamse Bos	13,68		**+ -**
grote stadsparken			
Weerwater	6,81	11,35	**+/-**
Beginbos	5,11	8,12	**-**
Kralingse Bos Rotterdam	18,0		**+ -**
kleine stadsparken			
Hannie Schaftpark	14,04	14,04	**+ -**
Beatrixpark	7,94	10,60	**+ -**
Zuiderpark Den Haag	21,0		**+**
stadsdeelparken			
Meridiaanpark	7,32	7,32	**-**
Laterna Magicapark	17,46	17,46	**+ -**
Vondelpark Amsterdam	37,23		**+ +**

Naarmate het bereik van een park wordt gedeeld met meer andere parken zal de intensiteit van het gebruik afnemen. Het percentage van het bereik dat overlapt kan worden berekend en ter vergelijking gewaardeerd.

percentage overlap	waardering
0 % afname tov dichtheid	+ +
0 - 25 % afname tov dichtheid	+
25 - 50 % afname tov dichtheid	+ -
50 - 75 % afname tov dichtheid	-
> 75 % afname tov dichtheid	- -

De gebruiksdruk kan tevens opnieuw berekend worden na vermindering van het aantal inwoners in de overlappende gebieden. Dit geeft inzicht in de mate waarin de overlappende parken concurreren met het betreffende park.

Opvallend voor alle parken is de sterke daling van de gebruiksdruk als gevolg van de grote hoeveelheid overlappingen met andere parken. Het Meridiaanpark in Almere heeft een behoorlijk unieke ligging; dit resulteert in de laagste daling van alle getoonde parken. Zelfs de bekende Nederlandse referentieparken kennen een aanzienlijke daling. Er zijn veel parken aangelegd in en rond de Nederlandse steden.

Hierbij is niet gerekend met de voorkeur van inwoners om uit de keuzemogelijkheden voor een specifiek park te kiezen. Het bereik van het Amsterdamse Bos bijvoorbeeld wordt overlapt door Spaarnwoude, de Vinkeveense Plassen en het Twiske. Uit tellingen blijkt dat Amsterdammers vaker voor het Amsterdamse Bos kiezen dan voor de andere recreatiegebieden. Deze voorkeur komt bij de factor Identiteit als aantrekkingskracht van het park aan de orde.

PARKEN	DICHTHEID PROGNOSE	NA UNICITEIT	PERCENTAGE	**WAARDERING**
regionale parken				
Noorderplassen	3,00	0,65	66%	-
Almeerderhout	2,64	0,57	66%	-
Amsterdamse Bos	13,68	3,83	72%	-
grote stadsparken				
Weerwater	11,35	2,75	76%	- -
Beginbos	8,12	1,91	76%	- -
Kralingse Bos Rotterdam	18,00	11,67	36%	+ -
kleine stadsparken				
Hannie Schaftpark	14,04	4,30	69%	-
Beatrixpark	10,60	2,60	75%	- -
Zuiderpark Den Haag	21,00	12,50	40%	+ -
stadsdeelparken				
Meridiaanpark	7,32	6,00	18%	+
Laterna Magicapark	17,46	6,65	62%	-
Vondelpark Amsterdam	37,23	27,12	28%	+ -

Conclusie Gemengde voorzieningen

In een zone van 600 meter rond de parken zijn de gemengde voorzieningen in kaart gebracht. De gebruikers en bezoekers van deze voorzieningen kunnen een aanvulling op de parkbezoekers vormen uit de woongebieden. Met name op tijden dat vanuit de omliggende woningen minder gebruik gemaakt wordt van het stadspark kunnen gemengde voorzieningen parkbezoekers opleveren.
Het aantal voorzieningen kan berekend worden in een verhouding van het aantal voorzieningen per hectare rand. Ook hieruit volgt een gebruiksdruk die de levendigheid van het parkbezoek beschrijft.

het aantal voorzieningen binnen 600 meter per hectare	waardering
> 5,0 voorzieningen / ha	+ +
2,5 - 5,0 voorzieningen per ha	+
1,0 - 2,5 voorzieningen per ha	+ -
0,5 - 1,0 voorzieningen per ha	-
< 0,5 voorzieningen per ha	- -

Het aantal voorzieningen in kaart gebracht geeft het volgende overzicht. Hierin zijn het aantal voorzieningen weergegeven en de totale oppervlakte van de 600 meter brede rand rondom het park. De deling van beide getallen geeft de intensiteit van de gemengde voorzieningen in de rand weer.

Vergeleken bij de landelijke referentieparken zijn er rond de parken in Almere minder voorzieningen aan te treffen. De parken profiteren dus relatief minder van andere functies, die gebruikers voor het park kunnen opleveren. Opvallend is dat het Weerwater en het Hannie Schaftpark voor Almere een behoorlijke score halen wat betreft de gebruiksdruk van gemengde voorzieningen. De nabijheid van het stadscentrum is hiervan de belangrijkste reden. De regionale parken hebben door hun ligging aan de rand van de stad weinig profijt van voorzieningen rond het groengebied. Ook voor het Amsterdamse Bos geldt dat de gebruiksdruk door omliggende functies laag is vergeleken met de echte stadsparken.

PARKEN	TOTAAL AANTAL VOORZIENINGEN IN DE 600M-RAND	OPPERVLAKTE 600M-RAND	GEBRUIKSDRUK VOORZIENINGEN / HECTARE	**WAARDERING**
regionale parken				
Noorderplassen	1061	1392 ha	0,8	**-**
Almeerderhout	410	1512 ha	0,3	**--**
Amsterdamse Bos	560	990 ha	0,6	**-**
grote stadsparken				
Weerwater	606	468 ha	1,3	**+ -**
Beginbos	703	750 ha	0,9	**-**
Kralingse Bos Rotterdam	1295	510 ha	2,5	**+**
kleine stadsparken				
Hannie Schaftpark	281	276 ha	1,0	**+ -**
Beatrixpark	184	342 ha	0,5	**-**
Zuiderpark Den Haag	1503	312 ha	4,8	**+**
stadsdeelparken				
Meridiaanpark	97	318 ha	0,3	**- -**
Laterna Magicapark	100	312 ha	0,3	**- -**
Vondelpark Amsterdam	5245	348 ha	15,1	**+ +**

De verankering van de parken is onderzocht met behulp van de driestaps methode. Uit deze kaartanalyses blijkt hoe de parken verankerd zijn met hun omgeving. Daarbij is een relatie te onderkennen met het gedefinieerde bereik van de parken. Het gaat hierbij om de vraag of het park met een hoge fijnmazigheid verankerd is binnen het vastgestelde bereik van het park. Als dit het geval is, kunnen de inwoners binnen het bereiksgebied eenvoudig met ten hoogste drie afslagen het park bereiken. Daarmee maakt het park deel uit van hun mental map, het territorium waarbinnen de bewoners zich kunnen oriënteren in hun stad. De mate van verankering van de parken kan vergeleken en gewaardeerd worden. Bij een goede verankering is een groot deel van het bereiksveld aangesloten en sommige lijnen strekken zich zelfs verder uit. Bij een slechte verankering zijn grote gedeelten van het bereiksveld niet aangesloten op het park.

de verankering in drie stappen binnen het bereiksgebied	waardering
80 - 100% is verankerd	+ +
60 - 80% is verankerd	+
40 - 60% is verankerd	+ -
20 - 40% is verankerd	-
< 20% is verankerd	- -

De verankering van de acht parken en groengebieden in Almere kan vergeleken worden met andere voorbeelden in Nederland.
Uit de vergelijking blijkt dat bijna alle parken van Almere goed verankerd zijn. Bij het ontwerp van de nieuwe stad is duidelijk veel aandacht geschonken aan een goede verankering van de parken. De goede ligging aan hoofdinfrastructuur geeft een grote lengte aan het netwerk van lijnen. Anderzijds zijn de woonstraten door het sterk hiërarchische stratenpatroon niet diep verankerd aan de parken. Door verbindingen te maken tussen de verschillende stadsdelen en buurten kan hierin verbetering worden aangebracht.

PARKEN	PERCENTAGE VAN HET BEREIK VERANKERD	**WAARDERING**
regionale parken		
Noorderplassen	25%	**-**
Almeerderhout	90%	**+ +**
Amsterdamse Bos	100%	**+ +**
grote stadsparken		
Weerwater	80%	**+**
Beginbos	90%	**+ +**
Kralingse Bos Rotterdam	40%	**-**
kleine stadsparken		
Hannie Schaftpark	75%	**+**
Beatrixpark	50%	**+ -**
Zuiderpark Den Haag	100%	**+ +**
stadsdeelparken		
Meridiaanpark	95%	**+ +**
Laterna Magicapark	90%	**+ +**
Vondelpark Amsterdam	80%	**+**

Conclusie

De toegankelijkheid van het park wordt beoordeeld aan de hand van de bereikbaarheid met openbaar vervoer en het aantal ingangen per kilometer omtrek. Hierin wordt het gemak of het comfort uitgedrukt waarmee het park toegankelijk is.
Uit een landelijke vergelijking kunnen de volgende waarden worden afgeleid:

het percentage van de entrees bereikt met openbaar vervoer	het aantal entrees per kilometer omtrek (afgerond)	waardering
80 - 100 %	> 5	+ +
60 - 80 %	4	+
40 - 60 %	3	+ -
20 - 40 %	2	-
< 20 %	< 1	- -

Toegankelijkheid

Hiermee kan de toegankelijkheid voor de verschillende parken in Almere worden weergegeven.

Uit de waardering blijkt dat de parken en groengebieden van Almere goed scoren, ook in vergelijking met de Nederlandse toppers. Alleen de Noorderplassen, het Almeerderhout en het Beginbos blijven hierin achter. Voor de beide regionale parken kan bij de nieuwe bebouwing van Almere Pampus en Almere Hout hierin verbetering worden aangebracht. Voor het Beginbos ligt de situatie, ingeklemd tussen de rijksweg A6 en het Gooimeer, veel slechter. Hierin kan weinig verbetering worden aangebracht.

PARKEN	AANTAL ENTREES	% ENTREES GEDEKT OV	OMTREK IN KM	ENTREES/KM	**WAARDERING**
regionale parken					
Noorderplassen	12	0%	22,0	0,5	**- -**
Almeerderhout	13	15%	24,0	0,5	**- -**
Amsterdamse Bos	25	40%	15,3	1,6	**+ -**
grote stadsparken					
Weerwater	33	88%	6,6	5,0	**+ +**
Beginbos	16	13%	11,3	1,4	**-**
Kralingse Bos Rotterdam	16	69%	7,3	2,2	**+**
kleine stadsparken					
Hannie Schaftpark	14	64%	3,4	4,1	**+**
Beatrixpark	18	78%	4,5	4,0	**+**
Zuiderpark Den Haag	5	100%	4,0	1,3	**+**
stadsdeelparken					
Meridiaanpark	18	50%	4,1	4,4	**+**
Laterna Magicapark	25	92%	4,0	6,3	**+ +**
Vondelpark Amsterdam	20	100%	4,6	4,3	**+ +**

Het percentage van de totale lengte aan paden in het park of groengebied, dat duidelijk een route vormt, geeft een indruk van het aandeel passanten op het totaal van de gebruikers en bezoekers. Een route is daarbij een verbinding van woongebieden met functies of stadscentra, die via het park kunnen worden bereikt. Wanneer het percentage lager wordt, is het aandeel routes minder. De levendigheid die passanten brengen, neemt daarmee af. Wanneer het aandeel doorgaande routes toeneemt, wordt het park meer en meer een doorgangsruimte. De rust in het park, die ook gezocht wordt, kan daardoor echter ook afnemen.

het percentage voor routes	waardering
> 50 % van de totale padenlengte	+ +
35 - 50 % van de totale padenlengte	+
20 - 35 % van de totale padenlengte	+ -
5 - 20 % van de totale padenlengte	-
< 5 % van de totale padenlengte	- -

Van de parken in Almere hebben het Weerwater en het Laterna Magicapark een groot aandeel routes voor passanten. De paden van het eerste park vormen een rondje om de plas. Zolang het Weerwater weinig intensief wordt gebruikt, zal het doorgaande karakter geen overlast geven en juist bijdragen aan de levendigheid. Het Laterna Magicapark is daarbij vergeleken eerder een doorgangspark. Opvallend weinig routes heeft het Almeerderhout; bij de ontwikkeling van nieuwe woonbuurten ten oosten van het bos kan hieraan aandacht besteed worden.
De Noorderplassen lijken, gezien de score, een goede verdeling van routes voor intern gebruik en passanten te bieden. Hierbij speelt echter een rol dat er in dit groengebied heel weinig routes zijn en daardoor niet veel passanten van het gebied gebruik zullen maken. Dit gegeven draagt bij aan het extensieve karakter van het gebied.
Ook valt te zien dat de relatief kleinere parken van Almere een goede verdeling kennen tussen interne paden en doorgaande routes. Hieruit blijkt ook de kundigheid waarmee deze parken zijn ontworpen.

PARKEN	PERCENTAGE VOOR ROUTES	PERCENTAGE PADEN VOOR VOORZIENINGEN	PERCENTAGE TOV TOTALE LENGTE	**WAARDERING**
regionale parken				
Noorderplassen	40%	0%	40%	**+**
Almeerderhout	10%	0%	10%	**-**
Amsterdamse Bos	18%	4%	22%	**+ -**
grote stadsparken				
Weerwater	45%	20%	65%	**+ +**
Beginbos	15%	0%	15%	**-**
Kralingse Bos Rotterdam	4%	4%	8%	**-**
kleine stadsparken				
Hannie Schaftpark	20%	10%	30%	**+ -**
Beatrixpark	20%	10%	30%	**+ -**
Zuiderpark Den Haag	23%	0%	23%	**+ -**
stadsdeelparken				
Meridiaanpark	17%	8%	25%	**+ -**
Laterna Magicapark	36%	19%	55%	**+ +**
Vondelpark Amsterdam	40%	0%	40%	**+**

De identiteit van de parken is geanalyseerd aan de hand van vijf verschillende aspecten:
1. het dagelijks gebruik,
2. extra functies als aanvullend programma,
3. fysieke elementen,
4. betekenis en
5. herkenbaarheid.
Het aantal elementen per aspect geeft een indicatie van de mate van identiteit van het groengebied of park.

Op basis van deze verschillende onderdelen kan een indicatieve vergelijking gemaakt worden van de identiteit van de parken in Almere. Ook blijkt uit bovenstaand overzicht op welke onderdelen het park beter en minder goed is beoordeeld.
Vergeleken bij de vier topparken in Nederland is de waardering voor de parken in Almere behoorlijk groot. Vooral de Noorderplassen en het Weerwater zijn met hun grote wateroppervlakte aantrekkelijke en karakteristieke gebieden in de stad. De herinrichting van het Beatrixpark heeft zeker ook bijgedragen aan een sterker imago voor dit park. De criteria voor de beoordeling geven een handvat bij de verdere ontwikkeling van de overige parken van Almere. Het toont aan op welke aspecten de huidige situatie kan worden versterkt.

PARKEN	**WAARDERING**
regionale parken	
Noorderplassen	+
Almeerderhout	+ -
Amsterdamse Bos	+ +
grote stadsparken	
Weerwater	+
Beginbos	- -
Kralingse Bos Rotterdam	+ +
kleine stadsparken	
Hannie Schaftpark	+ -
Beatrixpark	+
Zuiderpark Den Haag	+ +
stadsdeelparken	
Meridiaanpark	-
Laterna Magicapark	-
Vondelpark Amsterdam	+ +

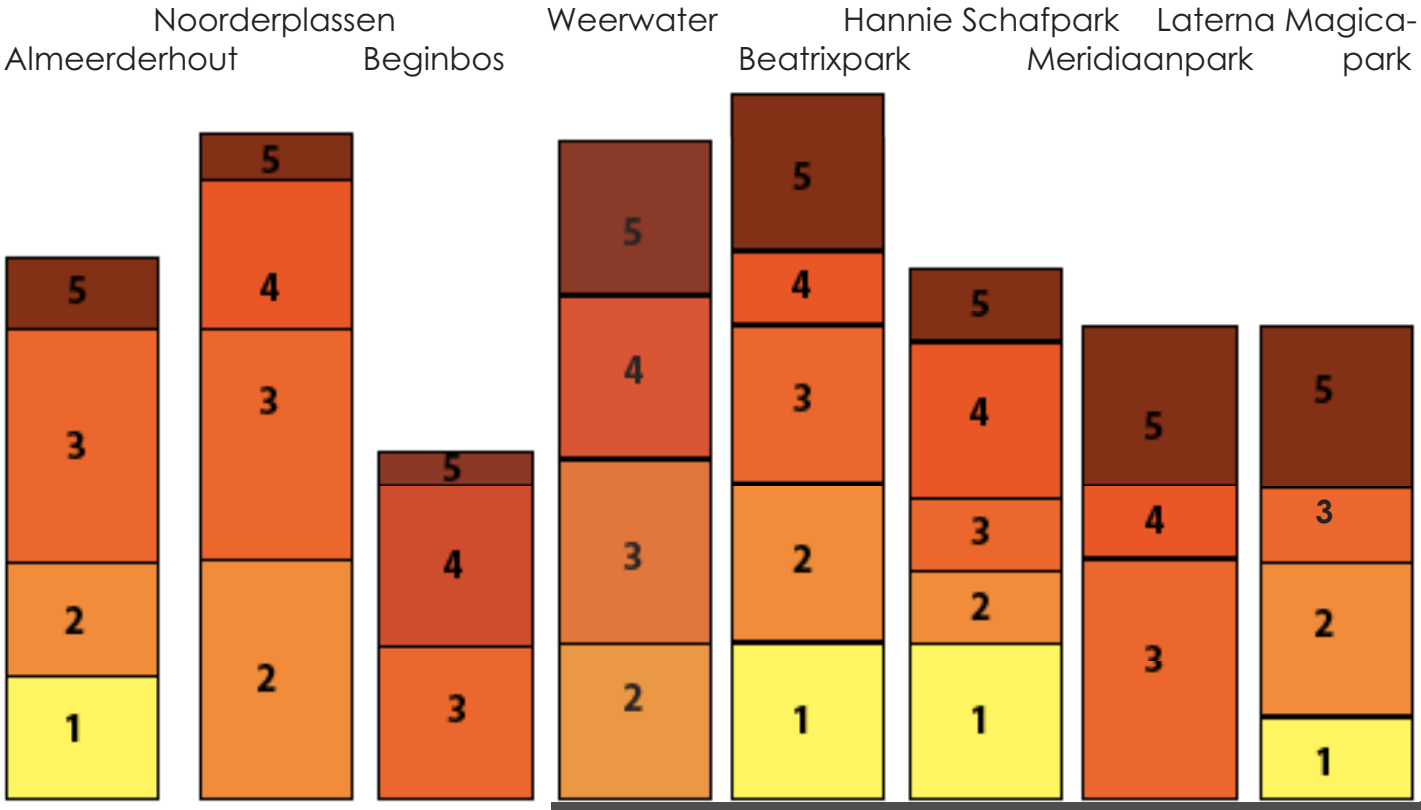

Eindconclusie

Voor alle acht factoren kan een totaal overzicht gemaakt worden, waaruit de beoordeling van de parken en groengebieden blijkt. Vergelijkbaar aan een onderzoek van de Consumentengids krijgen alle onderzochte parken hun score per factor.
Hierbij is de volgende score aangehouden:

score	telling
+ +	+2
+	+1
+ -	0
-	-1
- -	-2

Door optelling van de waarden per factor ontstaat een eindwaardering. Alle scores per factor opgeteld levert een eindscore op. De eindscore varieert tussen maximaal -16 en +16. Hierbij wordt elke factor gelijk gewaardeerd; daarmee wordt voorbijgegaan aan de mogelijkheid dat de ene factor een zwaarderwegend motief is voor het parkbezoek dan een andere factor. De betekenis van de waardering voor de afzonderlijke factoren is daardoor belangrijker dan de uiteindelijke eindscore.

PARKEN	BEREIK	DICHTHEID	UNICITEIT	GEMENGDE VOORZIENINGEN	VERANKERING	TOEGANKELIJKHEID	ROUTES	IDENTITEIT	**TOTALE WAARDERING**
regionale parken									
Noorderplassen	- -	- -	-	-	-	- -	+	+	-7
Almeerderhout	- -	- -	-	- -	+ +	- -	-	+ -	-8
Amsterdamse Bos	+	+ -	-	-	+ +	+ -	+ -	+ +	+3
grote stadsparken									
Weerwater	+ -	+ -	- -	+ -	+	+ +	+ +	+	+4
Beginbos	-	-	- -	-	+ +	-	-	- -	-7
Kralingse Bos Rotterdam	+ +	+ -	+ -	+	-	+	-	+ +	+4
kleine stadsparken									
Hannie Schaftpark	+ +	+ -	-	+ -	+	+	+ -	+ -	+3
Beatrixpark	+	+ -	- -	-	+ -	+	+ -	+	0
Zuiderpark Den Haag	+ +	+	+ -	+	+ +	+	+ -	+ +	+9
stadsdeelparken									
Meridiaanpark	+	-	+	- -	+ +	+	+ -	-	+1
Laterna Magicapark	+	+ -	-	- -	+ +	+ +	+ +	-	+3
Vondelpark Amsterdam	+ +	+ +	+ -	+ +	+	+ +	+	+ +	+12
Waardering 8 parken Almere	**0**	**-6**	**-9**	**-9**	**+9**	**+2**	**+3**	**-1**	
Score voor de 4 referentieparken	**+7**	**+3**	**-1**	**+3**	**+4**	**+4**	**0**	**+8**	

Wanneer we naar de resultaten kijken valt op dat de regionale parken de laagste eindscore hebben. Dit is enigszins te verwachten; deze regionale parken liggen aan de rand van de stad, waardoor het bereik en het aantal inwoners binnen het bereik sterk is ingeperkt. Bovendien is in de vormgeving van deze parken begrijpelijkerwijs rekening gehouden met extensief gebruik: het bos, het moeras en de plas lenen zich bij uitstek voor onregelmatig en extensief gebruik. In het algemeen geldt dat hoe kleiner het park, hoe hoger de eindscore zal uitvallen. Bij de vier referentieparken is dit ook waar te nemen.
Opvallend is echter dat voor de parken in Almere niet geldt dat hoe kleiner het park, hoe hoger de eindwaardering is. Het Weerwater, het Hannie Schaftpark en het Laterna Magicapark scoren positief. Hier zijn op grond van deze uitkomsten de gunstigste perspectieven aanwezig voor de ontwikkeling naar een levendig gebruikt stadspark. Het Beatrixpark en het Meridiaanpark hebben een matige score. Hiervoor geldt dat verbeteringen in de stedenbouwkundige context zeker wenselijk zijn. Het Beginbos haalt een lage score. Te verwachten valt dat dit ook voor het toekomstige Pampushout het geval zou zijn, als dit in de analyse was meegenomen.

Belangrijker nog dan alle parken met elkaar te vergelijken is het onderlinge verschil van de parken binnen dezelfde formaatcategorie te beschouwen. Dan blijkt dat alle parken van Almere beduidend lager scoren dan de druk bezochte referentieparken uit Amsterdam, Den Haag en Rotterdam. Alleen het Weerwater kan zich meten met het vergelijkbare Kralingse Bos, wanneer overigens de geplande woonwijken zijn gebouwd. Het Weerwater heeft als belangrijkste nadeel dat het veel concurrentie ondervindt van omliggende parken van hetzelfde of groter formaat. Zonder deze conditie kan het Weerwater uitgroeien tot hèt levendigst gebruikte stadspark van Almere.

Op de onderste lijnen zijn de scores per factor weergegeven. Hieruit blijkt dat de Dichtheid en de aanwezigheid van Gemengde voorzieningen laag scoren. Dit wordt veroorzaakt door het overwegende laagbouwmilieu van Almere. Opvallend laag is ook de score voor Uniciteit: te veel parken overlappen elkaar om een levendig stadspark te kunnen ontwikkelen. Overigens blijkt dat er ook in andere grote steden in Nederland een surplus aan parken is aangelegd in met name de naoorlogse jaren.
Opvallend is verder nog de positieve score voor Verankering, Toegankelijkheid en Routes. De parken van Almere zijn stedenbouwkundig goed gepositioneerd. In landschapsarchitectonische zin zijn de parken goed ingericht en aangehecht aan de omliggende stad. Hieruit blijkt de grote vakkundigheid waarmee de nieuwe stad Almere is ontworpen.

Heroverweging van de stadsstructuur
Uit het voorliggende onderzoek blijkt dat de parken van Almere goed ontworpen zijn en stedenbouwkundig trefzeker gesitueerd. De verankering van de parken is goed, en de meeste parken zijn aangesloten op voldoende routes door het park. De omgeving is -zeker naar de mogelijkheden van Almere- voorzien van verschillende gemengde functies.
Het probleem van de parken in Almere is de lage woningdichtheid binnen het bereik van het park. Hierdoor zijn er potentieel weinig gebruikers binnen het bereik, vergeleken met de situatie in de vier grote steden van Nederland. Bovendien zijn er veel parken aangelegd, waardoor er dramatisch veel overlapgebieden zijn. Dit betekent dat op sommige plaatsen in Almere de inwoners kunnen kiezen uit wel zes parken binnen eenzelfde afstand. Uit ervaring en onderzoek (Katteler en Kropman, 1975; De Boer, 1993) blijkt dat inwoners dat ook inderdaad doen. Dit maakt de gebruiksdruk in de parken van Almere extreem laag. Het idee om sommige parken te ontwikkelen tot levendig gebruikte stadsparken als het Amsterdamse Vondelpark is om deze reden gedoemd te mislukken.

De resultaten van dit onderzoek bieden geen aanwijzingen voor structurele keuzes als het gaat om de toekomst van de parken. Dit vergt een breder perspectief en een afweging ten opzichte van andere belangen. Het vele groen in Almere was een belangrijke reden voor de eerste generatie bewoners om zich in de nieuwe polder te vestigen. Met name zij zijn sterk gehecht geraakt aan de ruime en groene opzet van de stad. Daarnaast vervullen de parken een rol voor de ecologie van de stad en bieden schuilplaats aan planten en dieren in de open polder. En de parken zijn een welkome onderbreking van de uitgestrekte bouwvelden met nieuwe woningen. Ook al zijn de parken weinig gebruikt, ze voorzien in dit opzicht in een aangename leegte.
Naast de parken is Almere ook rijkelijk voorzien van groen in de directe woonomgeving en hebben de voornaamste wegen in de stad aanzienlijke groene bufferzones gekregen. Per inwoner heeft Almere drie à vier maal zo veel groen en water als de landelijke richtlijn in het Rijksbeleid van de Nota Ruimte voorschrijft (De Bois, Buurmans, De Josselin de Jong, 2007). In deze zin kun je alleen stellen dat Almere veel openbaar groen heeft, niet tè veel.

Er is sprake van te veel groen, wanneer dat groen niet kan worden onderhouden. Als Almere kiest om een groene stad te zijn als satelliet van Amsterdam kan het groenonderhoud aanspraak maken op een belangrijke deel van het gemeentelijk budget. Wanneer Almere echter een complete stad wil zijn met culturele en recreatieve voorzieningen, zal het gemeentelijk budget over meer aanspraken verdeeld moeten worden. Dan kan blijken dat de stad onvoldoende middelen heeft om de openbare ruimte op langere termijn duurzaam te beheren.
Het groen is daarbij niet de enige component van de openbare ruimte. Ook de uitgebreide wegverhardingen, die het gevolg zijn van de sterke uitsplitsing van verkeerssoorten, doen een forse aanslag op het onderhoudsbudget. Vanwege de nieuwe aanleg zal dit zich echter pas na verloop van tijd manifesteren.
Tenslotte heeft de ruime opzet van de openbare ruimte ook indirecte gevolgen. Zoals de parken extensief worden gebruikt, zal ook het openbaar vervoer minder efficiënt zijn vergeleken bij een compacte stad. En het stelsel van de ondergrondse kabels- en leidingen wordt ook sterk uitgerekt bij een stad met een lage woningdichtheid.

De doorgroei van de stad naar circa 350.000 inwoners is een belangrijke aanleiding om de opzet van de stad structureel te heroverwegen. De keuze om de nieuwe woningen buiten het bestaande stedelijk gebied een plek te geven gaat onvermijdelijk ten koste van het agrarische landschap van de Flevopolders en waarschijnlijk ook van het IJsselmeer. En op landelijk niveau zijn dit

Wageningen Hoog

waardevolle open gebieden die een verademing zijn in een dicht bebouwd land. Inbreiden binnen het huidige stedelijke gebied kan deze aanslag op de waardevolle open ruimte -gedeeltelijk beperken.
Verdichten biedt naast de vanzelfsprekende voordelen van een compactere organisatie van de stadsplattegrond ook mogelijkheden om sommige structurele kenmerken te herzien.
De huidige verkeersstructuur is zo sterk hiërarchisch opgezet, dat een fenomeen als de stadsstraat in Almere ontbreekt. Dit ontneemt de aantrekkelijke mogelijkheid om werk aan huis of wonen boven een bedrijf te starten aan een straat met meer voorbijgangers dan de directe buren. De doorgroei kan juist langs de belangrijkste wegen in de stad nieuwe bebouwing toevoegen, die een verrijking is ten opzichte van het huidige woningaanbod.

De transformatie kan verder gaan dan het vele groen langs de wegen. Ook het groen dat bedoeld is als zogenaamd gebruiksgroen kan worden omgevormd. Het groen in de directe woonomgeving is meestal te beperkt om sterk te verdichten. En juist dit groen dichtbij huis maakt de beleving van een groene stad concreet en nabij.
Voor verdichting komen daardoor met name de parken en groengebieden in aanmerking. Transformatie van een groengebied betekent natuurlijk een verandering van de bestaande situatie. Het hoeft echter niet te betekenen dat het groene karakter als intermediair gebied tussen de woonwijken verloren gaat. De bestaande groene opzet kan leiden tot een nieuwe woonwijk in extreem lage dichtheid, zoals het Spiegel in Bussum of Wageningen-Hoog. Ook in een werkgebied kan het groene karakter behouden blijven. Een cradle-to-cradle bedrijfsterrein kan ingepast worden met behoud van waardevolle houtopstanden.
Transformatie levert daarmee nieuwe woon- en werkmilieus op, die in de huidige opzet van Almere ontbreken. Belangrijk bij deze transformatie is om de belangrijkste routes door het groen te behouden. Deze bieden mogelijkheden om de hond uit te laten of een ommetje te voet of met de fiets te maken.

Aanzet tot een afweging van de verschillende parken
Zonder de integrale afweging te maken die nodig is op structuurplanniveau kunnen voor de verschillende parken toch enkele conclusies en aanbevelingen worden gemaakt. Hierbij is een onderscheid te maken tussen de verschillende parkformaten, die een duidelijk andere positie hebben in de stad.

De regionale parken Noorderplassen en Almeerderhout vormen samen met de Oostvaardersplassen het Extra Large landschap voor de inwoners van Almere. Door het agrarische landschap en de omliggende meren biedt het landschap verder weinig uitloopmogelijkheden voor een fietstocht. Om die reden zouden zij (grotendeels) gevrijwaard moeten blijven van verdichting. Belangrijk is om de routes door deze parken te verbeteren en aan te hechten bij de omliggende woongebieden. Met name in het Almeerderhout ontbreken vanzelfsprekende routes nog grotendeels. Hierbij kan wel degelijk gedacht worden aan routes die ook voor autoverkeer zijn opengesteld. Het Amsterdamse Bos kent verschillende autowegen, die ook levendigheid en toezicht bieden. In het algemeen is het belangrijk om de auto meer te verwelkomen in deze regionale parken. De parken zijn immers goed veran-

kerd aan de belangrijkste autowegen; het bezoek per auto zal een groot aandeel van de parkgebruikers opleveren.

De grote stadsparken bestaan uit het centraal gelegen Weerwater en de zogeheten landschapsontwikkelingszones van Beginbos/Vroege Vogelbos en het Pampushout. De eindscore van het Weerwater is, ondanks het aanzienlijke formaat, het hoogst van alle onderzochte parken in Almere. Het heeft daarmee de potentie zich te ontwikkelen tot het centrale park voor heel Almere. Het laat zich vergelijken met het Kralingse Bos en ligt stedenbouwkundig zelfs beter aangesloten in de stadsstructuur dan het Rotterdamse voorbeeld. Het Beginbos daarentegen heeft een zeer lage eindwaardering en vermoedelijk zal ook het Pampushout een lage score bereiken. Deze beide landschapsontwikkelingszones lenen zich voor een transformatie. Hierbij kan het gehele gebied van functie veranderen, zoals het wonen in het bos in een lage dichtheid aangeeft. De betekenis als geledende zone kan daarmee bewaard blijven; het gebruik beperkt zich dan tot de routes en paden in een bosachtige sfeer. Daarmee kunnen wandelingen en ommetjes vanuit de aangrenzende woongebieden behouden blijven.

De kleine stadsparken van Almere zijn het Beatrixpark en het Hannie Schaftpark. Het begrip "klein" is betrekkelijk: de beide parken zijn van een vergelijkbaar formaat als het centrale stadspark van Den Haag: het Zuiderpark. De eindwaardering van beide parken is matig tot redelijk. Met name door de gunstige ligging in de stad scoren sommige factoren goed. Het bereiksveld beslaat voornamelijk (toekomstige) woongebieden en de parken zijn goed verankerd en toegankelijk. Vooral het Hannie Schaftpark profiteert van de nabijheid van het stadscentrum. De beide parken leiden echter sterk aan de sterke concurrentie door het grote aantal andere parken in de omgeving. Gevoegd bij de lage woningdichtheden in de omliggende woonwijken, vergeleken bij de binnenstad van Den Haag bijvoorbeeld, betekent dit een lage bezoekersdruk. De beide parken lenen zich voor toevoeging van bijzonder programma om bezoekers aan te trekken. Voorbeelden hiervan zijn een kinderboerderij, een hertenkamp, een uitspanning en intensieve sportvoorzieningen. Daarbij is het wenselijk om de parken

Amsterdamse bos

Vondelpark Amsterdam

te verkleinen. Wanneer bedacht wordt dat het Amsterdamse Vondelpark ongeveer 50 hectare groot is kan een structurele verkleining van de beide parken bijdragen aan een intensiever en aantrekkelijker parkgebruik.
Tenslotte zijn er het Laterna Magica / Ebenezer Howardpark en het Meridiaan / Bosrandpark. De parken zijn de kleinste parken van Almere, enkele buurtparkjes uitgezonderd. De parken behoren echter qua oppervlakte tot de stadsdeelparken en zijn daarmee van dezelfde categorie als het Vondelpark. Ook de beide parken scoren matig tot redelijk, waarbij de goede stedelijke situering voor enkele goede scores zorgt. Het bereik, de verankering en toegankelijkheid zijn goed. Ook hier weer zijn de dichtheid, uniciteit en functies in de omgeving zwak. Dit maakt het zeer twijfelachtig of verbetering van de inrichting voor meer gebruik kan zorgen. Het verdient aanbeveling om de parken te comprimeren door bebouwing toe te voegen. Hierbij kan bedacht worden dat het populaire Oosterpark in Amsterdam iets meer dan 10 hectare groot is. Dit is meer dan de helft kleiner dan het Laterna Magicapark. Het Rotterdamse Park aan de Maas bedraagt bijna 30 hectare; dit is minder dan de helft van het Meridiaanpark. Hier wreekt zich opnieuw dat door de grote maten van de polder alle voorzieningen extra groot zijn ontworpen. Bij een eventuele verdichting dienen de belangrijkste wandelroutes bewaard te blijven voor ommetjes uit de omliggende woonbuurten. De beide parken missen een aantrekkelijk middelpunt. Opbrengsten door gronduitgifte zouden direct ingezet moeten worden om in een dergelijke trekpleister te voorzien. Voor het Laterna Magicapark kan, gezien de centrale ligging overwogen worden hier een scholenpark van te maken. Een aantrekkelijke en intensief ingerichte verzameling van scholen en aanverwante voorzieningen, die met hun buitenruimte bijdragen aan een tuinachtige setting.

Oosterpark Amsterdam

De openbare ruimte in de netwerkstad Almere

Zoals alle steden in Nederland ontwikkelt Almere zich in de richting van een netwerkstad. Daarmee zijn de inwoners voor al hun voorzieningen niet langer aangewezen op hun eigen stadsdeel. Het centrale centrum krijgt steeds meer betekenis voor alle inwoners in Almere; inwoners uit Almere-Haven kunnen sporten op het Fanny Blankers-Koensportterrein. Een tuincentrum wordt weer in een ander stadsdeel bezocht. Dit maakt het recreatieve gebruik van de openbare ruimte steeds vluchtiger. Gevoegd bij het grote aandeel woningen met privé-tuin in Almere vergeleken met de vier grootste steden, maakt dit het gebruik van de openbare ruimte bovendien zeer extensief.
Het accent ligt vooral op wandelen, fietsen en andere lineaire sporten als skeeleren, joggen en Nordic walken. Hiervoor is een recreatief routenetwerk vereist, die allerlei afwisselende circuits mogelijk maakt. De goede opzet van de parken in de oorspronkelijke opzet van Almere bieden hiervoor goede mogelijkheden. De parken zijn alle gesitueerd aan belangrijke verplaatsingslijnen. Door koppeling van routes kan op een eenvoudige wijze voorzien worden in een aaneengesloten stelsel van circuits.

Daarnaast blijkt uit interviews (Schimmel en Wolters, 2004) dat de inwoners als gemis in hun parken een voorziening als een kinderboerderij noemen. Een dergelijke voorziening kan gezien worden als voorbeeld voor een trekpleister: een goed verzorgde plek met een beheerder. Waar kinderen veilig kunnen spelen en de ouders weten dat daar ook andere ouders te vinden zijn. En mogelijk op warme dagen een ijsje te kopen valt of een kop koffie voor de ouders. Andere voorbeelden van dergelijke trekpleisters zijn een goed geoutilleerde speeltuin, een volière, een dierenwei of een bloementuin. Naast het routesysteem met continue circuits ontbeert Almere kennelijk dergelijke kleine, geconcentreerde voorzieningen van een hoog niveau. Deze voorzieningen vergen toezicht en een intensief beheer. Gezien de huidige onderhoudssituatie in Almere kan hierin niet door extensivering van het onderhoud worden voorzien. In deze trekpleisters zal alleen met extra gelden kunnen worden voorzien. Een comprimeren van de groene openbare ruimte zal hieraan een wezenlijke bijdrage moeten leveren.

Het resultaat is een minder op traditioneel separate parken gerichte openbare ruimte. De openbare ruimte bestaat in plaats daarvan uit de lijnen voor recreatieve circuits en de bijzondere punten voor samenkomst en ontmoetingen. Kleinere parken zijn aanvullingen voor dit systeem en bieden ruimte aan een korte wandeling met de hond of het voetballen van de kinderen. Het Den Uijlpark is hiervoor een goede referentie. Het park is een uitloper van het veel grotere Beatrixpark en heeft een oppervlakte van “slechts” 10 hectare. Dit is ruimschoots voldoende om een rondwandeling te bieden, een aantrekkelijk trapveld en een brede randbeplanting. Vanaf de rand is de overzijde van de bebouwing niet waarneembaar. Het park biedt daarmee afstand voor de woningen en geeft lucht aan de woongebieden.
En naast dergelijke kleine parken biedt Almere dan de immense maat van de Noorderplassen, het Almeerderhout en de Oostvaardersplassen voor stilte en rust. En ook nog de weidsheid van het water van de Randmeren en het IJsselmeer. Welke stad kan dat allemaal bieden?

Den Uijlpark Almere

Literatuurlijst parkenonderzoek

Andela, G. (1991) Voor de liefhebbers van de meer speciale genoegens. Tweehonderd jaar stadsparken.
In: Boersma, Tj. & G. ter Haar: Het Nieuwe Stadspark. NAi Rotterdam

Boer, T.A. de (1995) Binnen- en buitenstedelijk groen – onderzoek naar gebruik en waardering openbaar groen. In: Recreatie en Toerisme september 1995

Boer, T.A. de (1993) Het gebruik van binnen- en buitenstedelijk groen in Utrecht. Wageningen

Boer, T.A. de & drs. P.A.M. Visschedijk (1994) Gebruik en waardering van binnen- en buitenstedelijk groen. Wageningen
Instituut voor Bos- en Natuuronderzoek, Wageningen 1994

Bois, P., K. Buurmans, F. de Josselin de Jong (2007) De verbouwing na de bouw. Doorgroei als inzet voor transformatie van de bestaande stad. In: Berg, JJ., S. Franke, A. Reijndorp (2007) Adolescent Almere. Hoe een stad wordt gemaakt. Nai Uitgevers, Rotterdam.

Dettingmeijer, R. (1991) Het nieuwe stadspark. Opvallende vormen en pakkende scenario's. In: Boersma, Tj. & G. ter Haar: Het Nieuwe Stadspark. NAi Rotterdam

Gemeente Almere (2006) Sociale Atlas van Almere 2006. Monitor van wonen, werken en vrije tijd.

Jacobs, J. (1965) The Death and Life of Great American Cities. Hieruit: The uses of neighborhood parks.
Penguin Books, Middlesex, England

Josselin de Jong, F. de (2004) De openbare ruimte in de netwerkstad. In Groen - vakblad voor ruimte in stad en landschap; 60e jaargang nr 7/8.

Katteler, drs. H.A. (1975) Het parkbezoek – Een onderzoek naar kenmerken en gedrag van parkbezoekers.
In: Rekreatie 13 (1975) -8 Blz 15 - 24

Katteler, H.A., J.A. Kropman, Openluchtrekreatie binnen en buiten de woonkern: kompensatie of komplement.
Instituut voor Toegepaste Sociologie, Nijmegen 1975

Katteler, H.A. en J.A. Kropman (1975) Openluchtrekreatie binen en buiten de woonkern; kompensatie of komplement. ITS, Nijmegen

Provinciaal Planologische Dienst in Zuid-Holland (1978) Richtlijnen voor stedelijke rekreatievoorzieningen; deel 3 van de Nota Stedelijke Rekreatie

Schimmel, F., F. Wolters (2004) 'Wat te doen met het groen?' - een kwantitatief en kwalitatief onderzoek naar gebruik, motivatie en waardering van het groen in de directe woonomgeving van Almere. Afstudeeronderzoek Wageningen Universiteit in het kader van het Atelier Almere TUD-WUR.

Stedelijk Beheer Amsterdam (R. Wiggers en J. Gadet), Het Grote Groenonderzoek. Het bezoek aan en gebruik van parken, recreatiegebieden en groen in de woonomgeving van Amsterdam. Amsterdam 1996

Vandromme, D. (1997) Normen voor groenvoorzieningen in de stedebouwkundige planvorming. In: Groenkontakt nr 2 - 1997